

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

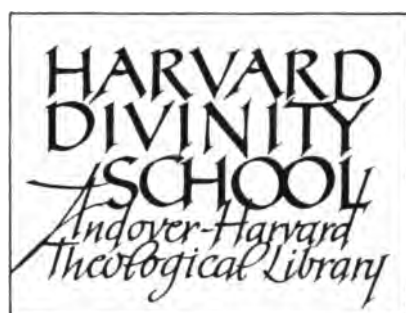
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

BS
715
1893A
PT.12

E. H. Toy

The Book of Ezekiel

in Hebrew

THE present edition of the *Sacred Books of the Old Testament* in Hebrew exhibits the reconstructed text on the basis of which our new Version in the *Polychrome Bible* has been prepared by the learned contributors mentioned on the inside page of the back cover.

Departures from the Received Text are indicated by critical marks: — “ (i. e. V = Versions) designate a reading adopted on the authority of the Ancient Versions (א, א, &c. indicate that the respective glosses relegated to the foot of the page are omitted in the Versions, esp. א (cf. Ezek. 32, 20); — “ (i. e. c = conjecture) are used for Conjectural Emendations; and “ (i. e. נ = נקרא), for changes involving merely a departure from the Masoretic points, or a different division of the consonantal text (e. g. בְּחַשְׁמַיִם, 27, 6). A אבבא indicates transposition of the Masoretic אבבא אבבא; — “ are used in cases where the קרי has been adopted instead of the כתוב, and “ for changes introduced by reason of Parallel Passages. A small note of exclamation (e. g. 9, 9) calls attention to readings deliberately preferred on the strength of some Heb. MSS or early printed editions of good authority. Doubtful Words or Passages are enclosed in notes of interrogation (׀). Occasionally two critical marks are combined, e. g. א׀, i. e. Deviations from the Received Text suggested by the Versions as well as by Parallel Passages; 20 or א׀, i. e. Departures from the Masoretic points, supported by the Versions, &c. [] calls attention to transposed passages (e. g. 34, 12), the traditional position of the words in the Received Text being marked by [] while the transposed words are enclosed in []. In cases where two or three consecutive words are transposed the traditional sequence is indicated by אבבא &c. respectively prefixed to the 25 individual words (e. g. 19, 9). Transposition of consonants is indicated by figures above the respective letters (e. g. 19, 10). Passages corrupted beyond emendation are indicated by . . . , while * * * point to *Lacuna* in the original. Cf. English Translation of *Ezekiel*, p. v.

The Ancient Versions are referred to in the *Notes* under the following abbreviations: — א = Masoretic Text; א = I. XX; א = Targum; א = Peshita; א = Syro-Hexapla; א = Saadya's Arabic Version; א = *Vetus Latina*; א (i. e. St. Jerome) = Vulgate (א = Codex Amiatinus); א = Aquila; א = Theodotion; א = Symmachos. א denotes the Samaritan recension of the Pentateuch. א means Codex Alexandrinus (A), א = Codex rescriptus Cryptoferratensis (Γ), א = Fragmenta rescripta Dublinensia (O), א = Lucianic recension (Λ); א = Codex Marchalianus (Q), א = Sinaiticus (א), א = Vaticanus (B).

The heavy-faced figures in the left margin of the *Notes* (1, 2, 3, &c.) refer to the chapters, the numbers in () to the verses of the Hebrew text. The mark ^ means *omit(s)* or *omitted by*.

The Book of Ezekiel

TOY

THE SACRED BOOKS
OF
The Old Testament

A CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

PRINTED IN COLORS, WITH NOTES

PREPARED

By eminent Biblical scholars of Europe and America

UNDER THE EDITORIAL DIRECTION OF

PAUL HAUPT

PROFESSOR IN THE JOHNS HOPKINS UNIVERSITY, BALTIMORE

PART 12

The Book of Ezekiel

BY

C. H. TOY

Leipzig

J. C. HINKEL'S SCHE BUCHHANDLUNG

1899

Baltimore

THE JOHNS HOPKINS PRESS

London

DAVID NUTT, 270-271 STRAND

~~Printed in New York~~ *C. H. Toy* Hebrew 1893.

THE BOOK
OF THE
Prophet Ezekiel

CRITICAL EDITION OF THE HEBREW TEXT

WITH NOTES

BY

C · H · TOY, LL.D.

PROFESSOR IN HARVARD UNIVERSITY, CAMBRIDGE, MASS.

Leipzig

J. C. HENRICH'SCHE BUCHHANDLUNG

1899

Baltimore
THE JOHNS HOPKINS PRESS

London
DAVID NUTT, 270-271 STRAND

HCW230939

Scientific Library

ANDOVER-HARVARD
THEOLOGICAL LIBRARY
CAMBRIDGE, MASS.

Aug. 4 1950
No. 10, 1950

PRINTED BY W. DRUGULIN

PAPER FROM FERD. FLINSCH

Leipzig

BS

715

1893a

pt. 12

48 [צמנה] might be retained, but 31^a, ושערי העיר על שמות שבטי ישראל, seems to be a gloss, with the *Waw explicativum* (see above, p. 46, l. 52) on שער ראובן וגו' in 31^b (or on ושם העיר וגו' in 35^b). — P. H.]

(32) In ושער omit the ו.

(34) Before קאת insert ו as elsewhere in this paragraph.

שעריהם must be written ושערים as in the preceding verses.

5

- 47 **א**; read **קָמַר** or **חֲמָרָה** (SMEND), as in v. 19, and in **ϕ** (Φοινικῶνος). **א** for **אֵל**. The same error in v. 19.
- (20) **א**; **קָמַר**; write **קָמַר**; CORN., SIEGFR. **קָמַר** forms the boundary.
- (22) **א**; write Hif. **אֵל**, as at the beginning of the verse, and in 38.
- 48 (1) **א**; write **הָיָה**, as in 47, 15.
- א** + **וְהָיָה**, better omitted (though read by **ϕ**), as in 47, 17.
- א** + **וְהָיָה** (SMEND, CORN. **וְהָיָה**), unnecessary, and an interruption of the order.
- א**; read, according to the norm of the following verses, **מִמֶּנֶם קָרִים הָיָה** **וְעַד מִמֶּנֶם יָמָה**.
- (9) **א**; the necessary **עֲשִׂיתָ** is given by **ϕ**.
- (10) **א** and **אֵל**, lacking in **ϕ**, may be scribal addition, or original fulness of expression.
- א**; **וְהָיָה מִקְדָּשׁ יְהוָה**; **ϕ** **καὶ τὸ δὸς ὁσὸς ὡς ἄλυσ** = **וְהָיָה מִקְדָּשׁ**, adopted by CORNILL, who refers to 43, 12, but here not probable; it is the **מִקְדָּשׁ** itself, and not its 15 character as mountain, that here comes into consideration; cf. the similar expression in v. 15.
- (11) **א**; write **מִקְדָּשִׁים**.
- (13) **א**; read, with **ϕ**, **וְהָיָה**, as the sense requires.
- א**; write **הָיָה** (CORNILL).
- א**; read **עֲשִׂיתָ**, as in v. 9, with **ϕ**, and after the other measurements.
- (14) **א**; read Nif. sing., with **ϕ**, and in accordance with the following clause.
- א**; write, with EW., CORNILL, Hofal, **יָמַר**; SIEGFRIED 3 plur. Hif. **יַעֲבֹר**; **Q^cthfb**; **Q^cthfb**.
- (18) **א**; read **וְהָיָה לְעִיר** (after CORN., REUSS), and omit the following **תְּרוּמַת הַקֶּדֶשׁ** (repeated from preceding clause). The limits of the city proper having been stated above, this verse gives the area devoted to agriculture. Or, we might retain the text of **א**, only transposing **וְהָיָה** after **הַקֶּדֶשׁ**, and adding **לְעִיר**. **ϕ** **καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἄλυσ**, = **א**, see 45, 7; so also 3. CORN. **וְהָיָה לְעִיר** **לְאֶחָדָה**.
- (20) **א**; read **וְהָיָה**, required by the connection.
- (21) After **הָיָה** insert **קְרִימָה**, according to the norm of the following clause (**וְהָיָה** twice).
- For the first **א** write **עַל**, and for the second write **עַד**.
- (21.22) Omit **וְהָיָה** and the prefix **ב** (twice) in **מִמֶּנֶם**. These changes are necessary in 35 order to gain a connection between vv. 21 and 22. The **תְּרוּמַת הַקֶּדֶשׁ** (v. 21) is described as containing the **מִקְדָּשׁ הַבֵּית** (v. 21), the **מִמֶּנֶם הָיָה** and the **מִמֶּנֶם הָיָה** (v. 22), the whole being enclosed by the prince's domain. CORN., SIEGFR. omit v. 22. GRÄTZ understands **בְּתוֹכָהּ** (v. 21) as parenthesis, and omits **וְהָיָה** at end of v. 22. The text is in serious disorder, and the double statement 40 of the northern and southern boundaries of the royal territory seems unnecessary.
- (25) [For the name **יִשְׁשַׁכָּר**, i. e. **יִשְׁשַׁכָּר** see KITTEL's note on 1 Chr. 7, 1 and BALL's remarks on Gen. 30, 18. **Issachar** may be = **אִישׁ שָׁכַר**; in Assyrian **š+š** or **š+š** always become **ss**; for instance **karassu** 'his stomach' for **karāš-šu** (DEL. 45 § 51). — P. H.]
- (28) **א**; write **וְהָיָה**. — Before **גִּבּוֹל** insert the article. — **עַל**; write, with **ϕ**, **עַד**.
- (29) **א**; write the ordinary expression **בְּתוֹכָהּ**. — **א** **אֲדֹנֵי יְהוָה**; **ϕ** **Κύριος θεός**.
- (31) The statement in 31^a, of how the gates were named, is here singularly placed, interrupting the description of the boundaries, and having the appearance of an 50 afterthought. Though **ϕ** has the order of **א**, it is better, with CORN., SIEGFR., GRÄTZ, to suppose an early displacement, and transpose, arranging vv. 30. 31 in the order: 30^a. 31^a. 30^b. 31^b. The **וְהָיָה** at the end of v. 31^a must then be omitted.

- 47 For the לִי וְיַעֲבֹרֵי of לִי וְיַעֲבֹרֵי stands in לִי וְיַעֲבֹרֵי = וְיַעֲבֹרֵי , which CORN. adopts (and so twice in v. 4), and renders *and one could pass through*, in contrast with the *one could not pass through* of v. 5. Neither text has decidedly the advantage over the other.
- (4) מִימֵי בְרִיּוֹת ; read constr. מִי ; HITZ. suggests that מִימֵי was written because בְּרִיּוֹת was מִימֵי רְגִלִּים .
- After following וְיַעֲבֹרֵי insert בְּמִימֵי , according to the norm of the parallel clauses.
- (5) וְיַעֲבֹרֵי , omitted by CORNILL, possibly doublet, but apparently rhetorical repetition.
- (6) The preposition is omitted by BÄR and GINSBURG before שָׁמַח הַנַּחֲלָה , where the 10 Oriental codd. had אֵל ; insert עַל with שָׁמַח , Qamhi. See DE ROSSI's note.
- (7) וְיַעֲבֹרֵי , gloss, or copyist's repetition, an interruption of the sense. For לִי וְיַעֲבֹרֵי read עַל , with שָׁמַח .
- (8) וְיַעֲבֹרֵי ; read, with FIELD and CORNILL, after וְיַעֲבֹרֵי (וְיַעֲבֹרֵי , *putrid*), $\text{אֵל הַקִּיּוֹת הַחֲמוּצִים}$.
- (9) וְיַעֲבֹרֵי ; read, with שָׁמַח , וְיַעֲבֹרֵי . EWALD and SIEGFRIED נָחֵלִים . The second part of the verse consists of repetitions which, though found in שָׁמַח , appear not to be original. After וְיַעֲבֹרֵי , CORN. inserts וְיַעֲבֹרֵי , and omits the rest of the verse. It is better to omit וְיַעֲבֹרֵי altogether (so HAUPT).
- (10) וְיַעֲבֹרֵי may be retained; וְיַעֲבֹרֵי . וְיַעֲבֹרֵי ; read, with שָׁמַח , וְיַעֲבֹרֵי . CORNILL omits וְיַעֲבֹרֵי . . . וְיַעֲבֹרֵי , referring to the different use of the expression in 26, 5. 14.
- (11) וְיַעֲבֹרֵי (וְיַעֲבֹרֵי), וְיַעֲבֹרֵי , is here difficult, and is best omitted; for the use of the term see Gen. 1, 11. 12, *al*; if it be retained, it should be written וְיַעֲבֹרֵי , and placed after וְיַעֲבֹרֵי (or after וְיַעֲבֹרֵי) (so HAUPT).
- For וְיַעֲבֹרֵי write, with שָׁמַח , and as the connection requires, וְיַעֲבֹרֵי .
- (12) וְיַעֲבֹרֵי ; write וְיַעֲבֹרֵי .
- (13) וְיַעֲבֹרֵי ; וְיַעֲבֹרֵי , and so in v. 23.
- For וְיַעֲבֹרֵי read וְיַעֲבֹרֵי . Before וְיַעֲבֹרֵי we expect the article.
- וְיַעֲבֹרֵי , a gloss pointing out that, Levi being omitted, the number 12 is gained by counting Joseph as two (the 'n is to be pointed as dual). וְיַעֲבֹרֵי had the words in slightly different form ($\text{πρόσθεσις σχοινίσματος}$), but did not understand them. They here interrupt the connection, and it is not likely that Ezekiel 35 would have inserted in this place so well known a fact. The term וְיַעֲבֹרֵי , also, is strange, the proper word being וְיַעֲבֹרֵי (CORNILL).
- (15) After וְיַעֲבֹרֵי we should expect, from Num. 34, 7. 8, the mention of Mount Hor, and CORN. accordingly inserts it. The plus or minus is hard to determine. וְיַעֲבֹרֵי must be written וְיַעֲבֹרֵי .
- The וְיַעֲבֹרֵי breaks up the standing phrase וְיַעֲבֹרֵי , and must be placed after וְיַעֲבֹרֵי .
- (16) It is possible that our וְיַעֲבֹרֵי is intended for the וְיַעֲבֹרֵי of Num. 34, 9.
- וְיַעֲבֹרֵי ; read וְיַעֲבֹרֵי , after Num. 34, 9, and our v. 17, in which the וְיַעֲבֹרֵי is to be so written.
- (17) וְיַעֲבֹרֵי , וְיַעֲבֹרֵי , repetition of copyist.
- וְיַעֲבֹרֵי , וְיַעֲבֹרֵי , and not in Numbers. It seems impossible to make anything out of a reference to Hamath after the easternmost point of the boundary has been stated to be Hazar-enan.
- וְיַעֲבֹרֵי is for וְיַעֲבֹרֵי , as in v. 20.
- (18) וְיַעֲבֹרֵי (four times); write וְיַעֲבֹרֵי , with וְיַעֲבֹרֵי and according to the demands of the connection.
- וְיַעֲבֹרֵי for וְיַעֲבֹרֵי .

- 46 K^cthlb יצא; write Q^cré יצא. The same change is to be made at the end of v. 10.
- (10) As text of v. 10 S had יצא בן אשר קם בתוך העם, which has the advantage of putting the movements of the prince in contrast with those of the people, and is, on this ground, preferred by CORNILL. But v. 10 then repeats v. 8, and does not the בתוך make some difficulty? The prince would in this case not go out among the people, but by a separate way (apparently by the east gate, v. 2). H may be understood as adding the statement that on feast-days (v. 9) he is merely a layman, has no privileges, and goes in and out with the people (HRTZ).
- (12) H קנה, K, perhaps scribal gloss or copyist's repetition.
- (13) H קנה (twice), and again in v. 14; write קנה, with K, the prince being the offerer.
- (14) H קנה; read, with K, קנה, as the connection requires.
The following עולם is to be omitted, with K, as in next verse.
- (15) K^cthlb יעשו; Q^cré יעשו, which must be written יעשה, the prince being still the subject.
- (16) To the קנה of H prefix מ, as in K.
H קנה הוא קנה; K κατὰσχέσις κληρονομία, and CORNILL קנה נחלה, a shorter expression; it is not clear which reading is original.
- (17) H מנהלתו, K, perhaps expansion of Hebrew scribe, perhaps omission of Greek translator.
H קנה; read קנה; K ἀποδώσει.
H קנה; write, after K, קנה, as the construction requires.
- (18) H קנה, copyist's repetition.
- (19) H קנה; omit the article, the word being in *status constructus*.
K^cthlb קנה; Q^cré, properly, קנה.
- (20) H קנה; write קנה, and after following יאמר insert קנה, as the form of the sentence requires. K appears to have had קנה in place of the H קנה.
- (21) The masc. קנה may be miswriting for fem.; CORNILL, referring to 1,8.17; 43, 17, writes קנה.
- (22) H קנה yields no sense. The meaning *enclosed* cannot be got from the Talmudic קנה to bind. The Talmud (*Midd. 2,6*, in LEVY, *Chald. IVB.*) interprets it as signifying *without roof*; and CASTLE (*Lex. Syr.*) cites Syr. ܩܢܐ as = *houses not roofed* [cf. PAYNE SMITH 3589; GES-BUHL s. v.]. But there is no evidence that the Hebrew word has this sense. קנה, as in 42,5 is not suitable here. It is better to adopt the reading קנה, given in S, and suggested by K. 3 *atriola*.
H קנה, K, copyist's error, deleted by the H editors.
- (23) H קנה; better קנה.
- 47 (1) H קנה, כי פני הבית קנה, K, omitted by CORNILL as superfluous.
H קנה, K, here inappropriate, repetition of copyist from preceding clause.
The קנה, after the next word, K, is in place, though not necessary.
- (2) H קנה; transpose the two words.
- (3) V. 3^a, down to קנה, is omitted by CORN., who takes exception to the expressions קנה (here only in Ezek.) and קנה, to the mention of the man (who has not been so mentioned since his first introduction, 40,3), and to the slightness of the increase of depth of water at the distance of 1000 cubits from the gate. These difficulties are serious, but whether they suffice to throw out the passage as a gloss is doubtful. קנה may be scribal error for קנה (see K^cthlb in Jer. 31,39; Zech. 1,16); קנה seems to be vouched for by Zech. 5,2; Ex. 27,9; קנה may be *explicitum*; and, as to the rate of increase of depth of water in this stream, we know too little of the conditions to decide this point. On the other hand, it is not unnatural that, in the account of the measuring, the man should be described as moving eastward. Cf. BERTHOLET.

- 45 area is for the priests' houses and commons (see 48,15), corresponding to the cities and commons in Lev. and Num.
- (5) **לְעָרִים לְשִׁכָּת**; **πόλεις τοῦ κατοικεῖν**. Read **לְעָרִים לְשִׁכָּת**, see Num. 35, 2 (HITZIG). **עָרִים לְשִׁכָּת**. See SIEGFRIED's note.
- (7) **לְעָמֹת** and **קָרָה**; write **קָרָה** and **לְעָמֹת**. The **קָרָה** and **קָרָה** seem unnecessary, 5 but may be original fulness of writing.
- (7.8) **אֵל נָבֹל קָרָה לְאָרֶץ**; write, after **אֵל**, **נָבֹל קָרָה לְאָרֶץ**. The following **יהיה** is to be written **יהיה**; **אֵל** **καὶ ἔσται**.
After **נָשִׂיא** (pointed as constr. plur.) insert **יִשְׂרָאֵל**, with **אֵל**.
יִשְׂרָאֵל **καὶ τῇ γῇ κληρονομήσουσιν οἶκος Ἰσραὴλ**. The Greek 10 offers a common and natural expression, but, on the other hand, the connection favors the reference in the **אֵל** to the royal power.
- (9) **אֲרֵנִי יְהוָה** (twice); **Κύριος θεός**.
CORNILL objects to the absolute construction of **לָכֵם**; but, besides Deut. 3,26, 15 see 1 K 19,4.
- (12) **עָרִים**; read, with **אֵל**, **עָרִים**. The next **עָרִים** is to be written **עָרִים**, and the following **וְהָיָה**. See **אֵל**.
- (13) **וְשִׁיחָם**; the construction requires **וְשִׁיחָם**.
- (14) **וְהָיָה הַשָּׁמַיִם**, grammatically hard, and an interruption of the sense. On this 20 verse see PETERS, *Journal of Biblical Literature* 12, 49.
- The first **וְהָיָה** must be changed to **וְהָיָה**, since the preceding clause calls for a statement of the relation of the **בָּת** to the **כָּר**. The rest of the verse, **כִּי עָרִים**, **וְהָיָה הַשָּׁמַיִם**, may be omitted as doublet or explanatory gloss; or, if this be retained, with **אֵל**, the preceding clause must be thrown out. But it seems more likely that the second clause is a gloss intended to bring the **כָּר** into relation with the 25 familiar **חֶמֶר**.
- (15) **כָּל מִשְׁכָּחֵי יִשְׂרָאֵל**, unintelligible; read, with **אֵל**, **כָּל מִשְׁכָּחֵי יִשְׂרָאֵל**.
אֲרֵנִי יְהוָה; **Κύριος θεός**, and so in v. 18.
- (16) Omit **הָאָרֶץ**, with **אֵל**; 46,3 is different.
- (18) For sing. **הָאָרֶץ** **אֵל** has plural, address to the people or to the body of priests; **אֵל** 30 is equivalent, only individualizing. In v. 20 **אֵל** has singular.
- וְהָיָה**; **τοῦ ἐξιδύσασθαι**.
- (20) **בַּשָּׁבָעָה בְּחֹדֶשׁ**; read, with **אֵל**, **בַּשָּׁבָעָה בְּחֹדֶשׁ**, the feast of the seventh month following naturally on that of the first month in v. 18.
For **אֵל** CORN. reads **יְעֹשֶׂה**, referring to the priest, but the address is prob- 35 ably to the people.
- (21) **בַּאֲרֶבְעָה עָשָׂר יוֹם**. It is noteworthy, as SMEND points out, that the feast is here put on the fourteenth day, while in v. 25 the corresponding feast is on the fifteenth, and one is tempted (with CORN.) to read **חֲמִשָּׁה**, as in Lev. 23,6; SMEND suggests that the text may have been changed to accord with P. On the other hand, 40 **אֵל** has here the same reading as **אֵל**, and the relation between Ezekiel and Lev. 17—26 makes it possible that the rule of Lev. 23,5 existed at this time. It seems safer, therefore, to retain the reading of **אֵל**.
שָׁבָעָה; read, with all Ancient Versions, **שָׁבָעָה**. The order **הַשָּׁבָעָה** is strange, and though **אֵל** is supported by **τὸ πρῶτον ἔσται**, it is better to transpose the 45 two words. [For the origin of the custom of eating unleavened bread at the feast of the Passover, see the note in the English Translation of *Ezekiel*, p. 199, l. 40. — P. H.]
- 46 (1) **אֲרֵנִי יְהוָה**; **Κύριος θεός**, and so in v. 16. 50
- (5) **אֵל** + **מִשְׁכָּחֵי**, superfluous, lacking in v. 7, and, with CORNILL, better omitted.
- (6) **אֵל** must be singular, **אֵל**.
- (9) **וְהָיָה** is better written **וְהָיָה** or **וְהָיָה**.

- 44 (18) לא יחנור צינעו. The expression is found in all the Versions (in \mathfrak{A} in paraphrase) except \mathfrak{B} ; the $\beta\iota\alpha$ of \mathfrak{B} is probably corruption of $\beta\iota\alpha$ (MONTFAUCON). The old interpretation of צנעו as = *sweat* ($\mathfrak{A}\Sigma\mathfrak{B}$, Rashi) identifies it with צנעו Gen. 3, 19 and with Talm. צנעו (Zeb. 18^b explains it as צנעו צנעו). The connection would require the sense *sweat-producing* (garment), and so GRÄTZ צנעו , but this word seems not to have been in use. From v. 17 we might surmise צמר *wool*, which, though graphically hard, may be the right reading. Failing a satisfactory interpretation or emendation, the expression is best omitted. 5
- (19) אל הַחֲצֵר הַחִיצוֹנָה + אל, copyist's repetition.
- (20) וְקָרַע; write, with \mathfrak{B} , וּפָרַע, as the sense requires. 10
 \mathfrak{B} יכסכו; \mathfrak{B} καλύψουσιν, reading יחכו (2 Sam. 15, 30; Jer. 14, 3. 4; Esth. 6, 12; 7, 8), or perhaps יכסו.
- (22) מִזֶּרֶע בֵּית יִשְׂרָאֵל; \mathfrak{B} ἐκ τοῦ σπέρματος Ἰσραὴλ, which is the natural expression. Omit \mathfrak{A} בֵּית.
- (24) לְשִׁמְשֵׁם; write Q'רֵעַ שִׁמְשֵׁם. 15
 \mathfrak{B} לְשִׁמְשֵׁם; write, after Q'רֵעַ, שִׁמְשֵׁם.
- (25) \mathfrak{A} בָּוֹא; must be written plural.
- (26) \mathfrak{A} מִתְּהַרְתּוּ; read, with \mathfrak{B} , מִתְּהַרְתּוּ, this being required by the connection (against \mathfrak{B}), as CORNILL points out; and, with CORNILL, וְשָׁמָּה must then be added at the end of the verse, to make the sense complete. 20
- (27) \mathfrak{A} + אֵל הַקֶּדֶשׁ; \mathfrak{A} \mathfrak{B} , an unnecessary statement, doubtless an explanatory gloss. \mathfrak{B} אֲדָנִי יְהוָה; \mathfrak{B} Κύριος ὁ Θεός.
- (28) וְהָיְתָה. The connection (see second clause) requires the negative, as in \mathfrak{B} (against \mathfrak{B}). Read וְלֹא תִהְיֶה. In the following לְנִתְּלָהּ the prefix ל must then be omitted; it was inserted as the proper construction after הָיְתָה. 25
 \mathfrak{B} בְּיִשְׂרָאֵל; \mathfrak{B} ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ.
- (30) The אל is better written \mathfrak{B} ἐπὶ.
- 45 (1) Omit the second אֶרֶץ as copyist's repetition.
 \mathfrak{A} עֲשִׂיהָ; write עֲשִׂיהָ, with \mathfrak{B} , as the measurements show. 30
- (2) CORNILL is doubtless right in placing v. 2 after vv. 3. 4, for vv. 3. 4 mark out a subdivision of the area of v. 1, and v. 2 describes a part of this subdivision. Cf., on the other hand, BERTHOLET.
- (3. 4) In vv. 3. 4 the text is confused in both \mathfrak{A} and \mathfrak{B} , and the emendation must be in part conjectural. In v. 3 \mathfrak{A} הַמִּקְדָּשׁ is to be omitted, with \mathfrak{B} , as gloss on the following words. The \mathfrak{B} וְכִי יִהְיֶה is indeed supported by \mathfrak{B} καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται, but can hardly be original, since the \mathfrak{B} מִן הַמִּקְדָּשׁ is not in the reserved area, but is that area itself. We might read וְכִי יִהְיֶה, if the \mathfrak{B} מִן הַמִּקְדָּשׁ at the beginning of v. 4 be retained. But this latter, \mathfrak{A} \mathfrak{B} , seems to be scribal repetition from the foregoing words, and is better omitted, and then the \mathfrak{B} וְכִי יִהְיֶה must, with CORN., be thrown out, and the \mathfrak{B} הַמִּקְדָּשׁ of v. 4 attached to v. 3. 35
- The order of the following part of v. 4 is not clear, but no help is to be got from \mathfrak{B} . The concluding words of v. 4, וְהָיְתָה לְמִקְדָּשׁ, are obscure. \mathfrak{B} εἰς οἴκους ἀφωρισμένους τῷ ἁγίῳ αὐτῶν, reading וְהָיְתָה לְמִקְדָּשׁ for the second word; what it had for the first is doubtful. SMEND \mathfrak{B} לְמִקְדָּשׁ, but the reference to a free place for the sanctuary is not natural. CORN., after 43, 21, מִקְדָּשׁ לְקִדְשָׁם (לְבָתִּי) for official dwellings, in accordance with their sanctity; but such a detail here we do not expect, and it is doubtful whether this sense belongs to מִקְדָּשׁ; the connection in 43, 21 is different. SMEND's suggestion for the first word seems the best. We expect mention of the commons, which were an important attachment to the cities, and \mathfrak{B} uses ἀφωρισμένους for מִקְדָּשׁ in Lev. 25, 34; Josh. 14, 4. We must, however, write וְהָיְתָה לְמִקְדָּשׁ, corresponding to לְבָתִּי. The second word must be thrown out, in spite of its occurrence in \mathfrak{B} , as a gloss or doublet. The sacred 50

- 43 (15) **וההר אל**. The better form for the word is **אריאל**, or **אראל** (in Inscr. of Mesha); **ש** twice ἀρηλ, once ἄρηλ. [Cf. CHEYNE on Is. 29, 1].
אל ארבע; read, with **ש**, אקה.
 See CORNILL's notes for his construction of the numerical details of the altar.
- (17) Instead of **אל** inf. **פנות** read, with SIGGFRID, part. **פנות**. 5
- (18) **אל** יהוה **אל**; ארני יהוה **ש**; יהוה אלהי ישראל **ש**; so in v. 19. Cf. CORNILL, *Ezekiel*, p. 174.
- (20) **אל** ולקחת and ונתתה; read, with **ש**, ולקחו and נתנו. The priests are throughout the officiators as in vv. 22. 25 of **אל**.
אל קרנותיו; **ש** explicitly κέρατα τοῦ θυσασστηρίου.
אל ונפתח; read וחטאו, after **ש**. — **אל** ונפתחו **ש**, perhaps gloss. Read וכפרו. 10
- (21) **אל** ולקחת; read, with **ש**, ולקחו. (22) **אל** תקריב; read יקחו, after **ש**.
- (23) **אל** וכלותה; write בכולתם, from the connection, and prefix ו, with **ש**.
אל תקריב; read יקריבו, with **ש**.
- (24) **אל** והקרבתם; read והקרבום; **ש** καὶ προσοίσετε.
אל + הלהנים, unnecessary if the first verb of the sentence be made 3 pers.; it 15 stands in **ש**, in which the verb is 2 pers.
- (25) **אל** תעשה, and so **ש**; read יעשו, as at end of verse.
- (26) The **אל** סוף פסוק at the end of v. 25 is to be disregarded, and the Oriental K^{thib} ונכשרו (given as K^{thib} in HAHN, noted by GINSBURG in margin, but not mentioned in B^{al}) to be kept. — Read Q^{re} ירו at end of verse. 20
- (27) **אל** ויכלו את הקנים **ש**, **אל** ארני **ש**, perhaps gloss. — **אל** ארני **ש**.
- 44 (2) Omit **אל** יהוה as *explicitum*.
- (3) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. 25
אל ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.
- (4) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. 25
אל ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.
- (5) **אל** יהוה (first occurrence) omit as *explicitum*.
אל ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained. 30
- (6) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.
- (7) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained. 35
- (8) V. 8^a of **אל**, ending with ונשיא, is lacking in **ש**, and is perhaps gloss.
אל ונשיא; correct the form to ונשיא (HITZ.). 40
אל ונשיא; write, with **ש**, ונשיא, and attach to v. 9.
- (9) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained. 45
- (10) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.
- (11) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.
- (12) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.
- (13) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained. 50
- (15) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.
- (17) **אל** ונשיא **ש**; את הנשיא **ש**; Read אך, for את. The second נשיא is copyist's repetition. K^{thib} ונשיא (Q^{re} ונשיא) may be retained.

- 42 all these places; it is a scribal insertion induced by the word קנה. The unit, אמה, is left to be supplied. — [For the Hebrew *cubit* see English Translation of *Ezekiel*, pp. 179f.]
- (16.17) אִם סָבִיב מִדָּר; read, with א, סָבִיב וּמִדָּר. א, with fuller statement, καὶ ἐπέστρεψε πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησε. So א in vv. 18. 19. 5
- (17) אִם סָבִיב; read, וּסָבִיב, and insert at beginning of v. 18.
- (18) אִם אָח; read אֵל.
- Before קָדַר insert ו, here and in v. 19; verses 18 and 19 are better transposed, with א, so as to gain the regular order: east, north, west, south.
- (20) אִם מִדָּר; read מִדָּר.
- אִם לֹחַל *profane*; א προτειχίσματος *outwork*, = ἤ, which is improbable. The limits of the sacred territory are wider in 45,4; 48,12, and CORN. therefore throws out this clause (לֹחַל . . . 'לחב') as unintelligible. DAV. suggests that the terms *sacred* and *profane* are here used relatively: the Temple-enclosure is sacred in comparison with the land lying outside. 10 15
- 43 (1) אִם + שָׁעַר, copyist's repetition. — At end of verse א adds καὶ ἐξήγαγόν με.
- (2) אִם + וְכִסְרָאָהּ, copyist's repetition.
- אִם כִּבְאִי; read, with א, כִּבְאִי, as the sense requires.
- אִם + וּמִרְאֹת, א, א, probably old repetition of copyist, though א has καὶ ἡ ὄρασις τοῦ ἁγίου οὗ Ἰδον. — אִם אֵל (twice) for אֵל.
- (6) At the beginning of v. 6 א has καὶ ἔστην καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρὸς μέ, a parallel reading to that of א.
- אִם וְאִשׁ; write, with א, וְאִשׁ.
- (7) אִם מִקּוֹם; write, with א, here and after מִקּוֹם, בְּמִקְוֵה. א, less well, ἐνθακας, = חויה, perhaps corruption of ח.
- אִם + מִקּוֹם (point מִקּוֹם with אΣ, SMEND, BERTHOLET), gloss, explanatory of מִקּוֹם, or corruption of following word. א ἐν μέσῳ αὐτῶν, = מִקּוֹם, cf. following מִקּוֹם.
- (10) To אִם prefix ו, with א.
- אִם + מִקּוֹם מִקּוֹמֵהּ, old doublet (found in א) of the similar phrase in the next verse (which reads differently in א), here an interruption.
- אִם וּמִקּוֹם; א καὶ τῇ ὁρασίῳ αὐτοῦ. Read וּמִקּוֹם. Omit following אִם, which was inserted after the corrupt verb. [אִם אִם may be a remnant of the original reading מִרְאֹת]. 30 35
- אִם וּמִקּוֹם; write, after א, וּמִקּוֹם.
- (11) The following אִם in אִם may be omitted, or, with א (αὐτοῖ), אִם may be written.
- אִם וּמִקּוֹם; א καὶ διαφραγείας. Read וּמִקּוֹם.
- Κῆθλον; write Q'êl וּמִקּוֹם, and so in the succeeding cases. The following וּמִקּוֹם is to be omitted as error of copyist. 40
- (12) אִם וּמִקּוֹם; read, אִם, perhaps scribal repetition from the beginning of the verse.
- (13) In וּמִקּוֹם write the article instead of the ו, the word beginning the measurement.
- Omit the article in the unit אִם, and after it insert, from א, וּמִקּוֹם, which is here necessary. 45
- אִם וּמִקּוֹם; write fem., without art. אִם. — אִם וּמִקּוֹם; write, with א, וּמִקּוֹם.
- (14) אִם וּמִקּוֹם; א ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος αὐτοῦ; א, אִם, omitting the ח. Read וּמִקּוֹם, omitting וּמִקּוֹם; the measurement of the altar proper begins at the top of the ח. Otherwise we may read וּמִקּוֹם from the base (which is) at the bottom. CORN.'s וּמִקּוֹם is hard. For אִם אִם he writes אִם.
- אִם וּמִקּוֹם; omit the article; GRÄTZ אִם וּמִקּוֹם.

41 written חלונִי, in construction with the following words. These stand in מלל חלונִי, for which must be read, with 1 K 6,4, שֶׁקֶסֶם אֶשְׁקֶסֶם, *latticed*, that is, the *windows* consisted of the openings between beams, through which light could come; so Θ διακτωταλ, ὑποφαύσεις. They were placed in the three parts 5 of the building, and were, according to מלל, נִגְנֵי הַקֶּסֶם, which gives no sense, and seems to be wanting in Θ (it is deleted by CORN.); a sense may be got by reading נִגְנֵי הַקֶּסֶם, the common position of windows in ancient Western Asiatic temples, but the words are better omitted (see below, l. 15).

In the following sentence Θ accords loosely with מלל, though with additions that yield no good meaning. The description of the interior boarding is parallel 10 to the statement in 1 K 6,10. The doubtful ἀπ. λεγ. ἡ ἱστία is rejected by CORN., who writes חֹמֶיךָ *covered, ceiled*, after 2 Chr. 3, 5, where Θ has ξυλόω, as here, and his emendation may be accepted. Then, following a hint in Θ (ὁ οἶκος), we may bring the sentence into general accord with 1 K 6,10 by inserting חֹמֶיךָ before חֹמֶיךָ; מלל חֹמֶיךָ is possibly miswriting of this word. The vertical extent of the board- 15 ing is given in the following clause, in which for the חֹמֶיךָ of מלל, write חֹמֶיךָ, after Θ ἐκ τοῦ ἐδάφους.

The next statement of מלל, חֹמֶיךָ חֹמֶיךָ, must be omitted as unintelligible; it is not at all probable that the windows were covered, or that such a detail, if given, would be given here; the supposition of an insertion is strengthened by the 20 minuter particulars and repetition of Θ καὶ αἱ θυρῖδες ἀναπτυσσόμεναι τριπλῶς εἰς τὸ διακώπτειν, in which it does not appear why the windows (the window-shutters) should be triply folded, or how this would specially serve the purpose of looking through (and the windows were not meant to be looked through; -- this is a later interpretation). 25

(16-26) The section vv. 16-26 is one of the most difficult of the Book.

(17) The מֶלֶךְ עַל of מלל yields no sense, and must be thrown out; Θ is equally obscure: καὶ ἕως πλῆθους τῆς ἐσωτέρας καὶ ἕως τῆς ἐξωτέρας. מלל may be understood as giving the horizontal extent of the boarding by writing מ before חֹמֶיךָ. On this sentence see DAVIDSON. 30

The new sentence begins with קַל הַקִּיר (read וְעַל) וְאֵל, v. 17, and the initial ו in וְעַל must be omitted.

מלל; write וְכִתְּבֵהוּ, to answer to וְכִתְּבֵהוּ.

מלל; Θ 57, is to be omitted as meaningless, probably a gloss.

(20) V. 20 gives the vertical (as v. 17 the horizontal) extent of the ornamentation. 35 מלל חֹמֶיךָ; Θ ἕως τοῦ φανώματος. Read וְעַל חֹמֶיךָ.

The next sentence begins with וְקִיר, for which Θ seems to have read וְקִיר; CORN. has וְקִיר, omitting וְהִיכָל, but מלל gives a good sense.

The first וְהִיכָל is copyist's repetition.

Instead of קִיר SMEND, after 1 K 6,31.33, prefers פֶּתַח, holding this necessary by 40 reason of the מִזְבֵּחַ (v. 21); but a reference to the door seems here out of place, and it is better, with S, to omit מִזְבֵּחַ.

(21) וְקִיר; write, with Θ, וְלִפְנֵי.

In וְקִיר omit the article, and so in וְקִיר (v. 22).

(22) After the second מִזְבֵּחַ insert, with Θ, to complete the measurement, וְקִיר 45 מִזְבֵּחַ, fallen out by *homoteleuton*.

מלל; Θ καὶ ἡ βῆσις αὐτοῦ. Read וְקִיר.

(24) מלל חֹמֶיךָ (second); read, after 1 K 6,34, חֹמֶיךָ.

מלל + חֹמֶיךָ, copyist's repetition, and the ל is to be prefixed to the following חֹמֶיךָ. 50

For the sake of uniformity שְׁתֵּי may be written instead of מלל שְׁתֵּי, after חֹמֶיךָ. חֹמֶיךָ; write חֹמֶיךָ, to make the expression correspond to the preceding.

- 41 is described; but, to get orderly arrangement, he is obliged to transpose freely, and it seems unlikely that the original had this formal orderliness. For his construction of the complicated material of this chapter and the next, see his notes.
- (6) אֵל שְׁלוֹשׁ וּשְׁלִישִׁים אֵל; τριάντα τρις δὲ (= פְּעֻסִים). Read שְׁלוֹשׁ וּשְׁלִישִׁים *thirty three times*, that is, three stories of 30 cells each; 1 K 7, 4. 5. 5
- אֵל וּבָאוֹת; εἰς δὲ οἰκίας, which is its rendering of מְגִדָּה in 1 K 6,6; מ' should probably be read here, in spite of the graphic difficulty; if the מ were omitted because of preceding מ, וּבָאוֹת might perhaps come from מְגִדָּה; CORN.'s emendation מְגִדָּה is ingenious, but the word does not elsewhere occur in this sense (*rebate-ments*). GRÄTZ מְסֻבּוֹת or מְסֻבּוֹת *winding stairway*, after א' rendering of לִלִים in 1 K 6,8, and of נִסְכָּה in Ezek. 41,7 (so Rashi). A *stairway* is a desideratum in the next verse, but in this verse (as in 1 K 6,6) the point is the way in which the side-chambers were attached to the house.
- אֵל לְהִיזָה; write לְהִיזָה. The לְהִיזָה is thrown out by CORNILL as repetition from the next following phrase. 15
- אֵל וְהָיוּ אֲחֻזִּים; וְהָיוּ אֲחֻזִּים, 1 Kings 6,6 אֲחֻזִּים, the meaning being probably the same. Verses 6-11 are omitted by SIEGFRIED as unintelligible.
- (7) אֵל וְרֹחְבָהּ אֵל; καὶ τὸ εὖρος. Read וְרֹחְבָהּ. The next word וְרֹחְבָהּ is to be read (after CORNILL נִסְכָּה *and the width increased*).
- אֵל כְּמוֹתָהּ מִתְקִיר; κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοίχου. Read כְּמוֹתָהּ מִתְקִיר. It is 20 possible, however, that there lurks in this clause some expression for the mode of ascent from story to story (so S3), corresponding to the לִלִים of 1 K 6,8, whether this word means *winding stair* (εἰς ἀνάβητον) or *trap-door*. Such a term is to be expected here, but it seems impossible to discover it.
- אֵל + רָחַב לְמַעְלָה, על כֵּן רָחַב לְמַעְלָה, apparently repetition from the context. εἰς πλάτος δια- 25 πλατυνύεται ἀνῶθεν, whence we might read לְמַעְלָה רָחַב לְמַעְלָה.
- אֵל וְכֵן; read, with אֵל, וְכֵן.
- After יָקָלָה insert (according to 1 K 6,8) עַל הַמִּיכֹנָה וּמִן הַמִּיכֹנָה. The following עַל הַמִּיכֹנָה must then be omitted.
- (8) אֵל וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל; καὶ τὸ θησαυρὸν τοῦ οἴκου, perhaps out of לְבֵית (1AV.). A verb 30 *to see* is improbable, as the Prophet nowhere else uses such a form in the description of the measurements. Read וְרָאִיתִי לְבֵית; CORNILL וְרָאִיתִי *foundation*. וְרָאִיתִי may be doubtfully retained in the sense of *raised platform* (1AV., SIEGFR.). CORN. takes the verses in the order 7.9.11.8.10.12.
- אֵל מִסִּירָה; write מִסִּירָה. 35
- אֵל וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל; διαστάματα, = מְגִדָּה; אֵל רֹחַב *space, breadth*. Possibly = *to the elbow* (13,18), as a measure of the cubit. It is omitted as unintelligible by REUSS, CORNILL.
- (9) After מְגִדָּה insert, with אֵל, חֲסֵשׁ מְגִדָּה, to which the main objection is that the same measurement is given in 11^b; yet such a repetition is not improbable. 40
- The בית (first occurrence) must be read בֵּין to correspond to the following בֵּין. CORNILL וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל *there was a free space &c.*, omitting the בית, for which אֵל has ἀνὰ μέσον = בֵּין or בֵּין.
- (15) אֵל וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל; write, after Q¹1, וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל.
- (15.16) A new paragraph begins with וְהָיָה in v. 15, and the following word must be 45 connected by ו, as in אֵל. The word מִסִּירָה at the end of v. 15 must be ignored.
- (15) אֵל וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל; write וְרָאִיתִי לְבֵית אֵל. The three parts of the house, namely, *naue, adytum, and porch*, are thus given.
- The following מְגִדָּה is rendered by אֵל τὸ ἐξωτερικόν, = מְגִדָּה, but is better omitted, as there is only one porch. 50
- (16) The predicate is given in אֵל הַמִּסִּירָה, for which read, after 1 K 6,9 [*cf. Hagg. 1,4*], אֵל הַמִּסִּירָה = אֵל הַמִּסִּירָה.
- A new sentence begins with the next word of אֵל, הַמִּסִּירָה, which must be

- 40 אֱלִיהֶם; write עליהם.
- (40) מֵלְעוּלָה + , probably gloss; the description of the side-wall as being outside a person going up to the door instead of outside the door is unnatural.
רַחֲבֹאקֹס (in some MSS רֻבֹאקֹס), apparently the rendering of a derivative of רוּחַ, read instead of מְחוּצָה; עוּלָה was read by עוּלָה; לַפְתַּח הַשַּׁעַר; after the first and second שְׁלֶחֶנוֹת inserts קְדִימָה, i. e. it gives two tables by the sidewall of the drain, and two by the vestibule.
- (41) מֵאִלֵּיהֶם; write עליהם.
מֵעֲלֵיהֶם יִשְׁחַטוּ הַזֶּבֶחַ נֶגֶד שְׂמוֹנֶה שְׁלֶחֶנוֹת הַזֶּבֶחַ; from which the חוּבָה after יִשְׁחַטוּ might be adopted.
- (42) מֵ is identical with מֵ.
מֵלְעוּלָה + , scribal repetition from below where it is said, both in מֵ and in מֵ, that these tables were for the implements of sacrifice, and for זֶבֶחַ as well as עוּלָה.
מֵאִלֵּיהֶם; write עליהם. — In מֵ וַיִּנְיֹחוּ omit the initial ו, with מֵ.
- (43) מִלְמַעְלָה מְכֻסִּים לְכִסּוֹת מִסָּרָס; מֵ has מֵלֶאֱלֶאֱסֻמֶּיֶן; גִּית; after השְׁלֶחֶנוֹת מֵ has מִלְמַעְלָה מְכֻסִּים לְכִסּוֹת מִסָּרָס; covering the tables are not improbable, though why they should be protected from dryness is not clear.
The ו in מֵאִלֵּי is better omitted so that v. 43 shall form one sentence.
Before following בָּשָׂר insert ל.
- (44) At the beginning of v. 44 insert, with מֵ, וַיְבִיאֵנִי, marking a new paragraph.
מֵחֻצָּה, write חוּצָה. מֵ has καὶ ἐλθόντες με εἰς τὴν αὐλήν τὴν ἑσωτέραν = לחצר הפנימי, omitting מֵ. Retaining this last we must omit לחצר הפנימי, since it is not the inner gate through which the Prophet is led. The 'לח' is, perhaps, repeated by מֵ from next clause.
Before לשְׁכוֹת insert, with מֵ, וְהֵנָּה, and for following שְׂרִירִים read, with מֵ, שְׂרִירִים.
מֵאֲחֵר; read with מֵ, אַחַת, parallel to the following אַחַת (מֵאַחֵר).
וּפְנֵיהֶם, וּפְנֵיהֶם.
מֵהַדָּרִים, miswriting for הַדָּרִים (so מֵ), which the connection shows. The whole verse is omitted by SIEGFRIED as incurably corrupt.
- (48) מֵאִל (second); מֵ. Read מֵאִל, which is required by the context.
After מֵשַׁעַר insert, with מֵ, אַרְבַּע עָשָׂר אַמָּה וְחֲמִשָּׁה שְׁלֶחֶמוֹת הַשַּׁעַר. The width of the doorway is not three cubits (as in מֵ), but fourteen cubits, with two jambs of three cubits each, which gives twenty cubits for the whole front, as in v. 49. The words fell out of מֵ by homoteleuton.
- (49) מֵעֲשָׂי; read, with מֵ, עֲשָׂי, giving 1-2 cubits for the breadth of the porch from east to west, which accords with the other measurements: outer wall 5, porch 12, wall of temple 6, outer room 40, dividing wall 2, inner room 20, wall 6, annex 4, outer wall 5, = 100 cubits for whole length of Temple-building from east to west (IDAVIDSON).
מֵאֲשֶׁר; read, with מֵ, עֲשָׂר; the statement of the number of steps is here necessary.
- 41 (1) מֵאֵלֵּי הָאֵהָלָה + מֵ, a gloss noting that the details in the text regarded the breadth of the Temple, or comparing them with the measurements of the אֵהָלָה in Exodus; Ezekiel does not use מֵאֵלֵּי for the Temple.
- (3) For מֵחֻצָּה CORNILL writes מֵחֻצָּה, not improbably, though the רֶחֶב is easily understood.
After מֵרוּחַ insert, with מֵ ἐπαμβλας, נִתְמַסּוֹת; the sidewalls must be mentioned in order to give the whole width; מֵ (more fully than מֵ) πηχῶν ἐπτά θύβεν καὶ πηχῶν ἐπτά θύθεν.
- (4) מֵאֵלֵּי הַהִיכָלָה; מֵאֵל פְּנֵי הַהִיכָלָה. CORNILL.
- (5) מֵהַצֵּלָה, cf. K 6, 5, where מֵ has μέλαθρα ceilings or roofs. CORNILL introduces the side-structure before it

- 40 Θ has αὐτὴν καὶ τὰ θεε καὶ, cf. v. 29; these details are, both in \mathfrak{M} and in Θ , uncertain.
- (25) \mathfrak{M} ואילם; write ואילם. — V. 25^b is omitted by CORNILL as unnecessary repetition.
- (26) For עלותו write sing. עלתו (Θ αὐτῇ = לו) and for ואילם write ואילם.
 \mathfrak{M} למניהם; read למניהם, after Θ ἔσωθεν. SIEGFR. omits 'לם' וא, as in v. 22. 5
 At the end of the verse write איליו for K^ethib לו.
- (27) At the beginning of the verse Θ had נגד שער ההצר; CORN. שער לחצר. The shorter form of \mathfrak{M} שער לחצר seems here preferable, since it is not obscure.
 \mathfrak{M} + הדרך, Δ Θ , repetition from the preceding clause; the measurement would be more naturally northward, since the Prophet does not reach the inner 10 gate till v. 28.
- (28) The second דרך is lacking in Θ , and is in fact not necessary. If it be retained the article must be omitted in השער.
- (29) The Q^re plur. forms איליו (איליו), תאיו, and the like, and the K^ethib ואילם are to be written throughout this chapter, and it will be unnecessary to note them. 15
 V. 29^b (= 25^b) is omitted by CORNILL.
- (30) \mathfrak{M} + חשב חשב ורחב חשב ועשרים חשב ארך סביב סביב ארך, Δ Θ , copyist's repetition from preceding verse.
- (32) \mathfrak{M} והצר הצניס דרך הקרים אל; Θ εἰς τὴν πύλιν τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς = אל 'והצר הצניס דרך הקרים, two equally good readings. GRÄTZ, holding that the east has 20 been sufficiently treated above, proposes to read הנה צניס for דרך הקרים.
- (33) V. 33^b = 29^b. 25^b of \mathfrak{M} , is omitted by CORNILL. (34) \mathfrak{M} Q^re וצניס; Θ αὐτῇ.
- (36) Following the norm of v. 33, after ואילם insert והצר הצניס, and after לו insert ולאלם. — V. 36^b = 25^b, is omitted by CORNILL.
- (37) \mathfrak{M} ואילו; read ואילם, with Θ , and from the connection. 25
 \mathfrak{M} וצניס; Θ αὐτῇ = לו or איליו. Three times, here and in vv. 26.34, Θ has this reading, which, for its shortness, might be preferable, but for the \mathfrak{M} readings in vv. 6.49, in which forms of על are maintained. Where על is employed, it may be better to write the preposition ב before the numeral.
- (38-43) In vv. 38-43 the texts of \mathfrak{M} and Θ differ widely, so that, instead of attempting to 30 construct an eclectic text, it will be better to give Θ in full. Θ : 38 τὰ παστοφόρια αὐτῆς καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς καὶ τὰ αἰλαμμων αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης τῆς δευτέρας ἔκρυσιν 39 ὅπως σφάλλουσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας 40 καὶ κατὰ νώτου τοῦ βόσκος τῶν ὀλοκαυτωμάτων τῆς βλέπουσης πρὸς βορρᾶν δύο τραπεζαίαι πρὸς ἀνατολὰς κατὰ νώτου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αἰλαμ τῆς πύλης 35 δύο τραπεζαίαι κατὰ ἀνατολὰς 41 τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ νώτου τῆς πύλης ἐπ' αὐτὰ σφάλλουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν ὀκτώ τραπέζων τῶν θυμμάτων 42 καὶ τέσσαρες τραπεζαίαι τῶν ὀλοκαυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι πήχεος καὶ ἡμίσεος τὸ πλάτος καὶ πήχεων δύο ἡμίσεος τὸ μήκος καὶ ἐπὶ πήχυν τὸ ὕψος ἐπ' αὐτὰ ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη ἐν οἷς σφάλλουσιν ἐκεῖ τὰ ὀλοκαυτωματα 40 καὶ τὰ θύματα 43 καὶ παλαιστήν ἔξουσιν γείσος λελαξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ἑρπασίας. Neither \mathfrak{M} nor Θ gives a satisfactory text in vv. 38-43, and the details of the sacrificial arrangements can hardly be recovered. See SMEND, CORNILL, DAVIDSON, SIEGFRIED, GRÄTZ, BERTHOLET. For the principal differences of 45 \mathfrak{M} and Θ in this section cf. especially ll. 49-53 and p. 105, ll. 4-7. 9-11. 15-17.
- (38) \mathfrak{M} וצניס; write sing. השער.
 \mathfrak{M} וצ; Θ וני, here meaningless; Θ ἔκρυσιν drain seems to be connected with \mathfrak{M} וצניס washed; \mathfrak{M} והצר חמ, Δ Θ . 50
- (39) 39^a Δ Θ , which connects 38 with וצניס.
 In 39^b והצר Δ Θ , which does not clearly indicate any place for the slaying of the הצר.

- 40 which, however, departs too far from **A** and **Θ**, and is unnecessary. GRÄTZ suggests a combination of **A** and **Θ**: **סגג ומקיר התמ**, and the reading **מקרה** from the beam. SIEGFR. omits 13^b. 14. 15 as unintelligible.
- (14) **A** **ויקעש**; read, with CORNILL, **וימר**, following v. 13; SMEND **מרך**. **A** **מאלים**; read, after **Θ**, **מאלם**. **A** **ששים**, an impossible number; write, with **Θ**, **עשרים**. After this word CORNILL inserts, not with great probability, the **מחנה נגד פתח** of v. 13. **A** **ואל מיל הקצר השער** and the gateway adjoined the pillar of the court, which yields no sense. **Θ** **θεειμ τῆς πύλης**, whence EWALD: **הואל הקאים הקצר השער**, but the court did not, properly speaking, adjoin the guard-rooms. SMEND throws out **A**, rendering: *and adjoining the court was the gateway*. DAVIDSON: *and adjoining the porch (אלם) was the court round about the gate*. The clause is omitted in **B**, and by CORN. Read **ואל אלם השער החצר**, and the court adjoined the vestibule of the gateway, that is, one passed from the vestibule into the court, a statement that explains the position of the vestibule. The transposition of **החצר** and **השער** offers no serious difficulty, and the reading **אלם** (**A** **מיל**) is favored by **Θ**.
- (15) **A** **ועל**; read **ומעל**, as this gives one terminus of the measurement; the other terminus is given further on by **על לפני**, which must be read **עד לפני** (CORNILL omits **על**). **A** **המיתון**; write **קרע המיתון**, which is, perhaps, for **מיתון** or **מיתון** (st. אחי); the word occurs only here. Transpose and read **מיתון השער** from the vestibule of the gateway; **Θ** **τὸ αἶθριον τῆς πύλης ἔσωθεν εἰς τὸ αἶθριον αὐλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν**; **αἶθριον** = לפני, and **ἔσωθεν** = החיצוני, instead of **המיתון**, a reading which is not improbable.
- (16) **A** **מליקהם**; write **מליקהם** their wall-pillars. **A** **למלכות**; write **למלם**. The sing. is necessary, as there was only one vestibule to each gateway. In following **והלונות** omit the initial **ו**. — **A** **אל** (three times); **Θ** **ἐπὶ**. At end of v. 16 **Θ** has **ἐνθεν καὶ ἐνθεν** (of the palm-trees), = **מפה ומפה**, a natural and not improbable reading.
- (17.18) **A** **החיצונה**; **Θ** **ἑσωτεραν**. In v. 18 **Θ** renders the first **רצפה** by **στοαί**, the second by **περίστυλον**, as in v. 17; it probably had a text different from that of **A**. CORN. brackets **החתונה** as suspicious, since it seems to have no place in the structure.
- (19) Before v. 19 CORNILL inserts **לחצר הפנימי נגד השער לקרים**, as vv. 23. 27, but the detailed statement in v. 19 compared with that in these verses does not favor the insertion. After v. 19 **Θ** has **τῆς αὐλῆς**, a proper explanation, but perhaps unnecessary. Farther on, **Θ** read **שער** instead of **A** **הצר**; between the two readings there is no serious difference.
- A** **הקרים והצמון**, gloss or scribal corruption. **Θ** **τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς καὶ ἡγαγέ με ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἰδοὺ πύλη** = **שער והנה הצמון והנה** = **שער**, in which the first word is a corruption of **קרים**, while the **הצמון** may be the word of our text, (displaced in **A**). It is simpler, however, to read, at the beginning of v. 20, **ויביאני אל השער**. The wording of **A** is here somewhat different from that of the parallel v. 24. — **A** **והשער**; **Θ** **καὶ ἰδοὺ πύλη**, not so well.
- (20) Before **קנה** insert the connective **ו**.
- (21) **K^{thlb}** **ותאו**, write **קרע ותאו**. — **K^{thlb}** **ואילו** and **ואלמו**; write **מאילו** and **מאלמו**.
- (22) **K^{thlb}** **והלונות** and **והמיתון**; write **קרע והלונות** and (with omission of **ו**) **והמיתון**. For **ואלמו** write **מאלמו** (twice in this verse).
- A** **למניהם**; read **מקניהם**, after **Θ** **ἔσωθεν**. SIEGFR. omits this and the preceding word.
- (23) **A** **ולקרים**; read, with **Θ**, **בשער לקרים**. GRÄTZ renders **Θ** by **בלקרים**.
- (24) **K^{thlb}** **אלו**; write **מאילו**; see on 40,9. For **מאלמו** write **מאלמו**. Before these words

- 40 (1) \aleph begins the chapter with $\kappa\alpha\lambda \acute{\epsilon}\gamma\epsilon\nu\epsilon\tau\omicron$. — \aleph בראש השנה \aleph (an expression found nowhere else in OT), \aleph ἐν τῇ πρωτῴτῳ μηνί. Read בְּרֵאשִׁית. The month is necessary here. The *New Year's Day* of \aleph is probably a later scribal corruption or paraphrase; a year could not begin on the tenth day of the month, except possibly for jubilee (Lev. 25, 9), and that is improbable (*cf.* *Kosh ha-Shandh*, 8^b). In support of \aleph see notes of HITZ., SMEND. Possibly \aleph read בראש חֲדָשִׁים *cf.* Ex. 12, 2, 3.
 $\aleph + \text{שָׁמַח}$, \aleph , scribal insertion, which interrupts the connection.
(2) \aleph במראות; \aleph ἐν ὀρδοῖς; read sing. מראה, which is more accurate.
 $\aleph + \text{הַכִּיאוֹנִי}$, \aleph , insertion induced by the שמה, which made a new sentence necessary. — אל \aleph ; write על.
 \aleph סָנְגְרִי; \aleph ἀπέναντι. Read סָנְגְרִי; the statement *in front* is here more natural than *on the south*.
(4) \aleph הַקְּבָחוֹת; omit the two final ה's, which are either vowel-letters, or copyist's repetition from the following letters.
(5) \aleph וקוצחו; read וקוצחו.
(6) \aleph ויבוא \aleph ; read ויביאיני, as in vv. 1. 17 &c.
 \aleph כְּמַעְלָיו; write קֶרֶם כְּמַעְלָיו. For \aleph ויעל במעלתו \aleph has ἐν ἐπὶ ἀναβαθμοῖς = בעל, supplying the number of steps to be expected here. Yet, in vv. 22. 26 the number (in the other gates) is introduced in a more formal manner, and it is 20 perhaps here inserted by the Greek scribe for the sake of completeness.
 \aleph ואת קף אחר קנה אחר רתב-ן-ן; \aleph , copyist's repetition from preceding clause, here meaningless.
(7) \aleph ויבין הקאים \aleph ; \aleph καὶ τὸ αἰλαμ (= איל) ἀνὰ μέσον τοῦ θεηλαθ. The pilaster (איל) is here certainly to be supplied in thought, though the original text may say simply *the space between*. [\aleph has no connection with Assyr. *āl*. The Assyr. word does not mean chamber but incantation. In the passage II R 23, 4^a we must read *a-rat-ti-i* instead of *amar ti*; see DEWITZSCH, II W 141^b; 701^b; cf. MEISSNER'S Supplement, p. 18^a. — I' 11.]
In vv. 7^b. 8 \aleph gives the dimensions of the second and third קפ (guard-rooms) at 30 length (the numbers are the same as for the first), while \aleph in 7^b gives the inner קפ or vestibule. The two texts are entirely different, and show the hands of revisers; but both are probable, and we have no clear grounds for choosing between them. — On אלים or אָלִים see note on 8, 16.
(8) $\aleph + \text{אחר קנה אחר}$; ויקר את אלים השער סבהית קנה אחר, copyist's repetition from preceding sentence.
(9) \aleph ואילו \aleph ; write, after Q^rre, ואילו (the medial י in איל is better expressed).
(10) \aleph לאילים; write לאילים.
(11) \aleph אךך השער שלוש עשרה אמות + \aleph , old gloss (SMEND), found in \aleph , except that the latter has εὔρος for אךך; but even with this change the statement contradicts 40 11^a, and for the number thirteen there seems to be no place in the description. CORNILL transposes 11^a after 12, thus gaining unity in the arrangement of the details; but whether the original had this unity is doubtful.
(12) Before the insertion of ספה is syntactically necessary.
 $\aleph + \text{גבול}$, copyist's repetition, breaking up the clause אחת ספה ממה ומהא. V. 12^b, from והאמת to end, is omitted by CORN. as superfluous. The sing. תא is strange, and should, perhaps, be changed to plural, though the word may be used for the whole structure on both sides of the passage-way.
(13) Instead of \aleph נגן (twice) \aleph has τοῖχος, which CORN. adopts as relieving the obscurity of the measurement. As we are ignorant of the architectural methods and expressions of Ezekiel's time, it is perhaps better to keep the harder phrase of \aleph , and understand \aleph as an interpretation; the measurement *from roof to roof* seems to mean *over all*. — For \aleph מהא, CORN. writes מקיר האתיץ (*cf.* v. 15),

- (9) For the two verbs of וַיִּקְרָא וַיִּשְׁקֹץ 6 has *kal* καὶ συσσωσε, and there is ground for omitting וַיִּקְרָא (so CORN.), which occurs below in the verse, especially as there is little or no difference of meaning between *קָרָא* and *שָׁקַץ*. It would be better if we could here have a word meaning *to collect*, corresponding to וַיִּשְׁקֹץ and וַיִּקְרָא in v. 10, of which, however, there is no trace, except in וַיִּקְרָא 5 *provide or load themselves with* (arms &c.); if this is not corrupt, it may possibly represent a form of *קָרָא* in 6, from which might come our וַיִּשְׁקֹץ; the synonym וַיִּקְרָא might be retained, or rejected as scribal insertion.
- וַיִּקְרָא 6 (as in 38,4), which has *kontōis* = קָרָא, or קָרָא, or קָרָא.
- (11) וַיִּקְרָא 6; 6 ὄνομαστόν. Point שָׁקַץ. — וַיִּקְרָא 6; write וַיִּקְרָא as elsewhere in this chapter. 10 וַיִּקְרָא 6; write וַיִּקְרָא, taking the word as proper name, *Abarim*, east of the Dead Sea, with J. D. MICH., EICHH., HITZ., CORN., SIEGFR. (and with the approval of REUSS). Though *Abarim* is elsewhere the name of a mountain range, a valley might well be so called. In the translation *the Valley of the Passers-by* the עַבְרִים must refer to the Scythians, while in vv. 14.15 it is the designation of 15 those who traverse the land in search of dead bodies.
- In 6 πολυδνδριον we have the word וַיִּקְרָא, which is a copyist's insertion.
- וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא וַיִּקְרָא, omitted as unintelligible; literally *and it stops the traversers*, not the *invaders* (who are dead), nor (DAVIDSON) *travelers* in general (which is against the use of עַבְרִים in this section, and in itself not probable) but 20 the *searchers* (who, however, are not to be stopped). 6 *kal* περιουκοδομήσουσι τὸ περιτόμιον τῆς φάραγγος, whence CORNILL (approved by SIEGFR.) וַיִּקְרָא 6; but וַיִּקְרָא (occurring elsewhere only in Deut. 25,4, of the muzzling of an ox) is a strange term for shutting off access to a valley; nor does it appear why the mouth of the valley should be closed. We should rather expect some such 25 statement as *the traversers shall prepare it*, but the words (perhaps a gloss) are deformed beyond recognition. — וַיִּקְרָא 6; read Q^ré וַיִּקְרָא.
- (14) וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא 6, repetition from the first part of the verse; it is here impossible, since it means the searchers and not the invaders. 30 וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא; HITZ., CORN. וַיִּקְרָא *to search*.
- (16) וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא 6, an old gloss, or repetition of the immediately preceding, read by 6 in its Hebrew text; the sense seems irrecoverable: no city has been spoken of, and no emendation is satisfactory. CORN. וַיִּקְרָא 6 *and it is all over with his multitude*. We might write, after v. 11, וַיִּקְרָא 6.
- (19) וַיִּקְרָא 6; CORN., after 6 as well as the Coptic Version and some Greek MSS, 35 וַיִּקְרָא, which preserves the combination *flesh and blood*, as in v. 17, but this harmonizing is suspicious.
- (21) וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא 6 = וַיִּקְרָא; CORNILL. וַיִּקְרָא (I will demonstrate my glory) *on Gog*. וַיִּקְרָא 6 gives a good sense, *I will manifest my glory among the nations*.
- (25) וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא 6, or read וַיִּקְרָא. CORNILL. וַיִּקְרָא. 40
- (26) וַיִּקְרָא 6; read וַיִּקְרָא, with HITZ. A marginal note in HAIN and GINSBURG (not in BÄR) gives the reading (Q^ré) וַיִּקְרָא. As the passage is one of promise, the threat of וַיִּקְרָא is out of place.
- וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא 6; CORN. וַיִּקְרָא *all their rebelliousness*, to agree with following וַיִּקְרָא 6. — וַיִּקְרָא 6, 45
- (27) וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא 6, omitted in accordance with the phraseology of the chapter.
- (28) וַיִּקְרָא 6; CORN. וַיִּקְרָא 6 omits 28^b from וַיִּקְרָא 6 to end, but the contrast in the second clause is necessary. — וַיִּקְרָא 6; GINSB. וַיִּקְרָא.
- (29) וַיִּקְרָא 6; וַיִּקְרָא 6; read, with CORN., GRÄTZ, וַיִּקְרָא 6.

- 38 of particulars there are chances of errors both in א and in ש, and the shorter text is not necessarily the better.
- (5) שם is strange in this enumeration of Northern peoples; we should perhaps read לור, which is added in ש^א and many other ש codd. (H-P 87.88.22.26, *al.*) and ש^ה.
- (7) להם; read לי, with ש, as the context requires.
- (8) א is grammatically confused; predicates (הוצאה, מקבוצה) are used of ארץ which properly belong only to עם, and there is an abrupt transition from 3 sing. fem. to 3 plur. Further, the clause על הרי... הוצאה is parallel to, and explanatory of, the preceding clauses; it cannot be taken (J, SIEGFR.) as dependent on what goes before (*a land... gathered... to the mountains* [ש [חץ] of Israel). ש transposes: *thou shalt come against the mountains... and against a land*. Order is partly restored by the omission of הוצאה... על הרי (so CORN.), which appears to be composed of two glosses. We should perhaps also insert עם פתח after (cf. v. 12), though it is possible that ארץ may here be used, by rhetorical license, as = עם. — For ארץ אל ארץ read ארץ על. Instead of מחרב we must, from the parallelism, read מתרבה.
- (9) א תהיה cannot be construed. GRÄTZ inserts before it באחרית הימים, as in v. 16, which is syntactically hard; better omit ת, with REUSS, CORN., SIEGFR.
- (11) Before השקטים ש has אף (CORN. על), probably a free translation; after הש' in ש stands ελ ηδ ηαλξησ = השקט, perhaps scribal addition in Hebrew text of ש. The following ישבי לבסוף קלם is thrown out by CORN., on account of the תיבנים of the next clause, as stylistically improbable.
- באין חומה ש; ב'חץ ελ ηαλξησ τείχος.
- (12) אל; write על.
- (13) א קטריה is highly improbable, if not impossible; traders would not be called lions by Ezekiel; read רכליה, a common word in c. 27, and sufficiently like כ' to account for the corruption; CORN. כנעניה. For the sake of the symmetry, which is suggested by the form of the sentence, the preceding וסחרי is better written with suffix, וסחריה. (כמר) ומטא ש and so ש; ש kings.
- (14) ארני, ש. — ש. פתע א. — ש. ελπεσθαι. Read פער.
- (16) א + נו, ש, gloss.
- (17) ש inserts פש פש after יהוה; there seems to be here, either in א or in ש, a confusion with the preceding verse. The interrog. ה is better omitted, with ש, before אמה; there is no propriety here in a question; the statement is meant to be positive.
- הנבאים, ש, an easy omission or insertion.
- א שנים may be retained as = *for years*, but the construction is suspicious; ש connect it by ו with ימים; J in *diebus illorum temporum*.
- (18) ארני, ש; ש omits ב before the next noun, and combines קמתי and קמתי as 40 subject of תעלה. For the construction באף עלה, cf. ש 18.9.
- (21) ארני, ש; לכל הרי חרב, an unnatural expression; ש πάντες φούρον. Read חרבה (CORN., ORELLI); חרב is perhaps repetition from next clause. — ארני, ש.
- (23) After ויהי קדשתי ש has καὶ ἐνδύσασθαι, one of the few cases in which the plus is in the Greek. CORN. thinks it in favor of ש that its text offers two 45 Hithpa'els and two Nif'als, but the symmetry may be *contra* as well as *pro*. נכדתי may be doublet of נדעתי, or may have fallen out through resemblance to it.
- 39 (1) ארני, ש; so, too, vv. 10. 13. 17. 20.
- (2) ושמחתך is regarded by GRÄTZ as corrupt repetition of preceding word [cf. above, p. 99, l. 49]. אל; write עליך.
- (5) ארני, ש.

- 38 (1) WINCKLER (in Part 4 of the Second Series of his *Altorientalische Forschungen*) regards this Section as an appendix, composed in the time of Alexander the Great, between the battles of the Granicus and Issus (B. C. 334-333). Israel, he remarks, has long since returned from exile (not in Babylonia but) among the nations (38,8.12.17). The *chief* (38,2) is Alexander, who has become prince of Meshech (Phrygia) and Tubal (Cappadocia); the *isles or coasts* (39,6) are the Grecian lands; 38,5 (mention of Paras, Cush, Phut, that is, Persia and the country south of Egypt) is a later insertion. The basis of this section is the contest, described in the Babylonian cosmogonic poem, between Tiamat and the celestial gods (cf. GUNKEL, *Schöpfung und Chaos*), here applied, with explanatory remarks, to the situation of Israel at a definite time; and a third hand has added the closing exhortation, from 39,22 (or, 23) to the end.

To this ingenious exposition there are at least two serious objections: Alexander would have been called *King of Greece*; and he would have been regarded not as an enemy, but as a savior.

- (2) Whether **ראש** is the same with the **תירם** of Gen. 10,2, and, if so, which is the right spelling, is uncertain. [A land **ראש** does not exist (contrast Crit. Notes on Isaiah p. 166, l. 18); **נשיא ראש** must mean *chief prince* (so AV); cf. **כהן הראש** *chief priest* 2 K. 25,18; Ezr. 7,5; 2 Chr. 19,11. Several chiefs ruled over the tribes of **מסך וחבל**, but above them all was a **נשיא ראש**. According to WINCKLER (l. c. p. 166) **נשיא** is an explanatory gloss on **ראש**; but if it were a gloss it would probably not have been repeated in v. 3. In **ו 110,6**, which was written at the time of Zerubbabel, **ראש על ארץ רבה** refers to the King of Persia, **אֶרֶץ רַבָּה** = *gaggaru rapastu* in the Akhæmenian inscriptions (cf. Crit. Notes on Isaiah, p. 199, note **). Nor is there a land **מנונ**; **מנונ** is chief prince of **מסך וחבל**; **אֶרֶץ המנונ** is an interpolation (not found in v. 3 and 39,1) which is derived from Gen. 10,2, and in that passage **מנונ** seems to be a corruption of **גוג** due to the influence of the following **ומרי** (see HOLZINGER *ad loc.*). 1 Chr. 1,4 naturally depends on the passage in Genesis. In Ezek. 39,6 **מנונ** for **גוג** (6Cr, it is true, has **מאצוץ**). **מאצוץ** seems to be used there as a collective name for tribes **מירכתי צמון** (v. 15; 39,2). **גוג** may originally be not a proper name but an appellative; note the gentilicium *Gagla* (= Northern barbarian) in the first letter of WINCKLER's translation of the Amarna tablets (KB 5, p. 5, l. 38; cf. the excursus on the Amarna tablets in the English Translation of *Joshua*, p. 51, l. 29). **גוג** may therefore be a term like our *Great Mogul* or the German *Grosstürke* (= English *Grand Turk*, *Grand Seigneur*). Several appellatives have for a long time been looked upon as proper names (**מַרְעָה**, **מִרְתָּן**, **רַב־מִרְתָּן**, **רַב־שָׁקָה**, &c.) **גוג** is certainly not an 'echo' of the Lydian *Gyges*; nor can it have any connection with the Greek *Γύγης* (WINCKLER, l. c., p. 164, n. 2). — P. 11.]

- (3) **עליך אל**; write **עליך אל**.

- (4) For **ושובכתך ונתתי חתים בלתיך והוצאתי אותך אל** has simply **καὶ σὺνδῶσαι σε**; the other Versions follow **אל**; **σὺνδῶσαι** may be rendering of **שוב** (Is. 49,5) or of **הוצ' (2 S 10,16)**. **שוב**, however, must here mean *turn back*, and is then out of position; it should stand after **ו' ח' ב' (SMEND, cf. 29,4; Is. 37,29)**. This last expression is suspicious, since it implies coercion, while Gog is JHVH's willing Minister (v. 7). It seems better to omit, with CORN., the whole phrase before **והוצ' (v. 7)**. The verb **ש'** is variously rendered by the Versions: **3 circumagant**; **3** **لجاء**; **θ, περι-σπερσεν**; **אשרל**. It is omitted by SIEGFR. as corrupt form. [**ושובכתך ונתתי חתים** **ושובכתך** may be a misplaced gloss on **ושאתך** in 39,2; but these two verbs should be transposed to the beginning of v. 4. — P. 11.] **והוצאתי אותך אל** **αὐτὸν καὶ περικεφαλῶναι καὶ μάχασθαι**. HIRTZ objects to **והוצאתי** as inappropriate for cavalry, (but the army was not necessarily composed of cavalry only), and CORN. adopts the text of **θ**. In such enumerations

- 37
 ⑥ omits *עצמות*, and takes preceding verb as causative 3 sing.; scribal omission or insertion.
 (8) ③ take it as Nif., and this form is favored by the connection; ⑥ ἀνέβαiven.
 (9) ③ — הרוח, ⑥, perhaps insertion of *explicitum* by a scribe.
 (10) Hithp., for which CORN. writes Nif'al, on the ground that Ezekiel uses Hithp. only in 13, 17, and there in a special sense. As Hithp. and Nif. are used elsewhere interchangeably, it is doubtful whether this point can be pressed.
 (11) הנה; write הנם, the following part. requiring an expressed subject. ⑥ attaches הנה to the part, omits הנה, and has Κύριος after אלי וי.
 (12) ③, both here and at end of v. 13 (where it is found in ⑥ but is lacking in ③) a gloss. In any case the reading of ⑥ in v. 13 (τοῦ ἀναγαγεῖν . . . τὸν λαόν μου), not according in form with preceding clause, is less probable than that of ③. It is not necessary to regard עמי as original in v. 13 (CORN.) in order to explain its presence as gloss in v. 12.
 (16) K^ethlb תכרו; write Q^re תכרו.
 ③ δευτέραν = אחר, here unnecessary; the contrast is expressed by the two אחר.
 ③ + אמרים, an old gloss, found in ⑥, introduced from v. 19, but here inappropriate, since the connection requires that only the tribal name be given, and it is Joseph that is contrasted with Judah. GRÄTZ על אם.
 K^ethlb תכרו; write Q^re תכרו.
 (17) ③ לעץ אחר והיו לאחדים בידך; write, with ⑤ (مع صنف حليج), חזו לעץ אחד, from which easily come text of ③, and that of ⑥ εἰς ᾗδδον μίαν τοῦ δῆσαι ἐαυτὰς καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρὶ σου. In ③ the לעץ אחד was repeated by a scribe, and in its own place it was corrupted into לאחדים; in the text of ⑥ one of these phrases was modified into a word (HITZ., CORN. לאַקסן) which was rendered by δῆσαι.
 After ③ אל אחד אחר GRÄTZ inserts ועשיתם, as in ③ v. 19.
 (19) ③ — K^ethlb תכרו; write Q^re תכרו.
 ③ καὶ δώσω αὐτούς ἐπὶ τῇ φυλῇ σου καὶ ἔσονται εἰς ᾗδδον μίαν τῇ χειρὶ σου. Following the corrected form of v. 17, we may read חזו לעץ אחד והיו אחדים בידך. The על עץ יהודה is awkward scribal expansion, and ועשיתם לעץ אחד a doublet; the last אחד of ③ is naturally אחד לעץ. Instead of τῇ χειρὶ σου of ⑥ it is better to write בידך, the substantive being, as more explicit, less probable than the suffix.
 (21) ③ πάντα οἶκον, and ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλων αὐτών. ⑥ also writes τῇ γῇ τοῦ Ισραηλ for ③ ארמתם (*cf.* v. 19).
 BÄR אליהם; GINSBURG אלהם.
 (22) ③ לקלך, scribal repetition introducing a tautology.
 K^ethlb יהיה; write Q^re יהיו. — ③ עוד, ⑥, repetition of copyist.
 (23) ③ ובשוקיותיהם בכל שוקיותיהם, possibly addition of scribe.
 ③ here meaningless; ⑥ ἀνομιών. Read משוכותיהם, with SMEND, *al.* GRÄTZ, הסמכותיהם . . . והשיבתי (36, 29). — ③ ואני אחיה ⑥ καὶ ἐγὼ Κύριος ἔσομαι.
 (25) ③ — אבותיהם, write, with ⑥, אבותיהם, as the syntax requires.
 (26) ③ — נותנים והרביתי אותם, ⑥, either Greek omission through similarity of initial words (נותנים and נותני), or plus of the Hebrew scribe. The נתנים (lacking in ③), in absolute sense, makes a difficulty, and in 17, 22, where it occurs in ③, it is lacking in ⑥; still, such a sense cannot be called improbable.
 (28) ③ — את ישראל. The Hebrew expression is perhaps the *explicitum* of a scribe.

- 36 (1) אל; write על, with א. (2) וקמות; וקמות = שקמות or חרבות; the former is perhaps graphically the easier. Deut. 32,13; Mic. 3,12 hardly support ב', which term Ezekiel uses elsewhere only of idolatrous shrines; CORN. שמות. (3) יען וביען; write וביען, as in 13,10. 5 (4) שמות; read שם snort, as in Is. 42,14 (HITZ.), the initial נ having fallen out through the preceding נ. CORN. שם, after v. 5. (5) אדני (twice), א. (6) כלל; write כלל, as in margin. 10 (7) בשם נפש; בְּשֵׁם נַפְשָׁם, a rendering which does not affect the readings of 25,6.15 (on which see notes). For בִּשְׁמֵי לֵב (שֵׁם εὐφροσύνης) read בִּשְׁמֵי לֵב. נרש, תרכות, ט, ejecerunt, ט, טοὺ ἀφανίσαι; ט, ejecerunt, ט, τὸ ἀφανίσαι as rendering not of מורשה (which he takes to be corruption of מורשה, but of some form like למחא (whence למען), and suggests 15 (בו) למחא may be corrupt repetition of some neighboring word, as מורשה, or, what is perhaps better, of מורשה, which was then miswritten under the influence of מורשה. For לבו we may write לבו, so that the expression will mean to possess it and to plunder it; cf. 3. GRÄTZ, ולבו (after v. 4), omitting 'ע, — simpler and perhaps preferable. 20 (6) אדני, א. (7) כה אמר אדני יתה, א, but preferable after לכן. (8) א, perhaps gloss. (10) כלל; write Q^cre. 25 (11) וירבו וקרו, א, here natural, but possibly scribal addition. After וקרו (היטבתי) insert לכם, here necessary; so ט. (12) In 12-15 and 13.14 the passage from plur. to sing. pron. may be rhetorical variation from mountains to land, or scribal inadvertence. (13) אמרים; write אמרם (after יען), with CORNILL and SIEGFRIED-STADE. 30 K^cthl; write Q^cre. (14) תכשלי; write תשכלי, as in preceding verse. (15) תכשלי עור, א, miswriting for תשכלי. The clause of תכשלי עור, א, is perhaps scribal repetition from preceding verse. (16) עליך; write עליך, as in 19,4; 27,30, and with א. (17) Before כקמאת א has καὶ ἐν ταῖς ἀκαθάρτοις αὐτῶν = ובטמאותם, probably repetition of following word. 35 (18) V. 18^b of א, from על הדם to end, א, perhaps gloss. (20) ויבואו; write plur. — Omit להם, with א. (21) באמר; write באמרם, with א, and omit following להם. (22) אדני, א. 40 (23) גאם אדני יהוה, א, perhaps insertion of Hebrew scribe, perhaps omission of Greek copyist by homoteleuton. (27) ער אשר, cf. Ew. §§ 333^a.337^b; GES.-KAUTZSCH²⁶, § 157, c. GRÄTZ אשר אשר. 45 (33) אדני, א. 50
- 37 (1) יהוה + א, after רוח, explicitum; ט^v takes it as subject of preceding verb. The expression יהוה א' occurs elsewhere in Ezek. only in 11,5 where it is appropriate; in 11,24 א' has אלהים, which is there difficult, and the יהוה is better omitted. Here the יהוה might be taken as subject of the verbs after יהוה א'. 45 (3) אדני, א. 50 (5) רוח חיים = πνεῦμα ζωής; רוח וחיותם א. — אדני, א. (7) קול + א, א, gloss or doublet to רעש, — an interruption of the construction.

- (5) בָּנִי אֱלֹהִים. The text of אֱלֹהִים is confused: in ἐν χειρὶ ἑχθρῶν the last word, = אֲבִירִים, seems to represent אֱלֹהִים.
- (6) אֱלֹהִים לְרַם אֵשׁ וְרַם יִדְפֹּף + אֱלֹהִים, corrupt repetition of following clause. רַם שְׂמֵתָא yields no sense; אֱלֹהִים εἰς αἷμα ὕμναρτες. Read, with CORN., לְרַם אֵשׁ.
- (7) For אֱלֹהִים לְרַם אֵשׁ וְרַם יִדְפֹּף read, with HITZ., לְרַם אֵשׁ וְרַם יִדְפֹּף, as in v. 3; 33, 28. 29. The first 'ש' is not a possible form. אֱלֹהִים ἀνθρώπους καὶ κτήνη, variation of a familiar expression; cf. 14, 13; 36, 11, al.
- (8) אֱלֹהִים מִן הַר הַזֶּה, אֱלֹהִים καὶ ἐνπλήσω τῶν τραυματιῶν βουνούς; but this introduces an improbable order, since after מִן הַר הַזֶּה the thing filled regularly precedes that with which it is filled. CORN.'s objection, that its mountains is improbable since it is Mount Seir that is addressed, is not valid; the Prophet has in mind the land, which contained both mountains and valleys. Variation of pers., as in vv. 7. 8, is not uncommon in OT. — אֱלֹהִים חָלִילָו; GRÄTZ חָלִילִים.
- (9) K'thib תְּשַׁבְּנָה; Q^crē תְּשַׁבְּנָה, miswriting of תְּשַׁבְּנָה (CORN.). Write תְּשַׁבְּנָה (Qal of 15 ישב); CORN. תְּשַׁבְּנָה. — וְיִדְעָתָם אֱלֹהִים; write וְיִדְעָתָם, with אֱלֹהִים.
- (10) אֱלֹהִים וְיִרְשָׁתָהּ; write וְיִרְשָׁתָהּ, with אֱלֹהִים, the sing. being called for by the context.
- (11) אֱלֹהִים אֲרֻנִּי. אֱלֹהִים καὶ ποιήσω σοι. Read וְעָשִׂיתִיךָ; CORN. וְעָשִׂיתִי בְךָ. וְעָשִׂיתָךָ. עָשִׂיתָךָ gives a much shorter form than אֱלֹהִים. אֱלֹהִים וְקִנְיָאתָךְ אֲשֶׁר עָשִׂיתָךָ Of v. 11^b Α gives a much shorter form than אֱלֹהִים. Α κατὰ τὴν ἐχθραν σου, = כְּשִׁנְאוֹתֶךָ אֱלֹהִים (adopted by CORN.) commends itself by its simplicity, but its minus may be due to homoeoteleuton ('עָשִׂיתָ and עָשִׂיתָ).
- אֱלֹהִים מְשִׁנְאוֹתֶךָ; write מְשִׁנְאוֹתֶךָ. The expression is deleted by GRÄTZ as dittogram.
- אֱלֹהִים בָּם (first occurrence), Α Α, perhaps scribal complement.
- אֱלֹהִים בָּם (second), Α σοι; read בְּךָ, with the sense that JHVH is to be made known through them, rather than to them; Α σοι may be an interpretation after v. 12.
- (12) אֱלֹהִים ΚΟΙΝΩΣΤΗΣ; Α ΚΟΙΝΩΣΤΗΣ, not improbable. Α οὐκ εἶπας τὰ ὅρη Ἰσραὴλ ἐρημα. A's full formula of quotation is here suitable. — K'thib שְׁמַטָּה; write Q^crē שְׁמַטָּה.
- (13) אֱלֹהִים בְּכִסִּים and וְגִדְלוֹ; write sing., with Α. Α οὐκ εἶπας τὰ ὅρη Ἰσραὴλ ἐρημα. A's full formula of quotation is here suitable. — K'thib שְׁמַטָּה; write Q^crē שְׁמַטָּה.
- A Heb. verb עָרַךְ in the sense of rich, plentiful, is, as CORN. points out, doubtful (the stem has not this sense in Pr. 27, 6, and the text of Jer. 33, 6 is not certain); and what is here demanded by the connection is a verb of quality rather than of quantity. No satisfactory emendation offers itself: the expression occurs only in the senses proceed, move; ΕΠΕΡΧΕΣΤΑΙ is not unsuitable in meaning, but is not supported by the Versions. Θ, ἐβόησατε; 3 derogastis; 28 סָנָא. HITZ. is no doubt right in regarding this עָרַךְ as the Aramaic form of Heb. עָרַךְ. The expression is omitted by CORNILL but symmetry seems to require a clause here, and the text may be retained, with change of plur. endings to singular. Its form, however, is probably due not to Ezekiel, but to an Aramaizing scribe.
- Verses 14. 15 contain a doublet, אֱלֹהִים and Α being both corrupt. כְּשִׁמְחָה כָּל הָאָרֶץ yields no sense; it cannot be rendered to the joy of the whole earth (ORELLI). The following emendation, proposed by CORN., brings out the malicious joy of Edom, and its occasion, namely, the desolation of the Israelitish territory. The shorter and more original form is found in 14, where כְּשִׁמְחָה כָּל הָאָרֶץ is, after the norm of 15^a, to be read כְּשִׁמְחָתָהּ לְאַרְצָהּ, and נִחַלְתָּ בֵּית יִשְׂרָאֵל is explanatory gloss to אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל or אֶרֶץ.
- אֱלֹהִים omits the אֶרֶץ אֲרָם.
- (15) Instead of אֶרֶץ אֲרָם CORN. writes אֶרֶץ. Α καὶ ἐξαλωθήσεται, = וְכָלָה. — After יהוה Α has θ θεός αὐτῶν.

- 34 (6) אָנִי (second occurrence), אָ, insertion of subject, or gloss.
 (8) רָעִי אָ; read, with אָ, רָעִים; JHVII nowhere else calls the evil rulers *my shepherds*.
 [אָנִי may have been abbreviation for רָעִים; cf. note on Is. 38, 12. — P. 11.]
 CORN. omits אָנִי אֶת רָעִי וְלֹא דָרְשׁוּ אֶת צֹאנִי as an improbable redundancy.
 (9) שָׁמְעוּ דָבָר יְהוָה אָ, אָ, not indispensable, but appropriate; scribal plus or minus. 5
 (10) אָל אָ; write עַל.
 אָל אָ; write, with אָ, צֹאנִי; the י has fallen out of אָל through following י.
 (11) אָדֹנִי אָ.
 For אָל אָדֹנִי אָנִי הִנְנִי אָ has ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω, free translation.
 (12) V. 12 is in disorder in אָל and in אָ. First, for הָיָה read הָיוּ, as in אָ, and then 10
 omit בְּתוֹךְ, which, though found in אָ, appears to have been added as a necessary connective, after the suffix had been attached to הָיוּ. The significant fact about the *day* is that on it the sheep are scattered, not that the shepherd is then with the sheep. Further, the expression at the end of the verse, בְּיוֹם קָצֵן 15
 וְנִקְרָעִל, there out of place, is to be transposed after וְנִקְרָעִל, furnishing the reason for the scattering of the flock. In אָ it occurs at the end of the verse, and also, with the order of the two synonyms reversed, after הָיוּ, giving an intolerable sense, and being probably scribal displacement; its occurrence at the end of the verse may also be explained as the repetition of a Hebrew copyist, followed by אָ, which thus adopts the errors of אָל, and adds its own. CORN., following אָ, 20
 writes at the beginning בְּיוֹם סוֹפָה (referring to Am. 1, 14), omits the following four words, and in the rest of the verse adopts the text of אָ. אָ reproduces אָ; for אָל אָדֹנִי אָנִי אָ has אָל אָדֹנִי אָנִי אָ, passing apparently by error of eye from first to second בְּיוֹם (in the emended text).
 (13) אָל אָ, miswriting for עַל. (14) אָל אָ; write עַל. 25
 (15) After אָרְבִּיעִים אָ has καὶ γυνώσκονται ὅτι ἐγὼ εἰμι Κύριος.
 (16) וְאֵת הַשְּׂמִנָּה אָ, אָ, perhaps scribal insertion.
 אָל אָ, φουδδω. Write אָשְׁמִיר, as the connection requires.
 Before following אָרְבִּיעִים אָ inserts י.
 (20) אָל אָ, אָל אָ, here inappropriate. 30
 (21) אָ has the simpler form ἐπὶ ταῖς πλευραῖς καὶ τοῖς ὤμοις ὡμῶν διωθεῖσθε καὶ τοῖς κέρασιν ὡμῶν ἐκερατίζετε καὶ πᾶν τὸ ἐκλείπον ἐξεθλίβετε; the plus of אָ may be scribal expansion.
 (23) הָקִמְתִּי אָל; GINSBURG, on the authority of "the majority of MSS," הָקִמְתִּי אָ. 35
 (25) אָל אָ, לִכְתּוֹב אָ, אָ, possibly gloss. — K²thlms בִּיעוּרִים; write Q²re בִּיעוּרִים.
 (26) אָל אָ; omit the initial י, with אָ.
 אָל אָ, בִּנְכָה אָ, אָ, probably repetition from end of verse.
 CORN. omits וְנָתַתִּי לָהֶם רִבִּיּוּם, omitting וְנָתַתִּי.
 אָל אָ; better נָשָׂא, as above in the verse. 40
 אָל אָ, יְהוָה אָ, complementary insertion.
 (29) אָל אָ, φουδδὼν εἰρήνης; read אָל אָל אָ a well-appointed plantation (so SIEGF.²); CORN. אָל אָ a rich (better *unimpaired*) plantation. HITZ. maintains אָל אָ a plantation for renown (so RV), but the expression is hard.
 (30) אָל אָ, אָל אָ, destroys the parallelism. — אָל אָ, אָ. 45
 (31) אָל אָ, וְאָתָּן אָ, אָ, which had the אָל אָ at the end of the clause; אָל אָ is perhaps corruption of following אָל אָ. The omission of וְאָתָּן gives the proper emphasis to the sentence.
 אָל אָ, אָל אָ, perhaps corruption of following אָל אָ, or (CORN.) insertion from 36, 37; it is here meaningless. GRÄTZ אָל אָל אָ (Zech. 13, 5). 50
 Before אָל אָ insert י, with אָ.

35 (2.3) אָל אָ; write עַל. Cf. 6, 2; 21, 2.7; 25, 2. — אָל אָ; write עַל.

- 33 *vivere in iustitia sua in quacunque die peccaverit*, giving the sense by supplying *in iustitia sua*. A proper form is secured by writing וְצִדִּיק in place of the initial ו; צ' may easily have fallen out through following צִדִּיק. CORN. omits from וְצִדִּיק to the end of the verse; the clause is possibly a gloss.
- (13) אֱלֹהִים; read תַּחֲיָה. — K^{thib} וְצִדִּיק; write Q^{re} תַּחֲיָה. 5
- (15) אֱלֹהִים + וְצִדִּיק, א, marginal note (*explicitum*). — (16) K^{thib} חֲמַתִּי; write Q^{re} חֲמַתִּי. חֲמַתִּי.
- (20) אֱלֹהִים; and אֱלֹהִים; א, kal τοὺς ἐξουσίαν εἶπατε = וְהָאֱלֹהִים אֲמַרְתֶּם, which CORN. adopts, referring to Gen. 6, 15; Ex. 29, 38; but these contain instructions, and are different from our passage. The Heb. text of א, may have contained אֱלֹהִים in the sense of *because*, and וְהָאֱלֹהִים may have been copyist's repetition from preceding 10 תַּחֲיָה.
- (21) אֱלֹהִים; also δεκάμηνος (and δεκάμηνος for following עֶשְׂרִי of אֱלֹהִים). Read בעשתי, with 3, which would be about six months after the fall of the city, ample time for a fugitive to reach Babylonian (DAVIDSON).
- (22) אֱלֹהִים; read אֱלֹהִים. 15
- אֱלֹהִים; למני בוא הקליט. א, πλην λαθεῖν αὐτόν. The *explicitum* of אֱלֹהִים is perhaps scribal insertion. — וְיִסְתַּח מִי אֱלֹהִים is omitted by GRÄTZ.
- (25) אֱלֹהִים is to be retained; see note on 18, 6. א, omits vv. 25 (except first three words) and 26 and the first three words of 27, perhaps by copyist's error (see similar beginnings of vv. 25 and 27); but the plus of אֱלֹהִים is possibly gloss after 20 c. 18 (vv. 6. 11. 12 &c.).
- Write עֵינֵיכֶם and אֱלֹהִים for אֱלֹהִים and עֵינֵיכֶם.
- (26) אֱלֹהִים fem. עֵינֵי; write עֵינֵי. (27) אֱלֹהִים; write אֱלֹהִים.
- (30) אֱלֹהִים; write דְּבָרֵי. — אֱלֹהִים + אֱלֹהִים, א, doublet of following phrase.
- אֱלֹהִים; א, probably omission of the Greek scribe. 25
- (31) אֱלֹהִים; gloss (*explicitum*). אֱלֹהִים; εὐσεβός. Read כְּנִיָּה; the word in the text (which here affords no satisfactory sense) is miswriting from following verse.
- אֱלֹהִים; א, insertion to supply verb to כְּנִיָּה, but inappropriate for כְּנִיָּה.
- אֱלֹהִים; א, but here necessary for the phrase. — Before אֱלֹהִים supply ו, with א, 30
- (33) Before הִנֵּה בָאָה אֱלֹהִים inserts ἐποφθασ, but the exclamation more naturally belongs to the Prophet.
- 34 (2) אֱלֹהִים; omit 'לר' as *explicitum* or marginal title to the section; א, and retains 'לר'. 35
- אֱלֹהִים; אשר היו רעים אותם; א, ἡμεῖς βούσκουσιν ποιμένες ἐαυτούς; CORN. אותם. The reading of א, is parallel to the following clause, and that of אֱלֹהִים also is appropriate; the difference between the two may be due, on either side, to scribal fancy.
- (3) אֱלֹהִים; א, τὸ πλῆθος; point חֶלֶב. 40
- (4) אֱלֹהִים; אֱלֹהִים הַנְּחִלֹת לֹא חֲזָקָתָם is omitted by CORN. as not occurring in the parallel v. 16, the חֲזָקָתָם, further, being scarcely distinguishable from חֲזָלָה; variations of this sort, however, cannot be called improbable, and a Greek scribe might easily omit such a clause.
- After v. 16 CORN. writes חֲזָקָתָם instead of אֱלֹהִים. א, is here identical with אֱלֹהִים, 45 [The clause חֲזָקָתָם לֹא חֲזָקָתָם suggests the proper explanation for Eccl. 3, 6^a. — P. II.]
- אֱלֹהִים; write וְחֲזָקָה, taking the word, after v. 16, as the object of the following verb, and cf. Lev. 25, 53. We must then, following א, omit וְחֲזָקָה, which was inserted because חֲזָקָה was taken as adverbial. 50
- (5) After וְחֲזָקָה אֱלֹהִים has τὰ πρόβατα μου, insertion of subject for clearness.
- אֱלֹהִים; (at the end of the verse), א, copyist's repetition of the first word of the verse.

- 32 contrasting the burial of Meshech-Tubal with that of the warriors of the olden time. Of these, as of the others, it is said that they were a terror while they were alive, but the difference is that the *gibborim* are buried in their armor. מַעֲוִלִים; מַעֲוִלִים αἰῶνος. Read מַעֲוִלִים (HITZ.).
Instead of נָפִלִים CORN. writes נָפִלִים, and refers to Gen. 6,4 — a possible but unnecessary emendation. On נָפִלִים cf. SCHWALLY, ZA '98, pp. 142 ff.
For מַעֲוִלִים CORN. writes מַעֲוִלִים *their shield* (SIEGFR. plur.), completing the warrior's outfit, and getting rid of the *iniquity*; the latter term is hardly possible, and CORN.'s emendation is appropriate; write plur., to correspond with ראשִׁיהֶם. HITZ. מַעֲוִלִים (cf. 37,6.8). 10
- (28) מַעֲוִלִים; read, with HITZ., CORN., after מַעֲוִלִים (see v. 29).
מַעֲוִלִים, found in מַעֲוִלִים and (sub asterisco) in מַעֲוִלִים; probably corrupt doublet of following תַּשְׁכֵּב. GRÄTZ תַּשְׁכֵּב, which gives a good sense, but this verb does not occur elsewhere in the paragraph.
This verse, with its 2. pers. sing., corresponds to v. 19, and forms a natural 15 ending to the discourse. In the next two verses the style of address is different from that of vv. 22-27, and vv. 31,32 form a second ending (with 3. pers. sing.) to the discourse. We must either take v. 28 as an interpolation, or regard vv. 29-32 as a paragraph added by the Prophet or by a scribe. Cf. BERTHOLET and English Translation of *Ezekiel*, p. 166, l. 8. 20
- (29) מַעֲוִלִים appears not to have read מַעֲוִלִים, but its text is here in disorder; it omits אֲדָמָה (in place of which stands ἡδούσασα), and for אֲדָמָה apparently had אֲדָמָה; there is no obvious reason for mentioning both מַלְכִּי and אֲדָמָה, the two terms being synonymous in Ezekiel (HITZ. refers to 'מ' and אֲדָמָה used of Edom in Gen. 36,31. 40), but it is not clear that 'מ' should be deleted. 25
- (30) מַעֲוִלִים; read, after v. 27, בַּחֲתִית נְבוֹרָתָם. מַעֲוִלִים αὐτῶν φόβῳ αὐτῶν καὶ ἡδούσασα αὐτῶν. — בַּחֲתִית; GINSBURG צִירִי. 30
מַעֲוִלִים, meaningless for the text, a gloss of uncertain origin.
Before מַעֲוִלִים insert אֲדָמָה (or בַּחֲתִית), as in 28. The prep. seems preferable after שָׁכַב [cf. DRIVER's note on Lev. 15,18]; in the preceding vv. it is omitted after יָרַד. 30
Though the usage is not clear, here (v. 30) אֲדָמָה before חֲלָלִים should probably be omitted, with מַעֲוִלִים.
On the etymology of נָסִיךְ (Assyr. *nasaku* 'to appoint') cf. DELITZSCH, HW 472, and WAKINAW, ZA '98, p. 17.
- (31) מַעֲוִלִים; βασιλεὺς Παπαῶν. 35
מַעֲוִלִים, a gloss or copyist's repetition from v. 32. More exactly, מַעֲוִלִים read חֵיל for the הַמֶּלֶךְ of מַעֲוִלִים, and probably הַמֶּלֶךְ should be read for the חֵיל in מַעֲוִלִים; the repetition would then be exact. Read חֵילוֹ, with מַעֲוִלִים, for מַעֲוִלִים.
(32) מַעֲוִלִים; read נתן, according to the norm of the chapter, and retain Kthלְבָחֵי (חֲתִיתִי Q^{re}). The 1 pers. was probably written in order to introduce divine 40 agency. — מַעֲוִלִים Kthלְבָחֵי; read Q^{re}מַעֲוִלִים.

- 33 (5) מַעֲוִלִים; read מַעֲוִלִים, with WEILH. (in SMEND), as in v. 3, the מַעֲוִלִים manifestly refer- 45 ring to the watchman.
(8) מַעֲוִלִים (first occurrence), מַעֲוִלִים, probably copyist's repetition, מַעֲוִלִים 3,18; the following מַעֲוִלִים (after מַעֲוִלִים) also is better omitted as gloss; see note on 3,18.
(11) מַעֲוִלִים and מַעֲוִלִים, מַעֲוִלִים.
(12) מַעֲוִלִים; read נתן, perhaps scribal insertion, but not out of place. 50
The concluding clause of v. 12 is in disorder. מַעֲוִלִים מַעֲוִלִים מַעֲוִלִים, which is not parallel in form to the preceding clause, and furnishes no antecedent for מַעֲוִלִים. מַעֲוִלִים omits מַעֲוִלִים and the two following words; 3 *et justus non poterit*

- 32 (16) \mathfrak{A} וְקִנְיֹתָ; \mathfrak{S} reads 2 pers. sing. (referring to the Prophet), and inserts ו before following בָּנֹת. The reference to the Prophet seems less likely than the indefinite 3 pers. plur. Some Heb. codd. have 3 plur. imperf.
- (17) The month has fallen out in \mathfrak{A} , but is given in \mathfrak{S} ; after שָׁנָה insert בְּרֵאשׁוֹן (cf. v. 1).
- (18) \mathfrak{A} ἡμέρας; \mathfrak{S} ἡμέρας. CORN. writes מֶלֶךְ פָּרַע, on the ground that the King is the person addressed in the following description; the Prophet, however, does not distinguish between King and people. \mathfrak{A} אֲמַתָּה; read, with HITZIG, אֲמָה. GRÄTZ, בִּינֵת נָיִם. עֵתָה בִּינֵת נָיִם.
- (19) In vv. 19-25 \mathfrak{A} and \mathfrak{S} differ both in wording and in order, and neither offers a satisfactory text. Especially in vv. 19-22 the emendations of \mathfrak{A} must be largely conjectural; see HITZIG, EW., SMEND, CORN., SIEGFR., and BERTHOLET. V. 19, with the first three words of v. 20, is placed by \mathfrak{S} in v. 21, after גִּבּוֹרִים (a brief phrase being interposed), and constitutes the address of the warriors to the King; \mathfrak{S} omits 21^b, which is the address in \mathfrak{A} , and is nearly identical with 19.20^a of \mathfrak{A} . \mathfrak{S} is simpler, but the repetition of \mathfrak{A} is in keeping with the style of the section. [For vv. 19ff. compare the description of Hades in a fragment of the Babylonian Nimrod Epic (ed. HAUPT, pp. 17.19); see *Beitr. z. Assyrl.* 1, 318f.; A. JEREMIAS, *Isdubar-Nimrod* (Leipzig, 1891) p. 43; GEO. SMITH, *Chaldean Account of Genesis* ed. SAYCE (London, 1880) p. 237 (German edition, p. 197) 20 and cf. English Translation of *Ezekiel*, p. 165, l. 7. — P. H.]
- (20) \mathfrak{A} וְלֹא חָרַב בְּתָנָה + \mathfrak{A} . The second and third of these words, wanting in \mathfrak{S} , are to be omitted as affording no sense, and the omission of the first helps to introduce order. V. 20 of \mathfrak{A} stands thus in \mathfrak{S} : ἐν μέσῳ μαχαίρας τραυματῶν (read τραυματῶν μαχαίρας) πεσόντων μετ' αὐτοῦ καὶ κοιμηθήσεται ἅπσα ἡ ἡμέρα ἡ ἡμέρα αὐτοῦ = וְלֹא חָרַב בְּתָנָה + \mathfrak{A} . In accordance with this the unintelligible קָשָׁו of \mathfrak{A} may be changed to שָׁכַב. Further, in v. 20, to preserve the form of address, אֲמַתָּה must be changed to אֲמָה, and הַמִּנְיָה to הַמִּנְיָה. Verses 19.20 are thus retained as address of the Prophet, as in 31, 18; 32, 2.
- (21) The abrupt transition of \mathfrak{A} from 2 pers. to 3 pers. makes a difficulty, and \mathfrak{S} 30 similarly passes from 3 pers. to 2 pers. \mathfrak{A} וְלֹא חָרַב בְּתָנָה + \mathfrak{A} ; \mathfrak{S} ἐν μέσῳ μαχαίρας (ἐν μέσῳ μαχαίρας), as in v. 23. The texts are wholly different, and both are hard; \mathfrak{A} 's combination of Egypt and its helpers is, however, in accordance with Ezekiel's usage (see 30, 8; 31, 17). The verbs in 21^b must be made imperatives, and the form made parallel to 19^b.20^a. Instead of וְלֹא חָרַב בְּתָנָה + \mathfrak{A} write וְלֹא חָרַב בְּתָנָה + \mathfrak{A} . Insert אֲמָה before הַמִּנְיָה, and הַמִּנְיָה before חָרַב.
- (22) The same order should be observed, as far as possible, in the descriptions of the various nations. Instead of סְבִיבוֹתַי קְבָרָתִי read סְבִיבוֹת קְבָרָתָה, as in 24^a of \mathfrak{A} and in 22 of \mathfrak{S} . \mathfrak{A} הַנְּעִלִים; read נְעִלִים, but the word is suspicious, cutting in two a familiar expression, and ought perhaps to be omitted.
- (23) \mathfrak{A} וְלֹא חָרַב בְּתָנָה + \mathfrak{A} ; \mathfrak{S} וְלֹא חָרַב בְּתָנָה + \mathfrak{A} , copyist's repetition out of v. 22. \mathfrak{A} חָתִית; read חֲתִיתָם, as in v. 26.
- (24) \mathfrak{A} הַנְּעִלִים; read נְעִלִים, as in 22.
- (25) Of v. 25 \mathfrak{S} has only the two words near the end: בְּתָנָה חָלִיל. The verse consists of repetitions out of the preceding description, and even the words found in \mathfrak{S} are better omitted, after the norm of v. 30 (at end).
- (26) \mathfrak{A} סְבִיבוֹתַי קְבָרָתִי; read סְבִיבוֹת קְבָרָתָה, as in v. 22. \mathfrak{A} חָלִיל; read חָלִילָה, as throughout the section. The ח is copyist's repetition from 50 preceding word.
- (27) \mathfrak{A} וְלֹא יִשְׁכְּבוּ; \mathfrak{S} ἐκκοιμηθήσονται (and so \mathfrak{S}). The negative is better retained with HITZIG, SMEND, CORN., SIEGFR., SKINNER (*Expos. Bible*), the verse apparently

32

is contrary to the opening words of the *qinuks* in 31,2.18, and does not do justice to the contrast suggested by following *וַאֲמַתָּה כְּתִנִּין*. It is less difficult to take the words as expressing a comparison (so the Versions) and read *אֵל כִּי נִי* *אל כי נִי* may have fallen out by reason of preceding *אֵלֵי*, and *נִי* have been inserted from preceding *נִי*: *thou art like a lion &c., but thou art &c.*, the first clause being sarcastic; but the connection suggests a reflexive form (Hithp. *הִרְמִיתָ*), the *נִי* being easy miswriting for *הִי*. CORN. *'נִי עֲלֶיךָ אֵיךְ נִי* *a lion of the nations* (Nebuchadnezzar; cf. 31, 12) *is upon thee! how art thou undone!* This helps the halting rhythm, but the allusion to *N*, is not natural here. GUNKEL, *l. c.*, *thou wert like a lion-whelp* (*נִי נִי*); but *נִי נִי* is not a possible expression. BER- 10 THOLKE reads *אֵלֵי לֶךְ מִרְעָה מִה וְנִי*.

וַאֲמַתָּה, introducing a contrasted comparison; *וְ*, not so well, attaches *וַאֲמַתָּה* to preceding clause, and puts the *ו* before *כְּתִנִּין*.

בְּנִהְרֹתֶיךָ; read, with EW., *בְּנִהְרֹתֶיךָ*; see Job 41, 12. GUNKEL, *Chaos* 72 retains *וְ*, seeing here an allusion to the mythical *dragon = sea*. For further proposed 15 emendations of v. 2, see CORNILL.

(3) *וְ*, *אֵלֵי*, *וְ*.

וְ + *אֵלֵי*, an interpreting gloss (see note on 31,6). *וְ*, omitting *בְּקֶהֱלָה*, *בְּקֶהֱלָה* *אֵלֵי* *וְ* *אֵלֵי*, but this also introduces alien matter.

וְ *אֵלֵי*; read, after *וְ*, *וְהֵעֲלִיתִךְ*; the verb was made plur. in *וְ* to agree with 20 *עַמִּים*.

(4) *וְ*, *עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה אֲמִלְךָ*, *וְ*, which here, by copyist's error, introduces an expression from v. 6. The phrase of *וְ* is omitted by CORN. as destroying the rhythm; it seems, however, to be an allowable parallelism.

וְ *חֵית כָּל הָאָרֶץ*, an unexampled order of words. *וְ* had *כָּל* before *חֵית* also. It is 25 better to transpose *חֵית* and *כָּל*; cf. 34, 28.

(5) *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי* here gives no sense; *Σ* (and perhaps *Σ*) *thy putrescence, thy corpse*; *ΣH worm*; *Σ αἵματος* (probably a guess); *Σ sanie tua*. Read *וְ* *הַיָּמִינִי*, or better sing. *וְ* *הַיָּמִינִי*, which affords a good parallel to *בְּשָׂרֶךָ*. GRÄTZ, *עַצְמוֹתֶיךָ*. CORN. rejects v. 5 as inept since the beast is devoured in the preceding verse; 30 but such rhetorical cumulation is permissible.

(6) *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*. The *וְ* *הַיָּמִינִי* is gloss explanatory of the unusual *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*, and *הַיָּמִינִי*, here out of place, is copyist's insertion from preceding verse.

(9) *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*; *Σ αἵματος σου*, whence CORN. and STADLER. To this emendation, in itself attractive, there are serious objections: it is not captivity but 35 destruction with which the chapter is dealing; the effect is to terrify the peoples (HITZ.); the expression *bring thy captives among the nations* is unexampled and improbable (Num. 31, 12 is different); and the parallel v. 10 calls for a reference to destruction here (DAVIDSON pertinently compares *when I brandish my sword*). It is better to retain *וְ* *הַיָּמִינִי*, and as to *הַיָּמִינִי*, either to take it in the sense of spread- 40 ing news (so HITZ., REUSS; but this is hard), or change it against all the Versions, to *הַיָּמִינִי* or *הַיָּמִינִי*. It seems better to read *וְ* *הַיָּמִינִי*, which in the old-Hebrew script is nearly identical with *וְ* *הַיָּמִינִי*. SIEGFR. retains *וְ* *הַיָּמִינִי*, rendering *ruins, wreck*, a doubtful sense.

וְ *הַיָּמִינִי*; read *וְ* *הַיָּמִינִי*.

45

(10.11) *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*. — *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*.

(13) BUNDE finds the rhythm of v. 13 faulty, and CORN., to secure symmetry, omits *וְ* *הַיָּמִינִי* and *וְ* *הַיָּמִינִי*, and, to avoid repetition, changes the second *וְ* *הַיָּמִינִי* to *וְ* *הַיָּמִינִי*, as in v. 2. It is doubtful whether rhythmical perfection should be insisted on in such a discourse. 50

(14) *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*. — *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*.

(15) *וְ* *הַיָּמִינִי* *הַיָּמִינִי*; *וְ* *הַיָּמִינִי*, and CORN. *וְ* *הַיָּמִינִי*, which he connects with the emendation *וְ* *הַיָּמִינִי* of v. 9.

- 50

- 30 affirmation of v. 21 is, however, identical with that of vv. 22-26; the two paragraphs, independent predictions, declare the ruin of Egypt. The verb in v. 21, שָׁכַרְתִּי, is to be taken as general assertion, and as expressing the same fact as the future וּשְׁכַרְתִּי in v. 22. 𐤔𐤐𐤁𐤁 have two adjectives, the second being variously rendered, no rendering except that of 𐤔𐤁𐤕𐤓 (συντριβομένων) representing 𐤁𐤁; 𐤁𐤁 omits the second.
- (23) V. 23 of 𐤁𐤁 is omitted by CORN. as being identical with 26^a, and here interrupting the parallelism of vv. 22 and 24. It appears, however, to occupy the same position in the subsection 22-24 as 26^a in the subsection 25, 26. It is found in all the Versions. 10
- (24) 𐤁𐤁 kal ἐπιδέει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκύλα αὐτῆς. We seem to have here not two recensions of one original text, but two texts, both of which have claims to acceptance: 𐤔 has the standing expression, 𐤁𐤁 is more picturesque. Possibly, however, 𐤁𐤁 and 𐤔 give each a part of a longer original. In regard to the ἐπιδέει αὐτὴν it is to be observed that the expression (Hif. of בָּוּא 15 with חָרַב) occurs in Ezekiel only of JHVH, and we should, therefore, in any case expect the 1. pers. here.
- (25) 𐤁𐤁; read 𐤁𐤁. 20
- 31 (3) 𐤁𐤁 + 𐤁𐤁, an old gloss, found in 𐤔; made by a scribe who saw here an allusion to Assyria. J. D. MICH., EW., SMEND, ORIELI read 𐤁𐤁 𐤁𐤁 and take it as in construct relation with following 𐤁𐤁; but this is syntactically hard. REUSS suggests 𐤁𐤁, with 𐤁𐤁 as gloss; CORN. reads 𐤁𐤁, and changes 𐤁𐤁 to 𐤁𐤁. But as 𐤔 renders 𐤁𐤁 in 27, 5 by καταρριπτός, and has the same word here, it is simpler 25 to omit 𐤁𐤁. It is omitted by SIEGFR. Cf. note on 27, 6.
- 𐤁𐤁, 𐤁𐤁, 𐤁𐤁, and a shady forest, an improbable description of a tree; the Versions, except 𐤔, take it freely as = with thick foliage. GRÄTZ changes 𐤁 to 𐤁, but this also gives an improbable comparison. The context suggests adj. + noun. The expression appears to be a gloss. [Cf. WELLH. on ψ 72, 16.] 30
- (4) 𐤁𐤁 𐤁𐤁; read 𐤁𐤁, causative, as in parallel 𐤁𐤁 𐤁𐤁. 𐤁𐤁; read 𐤁𐤁, to agree with the context, the reference being to 𐤁𐤁. 𐤁𐤁 𐤁𐤁. The 𐤁𐤁 is to be omitted as inappropriate; the canals carry water to the soil, not to the other trees, which do not here come into consideration. The word was introduced from the expression in the next verse. It seems 35 better also to write 𐤁𐤁 instead of 𐤁𐤁, in which the article probably comes from '𐤁𐤁' in v. 5; the suffix is needed here as in 𐤁𐤁.
- (5) For 𐤁𐤁 write 𐤁𐤁; the Aramaizing form in 𐤁 is probably due to a scribe. 𐤁𐤁, 𐤁𐤁, perhaps scribal doublet. 40 V. 5 should end with 𐤁𐤁; see next note.
- (6) 𐤁𐤁 + 𐤁𐤁. The preceding word, pointed in 𐤁𐤁, 𐤁𐤁, when it shot them (the branches) forth, is here forced and unnatural, though the verb is properly employed in 17, 6. The two terms, 𐤁𐤁 and 𐤁𐤁 (only one of which is given in 𐤔) appear to be parallel, one an explanation of the other. HITZ. (and so apparently REUSS) omits 𐤁𐤁; but CORN. pertinently observes that the commoner 45 word (here 𐤁𐤁) is more likely to be the gloss, and it seems better, with him, to omit '𐤁𐤁', and point 𐤁𐤁, taking 𐤁𐤁 as in Cant. 4, 13 (cf. Is. 16, 8).
- 𐤁𐤁 𐤁𐤁 𐤁𐤁; 𐤁𐤁 𐤁𐤁 𐤁𐤁; 𐤁𐤁 coetus gentium plurimarum. The self-contradictory combination of 𐤁𐤁 and 𐤁𐤁 (= many, not great, as in RV) is found only here and in ψ 89, 51, and in the latter passage the text is corrupt (see notes of CHEYNE and WELLH.). Read, with 𐤁 and GRÄTZ, 𐤁𐤁 (cf. the gloss in 32, 3, and Is. 17, 12), notwithstanding the suggestion of 𐤁𐤁 from the context. REUSS omits 𐤁𐤁.

- 30**
- connection suggests כול [incorrect scriptio plena for כל; cf. Jer. 33,8 (כתיב)]. ש has אλφες, which may be for לוב here or for preceding פוט we may read כל, and change לור to לוב (so S). — After Jer. 25,20 (in which פלשתים follows on ערב) the unintelligible מן הברית ובני מארץ הכנענית (25,16), with CORN., SIEGFR.; the מארץ ב' may be gloss.
- At the end of the verse ש has εν αὐτοῖς = בה, as מן (and ש) in v. 6, a natural insertion or omission.
- (6) מן אשר יהיה ש, looks like a scribe's formula inserted to mark the beginning of a paragraph; yet cf. the equally difficult v. 10, where ש has the formula. CORN. omits, with ש, and inserts the בה of ש (v. 5) at beginning of this verse.
מאמרני ש.
- (9) מן סלקני ש, omitted by CORN. — For the following מן נצים ש has σπεύδοντες = רצים or אצים; the latter was read by some Greek codd. (εσμεν), and is adopted by CORNILL. מלאכים might be omitted as doublet of the preceding word, and the reading swift messengers (מצרים מלאכים) is simple and satisfactory (cf. Is. 18,2, קלים מלי). On the other hand, the text of מן is good (messengers sent by JIUVH, and ships, as in Is. 18,2), and from it that of ש may be derived without difficulty; מן may be retained as the harder.
- שקחם ש, syntactically not easy, but its absence is more easily accounted for than its presence, and see Jud. 8,11.
- Hahn מצרים כיום; read כיום מ', with ש and BÄR and GINSBURG.
- (11) מן אחו ש, perhaps fallen out by similarity to preceding word. ש wrongly connects הוא ועמו with preceding יד.
- (12) מן וספרת את הארץ בידי רעים ש, a clause parallel to the following; whether insertion or omission is doubtful.
- (13) מן והוא מבשרי גלות ש, to be omitted; Ezekiel has in mind throughout the chapter the political relations only.
משפחותם ש; אלילים ש; בארץ ש; read בארץ ש. מן ἀρχαίων Μέρμωας ἐκ τῆς Αιγύπτου καὶ οὗ ἔσσονται εἰς, omitting the rest of the verse, from which (Μέρμωας being corrupt repetition) we have בני ישראל מארץ מצרים; between this and מן there is little ground of choice.
- (14) מן ותרום ש; φάσματ' ὧν, and CORNILL מ' ארץ.
- (15) מן נגה; read נה, with ש, נה being mentioned in the preceding verse. GRÄTZ נגה אמון, Jer. 46,25; cf. Nah. 3,8.
- (16) מן חטשוֹן ש; חטשוֹן or טונה, which the geographical relations favor.
וגנה צרי יומם ש. RV, and Noph shall have adversaries (AV, distresses) in the day-time, doubtful in translation and sense. ש καὶ διαχρηθήσεται πόλις = מינוצוּם, favored by SMEND, but not natural. The connection suggests the storming of a city, and CORN.'s emendation commends itself: וחטשוֹן חמהּ its walls (shall be) broken through. REUSS, seine Mauern (sollen) durchbrochen (werden). SIEGFR. omits.
- (17) מן ושבה תכלנה ש; αὶ συναίκεαι, in contrast with preceding בשבי תכלנה; but the meaning is given in v. 18, ובנותיה ב' תל', in which ב' refers to cities.
- (18) מן מוסות ש; better sing. sceptre.
- (21) מן לתקשה ש, perhaps repetition from preceding תקשה לא, or gloss on לשום החבל; yet this last is repetition of first תקשה, and an additional repetition does not seem out of place in this excited utterance.
- (22) מן על; read מאל.
- מן החוקה ומן השבורה + מן. These words are a scribal insertion intended to harmonize the sing. וירוע of v. 21 with the plur. וירעה of v. 22; it is explained that not only the already broken arm (v. 21) but also the sound one is to be broken. The
- 5**
10
15
20
25
30
35
40
45
50

- 29 (2) על ל, write למ, according to Ezekiel's usage (6, 2; 28, 21 &c.).
- (3) ארני and דבר א; — תנינ; write תנינ. — ארני; write יאר, as in v. 9. [The plural in יארי may be *amplificative*; cf. notes on 19, 1; 26, 17. — P. II.]
- עשיתני; write עשיתי, as the connection requires. 5
- (4) חחיתב; write חחיתב. — חחיתב; read חחיתב, a repetition that might easily be spared, but perhaps for that very reason to be retained.
- (5) תבקי; read תבקי. — תבקי. Though תבקי might be used here of gathering up a corpse preparatory to burying it (11os. 9, 6, and cf. EW.), yet the expressions 10 in Jer. 8, 2; 16, 4; 25, 33 make it highly probable that we should write תבקי, with HITZ., CORN. (and cf. DAVIDSON, ORELLI, SIEGFR.).
- (6) חחיתב; read חחיתב. The ח of חחיתב has been taken from the following word.
- (7) חחיתב; read חחיתב. — חחיתב; read חחיתב, with ח. 15
- חחיתב; read חחיתב. — חחיתב; read חחיתב, as in חחיתב, 24; for the opinion that there is here metathesis (חחיתב = חחיתב), see Qamhi, Rashi, HITZIG.
- (8) חחיתב; read חחיתב.
- (9) חחיתב; read חחיתב. — חחיתב; read חחיתב.
- (10) חחיתב; read חחיתב. — חחיתב; read חחיתב (cf. note on v. 3). 20
- Instead of חחיתב, חחיתב, חחיתב, and חחיתב before חחיתב, which gives a good sense, though חחיתב also is pertinent and vigorous.
- Before חחיתב insert prefix ח, which has probably fallen out through preceding ח.
- (12) חחיתב (second occurrence), חחיתב, may be scribal insertion for fulness; cf. 30, 7.
- (13) חחיתב; read חחיתב. (14) חחיתב; read חחיתב. 25
- (15) חחיתב; read חחיתב, plus or minus of a scribe; the preceding חחיתב is attached
- (16) חחיתב; read חחיתב. [in חחיתב to v. 14.]
- (17) חחיתב; read חחיתב, as at end of verse, and with חחיתב.
- (18) חחיתב; read חחיתב. The expression can be retained only by taking חחיתב as = riches (so חחיתב, HITZ., REUSS, ORELLI, SIEGFR.), since the verse is concerned with 30 spoliation. But Ezekiel nowhere else uses חחיתב in this sense (see 30, 4. 10. 15; 31, 2. 18 *al.*), and it is better, with CORN., DAV., to omit the words.
- (20) חחיתב; read חחיתב, appears to be an insertion to account for חחיתב's favor to a foreign king, a sort of explanation that Ezekiel nowhere else thinks it necessary to make; omit, with CORN., SIEGFR. If it be retained, חחיתב should be changed 35 to חחיתב, with חחיתב.
- 30 (2) חחיתב; read חחיתב.
- חחיתב; read חחיתב, perhaps = חחיתב [Assyr. חחיתב, DELITZSCH, AW 218; HWB 32b. — P. II.] An imp., like that of חחיתב, is here natural, and חחיתב further 40 insert the imp. of חחיתב.
- (3) חחיתב; read חחיתב. — חחיתב; read חחיתב, which CORN. still further simplifies into חחיתב, which is doubtful, however, whether simplicity should here be the decisive consideration. 45
- (4) חחיתב; read חחיתב. See on 29, 19; the reference to captivity is here, however, appropriate; see vv. 15. 18. 26. חחיתב read חחיתב.
- (5) The list of gentile names is corrupt. חחיתב and חחיתב belong properly to Egypt; for חחיתב has Πέρσαι (חחיתב, miswriting of חחיתב); elsewhere (27, 10; 38, 5; Jer. 46, 9) חחיתב renders חחיתב by Αἰθίοες, here in place of חחיתב stands Κρήτες. — It is doubtful whether there was an Egyptian name; cf. MÜLLER, *As. u. Eur.*, p. 115, n. 3; in Jer. 46, 9 STADE, *De pop. Javan*, 6f. and CORN. (in HAUPT) change חחיתב to חחיתב. — חחיתב should probably be pointed חחיתב. — For חחיתב (an unknown name) the

- 28 been discovered. Θ τοὺς θησαυροὺς σου καὶ τὰς ἀποθήκας σου, and so \mathfrak{B} ; \mathfrak{I} *decoris tui et foramina tua*. No satisfactory explanation has yet been proposed. \mathfrak{M} + בִּנְיָן , \wedge Θ , an interruption of the sense, apparently the insertion of a scribe who thought a verb necessary to $\text{חִפְּךָ וְנִקְרִיךָ}$. The סִיף בְּסוּף must be placed after בְּ , so as to read *in the day when thou wert created I placed thee with the* 5 *Cherub*. Cf. DAVIDSON.
- (14) \mathfrak{M} אֵת ; point אֵת , with Θ $\mu\epsilon\tau\delta$; the King is not the Cherub, but is under his supervision — a fuller picture than is given in Gen. 2.3. Before כְּרוּב insert the article, with Θ , and in accordance with the context. \mathfrak{M} + $\text{בְּשֵׁחַ הַסּוֹכֵךְ}$, \wedge Θ , here meaningless or inappropriate, a gloss or addition to 10 bring this figure into connection with the Cherub of the Temple. הַסּוֹכֵךְ is taken from 1 K 8,7, and בְּשֵׁחַ (which cannot have anything to do with anointing) is probably a corruption of some other term. It does not occur in v. 16. \mathfrak{I} *exten-* *tus*, perhaps בְּשֵׁחַ , P'u. part. [Cf. also Assy. *mašālu* 'to measure,' Aram. ܡܫܐܠܐ which, according to JENSEN in BROCKELMANN's *Lex. Syr.*, is a Babylonian 15 loan-word, the genuine Aramaic stem being ܡܫܐܠܐ (with $\text{ܡ} = \text{ܡܫ}$, $\text{ܐ} = \text{ܐܝ}$); cf. ܡܫܐܠܐ and ܡܫܐܠܐ &c.; see also *Beitr. z. Assyrl. 1, 181, n. 10*. בְּשֵׁחַ might be interpreted to mean *colossus*; cf. אֲנָשִׁי קְרָה &c., and הַסּוֹכֵךְ is perhaps the *protector*, the *guardian deity* (Assyr. *ilu mušallimu* or *lamassu damqu*); see DEL. HW, p. 381^b and English Translation of *Ezekiel*, p. 155, l. 6. — P. H.] Cf. also 20 GUNKEL, *Chaos*, p. 148, and A. LOISY, *Revue d'hist. et de lit. rel.*, 1896, pp. 233 ff. \mathfrak{M} וְנִתְחַד ; omit ו , and connect the verb with preceding הַכְּרוּב . \mathfrak{M} + $\text{הֵי$. Either this word or הַתְּהַלֵּךְ must fall out, the two saying the same thing. The בְּהַר קִישׁ אֵל is natural complement to נִתְחַד . Θ has $\epsilon\gamma\epsilon\nu\eta\text{-}$ $\theta\eta\varsigma$ in both places. The presence of הֵי in \mathfrak{M} is more easily accounted for, as 25 scribal insertion or as doublet from preceding אֵלֵהֶם .
- (15) \mathfrak{M} בְּרִיךְ ; Θ $\epsilon\nu$ ταῖς ἡμέραις σου, perhaps by dittography of the Greek scribe from following ἡμέρας. CORN. omits.
- (16) \mathfrak{M} וְלֵךְ ; read וְלֵךְ . Θ $\epsilon\pi\lambda\eta\sigma\alpha\varsigma = \text{מְלֵא}$, adopted by CORN., SIEGFR., GRÄTZ. This may be the right reading, or the final n may have been added by a scribe from 30 following וְנִתְחַד . \mathfrak{M} וְאֶתְחַלֵּךְ ; Θ $\epsilon\tau\alpha\upsilon\mu\alpha\tau\acute{\iota}\sigma\theta\eta\varsigma = \text{וְתַחַלֵּל}$. \mathfrak{M} כְּרוּב ; write הַכְּרוּב , with Θ . — \mathfrak{M} + הַסּוֹכֵךְ ; see v. 14.
- (17) \mathfrak{M} וְשָׁחֵי ; GRÄTZ וְשָׁחֵי . After וְשָׁחֵי Θ inserts διὰ πλῆθος ἁμαρτιῶν σου, which CORN. adopts, omitting 35 the same expression from the beginning of v. 18, where also it is found in Θ . The position of the words in \mathfrak{M} is not unsuitable.
- (18) \mathfrak{M} $\text{וְחָלַל$; Θ $\epsilon\beta\epsilon\beta\eta\lambda\omega\sigma\alpha$. — \mathfrak{M} וְקָדַשְׁךָ ; the connection requires קָדַשְׁךָ .
- (19) [\mathfrak{M} וְשָׁחֵי , Θ $\sigma\tau\epsilon\nu\acute{\alpha}\epsilon\upsilon\sigma\iota\nu$, miswritten for $\sigma\tau\upsilon\gamma\nu\acute{\delta}\epsilon\upsilon\sigma\iota\nu$ (so Θ AMr); see note on Is. 46,8. — P. 11.] 40
- (22) \mathfrak{M} וְאֲרָנִי , \wedge Θ . \mathfrak{M} וְיָדְעוּ ; Θ וְיָדְעוּ ; in vv. 23.24 both \mathfrak{M} and Θ have 3 pers. plur.
- (23) \mathfrak{M} וְשָׁחֵי בְּהַר , \wedge Θ , possibly insertion of the Hebrew scribe, more probably omission of the Greek scribe by *homoteleuton*. Θ had בְּ instead of \mathfrak{M} בְּהַר , and the 2 pers. pron. throughout the section, vv. 22.23; this is easier for us, but the 45 change of pronoun is frequent in Hebrew, and Θ probably here writes freely in \mathfrak{M} וְנִתְחַד ; read וְנִתְחַד . [Greek style.]
- (24) \mathfrak{M} וְקָדַשְׁךָ ; GRÄTZ וְקָדַשְׁךָ . — \mathfrak{M} וְאֲרָנִי , \wedge Θ .
- (26) At the end of the verse Θ adds καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν. 50 וְאֲרָנִי ; GINSBURG וְאֲרָנִי .
- 29 (1) \mathfrak{M} gives 10th year, 10th month, 12th day; Θ 12th year, 10th month, 1st day. The dates in 30,20; 31,1 make \mathfrak{M} more probable.

- 27 (32) אֵלֶיךָ; write עֲלֶיךָ.
 אֵלֶיךָ, understood by 3 (*carmen lugubre*) as from נהג; 6 οἱ υἱοὶ αὐτῶν. CORN. omits. Write אֵלֶיךָ.
 אֵלֶיךָ (BÄR, GINSB.), not כְּדָמָה; the word affords no sense, the Versions give nothing better, and CORN.'s emendation כְּדָמָה *glorious*, commends itself as being graphically deducible from the word in the text and as offering an appropriate contrast to the destruction described in v. 34. D. H. MÜLLER כְּדָמָה *like a* 5
 [rock-cliff].
- (33) אֵלֶיךָ, אֵלֶיךָ.
 (34) אֵלֶיךָ נִשְׁבַּרְתָּ בַּיָּם; 6 νὺν συνετρίβης ἐν θαλάσῃ. Read אֵלֶיךָ נִשְׁבַּרְתָּ בַּיָּם. Some MSS have the perf. (DE ROSSI).
 אֵלֶיךָ; read, with CORN., בְּתוֹךְ.
 (35) אֵלֶיךָ פָּנִים; 6 καὶ ἐδάκρυσεν τὸ πρόσωπον αὐτῶν (and so 3); 3 *mutaverunt vultus*; CORN. רָעַע, GRÄTZ וְעָנָה, neither of which suits פָּנִים. The verb רָעַע is unsatisfactory, but nothing better suggests itself. For פָּנִים read אֵלֶיךָ.
 (36) After אֵלֶיךָ CORN. inserts אֵלֶיךָ, to complete the elegiac rhythm. 15
- 28 (1) WINCKLER (*AT Untersuch.*, pp. 114 f.) holds that c. 28 was not written by Ezekiel, his grounds being that the section vv. 11-19 is a weak imitation of c. 27, that 1-10 (in which Tyre is destroyed by JHVH) is parallel to c. 26 (in which the destroyer is Nebuchadnezzar), and that the reference to Daniel and the חֲרָשִׁים (v. 3) 20 points to a late post-Exilic date. These considerations do not appear to be decisive. We have here a series of denunciations of Tyre, like those against Egypt in cc. 29-32, with natural resemblances and differences. In v. 3 the reference is to *sages* who might easily belong to the 6th century B.C.
- (2) אֵלֶיךָ, אֵלֶיךָ.
 (3) אֵלֶיךָ; הָלָא — Kthלֹא, see note on 14, 14.
 אֵלֶיךָ; חֲרָשִׁים. CORN. חֲרָשִׁים, on which WINCKLER bases an argument (see above, l. 21): 'h is a term of P, and might have been used by Ezekiel. Cf. 31, 8.
 The stem עָמַס has here not the sense *hide* or *deep, obscure*, but = *reach to*, 30
 (equal.
 (6) אֵלֶיךָ, אֵלֶיךָ.
 (8) אֵלֶיךָ; write וְהָאֵל in accordance with Ezekiel's usage in 2 sing. masc.; the ה is probably late scribal addition.
 (9) אֵלֶיךָ; מִחֲלֵל, sing., parallel to הָרָג. 6 omits בִּידֵי, which, however, is here desirable. (10) אֵלֶיךָ, אֵלֶיךָ. 35
- (12) אֵלֶיךָ חֲרָשִׁים, unintelligible in אֵלֶיךָ and the Versions. 6 ἀποσφραγισμα δμοιωσεως, and so 33; 6 למנא רְצוּתָא, *like a painted vessel*, reading apparently חֲרָשִׁים (so Rashi, who renders it *painting*). [חֲרָשִׁים (cf. 43, 10) seems to be = Assy. *taknitu* 'careful preparation, model' (DEL. HW 338^a); for חֲרָשִׁים cf. Hag. 2, 23; Jer. 22, 24; Cant. 8, 6; the expression means *one who is under special care and* 40
protection, a special protégé or favorite (6 ἀποσφραγισμα δμοιωσεως, i. e., *an impression of the same seal*, is practically equivalent to עָשָׂי בְּצֶלֶם, i. e. *cast in same mold*; cf. note on Gen. 1, 26). The description in the following verse presupposes this metaphor of the *model signet-ring*. חֲרָשִׁים is Hebrew, not Assyrian; Assyriology can shed no light on this problem (contrast CORNILL and BERTHOLET 45
ad loc.), though we may find same day the corresponding Assyrian term *kunlik* (or *qunliq*; DEL. HW 589) *takniti*. — P. 11.]
 אֵלֶיךָ חֲרָשִׁים, אֵלֶיךָ, perhaps gloss on the preceding words, after vv. 3. 4.
- (13) In the number of precious stones given in v. 13 the Versions vary (6 12, 3 9, 3 8), and in so uncertain a detail there seems no reason for departing from אֵלֶיךָ. 50
 BÄR אֵלֶיךָ; GINSB. אֵלֶיךָ, on the authority of the majority of MSS and of the Venice edition of 1524-25.
 אֵלֶיךָ, apparently technical goldsmith's terms, whose meaning has not

- 27 (*Onom.*² 367, from the Armenian name for Cappadocia) וְקָרִים; 3 *Pygmei*; CORN. וְקָרִים, Gen. 10, 18. Cappadocia seems too remote. *Zemar*, occurring in Gen. 10, 18 along with Arvad, is more probable, but still an uncertain name. The word seems to be the name of a people, and, till a satisfactory emendation is reached, must stand as in *Al*. Cf. BERTHOLET. 5
- (12) After כֶּסֶף 6 has *kal* χρυσόν, here improbable; *gold* is nowhere else in OT mentioned in connection with Tarshish (SMEND). 5
[נתן (= Assy. *nadnu*, DIAL. IIW 450^b, c) means *to sell*, and עָנֹבֶן (= Assy. *uñbu*, HW 35^a, from *ezbu* 'to let'; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 4^b) is some stipulated compensation (syn. מַעְרָב; cf. vv. 27, 33); נתן בְּעֹבֹן = *to give up for a consideration*. We must prefix the ב *pretii* (GES.-KAUTZSCH²⁶ § 119, p) throughout to עֹבֹן and delete it before the objects sold. In v. 13 *e.g.* we must read . . . כֶּסֶף] instead of 6 נתנו עֹבֹנוֹךְ 6 בכסף; so, too, in v. 13: . . . נָשָׂא אֶרֶם] נתנו [ב]מַעְרָב; contrast STADE, *Akad. Reden und Abhandl.* (Giessen, 1899), p. 132. — P. H.] 15
- (14) 6 וְקָרִים + 6, corrupt doublet of following וְקָרִים; or else, scribal addition to preceding סוּסִים. It is found in 6, which renders it ἵππεις; but it must here mean *horses*; 6 omits וְסוּרִים, which, however, it is better, with CORN., to retain as natural accompaniment of סוּסִים, and to suppose that it has fallen out of 6 by scribal error. סוּסִים, being identical in meaning with סוּסִים, is hardly original. 20
- (15) 6 רָדָן; read רָדָן, with 6, רָדָן coming below, v. 20. 20
Instead of 6 סְחָלִית point סְחָלִית.
K²thib וְחֹבְנִים; write Q²ré וְחֹבְנִים. On the word cf. H. LEWY, *Sem. Fremdwörter im Griech.*, pp. 35f.
- (16) 6 אֶרֶם; read, with 6 (ἀνταρπικὸς) and 3, אֶרֶם, the progression here being from 25 south to north, and Syria coming in v. 18. The details of the products of Edom are doubtful. 6 omits מַרְבָּט and בֹּוֹץ, retaining the other textile fabric, וְקָסָה, for which CORN. suggests וְקָרָת (a precious stone), as in 28, 13. After וְקָסָה 6 inserts ἐκ θαλάσσης = סְחָלִית, and for וְאֶמֶת וְכֶדֶר writes the proper names *kal* Λαμωθ *kal* Χορχος (6^a Παμωθ *kal* Κορχος). HITZIG, regarding the mention 30 of textile stuffs between precious stones as improbable, would omit these three words; CORN. gets rid of them by emendations and omissions. In 6 and 6 we have two different texts, and our ignorance of the Edomite commerce makes it difficult to decide between them. Possibly 6 presents a mixture of two verses, one (with precious stones) relating to Edom, the other (with stuffs) relating to Syria. 35 Except here, אֶרֶם and בֹּוֹץ are not mentioned in the description of the commerce of Tyre, vv. 12-25.
- (17) 6 בְּחֵטִי כְּנִית 6; בְּחֵטִי רִיחֹשׁ; 6 ἐν σίτου πρῶται *kal* μύρρον; 3 בְּחֵטִי רִיחֹשׁ; 6 בְּחֵטִי רִיחֹשׁ. The second word may be the name of a product. CORN. *wheat and* 40 *spicery*, see Gen. 43, 11, an attractive emendation; GRÄTZ *וּמִרְיָא* 3 *rice* seems to be a guess (or, for רִיחֹשׁ?), 6 רִיחֹשׁ perhaps *balsam*. As 'מ' may be the name of a place [cf. Jud. 11, 33], 6 may be doubtfully retained.
6 אֶרֶם; 6 κασία *cassia*; 3 מִלֵּךְ *millet* [cf. מִלֵּךְ, Mishn. פָּרָנ]; 6 קְלוּיָא = Heb. *roasted grain*; 3 *balsumum*. It appears to be here meant as a sort of grain; CORN. emends to וָוֶן *wax* [cf. HOFFMANN, *Phön. Inschriften*, p. 15]. 45
- (18) 6 בְּרִיב קְשִׁיף 6. 6, בְּרִיב קְשִׁיף 6. 6 *kal* ἔρια ἐξ Μιλήτου *kal* οἶνον. CORN., after an inscription of Nebuchadnezzar (see SCHRADER, COT 2, 22): *wine of . . . Cimmun, Hilbun, Aranaban*; [cf. WINCKLER in KB iii, 2, 33, 23 and C. J. BAIL in PSBA (Feb. 7 '88) p. 217. — P. H.], writes וָוֶן וָוֶן, omitting וָוֶן as repetition of וָוֶן. This 50 emendation has the advantage of accounting for 6 וָוֶן וָוֶן as miswriting of a text-word, and is ingenious and attractive; but see next note. וָוֶן may signify some color (cf. 3 *coloris optimi*, and Jud. 5, 10), or may be the name of a

26 obviously rhetorical variations of one theme, and may well be from the same hand.

- (20) אַתּ יִרְרִי בֹר אֱלֹ; read אַל, with אַל πρὸς, and to accord with following אַל. 5
 אֱלֹ (BĀR) בְּחִרְבוֹת, and אַל שָׁ; read בְּחִרְבוֹת, from the connection.
 אֱלֹ וְנִתְחַי צָבִי; וְנִתְחַי ἀναστῆς, in which CORNILL happily recognizes תְּחִיָּה; read 5
 אֱלֹ וְלֹא תִתְחַי (CORNILL).
 (21) אֱלֹ, perhaps scribal expansion. CORNILL omits this phrase, and for following עֹר ל writes עֹר.

27 (2) Though this discourse is called a קִינָה, the elegy proper is contained in vv. 10 15
 32-36. [See also WINCKLER, *AT Untersuchungen*, p. 115.]

- (3) אֱלֹ, אֲרִנִּי אֱלֹ. — הִישַׁבְתִּי מַלְחָמָה. — אֲרִנִּי; WELLM. (in SMEND) אֲנִי, which seems unpoetically explanatory.
 (4) אֱלֹ; CORN. וְבֹלֶךְ, but *dwelling-place* seems less appropriate than *domain*; 15
 גְּרָאָץ.
 (5) אֱלֹ; read, with גְּרָאָץ, לְחַתִּיךְ (cf. מִשְׁחֶיךָ in v. 6).
 (6) אֱלֹ; read, with אֱלֹ, BOCHART, &c., בְּתֵּי אֲשֵׁרִים; see Is. 41,9; 60,13, and cf. 20
 note on Ez. 31,3.
 (7) אֱלֹ, standing in אֱלֹ in corrupt form, is omitted by CORN. as gloss, on
 the ground mainly that אֱלֹ here can only mean *flag*, and that ancient ships had 20
 no flags; see his excellent note. On the other hand, אֱלֹ is used of a sail in Is.
 33,23, whence it may probably be inferred that sails (which were often colored)
 served as distinguishing signs for ships, which is the statement of אֱלֹ; see also
 DAVIDSON's note. אֱלֹ may be an Assyrian loan-word, = *nīnu* 'elevation' or
 'something raised up,' stem נִשָּׂא (see DEKLITZSCH, HW 485^b and cf. מִשְׁחֶיךָ Jer. 6,1), 25
 and this is identical with *nīnu* 'signal, mark' (cf. מִשְׁחֶיךָ, Lev. 13,2 &c.), symbol'
 (DEL. HW 482^b). — For the אֱלֹ = Assyrian see above, p. 64, l. 32. — P. H.]
 (8) אֱלֹ; אֱלֹ kal ol ἀρχοντές σου ol κατοικοῦντες, apparently a doublet, whence
 CORN. נִשָּׂא instead of אֱלֹ. Graphically either of these words might come from
 the other; אֱלֹ is parallel to אֱלֹ in v. 9, but the general term אֱלֹ is also appropriate. 30
 (9) The description of the commerce of Tyre, vv. 9^b-25^a, is regarded by MANCHOT
 (JIT, 14,423 ff.) and BERTHOLET as a later insertion, the קִינָה, vv. 3^b-9^a.25^b-36,
 being complete and unitary without it. Yet the geographical details are in
 Ezekiel's manner, and he is probably the author of the commercial description;
 it either belongs to the original form, or was inserted by the Prophet. Such 35
 detailed descriptions, with recurring formulas, are not out of accord with Ezekiel's
 style; cf. cc. 16.17.19.20.23. Nor is there an observable transition, in 3^b-9^a.9^b-25^a,
 from poetry to prose; proper poetical rhythm we do not find till we come to
 the lament, vv. 32-36. Although, therefore, the supposition of an interpolation is
 attractive, it may be better to retain the present form of the chapter. 40
 (10) אֱלֹ seems out of the question, and לֹר is doubtful; cf. W. M. MÜLLER, *Asien
 und Europa*, pp. 115f. As the territory intended is Egyptian, it is better to con-
 form this list to that of 30,5, and read כֹּש (so GRÄTZ), לֹב, שֹׁשׁ; see note on
 30,5.
 (11) אֱלֹ; we might read גְּחִלָּךְ, as in preceding verse, but a name of place is 45
 more natural here. HALÉVY (*Mélanges d'épigraphie*, 69) reads מִלְךָ *Cilicia*, and
 CORN. emends to חַתְלֹן, both geographically possible, but not highly probable,
 the relations between Tyre and these places being uncertain. Failing a satis-
 factory geographical name, the word must be omitted, perhaps (GRÄTZ) as
 dittogram from v. 10. [See also WINCKLER (*AT Untersuch.* 180), who suggests 50
Chalkis, west of Damascus.]
 אֱלֹ, אֱלֹ.
 אֱלֹ; (and so אֱלֹ) φύλακες, = שְׂמָרִים; אֱלֹ Καθηδονοῦντες, whence LAG.

- 25 Assy. stem *šl(u* (impf. *išlū*), a synonym of *qullulu* (cf. KING, *Magic*, No. 11, 10, DEL.) seems to mean *to slight, to neglect*; the synonym *ndqu*, on the other hand, which may be identical with Heb. *נָגַן* (cf. DEL. HW 646^b), does not occur in any connected text. — P. H.]
 אֶל תִּשְׁחָל; ἔλαλει (cf. ἔ in 9, 6); GRÄTZ אֶל תִּשְׁחָל. 5
- (17) אֶל תִּשְׁחָל, א, ἔ, possibly scribal addition. 5
- 26 (1) The month, fallen out of אֶל, is not supplied by the Versions, but, as the destruction of the city is here assumed, the date must be later than the fifth month (Jer. 52, 12). 10
- (2) אֶל תִּשְׁחָל; CORN. תִּשְׁחָל, with reference to 38, 11; GRÄTZ תִּשְׁחָל.
 אֶל תִּשְׁחָל; ἔ ἡ πλήρης; ἔ ἡ πλήρης; HITZ. אֶל תִּשְׁחָל; SIEGFR., CORN., GRÄTZ אֶל תִּשְׁחָל.
 The fulness seems to be more naturally said of Tyre, as in אֶל (cf. 27, 25), and the curt antithesis in אֶל תִּשְׁחָל, without expression of subjects, is appropriate in this exclamatory sentence. 15
- (3) אֶל תִּשְׁחָל, א, ἔ.
 אֶל תִּשְׁחָל; ἔ ὡς ἀναβαίνει, = כְּעָלָה, and so 38. Our word (Hif. instead of Qal) might be scribal imitation of preceding תִּשְׁחָל (CORN.); yet the construction of Qal with תִּשְׁחָל is difficult; the ל is hardly distributive (HITZ.), or original Aramaizing sign of acc. (SMEND). For ל, 38 have ב; 3 *mare fluctuans*. If we write 20 Qal inf., ל should be changed to ב; it is perhaps better to retain Hif., and omit ל as the insertion of an Aramaizing scribe. Cf. v. 19.
- (4) אֶל תִּשְׁחָל; GINSBURG אֶל תִּשְׁחָל.
- (7) אֶל תִּשְׁחָל before אֶל, א, ἔ; so, too, v. 5. — אֶל תִּשְׁחָל; write עַל; ἔ ἐπὶ σέ.
 אֶל תִּשְׁחָל; write עַל רב; ובקהל עמים רבים, with ἔ καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν. 25
 WELLM. (in SM.) עַל רב, but the reference appears to be to a number of peoples, not as in 17, 15, but as in 32, 3.
 There is no ground for referring vv. 7-15 to the siege of Tyre by Antigonos, B.C. 315-313 (MANCHOT, JPT, 14, pp. 423 ff.).
- (9) אֶל תִּשְׁחָל; ἔ καὶ τὰς λόγχας (רמח) αὐτοῦ ἀπέναντί σου; 3 *et vineas et arietes*. 30
 There seems to be no reason for departing from אֶל.
- (10) אֶל תִּשְׁחָל; ἔ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἀρμάτων, less probable; the acervation of terms is after Ezekiel's manner. CORN. omits וְנִלְגַּל, to preserve symmetry.
- (11) אֶל תִּשְׁחָל; ἔ κατῆει = יורד. There is little to choose between the two readings.
- (12) ἔ puts all the verbs in v. 12 in the sing., continuing Nebuchadnezzar as subject; 35
 here also it is hard to decide between ἔ and אֶל. The sing. seems more natural, but might for that very reason be written by a Hebrew or Greek scribe.
 אֶל תִּשְׁחָל; ἔ ἐμβαλεῖ; GRÄTZ יִשְׁלִיכוּ.
- (14) אֶל תִּשְׁחָל, א, ἔ. ἔ has Κύριος in v. 15; on what grounds is not clear.
- (15) אֶל תִּשְׁחָל; ἔ ἐν τῷ σπῆσαι μάχαιραν (חרב), two equally good readings. Instead 40
 of אֶל תִּשְׁחָל point as Qal, תִּשְׁחָל.
- (17) [The plur. ימים is *amplificative*; cf. Gen. 1, 10; ψ 24, 2; and above, p. 70, l. 51.—P. H.]
- (17.18) The elegy in ἔ reads thus:—
 Πῶς κατελύθη ἐκ θαλάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινετή,
 ἥ δοῦσα τὸν φόβον αὐτῆς, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν;
 Καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι ἀπ' ἡμέρας πτώσεώς σου. 45
- This commends itself by its simplicity and symmetry, and is to be adopted instead of the longer form in אֶל; a comparison of the two texts will make it evident how the additions in אֶל have arisen.
- (19) To אֶל תִּשְׁחָל add suff. י as in preceding בתִּי. 50
 Between vv. 19-21 (destruction by the sea) and vv. 1-6 (destruction by the nations) there is no discrepancy (MANCHOT, JPT, 14, 446); the former is made possible by the latter, or is poetical statement of the latter. The two descriptions are

- 24 (14) אֶל מְנַחֵם וְשָׁרִיב לְפָנֶיךָ אוּמִינוֹס. scribal plus or minus.
אֶל מְנַחֵם וְשָׁרִיב לְפָנֶיךָ. Read שְׂמַתִּיךָ — אֶל מְנַחֵם.
(16) אֶל מְנַחֵם וְשָׁרִיב לְפָנֶיךָ, possibly scribe's expansion.
(17) אֶל מְנַחֵם וְשָׁרִיב לְפָנֶיךָ; CORN. restrain thyself, maintain a stupefied silence.
- Instead of אֶל מְנַחֵם וְשָׁרִיב SMEND writes מְנַחֵם, which may be accepted, though it is against the order in the Versions; cf. HILZ's note.
For אֶל מְנַחֵם WELLH. (in SMEND) suggests מְנַחֵם, which, however, hardly yields the sense bread of mourning; for the custom of the funeral-meal DAVIDSON compares Jer. 16, 7. צִיבוֹ לִגְלוֹתֵיכֶם, and so אֶל. Read מְנַחֵם, after Hos. 9, 4, 10
לִמְנוּחָה, אֶל מְנַחֵם (and so אֶל), צִיבוֹ לִגְלוֹתֵיכֶם.
- (18) On the text of אֶל see CORN.'s note. (21) אֶל מְנַחֵם.
(22) אֶל מְנַחֵם; read מְנַחֵם, as in v. 17.
(23) אֶל מְנַחֵם; read מְנַחֵם, after the analogy of the rest of the verse.
(24) אֶל מְנַחֵם.
-
- 25 (3) אֶל מְנַחֵם (twice) אֶל.
אֶל (3 times); אֶל πῖλ; read עַל.
D. H. MÜLLER (*Proph.*) omits the last clause of the verse on strophic grounds.
(4) אֶל מְנַחֵם Pi., only here; אֶל read Qal.
(6) אֶל מְנַחֵם.
אֶל מְנַחֵם כֻּלָּם בְּעֵינֵי הַיָּד, and so אֶל, except that in the last two words they omit suff. יָד and prefix בְּ; אֶל had בְּעֵינֵי הַיָּד, and this word is confirmed by Θ, οὐκ ἔστιν τοῖς ἀσθενέσι σοφία, = כֻּלָּם בְּעֵינֵי הַיָּד. The אֶל בְּעֵינֵי הַיָּד is suspicious in itself, since the preceding expressions have inf., and it is lacking in אֶל (followed by אֶל) καὶ ἐπ' ἐξουσίας ἐκ τῆς αἰσθητικῆς σου; that this expression is the rendering of אֶל (and not of אֶל בְּעֵינֵי הַיָּד) appears from the translation by אֶל of the similar phrase in v. 15, and from אֶל (ed. RANKK) here, et insullasti in anima tua (malicious joy). Instead of אֶל בְּעֵינֵי הַיָּד we should, if it be not deleted, have to read אֶל בְּעֵינֵי הַיָּד (cf. 36, 5), but it is better to omit it, since, if it were original, it would be hard to account for its absence from אֶל; it appears to have been introduced into אֶל from 36, 5. CORN. retains this expression, and omits אֶל בְּעֵינֵי הַיָּד, holding the latter to be lacking in אֶל. GRÄTZ inserts אֶל after כֻּלָּם (as in 36, 5). Before אֶל insert יָד, with אֶל, and as the connection requires.
- (7) K^athib בני, error of transcription for Q^re בו. 35
אֶל מְנַחֵם; אֶל מְנַחֵם.
אֶל מְנַחֵם; אֶל מְנַחֵם; CORN. omits it as destroying the parallelism. D. H. MÜLLER assumes, after אֶל, a long lacuna as necessary to complete the stanza.
(8) אֶל מְנַחֵם.
אֶל מְנַחֵם, here out of place, as the next paragraph is devoted to Edom. 40
Before אֶל מְנַחֵם אֶל inserts εἰς Εδωμ, addition for completeness.
(9) אֶל מְנַחֵם + אֶל מְנַחֵם, copyist's repetition of following word, which is to be written מערים from the connection.
אֶל מְנַחֵם. The prep. is most easily taken in the privative sense (GKS.-KAUTZSCH¹⁶, § 119, γ); the whole expression is difficult. The Versions, except אֶל, follow אֶל. 45
אֶל מְנַחֵם; read Q^re אֶל מְנַחֵם.
- (10) אֶל מְנַחֵם; omit the יָד which breaks the syntactical connection. — אֶל מְנַחֵם.
(12) אֶל מְנַחֵם. — אֶל מְנַחֵם. — אֶל מְנַחֵם; GRÄTZ וְשָׁרִיב.
אֶל מְנַחֵם. Read אֶל מְנַחֵם as above in this verse.
(13) אֶל מְנַחֵם. — Connect מְנַחֵם with the following words. 50
(14-16) אֶל מְנַחֵם (three times) אֶל מְנַחֵם. — אֶל מְנַחֵם (v. 14, first occurrence); GINSB. אֶל מְנַחֵם.
(15) אֶל מְנַחֵם; אֶל מְנַחֵם; אֶל מְנַחֵם; A toto animo (and so Σ); אֶל with desire of their soul; אֶל with exultation (צִיבוֹ) of soul. See note on v. 6 above. [The

- 23 [For vv. 40-44 cf. PAUL. RUBEN's *Crit. Remarks*, p. 22. — P. H.]
- (45) In מוֹתָחֶם make the suffix fem., חן (cf. DIEHL *Pron. pers. suff.*, Giessen, 1895).
- (46) מִן עֲלֵיהֶם; read עֲלֵיהֶן [see, however, note on Jud. 19, 24. — P. H.]
- (47) מִן רִנָּמוֹ; read inf. abs. רִנָּמוֹ, in accordance with preceding and following constructions, and with מִן. 5
 מִן + קָהָל, found in all Versions; omit, with CORN., as inappropriate after the change of the preceding verb; perhaps scribal repetition from preceding verse. Make the suff. in מִן בְּנֵיהֶם and בְּנֵיהֶם feminine [cf. above, l. 3].
- (49) מִן וּנְתָנוּ; 3 1 pers. sing. — מִן, אֲדֹנִי, אֱלֹהִים. 10
- 24 (2) מִן + אֵת קֶצֶם הַיּוֹם, copyist's insertion from the end of the verse, here out of place. — מִן, אֵל, error for עַל. 15
- (3) מִן בֵּית מִן; מִן, אֲדֹנִי, אֱלֹהִים. 15
 The second שְׁמֵת of מִן, אֱלֹהִים, may be accidental repetition, or it may be for emphasis.
- (5) מִן מִבְּחָר מִן; מִן מִבְּחָר. 15
 מִן, an old miswriting for הַעֲצִים (BÖTTCHER, EWALD).
 מִן, error induced by preceding רִחַח; read נְחִיחָה *pieces*, v. 4 (SMEND; cf. HITZ.).
- (6) מִן, אֲדֹנִי, אֱלֹהִים. 20
 V. 6^b of מִן, beginning with לְנִתְחִיחָה, is better, with CORN., transposed to follow v. 10, where it agrees with the *empty* of v. 11, while in 6^a there is no mention of *pieces*. With this omission the connection between the *rust* of 6^a and the *blood* of 7 becomes clear.
- (7) מִן has no connection with Assyr. *cuṣā*; *cuṣā* means *marsh, fen-land* or an 25
artificial island in the midst of a lake. — P. H.]
 מִן שְׂמִינְתּוֹ, שְׂמִינְתּוֹ; מִן 1 pers. sing., as in v. 8, but the retaliatory tone of v. 8 is thus lost.
- (9) מִן, אֲדֹנִי, אֱלֹהִים. 30
 מִן עֵיר הַדְּמִים, מִן, אֲדֹנִי, אֱלֹהִים, is possibly insertion from v. 6^a; but, though an interruption of the description, it stands not inappropriately at the beginning of this fresh address.
- (10) מִן הִרְקָה הַמִּרְקָחָה (in all Versions) *brew the broth*; so Σ3 (probably also ΑΘ) and 35
 Rashi; מִן ἐλαττωθη δ ζωμός, perhaps for ἐψηθη δ ζ. (so Σ); מִן *order the troops*; see HITZ., SM., CORN.; SIEGFR. omits it as uncertain in meaning. According to Rashi the meaning of the stem, both here and in Ex. 30, 25, 33 (*the anointing oil*), is *to make a mixture*.
 מִן + הַעֲצִמוֹת יָדָיו, מִן, אֱלֹהִים, is best omitted as scribal insertion, on account of the strangeness of the expression; the bones are not burned but boiled; see v. 5.
 Here insert v. 6^b of מִן, נָפַל עָלֶיהָ נֹרָל, see above, note 40 on (6), l. 21.
- (11) מִן בְּתוֹכָהּ כְּתוּבָה מִמָּוֶה מִן. CORN. takes exception to this clause as ill-written and meaningless; but is not this mention of the purpose to remove the impurity presupposed by the interpretation given in v. 13? מִמָּוֶה in our verse might be considered interpretation of מִמָּוֶה (though it should then stand second 45 instead of first), but the two may naturally be mentioned.
- (12) מִן + הַעֲצִמוֹת יָדָיו, מִן, אֱלֹהִים, corrupt repetition of the preceding words, and here meaningless. The sense *she has wearied herself (or me) with toil*, if it could be got from the words, is here out of place. 50
 Before the next following clause CORN. inserts כִּי, omitting ו.
- (12.13) מִן בְּתוֹכָהּ כְּתוּבָה מִמָּוֶה מִן; מִן, אֱלֹהִים, meaningless. מִן is scribal repetition of the same word standing just before, מִן is repetition from מִן below, and מִן is explanatory gloss. The words break the connection between vv. 12 and 13.

- 23 אֱלֹהִים; קוּבַע וְאֶחָדָם; CORN. (but not after ע) בָּרִים, which suits the connection; but אֱלֹהִים also yields a good sense.
- (25-26) אֱלֹהִים, v. 25^b, beginning with הַמָּטָה, and v. 26 are omitted by CORN. as interpolation; the passage has somewhat the appearance of an explanation, but is in place. It is given in all the Versions.
- (28) אֱלֹהִים שְׁנֵי; EW., holding this to be not in keeping with the connection, וְשְׁנֵי or וְשֵׁנִי; CORN. omits it. It is a bit of realism; cf. 16, 37.
- (29) אֱלֹהִים תִּפְתָּךְ; omit ו, and delete סוּף מִסּוּק of v. 29 with ע, taking וְזֶה וְזֶה as subject of following עָשָׂה.
- (30) אֱלֹהִים may be retained as perf. or inf. abs., or we may write plur. עָשׂוּ. For אֱלֹהִים על אֲשֶׁר has kal.
- (32) אֱלֹהִים, אֲרִנִי. ע gives vv. 32-33 in shorter form than אֱלֹהִים, omitting לַחֹץ וּלְלֶעֶן (32) and וְשָׁמְרוּן וְשָׁמְרוּן (33). The plus of אֱלֹהִים may be scribal insertion, especially the interjected phrase in v. 32 (explanatory gloss), but this is not clearly the case. SIEGFR. brackets as glosses the words addressed to Jerusalem in both verses (תְּהִיהַּ &c. in v. 32, and the first three words in v. 33), thus gaining a simple and clear sentence. CORN. omits לַחֹץ וּלְלֶעֶן, with ע, in v. 32, and reads תִּמְלֹא in v. 33. GRÄTZ places וְכִיבָהּ next after וְהִרְחִיבָהּ. The text of אֱלֹהִים, with its interjected exclamations, may be retained, except that שְׁמִירֹן, אֱלֹהִים, should probably be omitted as gloss; cf. above, note on 4^b (so HAUPT).
- (34) אֱלֹהִים וְאַתָּה חֲרִישֶׁהָ תִּגְרָסֶיהָ; וְאַתָּה חֲרִישֶׁהָ תִּגְרָסֶיהָ = וְאַתָּה חֲרִישֶׁהָ and a doubtful verb (HITZ. suggests גִּרָס). אֱלֹהִים, followed in part by GRÄTZ, has the improbable reading *thou shalt shave thy hair*. אֱלֹהִים must be rendered *its sherds thou shalt crush* (Num. 24, 8), an inappropriate conception. For אֱלֹהִים ח' HITZ., would read שְׁמִירָה *its dregs*, and CORN., accepting this, proposes דִּמְצֵה *drain its dregs*, an attractive conjecture but for the rare verb דִּמְצֵה. DE WETTE, REUSS link for י'. The expression is better omitted, with SIEGFR.
- (34-35) אֱלֹהִים, וְשִׁירָךְ תִּנְחֶיקֶיךָ, אֱלֹהִים, though hard, may be retained.
- (38) אֱלֹהִים + אֲרִנִי (twice), אֱלֹהִים, inapposite insertion from next verse.
- (40) The mixture of persons and numbers in vv. 40-42, bizarre to modern taste, is sustained in general by all the texts. ע omits תִּשְׁלַחְנָהּ in v. 40, and for לְאִשָּׁר has εὐθὺς. CORN. makes all the predicates 3 pers. plur., and GRÄTZ all the suff. plur. fem. — For אֱלֹהִים כֹּאן לְאִשָּׁר, GRÄTZ reads כֹּאן לְאִשָּׁר, והנה באו לְאִשָּׁר, 3 plur. fem. — For אֱלֹהִים כֹּאן לְאִשָּׁר, GRÄTZ reads כֹּאן לְאִשָּׁר, והנה באו לְאִשָּׁר, 3 plur. fem. suff. The sense of אֱלֹהִים is good.
- (42) אֱלֹהִים, ὡς αὖτε. Read שְׁמִירָה, cf. 26, 13. — For אֱלֹהִים וְאֵל GRÄTZ suggests וְאֵל. אֱלֹהִים + סוּבָאִים; omit as doublet or corrupt repetition of following סוּבָאִים (אֱלֹהִים); Ε has ἥκοντες, and Α adducebantur et veniebant. The connection favors אֱלֹהִים. CORN. makes a text widely different from that of אֱלֹהִים.
- (43) אֱלֹהִים, רָאִיוּהָ, with fem. suffixes referring to the two women; write suff. הם, since it is obviously the men that are adorned.
- (44) אֱלֹהִים, וְאֵל, to be omitted as probably a gloss, and in any case an interruption of the description, and untranslatable. It is a comment on the conduct of the women, but the original text is irrecoverable. Ε καὶ εἶπα, Οὐκ ἐν τούτοις μοιχεύουσιν; καὶ ἔργα πόρνης καὶ αὐτὰ ἐξεπνευσεν. The readings of the Hexapla give little help; see FIELD's notes. Cf. also CORN.'s emendation and note.
- (44) אֱלֹהִים, read אֱלִינוֹן, from the connection.
- אֱלֹהִים, point as plur., with ע (probably); cf. following כֹּאן. The expression י' אֱלֹהִים is omitted by CORN.
- אֱלֹהִים, ἀποδοξάζουσαν σου. Read לְעֻשֹׁת וְזֵאת. [For וְזֵאת cf. on Jud. 20, 6.]

- is possible, but so general an expression is here not unnatural. It is better to point שָׁמָּה as elsewhere in the Book.
- (12) אֵל; read עַל.
- אֵל; read רִבִּים, as in v. 5; [contrast above, p. 76, l. 48].
- (13) אֵל; EW. וְהָרָא. — For 13^a CORN. proposes וַיִּבְרָאוּ אֱלֹהִים וַיִּמְצְאוּהָ. The first pers. 5 is appropriate here, JHWH speaking as an observer. אֵל follows אֵל.
- (14) אֵל; read אֲנִשִּׁים מְחֻסִּים. — K^aחלח; read Q^aרֵם.
- (15) אֵל; point חֲגֹרִי, from the connection, and with the Versions.
- For the various Greek renderings of אֵל מְבֹרָה, and origin of the corrupt reading of אֵל παραβαπτει, see HOLMES-PARSONS. 10
- (16) K^aחלח; read חֲגֹרִי; see EW. 191^c, OLSH. 228^b, GES.-KAUTZSCH²⁶ § 48, d, KÖNIG, I, 645.
- (17) אֵל; GEIGER (*Urschrift*, 398), not so well, דָּרִים.
- אֵל; read וְהָשָׁבַע, after a suggestion of CORNILL's; *was sated* fits the connection much better than *was defiled*; cf. 16, 28. 29. 15
- אֵל is regarded by GRÄTZ as dittography.
- (18) אֵל; omitted by CORNILL (against אֵל) as carelessly written, as containing a doublet, and as interrupting the sense. It may be equally well understood as fulness of expression.
- (19) In vv. 19. 20 אֵל has the verbs 2 sing. fem. On חֲגֹרִי (v. 20) see note on v. 16. 20
- (20) אֵל; GRÄTZ as = *memb. vir.*, with אֵל αἰδοῖα, but this seems to be the sense of בָּשָׂר.
- (21) אֵל; read בְּמִצְרַיִם, with אֵל, and לְמַעַן, after אֵל, v. 3. HITZ., SM. 'מִצְרַיִם when they, the Egyptians, &c. CORN. בְּעִשְׂוֹת מִצְרַיִם, taking וְדָר as a softened expression for 'בָּת, and מִצְרַיִם as agent, and so this last term is taken 25 by REUSS, DAV., SIEGF.; but in v. 3 'מִ is name of place. Point בְּעִשְׂוֹת, as in v. 3. Cf. GEIGER, *Urschr.* 397. GRÄTZ בְּעִשְׂוֹת.
- (22) אֵל; אֵל.
- (23) GRÄTZ deletes וְכָל, comparing v. 15; it may be sufficient to cancel the ו. 30
- אֵל; read רִבִּים; see above, p. 76, l. 43.
- WINCKLER (*AT Untersuch.* 178) omits כָּל בְּנֵי אֲשׁוּר on the ground that *Pegda*, *Šda* and *Qda* did not belong to Assyria. To avoid this difficulty insert ו before כָּל. [In his *Altorient. Forsch.*, second series, 2, 254 (1899) WINCKLER proposes to read שׁוּת (= Assyr. *Sutū*) instead of שׁוּעַ, and קִיר instead of קִי (the *Babylonians*, all the *Chaldeans*, *Pekod*, the *Suteans* and *Kir*, with the gloss *all Assyrians*; cf. 35 Arrian iii, 8, 5 and Crit. Notes on Isaiah, p. 197, l. 37. — P. H.]
- (24) הָעֵץ, a ἄπ. λεγ., not understood by the Versions. ἄπὸ βορρᾶ, = מִצָּפוֹן, as in 26, 7, adopted by CORN., GRÄTZ; but the geographical notice, appropriate in the historical statement of c. 26 (whence it was perhaps inserted by a Greek scribe), is not so natural here. אֵל and אֵל with arms, followed by 40 RV, but the weapons are mentioned farther on in the verse. For later Jewish renderings, see Rashi, ed. BREITHAUPT. The connection favors the sense *multitude*, and it is better either so to understand הָעֵץ, or, with BÖTTCHER, SMEND (who refer to 26, 10), to read הָעֵץ (cf. HITZ.). FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) finds the stem in Assyr. *eqinši* (Flood-tablet 1, 43), which he takes as = 45 *heap together, collect*. [The stem of *eqinši*, however, is צָאן = ظعن, Aram. מִעַן (see Gen. 45, 17, E) *lode*; cf. ZIMMERN, *Busspsalmen* 98, 2; FRIEDR. DELITZSCH, *Prolegomena* 176; JENSEN, *Kosmol.* 413, 77; and especially BELSER in *Beitr. zur Assyriol.* 2, 142. In his HWB 556^a DELITZSCH takes the stem צָאן to *lode* to be identical with צָאן to fill; cf. MEISSNER, *Supplement*, p. 80^a. — P. H.] In the un- 50 certainty as to the meaning and existence of הָעֵץ it may be allowed to remain in the text (taken as = *multitude*), and the preposition ב should be inserted before it. It is omitted by REUSS and SIEGFRIED.

- retains **ם**, only omitting **בך**; but the nation is never the object of חלל elsewhere in Ezekiel. Σ, κατατρώσω σε; ΑΘ (in St. Jerome) *contaminabo te*. Ew., GRÄTZ ונחמתי.
- (18) Kethib **סור**; write Qere סין --- Bār סנים; GINSBURG סינים **ם**. בתוך כור קים כסף **ם**. **ם** ἐν μέσῳ ἀναμειγυμένοσ ἐστὶ, after which CORN. omits כור, which, however, is supported by v. 20. He also omits סנים **ם**. הוי **ם**; GRÄTZ הם **ם**.
- (19) ארני **ם**.
- (20) Before קצת the particle כ is required by following בן.
ם והנחתי **ם** συνέβη, = נכסתי, which CORN. adopts, and, with **ם**, omits אתכם 10 at the beginning of v. 21. **ם** is simpler, **ם** more vivid.
- (24) **ם** ספורה **ם** βραχμομένη; read Pual perf. of ספרה, סורה (HITZ., CORN.), or better, with סואמה, ORRELLI, part. מסורה.
The following נשקם may be pointed, against Masorah, as Pual perf.
- (25) קשר נביאיה **ם**; read אשר נביאיה, with **ם** ἡς of ἀφηγούμενοι, as the connection requires. 15
- (26) Omit article in הטמא **ם**.
- (27) **ם** למידי נקשות **ם**, omitted by CORN., hardly a gloss. CORN. transposes v. 28. 29, on the ground that the people (v. 29) should be contrasted with the princes (27), and that the man of v. 30 stands naturally in connection with the prophets 20 (28). The order of **ם**, however, princes, prophets, people, is also a natural one.
- (28) ארני **ם**.
- (29) עשו **ם** (second occurrence); read עשו, after **ם** οὗτοι ἀναστρεφόμενοι μετὰ κληματος. The combination of עשו with בלא משפט is inapposite.
- 25
- 23 (2) הוי **ם** is placed by **ם** after נשים; but this is hardly ground for changing the order of **ם**.
- (3) **ם** + ונו, **ם**, scribal insertion which breaks the connection.
- ם** דרי **ם**, omitted by CORN.; cf. GEIGER, *Urschrift*, 397. The omission of **ם** may be free translation, while the insertion of דרי in **ם** is not easily accounted 30 for. We should rather expect its omission as *vox inhonesta*.
- (4) **ם** + ושמותו שטרן אלה וירושלם אהליבה, evidently an explanatory gloss, though found in all the Versions (so HAUPT).
- (5) **ם** אל for על; see preceding clause.
ם קרוכים, an ancient miswriting (found in all the Versions), not appropriate for 35 the Assyrians. Ew. warlike, from Aram. קרר war, but this is highly improbable for Ezekiel, even if there were such an adj.; SMEND warriors; HITZ. red (= قلب to turn red, used of ripening dates!) explained by following clothed in purple; CORN. קרואים, as in v. 23, in sense of famous (cf. Num. i, 16; 26, 9), but this sense is not proved; REUSS, SIEGF., STADE regard the word as probably 40 unrecognizable corruption. Read רבים (Jer. 39, 13), which suits the connection, is an Assyrian title, and is graphically not hard. The p, having got into v. 5 (perhaps from preceding ר) would be repeated in vv. 12. 23.
- [In Jer. 21, 4 SH has מַגְדָּו for המלחה **ם** (את כל) qardbu, naqrabu, qitrubu 'battle, war' are also found in Assyrian, but the common Assyrian word for 45 warrior is qurdu, which is also used as an epithet (qurdu Bel, &c.); cf. SCHRAEDER, KAT² 516 below. קרוכים (also קראים, v. 23) may be a corruption of קרויים = Assyr. qurde 'warriors' or 'the warlike' (DELTZSCH, *Handwörterbuch*, p. 596^b). Assyr. has no article; therefore קרויים, not הקרויים; qurde may have been looked upon as a part of the proper name. — P. H.] 50
- (8) דרי **ם**; see v. 3.
- (10) **ם** וישועים עשו בה **ם**, omitted by CORN. as marring the parallelism, and on account of the divergencies of the Versions; he holds it to be a gloss after 16, 41. This

- 21 The second **הוֹכֵרֶם** יען (found in **ס**) is omitted by CORN. as tunc, scribal repetition; it is better taken as rhetorical repetition.
ס ἐν τούτοις; HITZ., CORN., SIEGFR. בהם (that is, *on account of your sins*).
 For **ס**, cf. 29,7.
- (30) **ס** חלל רשע; HITZ., SIEGFR. (in SIEGFR.-STADE) רשע 'ח *overmastered* (degraded) 5
by wickedness; SIEGFR. (in KAUTZSCH) omits 'ח. Better *profaned, wicked* (cf.
 v. 34, and **פ** 75,5).
- (31) **ס** ארני **ס**.
ס οὐ τοιαύτη ἔσται. Write ואת לא יהיה, *these are no more*, after
 reading in next verse. The same expression in the next verse CORN. emends to
 ואת לא יהיה, after **ס** οὐαὶ αὐτῇ τοιαύτη ἔσται. The meaning of the passage
 seems to be, however, that the crown shall vanish till the future king comes.
- (33) **ס** ארני **ס**. — **ס** אל (twice); write על.
ס לקחיל, which affords no sense, must be changed to הקל, and transposed so as
 to stand before קרק, as in v. 15. 15
- (34) **ס** אותך; read, with HITZ., CORN., אותה, the reference being to the sword.
 For following אל read על.
ס חללים; read חללים (see v. 30).
- (36) **ס** באש; GRÄTZ באש.
- (37) **ס** תהיה; read תחיי, the predicates elsewhere in the paragraph being feminine. 20
- 22 (2) **ס** הַתְּשֻׁמָּה (second occurrence), **ס**, probably repetition for emphasis.
- (3) Before **ס** עיר **ס** inserts ו, as in 24,6.
ס עליה; **ס** בְּתוֹכָהּ, after preceding clause.
 At end of v. 3 CORN. inserts לקרב יומה *that her day may draw near*, to bring out 25
 the parallelism with the next verse. GRÄTZ transposes עמה לבוא to end of verse.
ס yields a good sense.
- (4) **ס** ותקריבי ימך ותבוא ער שנותיך; **ס** καὶ ἡμεῖς τὰς ἡμέρας σου καὶ ἡμέρας καιρὸν
 ἐν τῷ σου; **ס** agrees with **ס**; **ס** thy days are near, and the time of thy years is at
 hand; **ס** the day of thy destruction is near, and the time of thy disgrace is at 30
 hand. The Oriental Jews also read ער instead of ער (and so 2 MSS of DE ROSSI).
 The verbs should be either both Qal or both Hif.; the latter form is favor-
 ed by v. 3 and the whole connection: Jerusalem has so acted as to bring
 on its punishment. In the first clause we must read sing. day (it is the day of
 judgment that is meant, cf. v. 3) and in the second clause we then expect time. 35
ס שנותיך must be omitted (with CORN.) as gloss, and עתך written as parallel to
 יומך. GRÄTZ inserts קך after ער. **ס** yields no sense. By error of eye GINSBURG,
 instead of ונלולך, has ער שנותיך, which stands immediately beneath on the
 page [evidently misunderstanding of a correction in final revise. — P. H.].
- (5) **ס** האשם; GRÄTZ האשם. 40
- (7) **ס** עשו בעשק **ס**; cf. **ס** and **ס** in vv. 12.29; 18,18.
- (8) This verse (found in **ס** 338) is omitted by CORN. as the insertion of a ritualistic
 editor; but Ezekiel in this section freely mingles ritual and moral offenses. **ס**
 has the verbs in 3 plur., and this is perhaps the true reading; the direct address
 to the city is found also in **ס** v. 12, where **ס** again has 3 pers. 45
- (9.12) **ס** אל הקרים; write אל הקרים, as in 18,6. — **ס** ארני **ס**.
- (13) **ס** אל, for על. — **ס** רמך; write רמך, the following verb הוּי calling for the plural.
- (14) **ס** לימים; read בימים, with **ס** ע.
- (16) **ס** ונתלה **ס**; point as 1 p. (so **ס**): ונתלה and I will be profaned (SMEND, DAVIDSON);
 for the idea, cf. 13,19; 20,9; 36,20, and v. 26 below. The form in **ס** is perhaps 50
 meant to get rid of the mention of the profanation of JHVH; **ס** איתקדש. Instead
 of ו CORN. writes אשר, and changes following כך to בה, with the sense *whereby*
I have been profaned, which does not agree with the time of v. 15. SIEGFR.

- על אל for אל. 21 (17)
- (18) אל ומה אם נם שבט פאסט לא יהיה אל, connected with the omitted clause of v. 15, and equally unintelligible. Cf. the שבט מושל of 19, 14.
- (19) ותכפל חרב שלישה אל. The text is meaningless, but stands in all the Versions. A natural emendation would be: ואמר חרב נקשלים, but it is graphically not easy. 5
CORN., ותכפל חרב שלישים let the sword of heroes bereave, simple and ingenious, but not natural; שלישים means not heroes but officers (here not appropriate), and the sword in the text is described by its relation to the slain, not to the slayers. HITZ., ותכף לחרב שלישה, curve (the hand) for a third sword. PETERS, ותכף לחרב, (omitting שלישה as gloss), taking the verb in the sense (not elsewhere found) 10
to seize with the hand. These are both graphically attractive; but, according to the context, the sword cannot be in the Prophet's hand.
המחררת אל; ἡ ἀποθήκη (so 338); GRÄTZ, המחררת אל.
חרב חללים הנדולה; חרב חללים הנדולה, in accordance with preceding clause.
- (20) אל והנקשלים; ὁ ἀποθνεύωντες; read והנקשלים, parallel to חללים. 15
נחנו למכת, read, with אל, נחנו למכת. On an Assyrian מבח as synonym of מבח see FRIED. DELITZSCH in Zeitschrift für Keilschriftforschung, 2, 395; [cf. Heb. Langu. 29; Prol. 75; AW 27. The Assy. stem מבח = מבח, however, does not exist. DELITZSCH does not give it in his HWB, p. 5^b, and *ibid.* p. 299^a he admits that the synonym of maqdu 'rack' II R 23, 9 a. b is naḫḫaṣu, not nabbaṣu = 20
naḫḫaṣu, מבח (see Beitr. z. Assy. 1, 176 s. v. naḫḫaṣu, and cf. ZDMG 40, 729 below). Instead of ablu 'torture' Prol. 75, 3; AW 27 (cf. ZIMMERMAN, Busspsalmen, 93) DELITZSCH reads now apuḫḫu (see HWB, 112). — P. 11.]
אל; read אל. CORN., חרף, with 3 acuti.
The doubtful ἀπαλῆς is better written αἰσθη, as in vv. 14, 15, with EW., 25
SMEND, CORN., GRÄTZ.
- (21) אל gives four terms, of which two are right and left, for the directions of the sword. It seems better, with BÜTCHER, to get the other two directions by changing אל התאחרי, and התאחרי אל, and הקימי אל, and הקימי אל. CORN. retains התאחרי, deriving it from חרר (ἡ δέου), and, with אל, omits השמי as miswriting of השמילי, 30
which the scribe forgot to cancel. אל gives only the two directions right and left.
אל; 3 pers. suff.; GRÄTZ, מימינך.
- (22) After חקתי CORN. inserts במ, to complete the expression.
For אל write אל, as in vv. 17, 19.
- (24) אל; write fem. אחר. 35
אל; after ויר, אל, scribal repetition of following אל (SMEND).
אל; after עיר, אל, ἡ πόλις; write אל.
After following ררך insert עיר, to make the phrase complete, at the head of the road to each city (cf. SMEND).
- (25) אל; בירושלם בעורה; אל; καὶ ἐπὶ ἱερουσαλὴμ ἐν μέσῳ αὐτῆς; write אל; בירושלם בעורה. 40
- (26) אל; write על (so אל).
- (27) אל; לשום קרים + אל, here out of place, copyist's repetition of same phrase in this verse below. [For קרים, see above, p. 47, l. 46.] CORNILL, שרים, to appoint captains.
אל; ברצח, in slaughter (crushing), here inappropriate; אל; ἐν (ἐν). Write ברצח (HOUTMANT cited by ROSENMÜLLER), a noun which may probably be assumed 45
from the verb יצרח shout, Is. 42, 13 (though this verb is apparently not in אל) and Zeph. 1, 14, אל; ἡ ἀσπὴ (SMEND). CORN. holding this noun to be doubtful, writes רנה. [Cf. Assy. giru 'shout,' af. ḫurru 'to shout.']
- (28) אל; לוחם, unnecessary alongside of בעיניהם.
אל; שבעי שבועות לוחם, unintelligible gloss (perhaps on קסום). אל; ΑΘ, EW., they 50
think they have weeks upon weeks (שבועות).
- (29) אל; אל; point as חליל (twice). חליל is scribal, incorrect form.

- Ezek.**

- 19 (11) Instead of *קטות* and *שכטי* of *אל* write sing., with *ש*, and as in v. 14; and make the predicates sing. here and in v. 12, and, in accordance with these changes, omit plur. ending in *מְשָׁלִים*. [The plural forms, *קטות* and *שכטי*, however, may again be *amplificative*; see above, p. 70, l. 50. — P. 11.]
For *אל עבותים* *thick branches* (so CORNILL) read *עבות clouds*. 5
- (14) *וּתְנָא אֵשׁ מִטֶּטֶה בְּרִיָּה קָרִיָּה אֲכִלָּהּ*. The connection of v. 14 with preceding context is not clear: the vine is cast down, the branch is burned (v. 12), the vine is transplanted (v. 13); whence, then, the fire of v. 14? If the verse be retained as a concluding resumptive statement, then, since the purpose seems to be to say that the destruction of the nation comes from the royal house, and since the 10 *מִמֶּנִּי* is inapposite, it is better to omit *מִמֶּנִּי*, with *ש*, take *בְּרִיָּה* as object of *אֲכִלָּהּ*, and (with CORN.) insert article before *טֶטֶה*.
Instead of *למשול* write *משל* as in emended text of v. 11.
- 20 (1) *אל* *ישראל*; *אל* *ישראל*; and so CORN.; see note on 14, 3. 15
(3) *אלהם*; write *אליהם*. — *ארני* *אל* (twice).
(5) *אל* *ישראל*. — *אל* *ישראל*. — *אל* *ישראל*.
וְאֵשׁ יָרִי לִזְרֹעַ בֵּית יַעֲקֹב and the following *וְאֵשׁ יָרִי לֵהם* are regarded by CORN. as glosses; HITZ. thinks the second an insertion that interrupts the connection. They are found in *ש* (the first, however, as *אורע* *ἐφωσ(σ)αυρε*), and may be only 20 redundancies of style.
(6) *וְנִתְּנִי* *תור*; *יהבתי* *αὐτοῖς*; *αὐτοῖς* *αὐτοῖς*; write *נָתַתִּי*, as in v. 15. *תור* is used only of *reconnoitering* or *spying out* (Deut. 1, 33).
Before *נָתַתִּי* insert *ארץ*, with *ש*.
(7) *אליהם*; write *אליהם*. 25
(9) *וְאֵשׁ* *אל*; CORN. (after *א*) not so well: *ואחוס*. The general term *עשה* is here needed. — *החל* *אל*; point as infinitive.
(10) *לְהוֹצִיאַם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם* *אל*, *וְאֵשׁ* *אל*, from similarity to preceding *מִצְרַיִם*. CORN. retains the former, and omits the latter as marring the parallelism and here inappropriate. It is a redundancy which appears to belong to the style of the 30 chapter.
(13) *אל* *ישראל*; GINSBURG *אל*.
(14) *וְאֵשׁ* *אל*; CORN. *ואחוס*, as in v. 9. — *החל* *אל*; point as infinitive, as in v. 9.
(15) After *נָתַתִּי* the sense requires the insertion of *לָהֶם*, as in *ש*.
Before *נָתַתִּי* insert *ארץ*, with *ש*; cf. v. 6. 35
(21) Before *הַקָּנִים* *אל* inserts *καὶ* = *גם*. — *אל* *ישראל*; GINSBURG *אל*.
(22) *וְהִשְׁבֵּתִי אֶת יְדֵי יִשְׂרָאֵל* *אל*, perhaps scribal insertion.
וְאֵשׁ *אל*; CORN. *ואחוס*, as in v. 9. — Point *החל*.
(26) *לְקַטְוֹת אֲשֶׁר יִרְעוּ אֲשֶׁר אֲנִי יְהוָה* *אל*, omission or insertion of scribes.
(27) *ארני* *אל*. — *עוד זאת* *אל*; *ש*, not so well, *ἐως τούτου* = *עד זאת*. 40
(28) *וְיִתְּנוּ שָׁם בָּעֵס קֶרְבָּנָם* *אל*, scribal plus or minus. — *עבות*; GINSB. *עבות*.
(29) V. 29 of *אל*, *וְהָיָה הַיּוֹם הַזֶּה* *אל*, is an ancient insertion, also found in *ש*, an etymological gloss, improbable for Ezekiel, who nowhere else gives an etymology; cf. FRIED'S note; I.A.G., *Mith.* 1, 213.
(30) *ארני* *אל*. 45
The interrog. *ה* before *בְּרִיָּה* is omitted by CORN. (against *ש*) as inappropriate and probably repetition of preceding *ה*. The interrogative form is, however, natural and vigorous.
(31) *וְנִשְׁאָא* *אל* *καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς*, = *ובראשית*, which CORN. adopts, but the parallelism (בהעביר) favors *אל*. 50
לכל *אל*; read *לכל*, with *ש*. — After *הַיּוֹם הַזֶּה* insert *הוא*, with *ש*. — *ארני* *אל*.
(33-36) *אל* *ארני* in both verses, *אל*.
(37) *בְּמִסְכָּר* *אל* *ἐν ὑποπόδιον*. Read *בְּמִסְכָּר*, with EW., SMEND. The *הברית* is

- 19 mars the elegiac rhythm, but gives an unsatisfactory thought, and does not accord with v. 10. *How was thy mother a lioness!* is impossible both in Hebrew and in English or German; *quare mater tua leona inter leones cubavit* is out of the question. Read וָקָח (cf. Cant. 2,9), which gives an opening like that of v. 10, and prefix ל to לָבִיא. This change (the verse-division being made at אִרְיֹה) 5 restores the rhythm not unsatisfactorily; but rhythm and sense are improved by transposing רַבְצָה after כָּפְרִים (so CORN.). BUDDÉ (ZAT 2, 1 ff.) inserts a second רִי in this place. 6 follows 11, only giving ἐγενήθη for רַבְצָה.
- (4) 11 וַיִּשְׁמְעוּ; read, with HITZ. וַיִּשְׁמְעוּ *raised a cry*. The following אִלִּי must then be changed to עִלִּי. 10
- (5) 11 וַיִּשְׁמְעוּ; read, with HITZ. וַיִּשְׁמְעוּ *acted unwisely*. 11 is unsatisfactory, whether we render *waited* or *delayed*, but nothing better presents itself. Possibly we should read נָחַל, Nif. of חָלָה *sick* (cf. 34,4; Is. 17,11), or נָהַל *he was removed* (cf. Mic. 4,7), or נָחַל *he was carried off*. 15
- 11 אַחֲרָי; read אַחֲרָי, with 6.
- (7) 11 וַיִּשְׁמְעוּ is unintelligible. 6 καὶ ἐνέμετο (= יָרַע) ὅτι ἠρπάξατο αὐτὸν (מָצָא). *he walked in his might*, free rendering after 6. 7 he destroyed his castles (or, palaces). 3 didicit viduas facere. Ew. אִרְמְנוֹתֵיהֶם, to which HITZ.'s objection that רָעַע may be used of breaking vessels but not palaces (for which נָחַץ is the word) seems to hold. HITZ.'s own emendation וַיִּרְעַל אֶל קַעֲנוֹתָיו *he carried off his* 20 *prey to his lair* is somewhat remote, and so that of CORN., who changes HITZ.'s verb to יָרַבַּע, *he lay down in his lair*, referring to פֶּשַׁע 104,22; 139,3. MARTI (cited by SIEGFR.) reads וַיִּרְבַּע *and he multiplied his widows* (suggested also by DAVIDSON), but the connection favors a reference to some physical destruction. GRÄTZ (Is. 13,22, אִרְמְנוֹת or אִרְמְנוֹת; and for רָעַע as 25 to רָעַע above. It is perhaps impossible to restore the text with certainty. The connection seems to require for מָלֵם some parallel to עָרִיחַם, and for the verb a sense akin to *destroy*, a parallel to וַיִּחְרִיב; I suggest למַעֲנוֹתֵיהֶם *and he ravaged their dwellings* (cf. Jer. 31,28 where this verb occurs as synonym of various expressions of destruction). 30
- 11 וַיִּחְרִיבֵם may appropriately be said of a lion, and CORN.'s emendation וַיִּעֲרִיבֵם seems unnecessary.
- (8) For 11 וַיִּתְּנוּ, which has no object expressed, CORN. writes וַיִּכְתְּרוּ *beset*, after 3 וַיִּשְׁמְעוּ. As in the parallel and equivalent expression in v. 4, וַיִּשְׁמְעוּ, the appropriate object of the verb (קוֹל, cf. Neh. 12,42 with Josh. 6,10) is 35 omitted, so here קוֹל is omitted; render *and the nations cried out against him*; cf. DAVIDSON. The Versions support 11, of which 3 give free renderings. GRÄTZ.
- (9) 11 וַיִּתְּנוּ בַּסּוּגָר must be placed after בָּבֶל, and וַיִּבְאֵהוּ after כַּחֲמִים as in v. 4; he is led to Babylon, and there kept in a cage. The words וַיִּבְאֵהוּ בַּסּוּגָר are clearly 40 a gloss (possibly after 17,20) on וַיִּתְּנוּ בַּסּוּגָר (CORN.). 6 καὶ ἐλοήγαγεν αὐτὸν εἰς φυλάκην. [For 11 סוּגָר write סִינָר = Assy. *šigāru* 'cage'; see *Hebraica* 1, 226 (for Heb. ס = Assy. š, see note on 16,4). In the passages quoted by LEVY, *Neuhebr. Wörterb.* s. v. סוּגָר we must read סוּגָר = ساجور *collar of a dog* (contrast *Beitr. z. Assy.* 1, 372 below). The pronunciation סוּגָר instead of סוּגָר (cf. BROCKEL- 45 MANN s. v.) is, of course, derived from our passage. — For כַּחֲמִים see notes on the English Translation of *Ezekiel*, p. 132, l. 53. — P. 11.]
- 11 וַיִּתְּנוּ; write עַל. — The קִינָה-rhythm fails in 9^b.
- (10) VV. 10-14 form a second קִינָה with not very well defined elegiac rhythm.
- 11 וַיִּתְּנוּ; read בָּבֶל, a word which is possibly contained in 6 ὡς αὐτὸς ἐν βοῦν = 50 בָּבֶל. EDW. CALMET (cited, with disapproval, by HOUBIGANT) reads בָּבֶל; CORN., SIEGFR. omit. Rashi, רַמְיָן, *thou art like one whose mother was a vine*.
- Cf. BÖTTCH. in *Stud. u. Krit.*, 1850, pp. 604 ff.

- 18 in Dan. 1, 10), and the collocation חבלתו חוב is difficult. — HALÉVY, RÉJ, Vol. 24, p. 48, objects to the fem. form חבלה, and reads חבל השיב ישיב.
- (9) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (10) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ. apparently corrupted doublet of the following clause; the unintelligible אָמַתּוֹ is probably repetition out of אָמַתּוֹ (DAVIDSON). אָמַתּוֹ has for this and the following clause: καὶ ποιοῦντα ἀμαρτήματα ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ τοῦ τοῦ αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθη, which gives a good sense, and is adopted by CORN. and SIEGFR., but seems rather to be a paraphrase of the text of אָמַתּוֹ (SMEND) with the form of which it is not easily brought into relation. The omission of the last clause of v. 10 gives tolerable clearness to the text. This 10 clause possibly arose from a miswriting of the words (as emended) in v. 11: אָמַתּוֹ, the אָמַתּוֹ having been afterwards added. The ποιοῦντα of אָמַתּוֹ may represent חַסְדָּתוֹ, and the rest may be a gloss after v. 14.
- (11) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (12) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (13) For אָמַתּוֹ's חַסְדָּתוֹ GINSBURG writes חַסְדָּתוֹ. 15
- (14) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ. the latter reading accords best with the context; cf. GINSBURG's note.
- אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (15) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (16) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (17) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (18) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (19) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (20) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (21) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (22) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (23) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (24) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (25) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (26) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (27) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (28) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (29) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (30) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (31) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (32) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- 19 (1) אָמַתּוֹ; read אָמַתּוֹ, with אָמַתּוֹ, as in v. 19. — אָמַתּוֹ, אָמַתּוֹ.
- (2) The rhythm of the verse is in disorder, and the word אָמַתּוֹ, found in all the Versions, offers serious difficulties. The translation *What was thy mother?* not only

- difficulties. That it refers to the second eagle seems certain (so Rashi, HITZ., CORN.) from the interpretation (vv. 12-21) of the allegory: vv. 3-6 are explained in 12-14; 7 in 15; 8.9^a in 16; 10 in 18ff.; 9^b must be explained in 17, and we expect it to say that *he* (the eagle) *will not avail when it* (the vine) *is plucked up*. As the text stands, it naturally refers to the first eagle, but in any case it is defective. Following v. 17 we may insert יעשה after עס רב and, in accordance with the context, write בנאק or בנסע (ἐκσπένδα) for למשאית; this last is a corrupt form, for משאת (cf. OLS. § 199^e), or in some way affected by following אותה. CORN. inserts יבוא after ולא, and for 'למ' writes שאת; but נשמ is never used of plucking up a tree. HITZ. takes 'למ' as = *to elevate* (to prosperity), a sense that does not agree with the 'מ. GRÄTZ 'למ' ל'א. For prep. ל we must write ב, after the במלחמה of v. 17: *during the plucking up*. There still remains the difficulty that in part of this clause (עס רב) the figure of the allegory is abandoned, and these two words should perhaps be deleted.
- (10) and יכש at the end of the verse, [^] CORNILL; the Versions here vary without materially affecting [^].
- (14.16) לעברה; GRÄTZ לעברו, after [^]. — ארני [^].
- (17) יעשה; GRÄTZ ישיע.
- נבות, [^]; perhaps omission of Greek copyist by *homoteleuton*.
- (19) ארני [^].
- הפיר, apparently from פור, though found elsewhere (ψψ 33,10; 89,34), is probably *scriptio plena* for הפר, from פור.
- (20) [^] 20^b, beginning with והביאותיהו, [^], deleted by CORN. The statement that Zedekiah shall be taken to Babylon seems not out of place here, though it is not easy to account for its absence from [^]; possibly the eye of the [^] scribe skipped from בבילה to בכל, and 'וה' was afterwards omitted as unintelligible. במעלו; GRÄTZ מעלו.
- (21) מברחו (מברחו Q¹); read מברחו, as in 23,7. 'ואח כל מ' is lacking in [^], and is possibly gloss on following אנניו; it is omitted by CORN.
- (22) ארני [^].
- הקמה ונתתי [^], [^], fits the parallelism, though it may be omitted without serious loss. The text of [^] in this verse shows some confusion. The construction of נתתי, without expressed object (cf. following שחלתי), is to be noted. CORN. follows [^]. GRÄTZ ונתתי.
- (23) CORN.'s emendation פארה for פרי is attractive, as the cedar is not properly a fruit-bearing tree; but the text here appears to follow that of v. 8, where the nouns are the same, and the verbs change places, and פרי may be used in the general sense of *product*; [^] καρπόν. After תחמיו CORN. inserts כל חיה, as in 31,6. GRÄTZ חיה.
- (2) At beginning of the verse [^] inserts בן אדם, an expression easily inserted or omitted. על ארמת ישראל; [^] ἐν τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ; cf. 12,22 where in this expression, in a similar connection, [^] agrees with [^].
- (3) ארני [^]. — לכם [^]. [^] 45
- קשל [^]; [^] λεγόμενῃ; CORN. מושל.
- (6) אל הקרים; read על הקים, after 33,25. Eating with the blood was a ceremonial crime, but not eating on the mountains; see W. ROBERTSON SMITH, *Religion of the Semites*, 343; cf. English Translation of *Leviticus*, p. 87, l. 10. נרה, read בנרתה (Lev. 15,20, CORNILL) or טמאת הנרה (Ezek. 22,10, SMEND); 50 [^] κατασκευάζει ἕνα ὄφιν ὅτι οὐκ ἔστιν.
- (7) חוב; read שוב (CORN.), which accords better with the construction in vv. 12. 16; moreover, is an Aramaic word, not found elsewhere in OT as noun (verb

- 16 expressed by אַרְבַּע, and might be omitted; but, as the temporal sense of כִּמְעַם is here not appropriate, we may read וְאֵת for עַם, which brings out the contrast in the two clauses, as in חֶסֶד הוּא חֻבִּיךָ אֵילֶיךָ. [An Assyrian word *qifṣu* 'a little' does not exist. In the Charter of Nebuchadnezzar I, col. i, l. 19 we must read *saxxi*; see HILPRECHT's edition of the text, Leipzig, 1883, p. 2, n. 3 and DE-LITZSCH's HWB 493. *Saxxu* means perhaps *pit, well* (בֹּר); cf. שָׁחַח, שָׁחַח, שָׁחַח, שָׁחַח, *s* for *š* as in *xursidniš* &c. Cf. also *me saxdtu*, ASKT 114, 14 where *saxdtu* is perhaps plur. of שָׁחַח. The *n* of the verbal stem שָׁחַח is secondary (against DE-LITZSCH, *Prol.* 119); cf. Syr. ܠܚܕܐ &c., Assy. *bāru* 'to catch,' originally in a pit (בְּאֵר). — P. H.]
- (48.50) אֲרִי, אֲ. — רָאִיתִי; read רָאִיתִי; 3 *vidisti*.
- (51) Kthlb אחותך and עֲשִׂיתִי; read אחותך (Q^{re}) and עֲשִׂיתִי.
- (52) לאחותך; read plur. לאחותך.
- 52^b (beginning with וְנָם) omitted by CORN. as repetition of 52^a; it seems to be repetition by the Prophet for emphasis.
- (53) וְשָׁבוּ; read וְשָׁבוּ; read וְשָׁבוּ.
- (54) בְּנֶחֱמִי; read בְּנֶחֱמִי; possibly from הֶנַּח, more probably corruption of παρηγορεῖν (ΑΣ). We might then read בְּנֶחֱמִי (as GRÄTZ suggests), and this would suit the statement of v. 53, while אֲ is supported by the general context (vv. 51-53).
- (57) רָעָה; read רָעָה, with CORN., after v. 36; רָעָה is interpretation.
- עָה; read עָה; read εὐδοκεῖν εὐ; read εὐ, as the connection demands.
- אֲרָם; read, with אֲ, אֲרָם, Edom, and not Syria, being Israel's enemy at this time. The following words וְכָל מְבִיחֶיהָ (אֲ, אֲ), are a gloss, here out of place. Before following אֲרָם insert ו.
- (59) אֲרִי, אֲ. Kthlb וְעֲשִׂיתִי; read Q^{re} וְעֲשִׂיתִי. For the ו CORN. substitutes כִּי, which he transfers from the beginning of the verse; this is unnecessary if the verb be taken in present time.
- (61) בְּקֶחֱךָ; read בְּקֶחֱךָ; 52^b בְּקֶחֱךָ. The latter reading is regarded as probable by HITZ., and adopted by CORN., GRÄTZ; but the reading of אֲ agrees well with the context. On the readings of Α and Θ cf. FIELD's note.
- (63) אֲרִי, אֲ.
- 17 (3) אֲרִי, אֲ. (5) אֲ + קָח, אֲ; error of copyist, perhaps from preceding יָקָח. 3 *ut firmaret radicem*, and אֲ insert לְקַח נְבִיאָה seem to be mere attempts to supply a probable sense, as is the *he placed it* of RV. No Hebrew word קָח is known.
- (6) מְרִאֵת; read מְרִאֵת (so GINSBURG); the connection calls for a synonym of בָּרִים; see 31, 5.6.8. On the true reading of אֲ see notes of DE ROSSI, BÄR-DEL, and GINSBURG.
- (7) אֲחִי; read אֲחִי, with אֲ.
- עָלִי; read עָלִי, with Ε κἀν εὐδόν. — In ὁλιότητι make suff. fem.
- (8) אֲלִי; write עָלִי, as in v. 5.
- (9) Before אֲרִי אֲ inserts εὐδοκεῖν, and CORN. לֵכֵן, a natural introduction more easily inserted than omitted.
- אֲרִי, אֲ. אֲרִי; insert the interrog. ה, probably fallen out by reason of the preceding ה (HITZIG).
- אֲרִי. This expression, difficult as it stands, might be assimilated in form to the last clause of v. 10 by inserting חִיבֵשׁ before חִיבֵשׁ; but it is better, with CORN., SIEGFR., to omit the חִיבֵשׁ here.
- אֲרִי. The clause presents various

- 16 וְהָיָה לְהִקָּדֵם, deleted by CORN. as superfluous and interruptive. It is lacking in 3, and might be dispensed with; but it gives an effective ending to the sentence.
- (36) אֲדֹנָיִם, אֱלֹהִים. וְהָיָה לְהִקָּדֵם, for which ORELLI suggests בְּשֵׁתֶךָ, and SMEND תּוֹנִיתֶךָ; but the text is 5 to be retained, the word probably having an obscene sense. אֱלֹהִים, and so the old Jewish interpreters; see GEIGER *Urschr.* 391. 392 and the notes of HITZ., CORN., DAVIDSON, BERTH., and FRIEDR. DEL. (in BÄR). [Cf. post-Biblical נְחֻשֶׁת under part, lower portion (LEVY, NHCW, p. 374^b below). Assy. *šupīlu ša sin-nišī* 'pudeṣda mulieris' is not derived from the stem שָׁפַל, but from *šupīlu*, a 10 Šafel of the Piel of מָאֵל = בעַל to subdue (see DELITZSCH's *Handwörterbuch*, p. 514). However, שָׁפַל may be an old Šafel of מָאֵל = בעַל, just as Assy. *šakānu* 'to make' is a Šafel of כָּנַן to be. The *š* in *ušpīlu* is due to partial assimilation of the *כ* to the preceding causative *š*; cf. Assy. *dišpu* 'honey' Mand. דִּישָׁא (NÖLD., MG, § 51) = *dišbu*, *dibšu* = (דִּבְשָׁ); see *Reitr. z. Assy.* 1, 2. — P. H.] 15
- וְהָיָה לְהִקָּדֵם, omit, with CORN., as old gloss (found in א) making direct mention of idolatry. — For the following וְכִדְמִי בְּנִיךָ he writes וְנִדְנִיךָ, but there seems to be no ground for throwing out the reference to child-sacrifice. For אֲדֹנָיִם read (with א) בְּרַמִּי, as is required by the connection.
- (37) עֲרֵבָה; read עֲנָבָה, with GRÄTZ, HAL., as in 23, 5 *al*; עֲרֵב *pleasant* is here hardly 20 suitable.
- וְהָיָה לְהִקָּדֵם, found in the Versions, is omitted by CORNILI. as a gloss, the first half being repetition, the second introducing the hand of enemies as means of punishment instead of the malicious joy of supposed friends, as the context has it. It seems to be rhetorical repetition with explana- 25 tory addition, = *whether thou art now on friendly or unfriendly terms with them, or, not only the enemies* (which was to be expected), *but also these thy friends*.
- (38) קִשְׁטָנִי; omit the י, the plur. being uncalled for. וְהָיָה לְהִקָּדֵם, אֱלֹהִים, but in accord with v. 36. וְהָיָה לְהִקָּדֵם, read וְהָיָה לְהִקָּדֵם (see 23, 25). The text has been in- 30 fluenced by following וְהָיָה לְהִקָּדֵם; CORN. conjectures וְהָיָה לְהִקָּדֵם.
- (39) וְהָיָה לְהִקָּדֵם; write plur. נִדְנִיךָ, to accord with following נִדְנִיךָ.
- (41) וְהָיָה לְהִקָּדֵם; HALÉVY. וְהָיָה לְהִקָּדֵם, kal αὐτοῦ καὶ αὐτοῦ, from שׁוּב. CORN. transfers this word and the rest of v. 41 to v. 42 after בְּךָ. 35
- (42) וְהָיָה לְהִקָּדֵם, rejected by CORN. and SIEGFR. on the ground that it contains a promise, which is out of place in this strain of denunciation. DAVIDSON takes it to express the completion of punishment, the thought of the paragraph being then summed up in v. 43. It does not accord with the context, and should be omitted as a gloss, or changed into a threat. 40
- (43) וְהָיָה לְהִקָּדֵם; write וְהָיָה לְהִקָּדֵם. — וְהָיָה לְהִקָּדֵם; write Hif. וְהָיָה לְהִקָּדֵם. — וְהָיָה לְהִקָּדֵם; read בְּרַמִּי, with א. — אֲדֹנָיִם, אֱלֹהִים. וְהָיָה לְהִקָּדֵם, an inappropriate statement, since וְהָיָה (here introduced as something additional) has been the subject of the whole paragraph. For וְהָיָה, אֱלֹהִים has καὶ αὐτοῦ, = וְהָיָה. — For וְהָיָה HALÉVY reads גִּשִׁית. 45
- (45) The adjective phrases of וְהָיָה, וְהָיָה, and וְהָיָה, omitted by CORN. as meaningless, express religious faithlessness; they seem almost a necessary pendant to the preceding statements *thou art the daughter of thy mother* &c. — וְהָיָה; write plur. וְהָיָה.
- (47) וְהָיָה לְהִקָּדֵם; write וְהָיָה. וְהָיָה, an unknown word. SCHULTENS, EW., HITZ., SIEGFR. = Arab. *ḥ* only; FRIEDR. DELITZSCH (in BÄR) = Assy. *qifṭu* 'a little'(?); ORELLI: *a little*, from קָטַן to cut; SMEND, GRÄTZ, DAV.: corruption from כְּמִקָּטַן; CORN.: not original. It is not 50

- 16** or to throw vv. 18 and 19 together without regard to length, or even to insert ותקח at the beginning of v. 19.
- (19) יהי + אגל; gloss; see note on v. 16 above.
For האכלהך חם, חם (אכלהך) read מאכלתך — אדני חם, חם.
- (20) לי חם.
CORN. omits סמנתך as grammatically suspicious, and the whole of v. 21 as identical in meaning with, and a gloss on, v. 20^b. The passage omitted by him, however, is an appeal based on v. 20. In סמנותך it is better, with Qrê, to insert י before כ; see v. 15.
- (22) ואת על כל = τοὺς ἀπὰρ ἁμῶν τῆς πορείας σου — ואת כל תועבתך ותונתך.
Kethib נכרת; read, as in margin, וכרת.
חיית + חם; חם = חיית, after v. 6.
- (23) מי אי לך חם; possibly a gloss, more probably omitted in חם by scribal error.
אדני חם.
- (25) Kethib סמנותך; read plur., with Qrê, תונותך. — אל חם; read על, with חם.
- (26) חונתך; read תונתך.
- (27) והנה גמיתי ידי עליך ואגרע חקר ומתנץ בנפש שנאותך בנוח פלשתים הנבלמות מדרך ומה + חם.
This verse, though found in חם, is to be omitted as interrupting the list of infidelities (Egypt, Assyria, Chaldea), and as chronologically out of place. It is an old gloss, added by a copyist who felt that the Philistine domination ought not to go unmentioned. The representation of the Philistines as ashamed of Israel's idolatry is strange. In any case ומה (here syntactically impossible) must be regarded as a gloss מדרך. HALÉVY, l. c., defends the verse.
- (29) קנצו חם; perhaps scribal omission in the Greek, perhaps insertion in חם from 17, 4. **CORN.** omits כי; HALÉVY reads (here and in 17, 4) מארץ כי.
For חם תונותך (read plur.) חם has (by scribal error) τὰς διαθήκας σου; cf. note on v. 30.
- (30) חם מקלה לבתר חם, a somewhat difficult expression, for which, however, the Versions suggest no satisfactory emendation. ὅτι τὸ δαδὸν τῇ θυγατέρα σου; perhaps = 30
חם מה אזהרה לכתך (see Hos. 11, 8); חם, חם, perhaps same text as that of חם; I in quo mundabo cor tuum? (and so ΣΜΕΝΔ), חם being derived from חם circumcise, in the tropical sense (**CORNILL**); for similar readings of חם see FIELD. חם had our text how great the wickedness of thy heart! (whence GRÄTZ חם גדולה for 'חם). The expression how weak thy heart! fits not badly into the connection; חם may be old copyist's error for לבך, or possibly the feminine form was invented or adopted (it is αμαλεια) in allusion to the idea of weakness (**SMEND**). **CORN.** writes לחברך חם, חם being suggested by the δαδὸν of חם and the testamento tuo of the Coptic and Arabic Versions; but this hardly suits the connection. HALÉVY proposes the doubtful חם of Ex. 3, 2.
אדני חם. — Instead of חם שנקחת חם has καὶ ἐξεπόρευσας τρισεύς (= חם) ἐν ταῖς θυγατρίδος σου.
- (31) In חם סמנתך omit the י. — Kethib עשיתי חם; read Qrê עשית חם and הייתי חם despise, unsuitable; חם στυγούσα; read, with GRÄTZ, קבן (cf. 22, 20; 2 Chr 24, 5); HITZ. חם = קוש; **CORN.** לקט (Gen. 47, 14).
- (32) חם האשה המנקהת פחת אישה חסד את זרים + חם, an old gloss (**SMEND**), found in חם (with variations from חם); a general observation, here out of place and an interruption of the sense.
- (34) חם בתונתך; read Hif. inf. בהונתך, and connect with the following clause (so EWALD, SMEND, DAVIDSON).
The following words חם לא חסד are omitted by **CORN.** as an interruptive and obscure gloss; but, the correction of the preceding word being made, they are a necessary part of the antithesis.

- though, with CORN. and against 6, we omit the following נתתיך. HALÉVY, *Rev. des Ét. Juives*, Vol. 24, pp. 30 ff., רעננה *flourishing*. After the command to live (v. 6) we expect a statement of what JHVH did for the rescued infant (so DAVIDSON); read רביתך, from which might easily come (the ך falling out by reason of the following 6) רבי רבנה and 6 רבי. GRÄTZ בִּה רבי. 5
- 6, read שריך, with 6. 5
- בְּקֵרֵי עֲרִיִים. Emend, with SMEND, after v. 8, to בְּקֵת רודים; WELLH. (in SMEND) עֲרִיִים; CORN. עֲרִיִים (also proposed by J. D. MICHAELIS; cf. HAUPT's note on Gen. 18, 12 in BALL's *Genesis*, p. 118, l. 49); HALÉVY, בְּקֵת עֲרִיִים. The reading of 6 is scribal change to avoid *vox inhonesta*. 10
- (8) 6, ארני 6.
- (9) On the use of the verbs טָח and מָשַׁח cf. H. WEINEL in ZAT '98, p. 19.
- (10) [The combination of טָח with Assy. *taxšû* 'sheep' is impossible. There is no Assyrian word *taxšû*. Instead of *taxšû* we must read *gabšû* (cf. DEL. HW 194^a and 705^a), and this word does not mean *sheep* but *inflated skin* either of sheep 15 (Assyr. *imneru*) or of goats (Assyr. *ensu*). *Gabšû* is derived from *gabšû* 'mass, fullness, inflation,' just as *maxrû* 'first' from *maxru* 'front,' קָרַמָּא from קָרַם; see DELITZSCH, *Ass. Gr.* § 65, No. 37; NÖLD., *Syr. Gr.* § 135. — P. H.]
- (13) Kth 6; read Q^{re} 6. 5
- Kth 6; read Q^{re} 6. The final ם in perf. 2 sing. fem. seems in Ezek. to 20 be not an old form but a scribal error.
- 6, omit as gloss giving the political explanation of the preceding figure.
- (14) 6, ארני 6.
- (15) 6, לו, 6, and unintelligible; probably a gloss, whose origin cannot now 25 be traced with certainty; HALÉVY לו יהי *whosoever he be*. See next note.
- (16) 6, לא באות ולא יהיה 6, an ancient gloss. 6 καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς οὐδὲ μὴ γένηται; 3 *sicut non est factum neque futurum est* = לא היה ולא 30 לא היה ולא יהיה 6, and so Σ; 6 כדכשר ולא כדחוי 6, not according to what was right and proper, perhaps the free rendering of the same text as that of 3. We have here the gloss of v. 15 with the added באות, which is perhaps for באח. CORN. transfers these two words to v. 15, and reads there לו באח ולא יהיה, which is perhaps intelligible as a gloss, but should not be admitted into the text; the use of באח of the female is at least doubtful (DAVIDSON). Possibly the glossator wrote simply 35 לו יהיה as a comment on, or expansion of, the concluding statement of v. 15, and the words got into vv. 16 and 19 by error of copyists, and in mutilated form; in v. 16, further, scribal miswriting inserted באות, which may have come from the preceding במות לך.
- (18) Kth 6; נתתיך. 40
- 6 וְשָׁמְנִי וְקֶקְרָתִי נָתַתִּי לַפְּנֵיהֶם is omitted by CORN. as an insertion from v. 13, and in the next verse he omits וְשָׁמֶן וְרֶבֶשׁ הָאֵלֶּיךָ. His grounds are that *honey* was not a lawful offering (Lev. 2, 11), and that the verse-division is here disturbed, v. 19 being the only one in the indictment (vv. 16-20) which does not begin with וְקֶקְרָתִי; by throwing vv. 18 and 19 into one he gains the desired symmetry, and the excessive length of the new verse he avoids by the omissions. So far 45 as regards the honey, Ezekiel is here speaking of unlawful cults; nor is it certain that the rule of Lev. 2, 11 obtained in his time. The mention of *flour* and *oil* is to be expected; for a Greek libation of *honey* (instead of *wine*) to the Sun-god see Ath. 15, 48. [Honey was offered also to the gods of Babylonia; see Neb. Grot. i, 20; ii, 33; cf. SCHRADER's *Keilinschriftliche Bibliothek*, 3, 2 (Berlin, 50 1890), pp. 33, 37; DELITZSCH, *Handwörterbuch*, p. 280^b below s. v. *ximētu*. — P. 11.] CORN.'s criticism of the verse-division is acute; but, in the absence of other sufficient grounds for his omissions, it is better to accept the irregularity,

- 14** preferred, for the supposition is not *if some exiles should, like Noah, Daniel, and Job, bring their children away* (for the rescued remnant are not righteous), but *even if* (contrary to the statement of v. 16) *some persons should be spared*. For a different view, see MÜLLER, *Proph.*, pp. 132f.
CORN., to avoid the tautology, omits ירושלם את כל אשר הבאתי, and inserts כל before הָרְעָה; but the repetition in אֵל is not without force, and is found in §33.
- (23) אַרְנִי אֵל. -- In vv. 22.23 אֵל from וּנְחַמְתֶּם וְעֲלִילוֹתֶם is omitted in §V, apparently by homœoteleuton.
- 15** (4.5) On the mistranslation of § see SCHLEUSNER, CORN.
- (6) אַרְנִי אֵל. אֵשׁ נִחַמְתִּי. The 1 p. is here inappropriate, and we must read Nif'al, נִנָּח, as in v. 4. But the אֵשׁ is also syntactically interruptive, and must be omitted; in the protasis נתן belongs naturally to כאשר. The alteration in אֵל seems to have been made by an early scribe who wished to express clearly the sovereignty of JHVH.
- (7) יִצְאוּ אֵל; GRÄTZ suggests יִרְאוּ. — וַיִּרְעוּ אֵל; read יִרְעוּ, with §, the reference being more naturally to the Jerusalemites than to the exiles.
- (8) אַרְנִי אֵל. — After מעלו GRÄTZ would insert בִּי.
- 16** (3) אַרְנִי אֵל. הוֹאֲמִירִי. Omit the article, with §, as in v. 45; it is the indefinite categories Amorite, Hittite that the description has in mind.
- (4) לֹא קִרַּת שְׂדֵךְ אֵל. On the reading of § οὐκ ἔθηκες τοῦς μαστούς σου (a corruption of אֵל) see CORNILL's note.
- אַלְמֻשִׁי אֵל, an obscure word, perhaps a gloss; it is regarded as suspicious by SMEND, and omitted by CORN. and SIEGFR. On the Assyrian mesh as = wash, see FRIEDR. DELITZSCH in BÄR's Ezechiel; [Handwörterb. 419^b; cf. ברמעה / ברמעה I water my couch with tears, ψ 6,7. If למשע means for cleansing (§ לאתנקמה) it must be an Assyrian loan-word, the final ם expressing the long final vowel in Assyrian (ana mesi); it may have been a technical term. For the ם in Hebrew = Assyr. ס (Johns Hopkins University Circulars, Aug. 1887, p. 118^b) compare שוק 'street,' properly 'narrow passage' (cf. siqu 'narrow' = ضيق, with partial assimilation of the initial sibilant to the final ق; see Hebraica 1, 231; Am. Journ. of Phil. 8, 267 = Assyr. E-vowel, p. 3). For siqu 'street,' diminutive suqdu = زقاق, see also Beitr. z. Assyr., 3, 582, l. 27. The form فعیل of Arabic diminutive forms is due to غزیل: امالة = Assyr. usdlu must be explained in the same way as modern Arabic lisin for lislān, &c. In Assyrian an d is changed into l, not only under the influence of a preceding i (girrêti for girrāti), but also under the influence of a preceding u (for instance, šurnēnu 'cypress' for šurmdnu, kurummlti for kurummāti (cf. my remarks on unūnu = hunndnu 'prayer' in the Critical Notes on Isaiah, p. 117, n. *); the u in such cases may have been sounded as ii, cf. also note on 19, 9. — P. H.] ΑΘ, σωτηριαν = למישע; see further FIDELI, Hex.
- (5) אַל פְּנֵי אֵל; write על פ', as in 29, 5; 32, 4; 33, 27 al.
- (6) וְאִמָּר לְךָ בְּרִמְיָךְ חַיִּי אֵל (second time), אֵל, to be omitted as copyist's repetition, here uncalled for.
- For בְּרִמְיָךְ (after לְךָ) the Heb. text of § seems to have had בְּרִמְיָךְ, where מ is probably scribal miswriting for ב.
- (7) מְרִבָּה אֵל myriad, is here inappropriate, abandoning the figure which is maintained throughout the rest of the verse (CORN., DAVIDSON); the sense of the term is defined by following וְתִרְבִּי וְתִגְדִּילי וְתִרְבִּי. § imp. ἀναθροῦς, = רבי, adopted by CORN., and favored by REUSS, but the connection hardly permits a command, even

- 13 Aramaic-speaking scribe, who noted that the figure in the text contained an allusion to birds.
- (22) אֱלֹהִים; write הַכְּאִיב (HITZ.), as in next clause, and with אֱלֹהִים, which, however, attach 2 plur. suff.
אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, omitted by CORN., perhaps gloss to point out clearly that the כָּאִיב 5 of the righteous must be false.
- 14 (1) אֱלֹהִים; write וְיִבְאוּ, to agree with plur. subject; cf. 20, 1.
אֱלֹהִים; יִשְׂרָאֵל; אֱלֹהִים; אֱלֹהִים; CORN. יִשְׂרָאֵל. אֱלֹהִים inserts בֵּית between וְיִבְאוּ and יִשְׂרָאֵל 8, 11, 12, and omits it 20, 1, 3; אֱלֹהִים omits it here and 20, 3. It seems to be a 10 matter of choice.
- (3) אֱלֹהִים for אֱלֹהִים, see v. 4.
- (4) אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.
Κῆθλβ; Qr̄ē. Read בִּי, as in v. 7. For בִּי בִּרְבִּי נִלְוִי has ἐν οἷς ἐνέχεται 15 ἡ διδουα αὐτοῦ, and in v. 7 in place of בִּי ἐν ψ̄ ἐνέχεται ἐν αὐτῷ. The two Greek readings may represent the same Hebrew text (and this text would contain more than בִּי), in which case there is omission or addition in אֱלֹהִים or אֱלֹהִים in v. 4 or in v. 7. The בִּי בִּרְבִּי נִלְוִי is omitted by CORNILL on the doubtful grounds that בִּרְבִּי does not appear in אֱלֹהִים, and that the clause is wanting in v. 7. A difference between the readings of the Hebrew in vv. 4 and 7 would not be very strange. What Hebrew 20 text אֱלֹהִים is based on is not clear. The other Versions support אֱלֹהִים.
- (5) אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, possibly scribal addition.
- (7) אֱלֹהִים; on the reading of אֱלֹהִים see on v. 4 above.
- (8) אֱלֹהִים. Read וְשִׁמְתִּיהוּ; אֱלֹהִים καὶ θήσονται αὐτόν.
אֱלֹהִים must be written sing. 25
אֱלֹהִים. Such familiar phrases are specially liable to scribal change.
- (11) אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.
- (14) אֱלֹהִים, and so v. 20; 28, 3, for which BÄR and GINSBURG give Qr̄ē יִנְיָאֵל, a 30 *scriptio plena* probably not original.
אֱלֹהִים; יִנְיָאֵל; אֱלֹהִים; יִנְיָאֵל, as in v. 16. אֱלֹהִים is followed by EW., HITZ., CORN. Piel occurs nowhere else in this sense, but, as it is found only three times (Ex. 3, 22; 12, 36; 2 Chr. 20, 25) the usage is hardly sufficient to cause its rejection here.
- אֱלֹהִים, אֱלֹהִים. 35
- (15) To אֱלֹהִים CORN. objects that the distinctive sense of this particle is here inappropriate, and writes אֱלֹהִים, after v. 17; but for the simple hypothetical force of לוֹ see Gen. 50, 15; Mic. 2, 11. A strong (though perhaps not decisive) ground for writing אֱלֹהִים here is the construction in vv. 17, 19. אֱלֹהִים seems to have had לוֹ. [For לוֹ (i. e. אוֹ or + לֹ verily) = אֱלֹהִים see *Johns Hopkins University Circulars*, Vol. 13, 40 No. 114 (July, 1894), p. 107^b; cf. the note on Ezra 1, 5. אֱלֹהִים, Gen. 50, 15, is not hypothetical but means simply: *Joseph will surely prosecute us* (cf. DELITZSCH, *Assyr. Handwörterbuch*, p. 373^b). Ez. 14, 12-20 must have been influenced by the Babylonian Account of the Flood, col. iv, ll. 12-20 (HAUPT, *Nimrod-Epos*, p. 142, ll. 180-194); cf. DELITZSCH, *Paradies*, 146; JEREMIAS, *Isdu- 45 bar-Nimrod*, p. 54, n. 92; GUNKEL, *Chaos*, p. 428. — P. H.]
- (16) Before אֱלֹהִים insert ו (as in v. 18), the condition being here continued.
אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.
- (18) אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.
- (19) אֱלֹהִים, copyist's error for אֱלֹהִים. 50
- (20) Κῆθλβ, see note on v. 14. — אֱלֹהִים, אֱלֹהִים.
- (21) אֱלֹהִים, אֱלֹהִים. — אֱלֹהִים for אֱלֹהִים.
- (22) אֱלֹהִים; οἱ ἐδύοντο; אֱלֹהִים; *educentium*. The passive sense is to be

- 13 (9) **וְהָיָה**; **ἐκτενῶ** = נטיתי, which is Ezekiel's term in threats (14,9 *al.*), and is here the probable reading.
וְהָיָה; write על. — **וְהָיָה**, **וְהָיָה**.
 (10) **וְהָיָה**; **καὶ αὐτοὶ** = והם.
 (11) **וְהָיָה** (1 is unnecessary). Though **וְהָיָה** stands in all the Versions, it is an unexpected anticipation of v. 12, and should be omitted, probably doublet of **וְהָיָה** (so CORN.).
 For **וְהָיָה** CORN. writes **וְהָיָה**, with **וְ**; but it is better, after v. 13, to read **וְהָיָה**. GRÄTZ takes it as imperative.
וְהָיָה; **καὶ αὐτοὶ**, whence WELLH. (in SMEND) **וְהָיָה**; CORN. **וְהָיָה**. The rendering *ye* is improbable. If it be taken as verb, its object may be **וְהָיָה** (**וְ**), or **וְהָיָה** (**וְ**); the latter construction is adopted by CORN., the former is favored by v. 13. If the construction of **וְ** be followed, **וְהָיָה** is left suspended; it is hardly possible to take it as relative clause (**וְ** *lupides . . . desuper irruentes*), and it must be omitted.
וְהָיָה, Piel; point as Nif'al (**וְ** *παγήσεται*).
 (13) **וְהָיָה**, **וְהָיָה**.
 After **וְהָיָה** insert **וְהָיָה**, **ἐκτενῶ**. CORN. reads **וְהָיָה**, omitting following **וְהָיָה**.
 (15) **וְהָיָה**; write Nif'al **וְהָיָה**, with **וְ**, and as in **וְהָיָה** v. 12.
וְהָיָה (twice); read **וְהָיָה**, after v. 12. [**וְהָיָה** may mean *where?* Compare **וְהָיָה** Gen. 20 42,7, &c., **וְהָיָה**, Assyri. *dnū*, Arab. **وَأَيْنَ**. Ass. *dnū* means both *where?* and *there is not*; see DELITZSCH, HW, p. 48^b below and p. 49^a above. **וְהָיָה** is a later modification of *dn*; comp. *rdšū*, *rlšū*, &c. — P. H.]
 (16) V. 16 of **וְהָיָה** is explanation of the preceding figure, probably added by the Prophet, since it seems too long and formal for a scribal gloss. It is bracketed by CORN., but retained by SMEND, SIEGFR. as an exclamation.
וְהָיָה; read על, with **וְ**.
 (18) **וְהָיָה**, **וְהָיָה**.
וְהָיָה; omit the terminal **וְ**, probably scribal miswriting from following **וְ**. **וְ** is sing. of class, like following **וְהָיָה**. We may also write **וְהָיָה**.
וְהָיָה; omit the article as here out of place; **ἐπιβόλαια**.
וְהָיָה; **καὶ αὐτοὶ** *διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου καὶ ψυχὰς περιποιούντο*; **וְ** *et cum caperent animas populi mei vivificabant animas eorum* (להן); **וְ** *the souls of my people ye hunt, and your own souls ye keep alive* (so substantially **וְ**, but paraphrasing). The idea given in **וְ** is the only one that suits the connection (so Rashi, HITZ.); but the expression of the genitive by **וְ** and **וְ** is hard, and the latter word is lacking in **וְ**. CORN. omits both these as glosses, and for **וְ** writes **וְהָיָה** (after v. 19); this change of verb is without Versional authority, and introduces prematurely the antithesis *kill . . . save* of v. 19. The reading **וְהָיָה** *וְהָיָה* **וְהָיָה** would give a good sense, but has no other support. The expression is better omitted as in its present form unintelligible.
 (19) **וְהָיָה**; **λαφ**, adopted by CORNILL.
 (20) **וְהָיָה**, scribal error for על. — **וְהָיָה**; read **וְהָיָה** (HITZ.), with **וְ**.
וְהָיָה, **וְהָיָה**, perhaps gloss, more probably here scribal repetition from the end of the verse.
וְהָיָה, where the pronoun of the 2 p. makes a false reference; read **וְהָיָה**. CORN. brackets **וְהָיָה** on the ground that **וְהָיָה** does not occur in the parallel clause in v. 21.
וְהָיָה, a false form and here meaningless. CORN.'s happy emendation **וְהָיָה** is to be adopted: *I will set free the souls* &c.
וְהָיָה; **εἰς διασκαρτισμόν**, perhaps — **וְהָיָה**, cf. 6,5; **וְ** *ad volandum*, from Aram. **וְהָיָה**; **וְ** freely, **וְהָיָה**, **וְהָיָה**. The word is apparently a gloss by an

- 12 We get a satisfactory text by omitting the מא הן of M . HIRTZ. omits מא הן of M , against v. 6; CORN. and SIEGFR. follow S .
- (14) $\text{K}^{\text{c}}\text{thib}$ עורה, $\text{Q}^{\text{c}}\text{r}^{\text{e}}$ עור; read עוריו , cf. 30,8; 32,21; and so we must read in 31,17. Sing. עור in concrete sense, = *helper*, is used in OT only of individuals, always of God except in Gen. 2,18.20 (Eve); for Hos. 13,9, see Nah. 3,9. 5
- (19) M אדני, S . — In M ליושבי the ל must be taken as = *concerning*, or changed to על . M אל; write על , as in v. 22, and with S .
- (22) M כל, S ἀπόλωλεν δρασις, which is more energetic.
- (23) M אדני, S .
 M דבר; S ἰσχυρῶς, probably a free rendering of M (CORN. 'a guess'); EW. דבר, 10 after Is. 28,21; CORN. דבר, after Ezek. 7,7; 22,4, and SIEGFR. regards this as probable. The reading of M , supported by S , is intelligible; for the close relation between דבר and חזון, see Is. 2,1.
- (25) M + אדני, repetition of copyist; see the expression in the next clause and in v. 28. S λαλήσω τοὺς λόγους μου λαλήσω καὶ ποιήσω = *אעשה ואדבר* 15 (adopted by CORN.), which may be miswriting of M , or may have come from the text אדבר דבר by repetition of the verb. The next two verbs S puts in 1 p. instead of 3 p.; the difference is not important.
- M אדני, S .
- (27) M אמרים; S λέγοντες λέγουσιν = *אמרים*. Before this, S inserts ὁ παραπικρα- 20 νων = *הקרי*, which may have arisen out of *אמרים*.
- (28) M אדני, S (twice).
 M דבר; S λαλήσω = *אדבר*, which CORN. adopts. M is favored by the similar expression at the end of v. 25.
 M עשה, S ποιήσω, perhaps free rendering of M , perhaps = *עשי*; cf. M , v. 25. 25
 The two sections vv. 21-25 and 26-28 are parallel predictions, probably written at different times.
- 13 (2) M אל, write על , with S , the section being directed *against* the prophets.
 M הנבאים; read imp. הנבא, with S καὶ προφητεύσεις, the part. being a meaning- 30 less repetition. The text has been not a little worked over by the scribes; thus S here adds להן.
 M לנביאי מלכם, an impossible construction; a part. at least would be necessary, as in v. 17; read אליהם, with S πρὸς αὐτούς. The reading of M seems to be a gloss on אליהם (after v. 17), which expelled the latter from the text (cf. CORN.). 35 HIRTZ, SIEGFR. retain M .
- (3) M אדני, S .
 M אחר רוחם; S οὐαὶ τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρ- 40 δίας αὐτῶν = *הנבאים מלכם*, from which M appears to have been expanded by the insertion of הנבאים as gloss, and the substitution of the final clause: (CORNILL).
- (5) M עליהם; S ἐστῆσαν = *עמדו*. The change of person, as in vv. 4.5.6 in M , is common; S simplifies.
 For M מרצות read sing., after S , with CORN., STADE, the מ being dittography from following word. 45
 M בקלמה, S , perhaps gloss, perhaps expelled in S (οἱ λέγοντες) by *אמרו* or *האמרים*.
- (6) M וקם. Read verb וקם, with S μαντευόμενοι. Or, two inf. abs. וקם חזו may be read.
 M האמרים, omit the article, as the clause is a simple circumstantial one. 50
- (7) M ואמרים, omit ו (circumstantial clause). The whole clause is lacking in S , and may be scribal repetition after v. 6.
- (8) M אדני, S (twice). — M אליכם, write עליכם, S ἐφ' ὑμᾶς.

- II (22) After אַתָּה יְרֵמוֹ מֶלֶךְ הָאָרֶץ as in 10, 19, a complement that seems necessary on account of the following עֲמַנְתָּם; cf. I, 20.
- (23) וַיַּעַל כְּבוֹד יְהוָה מִן הָעִיר. To this CORN. objects that JHVH was not over the midst of the city, but in the sanctuary, and emends (looking to 10, 2ff.) to וַיִּסְמָד עֶשֶׁן קֵלָה מִתּוֹךְ הָעִיר (smoke of the burning city), transposing the words to the end of the verse. But the expression *midst of the city* is a general one, the contrast being between the *city* (in which stood the Temple) and the *mountain* to which JHVH, abandoning the city, now goes. CORN.'s change of text is too violent, and does not offer the report of the man which we expect after 10, 2.
- (24) בְּרוּחַ + מֶלֶךְ, found in S, but producing an improbable tautology. Hitz. and CORN. adopt; but מֶלֶךְ is more natural.
- 12 (2) בְּתוֹךְ תּוֹעֲבוֹתֵיהֶם = בְּתוֹךְ שִׂטְנוֹתָם וְכָל חַטֹּאתֵיהֶם, an expression that occurs nowhere else in Ezek. (a similar expression is found in Lev. 16, 16), and does not accord with the following clause. Hitz. reads, after Jer. 9, 5; CORN. follows S, holding that כ' טרי is corruption of טרי. as in 2, 8.
- Before אֲנִי insert ו, with S.
- (3) וְגַלְיָהּ, S, copyist's repetition of preceding word.
- (4) כְּכָל מֶלֶךְ first כ, but the comparison is here appropriate. לעֲצִיבָתָם (second time), S, perhaps scribal repetition from preceding occurrence.
- (5) הוֹצֵאתָ. Write Qal יוצאת, with S, as the connection requires.
- (6) CORN., changing the order of words, writes נִקְלְטָה תַּנְא לְעִזֵּיהֶם עַל קִתְּיָהּ תִּשָּׂא, on the ground that M exhibits an intolerable *hysteron proteron*; but the order in M seems not unnatural.
- M. Write Qal תנא, with S.
- (7) כְּכָל מֶלֶךְ, S, but necessary. כְּמֶלֶךְ KAT, καθὰ πᾶντα ὅσα. BIR + M, S, explanatory gloss, or scribal corrupt repetition from preceding or succeeding word.
- M. Write Qal יוצאת, with S.
- (10) הַנְּשִׂיא הַקָּטָן הוּא בִירוּשָׁלַם וְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם. A difficult text, supported in general by all the Versions, which, however, suggest no satisfactory emendation. For the first three words SV has δ καὶ τῆς ἀφ' ηγουμένου, repetition of הנשיא ישא = וכל המלכה והנה, K. א. קטן. הנה הנשיא הוא המשא הוא על רגל משולב נבואתה היא. We may suppose a play upon words in משא (taken in its two senses of *burden* and *prophecy*) as in Jer. 23, 33-40, especially v. 33 (as in S) ye are the משא, and render The prince is this burden (or massd) &c.; or על might be inserted before הנשיא (so Σ) and כל בית (in any case write בתוכם for בתכם). See DAVIDSON, HITZ. Otherwise the passage must be omitted as gloss (so CORN., SIEGF.), though it seems to be a natural introduction to what follows. Cf. BERTHOLET.
- (12) For אל write על, as in v. 6.
- In M omit the ו, with S, as error of copyist.
- M. write sing., with S.
- M. Hif. inf., write Qal צאת (so S), as the connection requires.
- M. אשר לא יראה לעין הוא את הארץ. The לעין, S, is perhaps copyist's corrupt repetition of preceding עין, and הוא is explicitum; in הלא יהיה because he has sinned there is perhaps the suggestion of an early עון. S ὅτι μὴ ὁραθῇ ὁ φθαλμῷ καὶ αὐτὸς θηὶ γῆν οὐκ ὄψεται is an expansion of M, introducing an idea (that the king should not be seen) foreign to the purpose of the description (cf. v. 6).

- II (3) אֱלֹהִים בְּקִרְבָּם בְּנוֹת בָּתִּים אֲנִי; לא בקרוב בנות בתים אֲנִי; Ew. adopts the interrogative form, and CORN. and SIEGFR. the whole reading of אֱלֹהִים, but the categorical rendering (HITZ., SMEND, DAVIDSON) agrees better with the context (expectation of war). The war-party says not *Our houses* (fortifications?) *are just rebuilt, we are safe*, but *This is no time for the peaceful occupation of housebuilding* (cf. Jer. 29, 5), *war is imminent, we are safely enclosed in Jerusalem*. 5
- (6) אֲנִי חֲלִילִים; Α νεκρὸς ὑμῶν, and GRÄTZ חֲלִילִים אֲנִי. חֲלִילִים אֲנִי; Α τραυματιῶν; CORN. חֲלִילִים אֲנִי. חֲלִילִים אֲנִי repeats חֲלִילִים as in 35, 8; Α has rhetorical variation.
- (7) אֲנִי אֲנִי, Α Α. 10
אֲנִי אֲנִי; read 1 p. אֲנִי אֲנִי, with Α.
- (8) אֲנִי אֲנִי, Α Α.
- (11) Verses 11, 12 of אֲנִי, Α Α, are an appendage (v. 10 ends with the formal concluding phrase), made from vv. 7, 10 and 5, 7, yet possibly added by the Prophet himself in a revision. They are regarded as spurious by HITZ., omitted by CORN., and 15 bracketed by REUSS. A similar resumptive statement occurs in 13, 15. Before אֲנִי insert הָיוּ, the negative being here regular, if not necessary. אֲנִי, scribal error for הָיוּ.
- (13) אֲנִי אֲנִי, Α Α. — Before כֹּלָה the interrog. הָיוּ may have fallen out, through preceding הָיוּ.
- (15) Omit second הָיוּ of אֲנִי, Α Α; repetition of copyist, giving an emphasis unnatural 20 in this connection.
אֲנִי אֲנִי; Α αἰχμαλώτας. Write אֲנִי (or אֲנִי), as the connection requires.
אֲנִי אֲנִי; point as perf. הָיוּ (HITZ., after Rashi, Abarbanel). The Jerusalemites simply describe the fact, as appears from the following clause.
אֲנִי אֲנִי, omitted by CORN. as *explicitum* which has entered the text from the 25 margin. הָיוּ and אֲנִי exclude each the other. אֲנִי is supported by Α, and is required by the connection, there being no antecedent to הָיוּ; the latter may be regarded as the insertion of an Aramaizing scribe. If the verse be a fragment, an antecedent to הָיוּ may have fallen out; but this is a conjecture not to be employed except on strong grounds. 30
- (16) אֲנִי אֲנִי, Α Α.
- (17) אֲנִי אֲנִי כֹה אֲנִי אֲנִי. This phrase, though found in all the Versions (except that S omits אֲנִי) is better omitted as an interruption of the discourse, probably a copyist's repetition from the preceding verse. If it be retained, the form of S is better. 35
אֲנִי אֲנִי (twice); Α αὐτοῦς. Read אֲנִי אֲנִי, as the connection requires.
אֲנִי אֲנִי; Α διόσπειρα αὐτοῦς. Read אֲנִי אֲנִי.
אֲנִי אֲנִי; read אֲנִי, after Α.
- (19) אֲנִי אֲנִי; Α ἐτέραν, = אחר; S אחר; Α רחיל may be corruption of חרת. Read אחר as in 36, 26 (so CORN.). HITZ., SMEND, ORIEL, and SIEGFR., following Α, write אחר, 40 which also gives a good sense. Cf. the similar passage, Jer. 32, 39, where אֲנִי has אחר, and Α ἐτέραν, but S אחר and Α חר. The confusion between the readings אחר, אחר and אחר began early.
אֲנִי אֲנִי. Read אֲנִי אֲנִי, as the connection requires, and so Α.
- (21) אֲנִי אֲנִי, and so Α, but the expression *their heart goes to the heart of their* 45 *detestable things* is intolerable. *I quorum cor post offendicula . . ambulat*; Α ובחר אֲנִי. These give the general sense, and so HITZ. אֲנִי, which SMEND accepts. But the Prophet passes in v. 21 to a class of persons different from those of v. 20, and the transition is better marked by CORN.'s emendation (adopted by DAVIDSON and SIEGFR.) אֲנִי אֲנִי but as for these, *their heart goes after their* 50 *idols*. HITZ.'s reading is graphically easier, but leaves the sentence incomplete. One Heb. MS has כל instead of לב, an unsatisfactory scribal attempt at emendation. GRÄTZ אֲנִי אֲנִי.

- and now (and not in c. 1) that JHVH leaves His sanctuary in Jerusalem. But on this supposition it is not easy to explain the vision of c. 1. The Prophet is perhaps to be thought of as now standing in the outer court.
- (6) מְבִינֹת לַכְּרוּבִים + אֵל, scribal insertion from the following verse.
- (7) מְבִינֹת לַכְּרוּבִים and הַכְּרוּב + אֵל, which thus begins the verse as if with the statement that the man himself takes the fire, but in the second clause says that it was given him. As in the command of v. 2, of which this is the fulfilment, no intermediate person is mentioned, it seems better to omit such references here. In ^b we may read (after v. 2) וַיֵּשֶׁא וַיִּקְלָא אֶת חֲמֻנִי וַיֹּצֵא, or, what is perhaps more probable, we may omit the clause לִבְשׁ הַכְּרִיִּם וַיֵּשֶׂא (so HITZ., 10 CORN., SIEGFRIED). V. 8, which accounts for the Cherub's hand, must then be deleted. The procedure in v. 7 may have been suggested to a scribe by Is. 6, 6, where, however, the circumstances are different.
- Somewhere in this connection we should expect the man to return (as in 9, 11) and report. His report is not mentioned, and seems to have fallen out of the text without leaving a trace behind. CORN. introduces an allusion to it by a transformation of 11, 23.
- (9) The section vv. 9-17 is omitted by CORN. and SIEGFR. as a scribal repetition out of c. 1, induced by the remark in 20-22. The variations between this description and that of c. 1 rather seem to indicate that this is from the hand of the Prophet, 20 who is concerned to exhibit the identity of the Cherubs with the Creatures.
- הַכְּרוּב + אֵל; omit the article (twice in v. 9).
- (11) אֲחֵרָיו + אֵל, less well; we expect an indication of the direction of the motion.
- (12) See note on 1, 18. The original of אֵל is probably the same here as there, but 25 here it has been further expanded, with the purpose of supplying the chariot completely with eyes: before נִבְיָהֶם is placed כָּשָׁרִים, and after וַיִּרְיָהֶם is added וַיִּכְנִסֵיהֶם; as the paragraph is occupied with the wheels, the assignment of eyes to the bodies and wings of the Cherubs is out of place.
- וְהָאֱנוֹכִים and וְהָאֲנָפִים, glosses, having no syntactical connection with the text. 30
- (14) וַאֲרֻבָּעָה פָּנִים לְאַחֵר פָּנֵי הָאֲחֵר פָּנֵי הַכְּרוּב וּפְנֵי הַשָּׁנִי פָּנֵי אִרְמֵי הַשְּׁלִישִׁי פָּנֵי (vv. 14, 15) + אֵל. V. 14 is wanting in 5^v, and the two verses interrupt the description of the wheels. The description of the cherub-faces is given below in vv. 21, 22, and there is here besides the strange substitution of *cherub-face* for the *bull-face* of 1, 10. Ezekiel does 35 not identify the face of his Cherub with that of the bull either in c. 1 or in 41, 19, and the Assyro-Babylonian bull-deities and lion-deities are human-faced. Verses 14, 15 must be omitted here, nor is there any place in the chapter where they can be appropriately put; they are a scribal insertion, partly from c. 1, and partly from the context (^b from 20^a). In any case, הַכְּרוּב should be changed to שׁוֹר, 40 and פָּנֵי omitted before הַשָּׁנִי, and probably before הָאֲחֵר (in אֵין אַחֵר v. 9, the pointing of אֵין is apparently scribal error). V. 14 is regarded as gloss by HITZ., SMEND, CORN., SIEGFR.
- (17) כִּי רוּחַ הַיְּהִי בָהֶם - אֵל, scribal insertion from 1, 20; Ezekiel reserves the use of till his identification of כְּרוּב and חַיָּה in v. 20 (CORN.), as in c. 1 he makes no 45 mention of כְּרוּב.
- (18) קָעַל מִקְטָן הַבַּיִת + אֵל; קָעַל סῶδ σῶδ αἰκου; but see 9, 3; 10, 4.
- (19) בְּזִיאָתָם, omitted by CORNILL as marring the parallelism.
- וַיַּעֲמֵר, sing.; write plural.
- (21) Omit second אֲרָבָה of אֵל, as in next clause.
- (22) ὡς τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ ὡς τὸ εἶδος τοῦ θεοῦ, after רָאִיתִי, scribal insertion from 50 v. 20.
- מְרִאֵיהֶם - אֵל, marginal remark which has got into the text.

- 10 intended to identify the *Creatures* of c. 1 with the *Cherubs* of the Temple, and are in general supported by the Versions, they must be retained (CORN., vv. 8-17). The order in c. 10 differs from that in c. 1: 10,1 (*throne*)=1,26; 10,8 (*hand*)=1,8; 10,9-13 (*wheels*)=1,15-18; 10,14 (*4 faces*)=1,10; 10,16.17 (*motion*)=1,19-21. C. 1 describes first *Creatures*, then *wheels* and *throne* (with *divine form*); c. 10 5 first *throne* (*divine form* in 8,2), then *wheels*, *Cherubs* — an exact reversal. D. H. MÜLLER, *Ezech.*, pp. 20 ff., explains this from the Prophet's different positions in the two cases: in c. 1 his attention is naturally, says MÜLLER, first attracted by the foundation of the vision, while in c. 10, the chariot being on the south of the Temple (v. 3), he could at first see only its top, since the corner 10 of the Temple-wall intervened. More probably the diversity arises from the fact that c. 1 gives the formal description, while c. 10, presupposing c. 1, mentions only the points required by the writer's purpose. Thus, v. 8 (which, however, is probably a scribal insertion) accounts for the *hand* of v. 7; vv. 9-22 state the main resemblances between *Cherubs* and *Creatures*. Each chapter may be used for 15 the criticism of the other, but absolute identity of the two cannot be assumed.

V. 1 seems doubly out of place: it separates 9,11 from 10,2, is remote from its own context vv. 9-22, and is best bracketed, with CORN., SIEGFR. It might be regarded as a fragmentary introduction to a new section (we expect the *man* on the throne, as in 1,26) in this fragmentary chapter; it may somehow be connected with the change of position of the chariot (v. 3); but its connection with the context is so loose that it is here unintelligible as a part of the narration, nor can it well be placed after v. 8. Cf. HITZIG, MÜLLER, BERTHOLET.

אל; 6; 6; write על; CORN. מעל.

אל and כתר; 6; 6; whether there is expansion in אל or compression in 6 is 25 uncertain.

- (2) אל + ויאר, after הברים, scribal repetition.
אל כרוב, sing; 6 plur., here necessary.
- (3) The suffix in בבוא is better omitted, with 6; בוא is perhaps from accidental inversion of the last two letters of בוא. Verses 3-5 are a parenthetical explanation 30 of the situation, the narration of v. 2 being resumed in v. 6. Since 8,3.4 the cherub-chariot has changed its place from north side to south side, but the movement has not been mentioned (see v. 5).
- (4) Instead of the ויך of אל CORN., against 6, writes ויכלה י, after אל 9,3, of which he regards our passage as the repetition, rendering *Now the Glory of JHVH* 35 *had risen up from the Cherub*. This change simplifies the description; but, since there appear to be omissions in the Heb. text, it is perhaps better to retain אל, with the understanding that the *Glory* has changed position since 9,3, though the fact is not mentioned.
- אל כרוב; write plur., as in v. 2. 40
אל את הענן והחצר קלאה, CORN. on the ground that the obvious intention is to express the contrast that the cloud fills the court while the Glory of JHVH fills the Temple, though the converse is said in the text. The cloud, however, may be supposed to accompany the divine person to the threshold of the house, while His brightness shines over the court. 45
- (5) For על מפתן write אל מ' as in 9,3.
The *sound of the wings* is apparently an allusion to the movement assumed in v. 3; according to HITZ. (on 1,24) it was produced by the flapping of the wings on the bodies when the chariot came to a stand.

אל שרי is characteristic of P, with which document Ezekiel has no little in common. 50 The verse is regarded by CORN., SIEGFR. as a later addition.

D. H. MÜLLER (pp. 26f.) holds that the Cherubs from which the כבוד rose (here and in 9,3) are those not of the chariot, but of the Temple, and that it is here

- 9 *city are come near.* This sense is intelligible and appropriate, but it is to be observed that 'ס, when so used, is elsewhere sing., and is always preceded by יום, or עת, or שנת, except in Mic. 7, 4, where the text is doubtful (קָרַב seems to be gloss), and that בוא would be more appropriate than קרב in this connection. קרב may be pointed either as Qal or as Piel.
- 5 *וְאִישׁ כָּלִי קִשְׁחָתוֹ בִּירוֹ* [^] CORN., GRÄTZ, SIEGFR. as repetition from next verse, on the ground that no אִישׁ has been mentioned, מַקְרוֹת being abstract. This difficulty disappears when 'ס is taken as concrete. The difference between שׁ's renderings of the clause in vv. 1 and 2 is probably translator's variation.
- (3) *וְעָלִיו וְהַכְרוֹב* and *עָלִיו*; write plur., with שׁ and in accordance with the general usage 10 in c. 10. [The name כְּרוֹב may be Babylonian; it does not mean *powerful*, however, but *propitious*, syn. *damqu*; cf. *šedu damqu*, *lamassu damqu* &c. — P. H.]
- (4) *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* [^] שׁ, superfluous. Read *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* instead of *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*. 15
- וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, scribal explanation; *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* preceding clause. *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* [^] שׁ, superfluous.
- (5) Read *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* and *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* instead of *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*.
- (6) *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, omitted by CORN. as destroying the symmetry of the clause, and as included in the *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, but here appropriate as complementary to *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*; see Jer. 20 51, 22; Lam. 1, 18; 2, 21; Zech. 9, 17; 2 Chr. 36, 17; ψ 148, 12. If any one of the five terms of *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* is to be omitted, it should be *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*.
- וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, omitted by CORN. as false gloss, on the ground that the reference must be to the men in 8, 16, who are not called *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*; these latter, however, may have been Elders (in the Prophet's view) as well as those in 8, 11. 25
- (7) *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*. The *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* (*ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε*), interrupts the sense, and should be omitted. The command is given here, the fulfilment in v. 11. CORN. fills out *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* by inserting *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* after *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*. For *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* write *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, with CORN., SIEGFR., after *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*; this accords better with the following statement, *they went forth, and smote in the city.* 30
- (8) *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, omitted by HITZ. and CORN. as false form and unnecessary. EWALD *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*. It is descriptively effective, yet not so obvious as to suggest a gloss. The order of words is strange; read *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* (as in Is. 49, 21), or, more simply, *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* (cf. *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, Is. 49, 21). The *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* first perhaps fell out, and was then inserted in the wrong place. On the MSS readings see BÄR and DE 35 ROSSI. [The *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* can hardly be explained as *scriptio plena* for *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*; it seems to be a fusion of *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* and *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* (HITZIG); cf. KÖNIG, *Lehrgeb.* 1, 266.]
- וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, [^] שׁ.
- וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* before *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, [^] שׁ, unnecessary and inappropriate.
- (9) Instead of *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* (GINSB.) BÄR writes *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* [cf. Gen. 6, 11], against the MS evidence; 40 see DE ROSSI. The Versions (*וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* = *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, corruption of *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*) had *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*. CORN., after 7, 23, writes *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, GRÄTZ *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*. *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* may be retained, = *injustice*, from *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* (cf. Ex. 23, 2; Mal. 3, 5), though the sense is doubtful. *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* is here not appropriate, and *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* is graphically too remote from *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*. 45
- (10) *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, to avoid the anthropomorphism; *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, with similar freedom, *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, which CORNILL adopts.
- (11) Instead of *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ* writes *וְהָיָה כִּסֵּא הַמֶּלֶךְ*, which is found in no Version, and is unnecessary.
- 50
- 10 (1) This chapter presents serious difficulties: it has a fragmentary appearance, and it is not easy to explain the order of the verses. The chief difficulty lies in the parts relating to the Cherubs, vv. 1-8-22; but as these verses are obviously

- 8 (היכל) that is here meant, in contrast with the previously mentioned enclosure (ביח).

On the spelling of מִלֵּם see BÖTTCHER, *Neue Ährenlese* (on Ezek. 40, 16), LAG. *Mitth.* 1, 100, and CORN.'s note here. The prevailing form in מ is מִלֵּם or מִלֵּם, rarely Q^{re} מִלֵּם. But in Ezek. 40, 16-36 occur the forms מִלֵּם and מִלֵּם, and מִלֵּם² 5 have מִלֵּם (see FIELD, *Hexapla*). As the etymology of the word is uncertain, and the Masoretic and Græco-Jewish traditions of the form of technical architectural terms cannot be confidently relied on, we have little to guide us in the determination of the spelling. It is, however, to be observed that the מ text in which the form מִלֵּם or מִלֵּם occurs (found only in plur.) is specially corrupt, and 10 the authority of מ in such a case is not great; it seems better, therefore, to write מִלֵּם or מִלֵּם. It is possible that the *l* is a later pronunciation of *l*. [Cf. also HAUPT, *The Assyrian E-vowel*, Baltimore, 1887, p. 14, No. 9; DELITZSCH, HW 32; ZA 11, 351, and for the change of *u* and *e*, Notes on Isaiah, p. 100, l. 32. — P. 11.] מִלֵּם כְּעֶשְׂרִים וְחֲמִשָּׁה, מִלֵּם שֶׁאֵלָּא; see 11, 1. The numbers in Ezek., מ and מ, are 15 somewhat uncertain, and there is little ground here for choice; *twenty* may have been taken in מ as round number, or *twenty-five* in מ may be in imitation of 11, 1.

מִלֵּם קִשְׁתָּוִיתָם, scribal error; omit the second ת.

מִלֵּם, קִרְיָה, מ, perhaps scribal omission, the word being not absolutely necessary, 20 and perhaps Heb. gloss.

- (17) מִלֵּם בִּי מָלְאוּ אֶת הָאָרֶץ חֲמִס, deleted by GUNKEL, *Chaos*, p. 142, n., as incorrect gloss; חֲמִס is not before referred to in c. 8, but is naturally suggested from c. 7.

מִלֵּם וַיָּשְׁבוּ לְהַכְעִיבֵנִי, מ, but a natural heightening of the picture; cf. 16, 26.

מִלֵּם אָמִים. Read אִמִּי, after the חֲקוּנֵי סוּפְרִים, and take וַיִּנְרָה in sense of *stench*, or 25 read וַיִּנְרָה; the connection requires an expression of disgust or anger on יוֹחִיָּה's part. A reference to a ritual act is out of the question. Cf. Deut. 33, 10; Am. 4, 10. The Versions are discordant. מ they send (*shame*, בְּהִתָּא, perhaps =) *a stench to their nostrils*; מ they snort (مفحفحة) with their nostrils, perhaps taking ו as = *noise*; מ follows מ. מ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες they are as scornors 30 [turn up their noses], which seems to be a free translation of an expression not understood. Possibly the Hebrew text of מ did not have וַיִּנְרָה (J. P. PAKERS), and the translators supplied יד: they put the hand to the nose. But it would then be hard to account for the ו of מ; even to late emending scribes the connection would not suggest a Cyprian or Persian ritual act, which, moreover, would 35 be alien to Israelitish ideas. מ αὐτοὶ ἐκτίνουσιν τὸ κλέμα ὡς μυκτηρίζοντες, obviously a partial correction after מ. Σ, freely, καὶ ὡς ἀφλέντες ἐλόντες ἡχὸν ὡς ἄσπετον ὁὐδ' ὡς μυκτηρίζοντες αὐτῶν. It is possible that וַיִּנְרָה here has the sense of *crepitus ventris*, *stench* (Qam'i, Rashi). If this seem improbable, we may read וַיִּנְרָה, as in Num. 11, 20 (וַיִּנְרָה). The change to אִמִּי then becomes necessary. 40 The coarseness of the expression is not an objection to it; but it is unnecessary to go to the length of the Jewish commentators translating ו by *crepitus ventris* [cf. Hor. Sat. i, 9, 69. 70 *vin'tu curtis Iudeis oppedere* = καταπέδαι, or by *membrum virile*; see LEVY, NIIWB. Cf. BUXTORF, s. v. וַיִּנְרָה, J. H. MICH., *Bibl. Heb.*, on this verse, and BREITHAUPHT's note in his translation of Rashi. HITZ, 45 takes ו as = *sickle*: the Judeans, as it were, cut off their own noses. GUNKEL, l. c., they snort the snort (וַיִּנְרָה) from (מַעַל) their noses.

- (18) מִלֵּם אָחֻס; HAHN, GINSBURG: אָחֻס.

מִלֵּם וַיִּקְרָאוּ בְּאוֹזְנֵי קוֹל גָּדוֹל וְלֹא אִשְׁמַע אֹתָם, מ, perhaps expanded scribal repetition from following verse. 50

- 9 (1) מִלֵּם קִקְדוֹת, read sing., as in Is. 60, 17; מ הִי אֶלְדָּא; מ visitationes; מ render as concrete noun, as the connection suggests. CORN., SIEGFR. the visitations of the

- 8 **וְהָרָא**, **וְהָרָא**; CORN. retains **וְהָרָא** as a rare word (only elsewhere in Dan. 12,3), and therefore not likely to be a gloss, and rejects **וְהָרָא**. It seems better to follow 1,27, rejecting **וְהָרָא** as superfluous, and changing **וְהָרָא** to **וְהָרָא**; **וְהָרָא** may be regarded as a scribal variation, rare in O.T., but probably not rare in the post-Biblical period. **וְהָרָא**. 5
- וְהָרָא**, perhaps fem. paus. form (OLSH. § 133, STADE § 308, SIEGFR.-STADE, WB), more probably scribal error for **וְהָרָא**, the ה coming from following וי. On **וְהָרָא** for **וְהָרָא** see note in BÄR-DELITZSCH.
- (3) Before **וְהָרָא** insert **וְהָרָא**; **וְהָרָא** τῆς πύλης. **וְהָרָא** (the inner court); omit the ending ת, **וְהָרָא** being masc.; see 40,44; 10 46,1.
- וְהָרָא**, write **וְהָרָא**, Hif. of **וְהָרָא**; the word is perhaps a gloss on **וְהָרָא** τοῦ αἰετοειδούς, from **וְהָרָא**. See DE ROSSI's note. The clause beginning with **וְהָרָא** is bracketed by CORN. as prolepsis (see v. 5); it seems intended to indicate that the image had formerly stood here, but that the Prophet did not expect to see 15 it still in its old place. GUNKEL, *Schöpfung u. Chaos*, p. 141, n., after ψ 68,31, (the wild beast of the reed), reads **וְהָרָא**, taking **וְהָרָא** as = the image of the Chaos-dragon (*Tiamat*).
- (5) **וְהָרָא** τῆς πύλης ἀνατολῆς = **וְהָרָא**, but necessary introduction to v. 6. CORN. omits the last two words. 20
- וְהָרָא**, **וְהָרָא** **וְהָרָא** may be an insertion in recognition of the mention of the image in v. 3. — **וְהָרָא** is ἀπαξ λεγ., and here perhaps gloss. GRÄTZ **וְהָרָא**.
- (6) **וְהָרָא** here **וְהָרָא**, in v. 12 **וְהָרָא**; it is unnecessary to change here. K^uthib **וְהָרָא**; read, with Q^ure, **וְהָרָא**. 25
- וְהָרָא**, **וְהָרָא**, but better retained, and the article should be prefixed to **וְהָרָא** תועבות and גרלות.
- וְהָרָא** **וְהָרָא** to go away; **וְהָרָא** τοῦ ἀπέχεσθαι; **וְהָרָא**, τοῦ μακρυνθῆναι; read Piel with suff. **וְהָרָא**.
- (7-9) An obscure passage, sustained by all Versions, except that **וְהָרָא** omits in v. 7 from **וְהָרָא** to end (and I looked, and lo, a hole in the wall), and in v. 8 **וְהָרָא** twice. The 30 omission of the *hole* relieves the difficulty somewhat but not materially; CORN., further, by the deletion of v. 8, gets rid of the act of *digging*, but does not account for the presence of v. 8 in **וְהָרָא**. The process described, while obscure, is neither impossible nor improbable. Cf. HITZ., SMEND, BERTHOLET.
- (10) **וְהָרָא** **וְהָרָא** **וְהָרָא**, but appropriate. That many animals were at this 35 time held sacred by the Israelitish people is probable from the old worship of bulls and serpents, and from Is. 65,4; 66,3. (Cf. SMITH, *Rel. Sem.*, p. 357). GRÄTZ **וְהָרָא**.
- וְהָרָא**; write **וְהָרָא**, after **וְהָרָא**, and insert before it **וְהָרָא** from the connection. **וְהָרָא** 40 is syntactically hard.
- (11) **וְהָרָא**, **וְהָרָא**. **וְהָרָא** **וְהָרָא**. **וְהָרָא** states that Jaazaniah was standing before the Elders. But the statement of **וְהָרָא**, that the Elders were standing before the pictures, is important for the situation, though the sense in **וְהָרָא** is good.
- וְהָרָא**, **וְהָרָא**; perhaps omitted by the Greek scribe as unnecessary.
- (12) **וְהָרָא**, **וְהָרָא**, which writes the following clause ἐν τῷ οὐδω τοῦ οὐδω κρυπτοῦ αὐτῶν. 45 So **וְהָרָא** **וְהָרָא**; **וְהָרָא** **וְהָרָא**. These renderings point to **וְהָרָא** instead of **וְהָרָא**, but *sleeping-room* is out of the question; **וְהָרָא** may be taken as sing. collect., or may be pointed as plur., and for **וְהָרָא** the sing. may be written as in **וְהָרָא** (though this is not necessary). HITZ., CORN., SIEGFR. omit the clause as scribal addition; it is, however, a natural and effective 50 touch.
- וְהָרָא**, write **וְהָרָא** as in 9,9, or else supply **וְהָרָא**.
- (16) **וְהָרָא**, CORN. **וְהָרָא**; but it is precisely the entrance to the building itself

- 7 (20) **לְנֶאֱמָר** שְׁקִירוֹ, omitted by CORN. as feeble and interruptive. That it is old is shown by its presence in **ש**, and the difficulties seem not great enough to call for its deletion. The charge is that they have made their wealth their pride, which was shown in ritual display, cf. v. 24; 24,21; 30,6. Point **שְׁקִירוֹ**.
שְׁקִירוֹ, **ש**, but Ezekielic; see 11,18. Prefix **ו** to **ש**. 5
- (21) **וְשָׁעִי**, **ש** τοῖς λοιμοῖς. Read, with CORN., **עֲרִיצִי**, cf. 28,7; 30,11; 31,12; 32,12.
וְשָׁעִי; write **וְשָׁעִי**. 5
- (22) **וְחָלְלוּ**, **ש** μαινοῦσι, and CORN. **מַמְאֵ**, possible but unnecessary. CORN. takes the following verbs as preterits, and refers the pollution of the Temple to the Israelites, rendering: *and I turn my face from them, for they have defiled my precious treasure (the Temple), and entered it, and profaned it*, as in 23,39. This keeps the same reference for the pronouns throughout the verse, and gives in itself a good sense, offering a reason for the punishment in the idolatry of the people. Yet the reason is given in v. 23, and the connection favors the reference of the profanation of v. 22 to the invaders of the city. 15
The **וְחָלְלוּ** (ἡπαξ λεγ.) is to be understood of the Jews, the rest of the invaders. Point **וְחָלְלוּ**.
וְחָלְלוּ has ἐπισκοπήν, = **מִקְדָּשׁ** or some form from **מִקְדָּשׁ**.
וְחָלְלוּ, omitted by CORN. as misplaced representative of **עֲרִיצִי**, v. 21. **ש** ἀφύλδα-
τως may be free rendering of **וְחָלְלוּ** (SCHLEUSNER, who refers to **ש** 23,39); 20
CORN. takes it to be interpretation of the **וְחָלְלוּ** (careless, irreverent entrance into the Temple).
- (23) **וְעָשָׂה הָרָמֹס** *make the chain*, unintelligible. **ש** καὶ ποιήσουσι ψυγμόν, the meaning of which is not clear; **וְ** *fac conclusionem*; CORN. **וְעָשָׂה הָרָמֹס** *raise and empty!* see HITZ. Some threat of punishment is involved, but the text is corrupt beyond emendation. 25
וְעָשָׂה הָרָמֹס, lacking in **ש** (πλήρης λαῶν), omitted by CORN., SIEGFR., but here not out of place; for the thought, cf. 22,25-27. GRÄTZ **וְעָשָׂה הָרָמֹס**.
- (24) **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, **ש**, whence it may have fallen out by *homoteleuton*. The threat that their houses should be taken was not a small one. 30
וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם; read **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**. — Instead of **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם** **ש** points **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**.
- (26) **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, scribal error for **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**.
After **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם** CORN. inserts **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, something like which is necessary; the complete expression is best obtained by supplying **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, see end of v. 25.
- (27) **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, **ש**, scribal doublet of following clause; Ezekiel always uses **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם** and never **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם** of Zedekiah, who is here referred to. 35
וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם; read **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, as in **ש**, and **ש** 7,3.8.9; 18,30, &c.; **ש** could not here introduce the instrument.
- 8 (1) **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, **ש** πέμπτῃ. The date is uncertain. In **ש** the interval between 1,2 and 40 45
8,1 is 384 days, in **ש** 413 days. SMEND thinks that the latter is correction introduced (after the change in 4,5 from 190 to 390) to gain the time required by 3,16 and 4,5.6 (= 397 days). But if the 40 of 4,6 be retained (as it is by SM.), the time required is 7 + 390 + 40, for which **ש** does not suffice (cf. DAVIDSON), unless (HITZ.) we suppose an intercalated month in the 5th year. See note on 4,6. 45
וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם may be accidental assimilation to following πέμπτῃ. [Cf. WINCKLER, l. c., 96.]
וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם and **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**.
- (2) **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, read **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, with **ש** ἀνδρός, as 1,26 (according to MERX, JPT 9,75, a re- 50
censional change).
וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם stands in **ש** before the first **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, but not before the second. We may omit it here, with **ש**; or better, insert it before second **וְהָיָה כִּי יִרְשׁוּ אֶת בָּתֵּיהֶם**, after 1,27, and in accordance with Ezekiel's general manner of describing the vision.

- 7 היום מהומה על ההרים Read. היום מהומה על ההרים. This reading, requiring only a slight change of the Hebrew, agrees with the context and with the tone of the whole passage. The clause was early corrupted: הר is not a Heb. word, and if we read הירד shout (Is. 16,9.10), the resulting sense is here out of place. 5
- 5 שם (SCHLEUSNER), לא במהומה ולא בהררים = שם, perhaps = שם, corrupt and meaningless form of מ. 3 gloriae (הר) montium. 3 omits. 4 במצרי in the strongholds of the mountains, where מצר perhaps represents the same word in the Hebrew (see 33,27). The whole passage may be incomplete and corrupt; for other proposed readings see HITZ. and CORN.
- הפקרה GRÄTZ; הצפירה. 10
- (8.9) עתה שקרוב אשמוך חקתי עליך וכליתי אפי בד ושטמחך כדרכך ונתתי עליך את כל תועבותיך + מ. ולא חתום עיני ולא אחמול כדרכך עליך אמן ותועבותיך בתוכך תהיין וידעם כי אני יהוה מנה. Omit these verses (8.9) as doublet of 3.4. The additions, consisting of familiar words and expressions, might easily be made by scribes. In the improbable sense at the end (שטמחך) there is perhaps the trace of a כי or a כה, (see be- 15
- ginning of v. 5, before which v. 9, as doublet of v. 4, seems to have stood). CORN. retains 8.9, and rejects 3.4; but the latter are to be preferred on account of their relative curtness.
- (11) לא מהם ולא מהמנום ולא מהמקם ולא נה בהם + מ. The second clause, 6, is corrupt repetition of the first, and the first seems to be a corruption of the last clause of 20
- v. 7: 6 καὶ ἀπὸ τοῦ μετὰ τοῦ θορύβου οὗ μετὰ τοῦ θορύβου οὗ μετὰ τοῦ θορύβου. In any case מ is unintelligible. CORN. וקפל המטה מה הם ומה. and the sceptre shall wither; what are they and what their pomp? which is ingenious but introduces a conception foreign to the connection.
- (12) על מ, scribal error for אל. 25
- 6, omitted by CORN. as in any case superfluous. That it is old is shown by the corrupt repetition in next verse; it appears to be a refrain; cf. v. 14.
- (13) חיתו. The clause (three words) is omitted by 6, and is perhaps a gloss to the preceding clause. The sense of מ (sustained generally by the 30
- Versions) seems to be: the social life shall be broken up by exile; no exile shall return however long he live, and no one shall maintain his life in (or, by) his iniquity. Thought and wording are not clear, and CORN. entirely changes the text in ^b so as to read and the buyer shall not keep what he has bought with his money. SIEGFR. omits ^b. Cf. BERTHOLET.
- 35
- 6, corrupt repetition of preceding words (vv. 12.13). מ, כי חזון אל כל המונה לא ישוב + מ. read the transitive יחזק, necessary from the connection.
- (14) תקעו בתקוע והכין הכל מ. A suspicious expression; תקוע occurs nowhere else in the sense of horn, trumpet, and הכל is difficult (6 במני ימא with arms). Read with 40
- CORN., תקעו תקוע והכינו הכן, two infs. abs. על מ, write. — This last clause is lacking in 6; see note on v. 12.
- (16) כיוני הנאות כלם המות מ. 6 ὡς πνεύματα ἀπώτατα, = וכלם אמית; 3 נפשות נפשות, whence HITZ. וכלם המתי. But the meaning seems to be, not that the fugitives are slain, but that they wander homeless like stray doves; cf. 1 S 26,20; Is. 38,14 [and PAUL RUBEN's Crit. Remarks, p. 6, l. 31. — P. II.] 45
- (18) After מ בושח 6 inserts ἐπ' αὐτούς, whence CORN. תעלה; the addition of 6 seems to be merely the full writing of a scribe, = עליהם. מ is favored by the form of ^b.
- (19) נקסם ונקבם לא יוכל להצילם ביום עברת יהוה מ. 6, perhaps insertion from Zeph. 1, 18. The immediate context here refers to the satisfaction of appetite; still a general 50
- affirmation of this sort is not out of place in the whole connection. The clause may have fallen out of 6 through similarity of יהיה and יהוה [cf. Notes on Isaiah, p. 107, l. 42. — P. II.]

- 6 *ye shall learn that I am JHVH when there shall be* &c. S retains והי, and omits בהיות.
 הַיְדוּתִיכֶם; the י is scribal miswriting.
 (9) אֲשֶׁר (second occurrence), א, S, is scribal insertion.
 אֲשֶׁר I have been broken, is here unintelligible; S δμῶμοκα = נִשְׁבַּעְתִּי. The 5
 simplest emendation is that of WELLH. in SMEND, וְנִשְׁבַּעְתִּי. CORN. בִּשְׁבָרִי.
 אֲשֶׁר + קר, א, S^V, insertion for clearness, but unnecessary and contrary to OT
 usage; cf. Hos. 9, 1 &c.
 אֲשֶׁר, א, S, omitted by CORN. as scribal addition after 20, 13; it is,
 however, in Ezekiel's manner. -- Before לכל we should, perhaps, insert ו. 10
 (10) V. 10 reads in S: καὶ ἐπιγνώσονται οὗτοι ἐγὼ Κύριος λελάληκα. The plus of A
 may be scribal insertion, though it is here not forced; cf. Jer. 35, 17.
 (11) אֲרֵנִי, א, S. — אֲלֵנִי; read על, with S ἐπὶ; cf. Jer. 4, 28.
 אֲרֵנִי + רַעוּת, A, S, superfluous, and contrary to the general rule of *stat. constr.* (cf.
 PHILIPPI, *Stat. Constr. in Hebr.*, pp. 8 f.). *Abominabiles malorum*; S connects 15
 the two terms by ו; EW. takes 'ר as in apposition with 'ת; SMEND retains it as
 adj., citing Is. 28, 1 (on which cf. EW. 289, PHILIPPI, *loc. cit.*); CORN., SIEGFR. א.
 אֲשֶׁר, א, S.
 (12) The order of A in the first two clauses of v. 12 is inverted in S.
 אֲשֶׁר + הַנִּשְׁאָר, א, S, gloss to הַנִּצָּר, which was wrongly taken to be from נָצַר (HITZ.). 20
 (13) אֲשֶׁר, as if address to the exiles; but the reference, as appears from v. 12, is
 to the people in Jerusalem. Read וַיִּדְעוּ. S has second person throughout this
 verse except in last clause. אֲלֵנִי, scribal error for על.
 אֲשֶׁר, א, S. CORN. retains these, and rejects the
 other two phrases of A as common expressions and therefore natural glosses. 25
 But the procedure of S is best accounted for by retaining all of A, of which, we
 may suppose, the Hebrew text of S had lost a part, or which the S translator
 undertook to simplify; the fulness of A is not unnatural.
 (14) אֲשֶׁר בְּבִלְתָּה is here inappropriate; there is no known place *Diblah* answering to
 the geographical requirements of the passage; the natural emendation is רַבְלָחָה 30
 (J. D. MICHAELIS); see Jer. 52, 10, in which passage S has the same miswriting,
 while A is correct (ORIELI).
 אֲשֶׁר, א, S 2. pers. plural.
- 7 (2) S + εἰπόν before כֹּה אָמַר, Greek complement, cf. 39, 17 (SM.); EW., HITZ., CORN., 35
 SIEGFR. insert אָמַר; 39, 17 has אָמַר אַיִי אָמַר, not before it.
 אֲרֵנִי, א, S.
 Insert בָּא, with S, after first קָץ, which in A is left suspended; cf. v. 6.
 (3) In vv. 3-9 the order of S^V differs from that of A, the verses standing as follows:
 6 (3 words). 7. 8. 9. 3. 4. 5 (4 words), that is, vv. 3-5 are put after 6-9. The explana- 40
 tion of this diversity appears to be that A section 2-9 consists of two parallel parts,
 2-4 and 5-9, and the copyists early introduced confusion by mingling the two.
 S omits parts of vv. 5. 6; it is simpler to omit 8. 9, which present a slightly
 expanded form of 3. 4. We thus obtain a distinct form for 5-7, and the section 2-13
 appears to consist of four similar dithyrambic utterances, 2-4, 5-7, 10. 11, 12. 13. 45
 HITZ. sees two recensions in 3-7 and 8-11. CORN. א 3. 4, and arranges the rest:
 6 (part). 7 (part). 8. 9. 5. 6 (part). 10. 7 (part).
 אֲשֶׁר, שְׁלַחְתִּי; read שְׁמַכְתִּי, as in v. 8 (so GRÄTZ).
 (5) אֲרֵנִי, א, S.
 אֲחַת, inappropriate; the rendering *an evil, a unique evil* is syntactically and 50
 lexicographically inadmissible; read, with S (بَئْر, بَئْر), אֲחַת or אֲחֵר.
 (6) For מֵאֵלֶיךָ of A read עֲלֶיךָ, after v. 2, and so בָּא for בָּאָה.
 (7) אֲלֵיךָ; read עֲלֶיךָ.

- 5 אֲנִי is somewhat better, in this connection, than ἐγώ ; the address in 2 pers. begins in the next verse.
- (14) אֲנִי , אֲנִי , which for the בְּנֵי of אֲנִי had בְּנֵי . Here are two different texts, each of which is possible, but the θυγατέρας of אֲנִי has not the same justification here as in 16,55. 'ולח' may be repetition of preceding word, or insertion from 5 v. 15.
- (15) אֲנִי , scribal error for הִיא (אֲנִי).
Of the four initial terms of אֲנִי only two are given by אֲנִי , $\text{στενακτή και δηλαιστή}$ (which two are omitted is doubtful); and CORN. accordingly emends to שָׁמַח and שָׁמַח , after 6,14. In view of the impassioned character of the discourse the abridgment of אֲנִי is at least doubtful; the מוֹסַר might be changed to שָׁמַח so as to get a common phrase, but the strangeness of 'מ' is in its favor. Cf. PAUL RUBEN, *Crit. Remarks*, p. 11, who takes 'מ' (צַדִּיק) as = *object of abhorrence*, a sense here appropriate, but hardly demonstrable; 'מ' = *lesson, warning*. The *dismay* of אֲנִי is free rendering. 15
In ב the same question arises as to אֲנִי , אֲנִי , which may be doubtfully retained.
- אֲנִי + אֲנִי , interruptive insertion, after v. 17.
- (16) אֲנִי , point אֲנִי , to agree with the following statement.
 אֲנִי + אֲנִי , insertion from next clause. The general declaration *when I send my 20 evil arrows* is first made, and the particulars are then given.
 אֲנִי , אֲנִי .
 אֲנִי ; the connection requires the second person.
 אֲנִי + אֲנִי , אֲנִי , doublet of preceding clause.
 אֲנִי + אֲנִי , אֲנִי , a parallel clause to the following, but not superfluous. 25
- (17) אֲנִי + אֲנִי , interruptive repetition, from preceding verse.
- 6 (1) With this chapter cf. Lev. 26,25-40; the resemblances between the two passages are so numerous as to suggest that they belong to the same period.
- (2) אֲנִי , write עֲלֵיהֶם , in accordance with Ezekiel's usage after הַנִּבְאָה , and with אֲנִי 30 ἐπ' αὐτόν .
- (3) אֲנִי (*bis*), אֲנִי .
 אֲנִי (*defective* for אֲנִי), אֲנִי (*cf. אֲנִי Jud. 10,4*); better אֲנִי , as in 35,8.
- אֲנִי 3 sing. fut. pass., = Heb. 3 plur., as the next two verbs. 35
- (4) אֲנִי , אֲנִי , perhaps from scribal oversight; it is appropriate to חֲקִינֵכֶם .
- (5) אֲנִי , אֲנִי , scribal repetition of preceding clause;
cf. Lev. 26,30.
- (6) For אֲנִי CORN. writes חֲחֻכָּנָה , in order to get a literal description of the desolation of the land; but the חֲחֻכָּנָה were also in the עֲרִים , 1 S 9,12; 40 cf. Ezek. 16,24.
 אֲנִי and אֲנִי , אֲנִי (which CORN. follows), perhaps scribal expansion. For אֲנִי read אֲנִי (GRÄTZ, SIEGFRIED), with אֲנִי . For אֲנִי GRÄTZ suggests אֲנִי .
 אֲנִי , and omitted by CORN. It is a proper general expression, 45 and may have fallen out of אֲנִי by *homoteleuton*.
- (7) אֲנִי ; better אֲנִי (CORN.), the slain falling in the midst of the idols, as in v. 13. — After אֲנִי GRÄTZ adds אֲנִי .
- (8) אֲנִי , אֲנִי , yields no good sense, and breaks the connection. For אֲנִי EW. (followed by SMEND) writes אֲנִי , which he attaches to v. 7: *ye shall learn that 50 I, JHVH, have spoken*. The transition is perhaps best made (CORN.) by אֲנִי , which might easily have fallen out owing to its similarity to the preceding אֲנִי ; but it is a question whether we should not simply omit אֲנִי , and read (as in v. 13) *and*

- 7

- 4 עֵלֶיךָ, making JHWH lay the load; this removes the difficulty of posture, but the suggestion of the context is better.
- (5) שָׁלַשׁ מֵאוֹת אֵל; read, with א, מֵאָה (so all recent critics). The reading of אֵל arose from the desire (probably a teaching of the schools) to make the two terms of punishment represent the traditional abode in Egypt (390 + 40 = 430). The number 5
190 gives a possible chronology; the *term. a quo* is the capture of Samaria, B.C. 722, and the *term. ad quem* B.C. 557 (40 years from 597), which gives 165 years for the captivity of Israel; 390 is historically impossible, and the Prophet has an actual chronology in mind. In v. 4 א (except a few Cursives) has 150 after הִמָּס, probably the addition of a א scribe; the number is obtained by sub- 10
tracting 40 from 190, which latter is held to include the captivity of Judah.
- (6) אֵל + אֵל, אֵלֵּיךְ, scribal complement.
- (7) Omitted by CORN. as presenting a physically impossible action (v. 8); but this is scarcely a difficulty, since it is not probable that the acts of the vision were really performed by the Prophet, nor is it clear that the posture was impossible. 15
אֵל חֲסוּמָה; א στερῶσθαις, = תַּחֲסוּם, and so אֵל; א *extantum* (*exertum*); אֵל = אֵל. The word, though somewhat strange, is intelligible.
- (8) אֵל מְצוּרִים is changed unnecessarily by CORN. to שֶׁכֶּבֶךְ עַל צִדֶּךָ; a variation from the phraseology of v. 6 is not unnatural.
- (9) אֵל חֲסוּם is hardly original (see 45, 13); read חֲסוּם. 20
אֵל שָׁלַשׁ מֵאוֹת; read, with א, מֵאָה, as in v. 5.
- (10) אֵל אֲשֶׁר תִּאֲכָלֵנּוּ, scribal expansion; read, with א, תִּאֲכָל.
- (12) אֵל תִּאֲכָלֵנּוּ is the appropriate verb, as in v. 15 (though אֲכָל is possible). Read תִּעֲשֶׂינָהּ. — אֵל, א (except H-P 62) אֵל; anticipation for emphasis.
אֵל צִמָּה, according to GRIGER, *Urschr.* 410, intentional softening of the objection- 25
able צִמָּה.
- (11) אֵל, passing over v. 11, refers to v. 10; *thou shalt eat* (read *prepare*) *it*, that is, the food of v. 10. The reference to water in v. 16 makes it improbable that v. 11 is scribal insertion; it is better to invert, with HAUPT, the order of vv. 11. 12. For CORNILL's treatment of the passage see note on v. 1. 30
- (13) Α καὶ ἐρεῖς ταῦτα λέγει Κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ τοῦ Ισραηλ ἀκαθάρτα ἐν τοῖς ἐθνεσιν, the second half of which is simpler than אֵל, though not therefore necessarily original. The וַיֹּאמֶר יְהוָה of אֵל has its brusqueness in its favor, and there is no apparent reason for the אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל of א. The יהוה, however, is better omitted, in accordance with v. 16, as *explicitum*. 35
- (14) Α Κύριε θεὸ Ισραηλ; אֵל אֲרֵנִי יְהוָה.
אֵל + ἐν ἀκαθάρτοις after אֲרֵנִי, scribal complement.
- (15) K^{thib} חֲסוּמִי; read Q^{re} חֲסוּמִי as the commoner substantive form, though K^{thib} is allowable. The word occurs only here in OT, and it is impossible to say what was the pronunciation in Ezekiel's time. 40
- 5 (1) Α ὑπερ ῥυόν, = מַחְרֵר *sharper than a barber's razor*, an attractive reading, which, however, would require the omission of לֶךְ תִּקְחָנָה (so actually אֵל). The insertion of כ before תִּעָר (אֵל), though permissible, is not necessary (see 4, 12, and cf. GRS-KAUTZSCH²⁶, § 118, w). 45
אֵל גִּלְבִּים, GILBIM.
- (2) אֵל אֲשֶׁר עָנָה. We should expect אֵשׁ, but the possibility of אֵשׁ = *fire* is shown by Is. 47, 14, and by Is. 31, 9 (if the text be correct).
אֵל makes four divisions by repeating the first of אֵל.
אֵל + לִקְחָהּ, superfluous, scribal addition (CORN.); prefix the ו to the following word. 50
אֵל + אֲחֵרֵיהֶם, gloss, after v. 12, here an interruption of the description.
- (4) אֵל + אֵשׁ, gloss, the omission of which is necessary if the next-following correction be adopted.

- 3
 need to point as Polel (after Ezr. 9, 3, 4).
 (16) ויהי אלהי; write היה, as in the Prophets generally, and everywhere else in Ezek., 26, 1; 29, 17 *et al.*; the ססמא in the middle of the verse perhaps led a scribe to make a new beginning (CORN.). GRÄTZ, taking the ם as sign of a lacuna, would supply נעבותים ויאסרוני; but this seems improbable.
 (18) תמות, for which ט (θαντωθמות) seems to have had תמות, which is the legal phrase, and *cf.* 18, 13; but the Prophet may have varied his phraseology. אלה + הוותרו, ולא הוותרו, tautologous, and, from comparison of 33, 8, better omitted. CORN. (against ט) writes ולא נזהר, that is, *if he do not accept the divine warning*; but the point here and in c. 33 is manifestly the effect of the Prophet's warning. Before אלה רשע (first occurrence) insert article. אלה, הרשעה, ט, perhaps scribal insertion. — אלה + רשע, scribal complement.
 (19) הרשע הוא ט, הרשעה הוא. The verse should perhaps be emended after 33, 9; it has the appearance of having been expanded by scribes. The רשע of אלה should have the article.
 (20) ולא תוכי צדק' אלה, CORN. as being unsupported by the parallelism; but it seems to be in keeping with the context.
 (21) In אלה הוותרו צדק either ו or צדק must be omitted (*cf.* v. 19). The latter seems to be a gloss, and the ו should be retained (against ט).
 אלה + צדק (second occurrence), ט, scribal complement.
 אלה לא חטא חיו יחיה כי נזהר. The relation of this verse to the preceding demands the statement that the righteous man, if he sin, shall die (REUSS, CORN.). Read הוותרו כי חטא בחטאחו ימות; *cf.* 33, 13, 18. CORN. suggests that the present text is a correction to avoid the statement that a righteous man, though warned, might sin and die. The reading is old, being given by ט.
 (22) אלה + שם, ט; a reference to the place indicated in v. 15 would here be too remote.
 (23) נתנו, and in next line: ואקריך; but it is JHVH who binds him; the impersonal form of אלה may be scribal change to avoid an unpleasant anthropomorphism. 30 Read נתתי ואקריך. ט have pass. (δέδονται, *data*), which may be free rendering of אלה; CORN. נתנו.
 (27) אלה, אלה.
 4 (1) CORN. arranges the verses of c. 4 in the following order: 4. 5. 6. [7]. 8. 9. 12. 13. 14. 15. 1. 2. 3. 10. 11. 16. 17, meaning to separate sharply the two symbolic acts (the siege of the city, and the bearing of the nation's sin): but it seems to be the Prophet's purpose to combine the two. In CORN.'s arrangement vv. 10. 11 are out of place, since they do not naturally connect themselves with v. 3 (though they might well stand before v. 16), and in v. 4, with which he begins, the 40 introductory בן אדם is wanting. See note on v. 12.
 [לכנה means here, of course, a *clay tablet*, not *tile* (AV) or *Ziegelstein* (SIEGFRIED in KAUTZSCH); *cf.* BERTHOLET *ad loc.* and see English Translation of *Ezekiel*, p. 98, ll. 37 ff. — P. H.]
 אלה + אמת ירושלם, gloss (though found in all Versions).
 (2) כרים has no connection with כר *lamb*; the Babylonian battering engine had no ram's head like the Roman *arietes*; see English Translation of *Ezekiel*, p. 103, l. 6. The stem seems to be כר = Assy. *kardru* 'to pull down, destroy' DEL. HW 355^b; contrast MEISSNER'S *Supplement*, p. 50^b) or כר may be = Assy. *kidru* 'wall' (DEL. HW 349^b). — P. 11.]
 (3) BÄR notes that הכינתה (with final ה) occurs only here; the ה is not original.
 (4) אלה ... שפט; read, with CORN., נשאת, and אלה, in accordance with 4^b. 5. 6; the attitude prescribed by אלה is impossible. WELH. (in SMEND) reads שפטי and

- 3 in these places are some disjunctive some conjunctive. [Cf. *Beitr. z. Assy.* 1, 10. — P. H.]
- (5) אל וכברי לישון אל , but favored by the similar expression in the next verse. It is hardly insertion from Ex. 4, 10, rather it is a familiar expression. $\text{אל} + \text{בית ישראל}$, an inappropriate old gloss (found in אל) which contradicts the whole context; it could be retained only by inserting before it כי אמ . With אל insert ו before לא . — אל וכברי לי עמקי , supported by אל ; אל CORN., SIEGFR., as repetition from v. 5; it is, however, a natural and probably original repetition.
- (6) $\text{אל} + \text{οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ}$, seems to be doublet. $\text{אל} + \text{לא}$ after אמ , which yields no satisfactory sense; neither the adversative (*but*) nor the strong asseverative rendering is here in place. Better omit לא , with SMEND (SMEND); or, with GRÄTZ, write ול , and take the clause as expressing unreal condition; only the statement *foreign peoples would hear* brings out the contrast of v. 7. The apodosis here is without introductory ו ; cf. DRIVER, *Tenses*, c. 11. For defense of rendering *but* for לא אמ , see HITZ. 1). H. MÜLLER (*Ezech.-Stud.*, 15 p. 30) renders *If I (emphatic) had not sent thee to them, they would hear thee, i. e., they would receive the Prophet as friend, but not as divine messenger. But the text does not emphasize the pronoun, nor is this conception found elsewhere in prophetic writings. [לא = לי forsooth; see p. 63, l. 42. — P. H.]*
- (8) אל κατισχύσω , adopted by CORN. S has verbs for both adjectives of 20 the verse.
- (9) אל נחמי מנקה אל . It is a natural complementary expression, and so far suspicious; but it is in Ezekiel's manner.
- (11) אל אני אל . On divine names in Ezekiel see CORN., *Ezech.* 172-5. The choice of names appears to be in general so arbitrary that I confine myself to noting 25 the differences between אל and אל .
- (12) ברום , emendation, after 10, 4, of S. D. LUZZATTO and HITZ. (CORN.) for the inappropriate אל ברוך . Latter may be scribal corruption; MERX (JIT 9, 75) and GEIGER (*Urschrift* 318) regard it as intentional change to avoid an unworthy conception of אל , מקום , according to MERX, being taken as = *divinity*, and 30 the verse thus seeming to say that God put off His Godhead. But המ is used in Rabbin. literature not for *divinity*, but as a paraphrase for *God* (see *Shabb.* 13^b, and the references in BUXT. *Lex.*), and such a usage is improbable for Ezekiel's time. D. H. MÜLLER (*Ezech.-Stud.*, p. 16) thinks that אל is sustained by the קדוש of Is. 6, 3. 4, and that Ezekiel below lays stress rather on הנשא than 35 on רום . But this does not relieve the text of its difficulties, or recognize the bearing of 10, 4 on it.
- (13) אל καὶ ἰδὼν φωνήν , where ἰδὼν seems to be for ἰδοὺ (cf. 1, 25) which is here possible, but unnecessary. אל σοδομοῖς , for אל רעש , a very improbable rendering. 40
- (14) אל וחקוני is thrown out by CORN. as being nowhere else used of the רום ; it is, however, no less fitting than נשא , and cf. 2, 2; 11, 1. $\text{אל} + \text{בר}$ אל , is inappropriate — the Prophet is neither *bitter* nor *sad*, only greatly moved; but בר might naturally be inserted by a scribe. Many אל codd. have μετέωρος , which may represent a corruption of בר (רם ?), or may be insertion 45 from next verse.
- (15) [For אל אבי = Assy. *til abibi* see English Translation of *Ezekiel*, p. 97, l. 44. — P. H.] $\text{אל} + \text{הישיבים}$, scribal complement; cf. 1, 1. אל אל , copyist's error for על , which is Ezekiel's usage; אל על . $\text{אל} + \text{ואשר המה יושבים שם}$, in which the ו is copyist's error, and the rest gloss on 50 קבר . Q^crê adds to the confusion by writing ואשר for ואשב . The Versions follow אל (אל misreading several words). [The ו before ואשר is the Waw explicativum (*that is, where they were dwelling*); see note on Is. 17, 8; Jud. 17, 3^b. — P. 11.]

- 1 (25) V. 25 of אֱלֹהִים, is scribal repetition from the preceding and succeeding context.
- (26) After אֱלֹהִים insert עָלָיו, with אֱלֹהִים, and omit the same word further on in the verse.
- (27) אֱלֹהִים, omitted by CORN., perhaps scribal repetition in אֱלֹהִים, perhaps scribal omission in אֱלֹהִים. In any case the impossible בֵּית must be changed to וּנְגַה, after the last clause of the verse; the fire is not *within* the *ashmal*, but encloses it (v. 4). The בֵּית comes from an Aramaizing scribe. GRÄTZ פְּבִית.
- 2 (1) [For אֲדָם בֶּן אָדָם cf. WELLSHAUSEN, *Skizzen und Vorarbeiten*, part 6 (Berlin, 1899), 10 p. 196. — P. H.]
- (2) אֱלֹהִים + καὶ ἀνέλαβέ με καὶ ἔξῃρξέ με, gloss after 3, 14. On the other hand, אֱלֹהִים omits the כאשר דבר אלי of אֱלֹהִים. כִּי here = *when*, elsewhere in Ezekiel = *as*. Before סָבַר אֱלֹהִים found קָל.
- (3) אֱלֹהִים, but בֵּית (so אֱלֹהִים) is Ezekiel's standing expression; see vv. 5.6.7.8. 15
אֱלֹהִים + אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, a strange term; the sing. is often used in OT for Israel as a whole, and the plur. occurs in Ezek. (35, 10; 37, 22, but not 36, 13. 14) for the two branches of the nation; but the plur. is not used for the nation as a whole. The word was inserted by an editor, perhaps on account of the following plur. part. אֱלֹהִים; CORN. writes קָרָו, unnecessarily. 20
אֱלֹהִים + בֵּית, interruptive gloss.
- (4) אֱלֹהִים + אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, gloss after 3, 7, here an interruption of the sense. By omitting a different set of words we might read *the fathers rebelled against me, and the children are stubborn* &c. The present text of אֱלֹהִים seems to have arisen from a coalescence of two parallel readings. 25
אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, is repetition from v. 3, but here appropriate.
- (5) Instead of אֱלֹהִים, אֱלֹהִים (followed by CORN.) had אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, or perhaps הָיִיתָ. אֱלֹהִים is better, for after the statement *thou art a prophet* the *in their midst* would be unnecessary and unnatural.
- (6) אֱלֹהִים ἀποδοῦναι αὐτῷ, where אֱלֹהִים has מְדַבְּרִים; the wording of אֱלֹהִים is apparently assimilation to the form of the latter part of the verse. αὐτῷ ἀποδοῦναι καὶ ἐπιστῆναι ἐπὶ τῷ κύκλῳ, which CORN. adopts, but אֱלֹהִים accords better with following וְאֵת עֲקָרְבַּי. For אֱלֹהִים GRÄTZ proposes לָרִבִּים כֵּס (21, 3; Prov. 16, 27). 30
אֱלֹהִים, scribal error for אֱלֹהִים *with*; CORN. בְּתוֹךְ, after אֱלֹהִים ἐν μέσῳ.
- (7) Before אֱלֹהִים insert בֵּית, here necessary. So אֱלֹהִים; אֱלֹהִים.
- (8) אֱלֹהִים ἀκούε τοῦ λαλοῦντος, against the other Versions and against the connection.
- (9) אֱלֹהִים, referring to יְדִי, is strange, though יְדִי is masc. in one other place (Ex. 17, 12); we should probably read בֵּית. 40
- (10) אֱלֹהִים, not so good as אֱלֹהִים, as in 37, 16-20. The material on which one writes is introduced by אֱלֹהִים only in Jer. 30, 2; 36, 2; 51, 60, and in these passages also we should write אֱלֹהִים. Before סָבַר the usual preposition is בֵּית, as in Ezek. 13, 9.
- 3 (1) אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, omitted by CORN., but supported by Jer. 15, 16 45 (ORIELI), of which it is perhaps an imitation. אֱלֹהִים *what is given thee receive, what is written in this roll*, a paraphrase of אֱלֹהִים.
- (2) אֱלֹהִים + אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, scribal repetition from preceding verse.
- (3) אֱלֹהִים takes בְּתוֹךְ (σώμα perhaps scribal error for σῶμα) and אֱלֹהִים as nom. and the verbs as Qal and Nif., a good sense, though hardly preferable to אֱלֹהִים. 50
The apparently Aramaizing תְּמַלֵּךְ should probably be pointed תְּמַלֵּךְ. תְּמַלֵּךְ, required by the connection; so אֱלֹהִים. The תְּ- of אֱלֹהִים is euphonic (originally energetic), as in Ex. 9, 18; Num. 32, 42; Jer. 44, 19; Job 31, 22; the accents

- direction of; the two propositions appear to have been confused by scribes in the later language. 6 follows 11.
- The בלכום of clause ^a is omitted in 6, perhaps by confusion with the second occurrence of the expression; though not necessary, it is proper.
- (18) The original reading of v. 18^a has been variously expanded by scribes here and in 10, 12. The text of 11, ונביתן ונבה להם ויראה להם ונביתן ונביתן, seems to have arisen out of this: (for להם נבה להם) is expansion and misunderstanding of preceding ונביתן; ונביתן ונביתן is expansion of ויראה (for ויראה), which is miswriting of ויראה; נביתן (an erroneous grammatical form) is repetition of ונביתן; cf. J. P. PETERS, loc. cit. 6 οὐδ' οὐ τοῦ αὐτοῦ αὐτῶν καὶ ὅπως ἦν αὐτοῖς καὶ ἵδον αὐτὰ καὶ οὐ τοῦ αὐτῶν, which is as little intelligible as 11. CORN. ונביתן להם והנה מלאה, ונביתן, a reading which does not take sufficient account of 10, 12.
- (20) 11 על; write אל, as in v. 12. 11 + ונביתן ונביתן, copyist's repetition from preceding clause, is here unintelligible.
- 11 ונביתן ונביתן ונביתן, repeated from v. 21. 6 reads ונביתן ונביתן, which is better than 11, but has unnecessary repetition, the full description of the motion of the wheels being given in v. 21; the concluding formula, however, may well be repeated.
- For sing. חיה, here and vv. 21, 22, write plur., as the connection suggests; 20 the sing. was understood by the Versions to mean life; in v. 22 they have plural.
- (21) 11 האופנים is lacking in 6, except 6^{Mt} 88, and might be omitted, especially as it is inserted also after ἐπορεύοντο (cf. v. 30) in some 6 codd. (II-P 106. 147. 198).
- (22) The insertion of כ (6 אש) before רקיע is required by the whole tone of the description; the rendering of RV, was the likeness of a firmament, is syntactically impossible. The omission of the כ in 11 is due to a realistic scribe who took the floor of the chariot to be the real רקיע (CORNILL).
- [The combination of חק crystal with Assyr. kiru 'fortification' is, of course, impossible; nor is it certain that the first stem-consonant of the Assyrian word is a 30 p; in fact, it seems to be a כ; cf. DEL. IIW 353^b. - P. 11.]
- 11 + הנוקא, 6, out of keeping with the tone of the context, addition by a scribe in the interests of mystery, perhaps after v. 18.
- 11 על ראשיהם; 6 ἐπὶ τῶν περὶ ὤγων αὐτῶν. The רקיע rests not on the wings but on the heads of the חיות.
- (23) 11 ונביתן, apparently constr. pregn. = 'נביתן (the meaning of ' in v. 7 is somewhat different); 6 ἐκτεταμέναι πτερυσσόμεναι. HITZIG writes נביתן; CORNILL, after v. 11, פרוות; EWALD, GRÄTZ, after 3, 13, משקות; WINCKLER, פרשות. 11 ונביתן, שתיים שתיים מכות להנה את נביתיהם, syncytically confused; 6 gives the better reading ἐκδοσθὲν δύο ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα αὐτῶν (so 11 40 in v. 11). Read ונביתן שתיים שתיים מכות את נביתיהם. A clear text is also obtained by changing ונביתן אשה (the reference being to חיות), and omitting ונביתן, which might be regarded as explanatory gloss after v. 11.
- (24) 11 אל is to be inserted before ונביתן, after 10, 5. This and the following five words are omitted by 6V; whether they belong to the original, or are the insertion of a 45 scribe, is uncertain; cf. 3, 13.
- 11 ונביתן was read ונביתן word by 38 and many Greek Versions (see H-P). It occurs elsewhere only Jer. 11, 16, where 6 also (περιτομῆς) found it; 3 multitudinis gives the early Rabbinical interpretation. It may be a scribal error for ונביתן, or a collateral form of this latter. As the evidence stands, it seems safer 50 not to reject it; it is omitted by MEXX, JPT 9, 69, CORN., SIEGFR.; but CORN. retains it in Jer. 11, 16. 6 has κατέπαυον, = ונביתן, here the preferable reading, since, as CORN. remarks, elsewhere (see v. 17) the masc. verb is used with חיות.

- 1 (8) K²חלח is copyist's error; read Q²ר² ויני. ש חלח.
- (9) The last three words of v. 8 and the whole of v. 9 in M consist of marginal annotations, and of phrases repeated from the following context (vv. 10-12). ופניהם is a scribe's title to v. 10, and וכניהם a similar title to v. 11; or, the last three words of v. 8 form a title to vv. 10, 11. The text of S is simpler: καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἐπεσφραγίσθη ἐν τῷ βαλίζον αὐτὰ ξασσον ἀπέναντι τοῦ πρὸς αὐτὸν ὡς ἐπεσφραγίσθη. But this also seems to be repetition from v. 12, and here interrupts the description. See CORN., WINCKLER, *Altorient. Forsch.*, BERTHOLET.
- (10) The verse is unsymmetrical and incomplete in form: we expect in connection 10 with each face the designation of direction, and the expression לארבעת. This last is lacking after the first face, and only two directions (*right* and *left*) are given. To supply another, WELLH. (in SMEND) changes ופניהם (v. 11) to לפנייהם *inwards*, which, however, is hardly appropriate (מאחור would be more natural), and is not here in the right place. CORN., further, after the first face (ארם) inserts 15 סקרים. It is better to leave M as it is, or to make a complete conjectural reconstruction (so SIEGFRIED in KAUTZSCH). GRÄTZ inserts לפנים after ארם and מאחור after נשר. Adopting these forms we may further insert לארבעת in the description of the first face; SIEGFRIED, rendering freely, and WINCKLER (see note on v. 6) omit the לאר throughout. 20
- (11) ופניהם M, S, is scribal repetition from v. 9. ופניהם M, אשה אל אחותה; the correct expression is given in the deleted repetition in v. 9; the איש of M, an easy corruption, is impossible.
- (12) בלכתן M, S, perhaps scribal complement.
- (13) ורמות M is here meaningless; S καὶ ἐν ὧς. Read וכוך (or וכוות). 25 מראיהם is a change made to bring the expression into accord with רמות. Read מראה with S. In M הפירים the ה is possibly the generic article, but more probably scribal repetition of preceding ה. The following expression, היא מתהלכת בין החיות, is a marginal explanation of the 30 torch-like coals of fire, introduced by the usual היא; see PETERS, *loc. cit.* The fem. participle may agree with אש, and the note may have been intended for that word (but cf. HIRZ.). The coals appear, however, from 10, 2, not to have been in motion; the annotator perhaps had in mind the flashes of lightning. S omits היא, and makes the participle plural, as explanatory of לפירים, which is masc. (but 35 cf. Jud. 4, 4).
- (14) ופניהם M, S, is corrupt in form; רמות is apparently for רמות, but the inf. abs. are difficult; בוק is for בקק. The motion described is improbable.
- (15) ופניהם M, S, is an inapposite insertion not found in 10, 9; the object of the 40 vision is the אופנים, not the חיות. Similarly אופן אחר (though so found by S) is to be corrected after 10, 9 (and so 1, 16), to ארבעה אופנים. לארבעת פניו M, S, is obscure and inappropriate; each wheel stood not by one of the faces, but by one of the 45 creatures. CORN. suggests that the error came from a form לארבעתן (S corrected to נ, but not deleted) to which the following ו was attached; so פניו from פניו.
- (16) To מראה prefix ו, with S. ופניהם (first occurrence), S, scribal addition lacking in 10, 9, out of keeping with the following clause. אחת, masc.; read fem. אחת. 50
- (17) ופניהם M, S, perhaps scribal complement, after preceding clause; but cf. 10, 10. It may have been omitted by S from its similarity to the following word.
- (18) על M, scribal error for אל; see v. 12. The sense required is not *on*, but *in the*

- not probable that the verse gives any other reckoning than that which is found everywhere else in the Book, that is, from the deportation of Jehoiachin. But the date *thirtieth year* is too late: c. 8, which presupposes the vision of c. 1, falls in the 6th year; the concluding section, cc. 40-48, in the 25th year; and 29, 17 (27th year) is merely an added remark. May it be that v. 1 did not originally give the year, which was then supplied by a scribe in v. 2, and later got into v. 1 in corrupt form? Possibly, also, an original ה, = 5, was changed into ל, = 30; WINCKLER (see above, p. 41, l. 20) suggests הרביעי or השלישי in place of שלשים. The change to 30 may be the emendation of a scribe to bring the 70 years of Jer. 25, 11 into accord with the 40 years of Ezek. 4, 6 (cf. BERTHOLET *ad loc.*). If *thirty* be retained, it must be understood as referring to a Babylonian epoch rather than to the finding of the Book of the Law (2 K 22), B.C. 621. [The cuneiform name of the נהר ככר is *ndr Kabari*, that is, *The Great River or The Grand Canal*. It occurs on a contract tablet from Nippur (SE of Babylon), dated in the 41th year of Artaxerxes I., 4th day of the 1st month, i. e. March 424 B.C. It may have been the present *Shatt en-Nil*, the large navigable canal (about 120 feet wide) which divides the mounds of Nippur into two approximately even halves. See GESEN.-BUHL, p. xi and cf. English Translation of *Ezekiel*, p. 93, ll. 16 ff. — P. II.]
- (4) Before ענן insert ו, with 6. In the order of the details 6 differs from א, but 20 offers no advantage over it.
א מלחקה; 6 ἑξαστροπικον (and so S), perhaps = מלהבה (GRÄTZ, *Emendationes*); 3 *involutus*. On a possible stem לחן *gleam or burn* see P. RUBEN, *Crit. Remarks* (London, 1896), p. 15.
א מנחך האש is an unnecessary gloss on מנחכה; 6 has this and other additions.
- (5) א דמות; 6 δὲ ὁμοιωμα.
א דאם; read אחח, after the norm of v. 16; א דאם (and so 6) does not accord with the following description. For א להנה 6 has ἐπ' αὐτοῖς (עליהן), giving the sense: a general human form was impressed on them. For defense of this sense see HITZIG and CORNILL.
- (6) א להם, א 6, superfluous, and perhaps better omitted. א adds a computation of the whole number of faces (64) and sides (256). WINCKLER, *Allorient. Forsch.*, 1, 347-349, omits v. 6^a as gloss, on the ground that the creatures cannot have more than one face each; but why cannot this freedom be allowed a vision?
- (7) א ישרה; hardly שור (WINCKLER).
For א רנל ענל 6 has καὶ πτερωτοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, = כנפים לרגליהם, an impossible reading. א סנלנל round (after which Rashi ענל, and cf. LEVY, *Chald. WB.*); א, στρόγγυλον. It is doubtful, however, whether א and A here rest on a Heb. text different from that of א; they may give free renderings of א, or they may have taken exception (as does CORN., who reads ענלה) to the introduction of an animal which was associated with idolatry (a sacrificial animal, however, Lev. 9, 2). HITZ. omits the clause as lacking in 6, doubtful in form, and interrupting the unity of vv. 6-7.
א ננצים; 6 σπινοήρες; EWALD = feathers or wings (cf. נצה, 17, 3); F. PERLES, *Analekten zur Textkrit.* d. AT, p. 45, cites נוצץ (= נצה) from א to Job 39, 13, 45 regards א αὶ πτέρυγες αὐτῶν as representing נוצצים, and adopts this reading (their wings were like shining bronze). But א here has part., as א, and the epithet shining is not specially appropriate for wings, even if נוצץ (= נצה) could be proved to be Hebrew.
א קלל, only here and Dan. 10, 6, a word of doubtful origin; 6 apparently ἑξα-στροπικων, א מצלה shining; 3 *caudentis*. CORN. identifies it with the ἑλαφφα of 6, and connects it with כנפיהם, v. 8 (וכנ' קלות); but it is form and appearance that the verse is dealing with.

Critical Notes on Ezekiel

- I (1-3) A double introduction, the history of which is uncertain. V. 1 has been regarded as a fragment (initial ויהי) obscure by reason of the loss of what once preceded it (SPINOZA, *Tract. Theol.-Pol.* 10, 12.13). It may be in a sense a fragment, but is not on that account necessarily spurious; cf. Jer. 1, 4, in which the ויהי refers not to vv. 1-3, but to some fact in the writer's mind, or to some utterance not recorded. MERX (JPT 9, 73) thinks that the verse is misplaced, belonging by its date (30th year) after 29, 17 (27th year). CORNILL rejects it on account of the supposed strangeness of the expression ואני (but this is the regular form of introduction of the subordinate explanatory clause), the supposed incorrectness of בתוך הגולה (but the bank of the river was *among the captives*, 3, 15), and the initial ויהי. According to EWALD vv. 2.3 interrupt the connection; but, as they give a necessary chronological datum, they must be regarded as an insertion by the Prophet himself. The two vv. (omitting 3^b) have in fact the appearance of a gloss on v. 1. The expression *on the fifth of the month* (in which the month itself is strangely omitted) seems to be quoted and explained, the name of the Prophet is given, and the Chebar is described as being in Chaldea. Such a statement is usually (as in Jeremiah) prefixed to the prophecy; here it is inserted in the middle of a sentence, and is better taken out of the text and placed in the margin. See PETERS, *Journ. Bibl. Lit.*, Vol. 2, Part 1, pp. 38.40 [and WINCKLER, *AT Untersuchungen*, 1892, pp. 94--96]. PETERS further, from ὁ καὶ ἐξέβετο, acutely takes the impossible היה (v. 3) as corruption of ויהי, likewise quoted by the scribe from v. 1. This, indeed, presupposes an inversion of the order of the glosses, and it may be simpler to take היה (which is ignored by 33a) as doublet of following היה (so CORN.), but then the καὶ ἐξέβετο is not accounted for. CORN., though he omits v. 1, adopts from it and inserts (v. 2) the number of the month (רביעי). HAUPT suggests that the היה רבי יהוה ונר of v. 3 may be gloss on ותחי of the same verse; this gives a natural connection between text and gloss, but (if היה be regarded as corruption of ותחי) does not so satisfactorily explain ὁ καὶ ἐξέβετο, which more naturally = ויהי.
- In 3^b, יהוה שם יר יהוה, the reading of עלי ש is preferable; the Prophet's own expression (3, 14.22; 8, 1) is thus put into his mouth. שם ש, עלי, is doubtful. The omission of vv. 2.3^a is strongly favored by the fact that elsewhere throughout the Book (24, 24 is not really an exception) the Prophet writes in the first person.
- The number *thirty* in verse 1 must be left as an unsolved problem. It is

48,18 ומאתים: והגותר בארך לעצת תרומת הקדש עשרת אלפים קדימה ועשרת אלפים

19 יפה יהיה לעיר: והיתה תבואת: ללחם לעברי העיר: והעבר העיר יעברוהו מכל שבטי ישראל:

כ כל התרומה חמשה ועשרים אלף בחמשה ועשרים אלף רביעית תרימו את תרומת הקדש יאת: אהת העיר:

21 והגותר לנשיא מזה ומזה לתרומת הקדש ולאחת העיר קדימה: יעל פני חמשה ועשרים אלף תרומה עד נבול קדימה ויפה על פני חמשה ועשרים אלף עיר: נבול

22 יפה לעצת חלקים לנשיא והיתה תרומת הקדש ומקדש הבית: ויאת הלויים יאת העיר בתוך אשר לנשיא יהיה בין נבול יהודה ובין נבול בנימן לנשיא

יהיה: 10

24,23 ויתר השבטים מפאת קדמה עד פאת יפה בנימן אחד: ועל נבול בנימן

כה מפאת קדימה עד פאת יפה שמעון אחד: ועל נבול שמעון מפאת קדימה עד פאת

26 יפה יששכר אחד: ועל נבול יששכר מפאת קדימה עד פאת יפה זבולן אחד:

27 ועל נבול זבולן מפאת קדמה עד פאת יפה נד אחד:

28 ועל נבול נד אל פאת נגב תימנה יהיה יתגבול מתקר מי מריבת קדש 15 נחלה עיר: הים הגדול:

29 זאת הארץ אשר תפילו יתחלה לשבטי ישראל ואלה מחלקתם גאם אדני

יהודה:

ל ואלה תוצאת העיר: ושערי העיר על שמות שבטי ישראל: מפאת צפון חמש

31 מאות וארבעת אלפים מדה: ושערים שלושה: שער ראובן אחד שער יהודה 20

32 אחד שער לוי אחד: ועל פאת קדימה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים

33 שלשה יסוף אחד שער בנימן אחד שער דן אחד: ופאת נגבה חמש מאות

וארבעת אלפים מדה ושערים שלושה שער שמעון אחד שער יששכר אחד שער

34 זבולן אחד: ופאת יפה חמש מאות וארבעת אלפים ושערים שלושה שער נד

לה אחד שער אשר אחד שער נפתלי אחד: סביב שמנה עשר אלף ושם העיר מיום 25

יהודה שמה:

נבגו: ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומוה כל עץ מאכל לא יבול עלהו ולא 47,12
 יתם פריו לחדשו יבפר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים והידה פריו למאכל
 ועלהו לתרופה:

כה אמר אדני יהוה יהי הנחל אשר תתנחלו את הארץ לשני עשר שבטי 13
 ישראל: ונחלתם אותה איש כאחיו אשר נשאתי את ידי לתתה לאבותיכם ונפלה 5
 הארץ הזאת לכם בנחלה:

וזה נבול הארץ לפאת צפונה מן הים הגדול דרך תתלן לבוא יחמת 10
 יצודה: ברותה סבבים אשר בין נבול דמשק ובין נבול חמת חצר ע-י-גן אשר יעל 16
 נבול חורן: והיה נבול מן הים חצר עינין נבול דמשק-8 צפונה-7 ימאת פאת צפון: 17
 10 ופאת קדים -בין חורן ו-בין דמשק ו-בין הנלעד ו-בין ארץ ישראל הידן 18
 מנבול עדי הים הקדמוני תמרי ימאת פאת קדימה:
 ופאת נגב תימנה סמך עד מי מריבות קדש נחלה אל הים הגדול ימאת 19
 פאת תימנה נגבה:

ופאת ים הים הגדול -הנבול עד נכח לבוא חמת ואת פאת ים: כ
 15 וחלקתם את הארץ הזאת לכם לשבטי ישראל: והיה תתלו אותה בנחלה 22,21
 לכם ולהגרים הגרים בתוכם אשר הולדו בגים בתוכם והיו לכם כאזרח בבני
 ישראל אתכם יתלו בנחלה בתוך שבטי ישראל: והיה בשבט אשר נר הגר 23
 אתו שם תתנו נחלתו נאם אדני יהוה:

ואלה שמות השבטים מקצה צפונה מן הים: דרך תתלן לבוא חמת חצר 48,א
 20 עינין נבול דמשק צפונה⁸ ימפאת קדים יעד פאת ימדי דן אחד: ועל נבול דן
 מפאת קדים יעד פאת ימה אשר אחד: ועל נבול אשר מפאת קדים יעד פאת 3
 ימה נפתלי אחד: ועל נבול נפתלי מפאת קדים יעד פאת ימה מנשה אחד: 4
 ועל נבול מנשה מפאת קדים יעד פאת ימה אפרים אחד: ועל נבול אפרים מפאת 6,ה
 קדים ועד פאת ימה ראובן אחד: ועל נבול ראובן מפאת קדים יעד פאת ימה 7
 25 יהודה אחד:

ועל נבול יהודה מפאת קדים יעד פאת ימה תהיה התרומה אשר תרימו 8
 חמשה ועשרים אלף רחב וארך כאחד החלקים מפאת קדים יעד פאת ימה
 והיה המקדש בתוכו: התרומה אשר תרימו ליהוה ארך חמשה ועשרים אלף 9
 ורחב עשרים אלף: ולא לה תהיה תרומת הקדש לכהנים צפונה חמשה ועשרים 1
 30 אלף וימה רחב עשרת אלפים וקדימה רחב עשרת אלפים ונגבה ארך חמשה
 ועשרים אלף והיה מקדש יהוה בתוכו: לכהנים המקדשים מבני צדוק אשר שמרו 11
 משמתי אשר לא תעו בתעות בני ישראל כאשר תעו הלויים: והיתה להם 12
 תרומה מתרומת הארץ קדש קדשים יעל נבול הלויים: ו-ל-לויים לעמדת נבול 13
 הכהנים חמשה ועשרים אלף ארך ורחב עשרת אלפים יהכל ארך חמשה ועשרים 14
 35 אלף ורחב עשרים אלף: ולא ימכרו ממנו ולא יזכו ולא יעבד ראשית 14
 הארץ כי קדש ליהוה:

וחמשת אלפים הנותר ברחב על פני חמשה ועשרים אלף חל הוא לעיר 10
 למושב ולמגרש והיתה העיר בתוכה: ואלה קדושתיה פאת צפון חמש מאות 16
 וארבעת אלפים ופאת נגב חמש מאות וארבעת אלפים ומפאת קדים חמש מאות
 40 וארבעת אלפים ופאת ימה חמש מאות וארבעת אלפים: והיה מגרש לעיר צפונה 17
 חמשים ומאתים ונגבה חמשים ומאתים וקדימה חמשים ומאתים וימה חמשים

(ז) ונבול חמת

(פ) 17 וצפון

(י) 47,13 יוסף חבליים

(ו) 16 חכש

(ב) 48,א אל יד חמת והיו לו

- ה. 46 השבת ששה כבשים תמימים ואיל תמים; ומנחה איפה לאיל ולכבשים מתת ידו
 6 ושמן הין לאיפה; וביום החדש פר בן בקר תמיים וששת כבשים ואיל תמיכם
 7 יהיו; ואיפה לפר ואיפה לאיל יעשה מנחה ולכבשים כאשר תשיג ידו ושמן הין
 לאיפה;
 9.8 ובבוא הנשיא דרך אולם השער יבוא ובדרכו יצא; ובבוא עם הארץ לפני
 יהוה במועדים הבא דרך שער צפון להשתחות יצא דרך שער נגב והבא דרך
 שער נגב יצא דרך שער צפון; לא ישוב דרך השער אשר בא בו כי נכחו יצא;
 • והנשיא בתוכם בבואם יבוא ובצאתם יצא;
 11 ובתנים ובמועדים תהיה המנחה איפה לפר ואיפה לאיל ולכבשים מתת ידו
 12 ושמן הין לאיפה; וכי יעשה הנשיא נכבה עולה או שלמים נכבה ליהוה ופתח
 לו את השער הפנה קדים ועשה את עלתו ואת שלמיו כאשר יעשה ביום השבת
 ויצא וסגר את השער אחרי צאתו;
 13 וכבש בן שנתו תמים • עשה עולה ליום ליהוה בבקר בבקר • עשה אתו;
 14 ומנחה • עשה עליו בבקר בבקר ששית האיפה ושמן שלישית ההין ללם את
 15 הפלת מנחה ליהוה חק-ת-8 • תמיד; • עשה את הכבש ואת המנחה ואת השמן
 בבקר בבקר עולת תמיד;
 16 כה אמר אדני יהוה כי יתן הנשיא מתנה לאיש מבניו • מנחתו היא לבניו
 17 תהיה אחרת היא בנחלה; וכי יתן מתנה מנחתו לאחד מעבדיו והיתה לו עד
 18 שנת הקדור ושביה לנשיא אך נחלת בניו להם תהיה; ולא יקח הנשיא מנחת
 העם להונתם מאחרתו ינחל את בניו למען אשר לא יקצו עמי איש מאחרתו;
 19 ויביאני במבוא אשר על כתף השער אל • לשכות הקדש אל הכהנים הפנות
 כ צפונה והנה שם מקום ברכת-ים יפה; ויאמר אלי זה המקום אשר יבשלו שם
 הכהנים את האשם ואת החטאת • ואשר יאפו • שם את המנחה לבלתי הוציא אל
 21 החצר החיצונה לקדש את העם; ויוציאני אל החצר החיצונה ויעברני אל ארבעת
 22 מקצועי החצר והנה חצר במקצע החצר חצר במקצע החצר; בארבעת מקצועות
 23 החצר חצרות קטנות ארבעים ארך ושלושים רחב מדה אחת לארבעתם-8; וסור
 24 סביב להם סביב לארבעתם ומבשלות עשוי מתחת המירות סביב; ויאמר אלי
 אלה בית המבשלים אשר יבשלו שם • משרתי הבית את זבח העם;
 47.א וישבני אל פתח הבית והנה מים יצאים מתחת מפתן הבית קדימה כי פני
 2 הבית קדים והמים ירדים • מתחף הבית היקנית מנגב למזבח; ויוציאני דרך שער
 30 צפונה ויקבני דרך חוץ אל שער החוץ • הפונה ידרך קדים והנה מים מפכים מן
 3 הכתף היקנית; בצאת האיש קדים וקו בידו וימד אלף באמה ויעברני במים מי
 4 אפסים; וימד אלף ויעברני במים מי • ברכים וימד אלף ויעברני • במים • מי
 ה מתנים; וימד אלף נחל אשר לא אוכל לעבר כי נאו המים מי שחו נחל אשר
 7.6 לא יעבר; ויאמר אלי • ראת בן אדם ויולכני וישבני • על • שפת הנחל; • והנה • על •
 8 שפת הנחל עץ רב מאד מזה ומזה; ויאמר אלי המים האלה יוצאים אל הגלילה
 הקדמונה וירדו על הערבה ובאו היפה אל המים • הים-מוצ-ים • ונרפאו המים;
 9 והיה כל נפש חיה אשר ישרץ אל כל אשר יבוא שם • ה-נחל- • וחיה והיה הדנה
 • רבה מאד; והיה יעמדו עליו דגנים מעין נדי ועד עין עגלים משמחת לתרמים יהיה;]]
 11 תהיה דנת-ו-8 •; דנת הים הגדול רבה מאד; • ב-צ-ת-ים • ונבאיו • ילא ירפאו למלח
 40

(א) 46 מנחה	•	(ב) 14 עולם	•	(ז) 18 מאחרתם
(ב) 22 מקצועות	•	(א) 47 מפתח	•	(ז) 7 בשובני
(ה) 47 כי באו שמה המים האלה וירפאו וחי כל אשר יבוא שמה הנחל	•	(ח) 47 למיניה		

עריסותיכם תתנו לכהן להנחיל ברכה יעל ביתך; כל נבלה ומרפה מן העוף ומן 44,31
הבהמה לא יאכלו הכהנים;

ובהפילכם את הארץ בנחלה תרימו תרומה ליהוה קדש מן הארץ אך 45,א

חמשה ועשרים אלף^א ורחב עשרים אלף קדש הוא ככל נבולה סביב; ומן 3

המדה הזאת תמורד ארץ חמשה ועשרים אלף ורחב עשרת אלפים^ב; קדש קדשים^ג; 5

מן הארץ; הוא לכהנים משרתי המקדש יהיה הקרבים לשרת את יהוה והיה להם 4

מקום לבתים וימגורו^ד; יהיה מזה אל הקדש חמש מאות בחמש מאות מרבע 2

סביב וחמשים אמה מנרש לו סביב; וחמשה ועשרים אלף ארץ ועשרת אלפים 3

רחב יהיה ללויים משרתי הבית להם לאהזה^ה לערים לשבת; ואהזה העיר תתנו 6

חמשת אלפים רחב וארץ חמשה ועשרים אלף לעמדת תרומת הקדש לכל בית 10

ישראל יהיה; ולנשיא מזה ומוזה לתרומת הקדש ולאהזה העיר יעל פני תרומת 7

הקדש ויעל פני אהזה העיר מפאת ים יפה ומפאת קדם קדימה וארץ לעמדת 8

אחד החלקים מנבול ים אל גבול קדים^ו הארץ; והיה לו לאהזה בישראל ולא 8

יונו עוד נשיאי ישראל את עמי והארץ יתנו לבית ישראל לשבטיהם;

כה אמר אדני יהוה רב לכם נשיאי ישראל חמס ושד הסירו ומשפטם וצדקה 15

עשו הרימו גרשתיכם מעל עמי נאם אדני יהוה; מאוני צדק ואיפת צדק ובת 1

צדק יתי לכם; האיפה והבת תכן אחד יהיה לשאת מעשר החמר הבת ועשרת 11

החמר האיפה אל החמר יהיה מתפנתו; והשקל עשרים זרה^ז חמשה שקלים 12

חמשה ועשרה שקלים עשרה וחמשים שקל המנה יהיה לכם;

וזאת התרומה אשר תרימו ששית האיפה מחמר החפסים וששית האיפה 20

מחמר השערים; וחק השמן מעשר הבת מן הכר עשרת הבתים יכרי; ושה 14,טו

אחת מן הצאן מן המאמים מכל משפחות ישראל למנחה ולעולה ולשלמים

לכפר עליהם נאם אדני יהוה; כל העם יהיו אל התרומה הזאת לנשיא בישראל; 16

ועל הנשיא יהיה העולות והמנחה והנסך בחגים ובשבתות בכל מועדי 17

בית ישראל הוא יעשה את החפאת ואת המנחה ואת העולה ואת השלמים לכפר 25

בעד בית ישראל;

כה אמר אדני יהוה בראשון באחד לחדש תקח פר בן בקר תמים וחפאת 18

את המקדש; ולקח הכהן מדם החפאת ונתן יעל מזוזת הבית ויעל ארבע פנות 19

העזרה למזבח ועל מזוזת שער החצר הפנימית; וכן תעשה בשבע^ח ב-אחד לחדש 20

מאיש שנה ומפתי וקפרתם את הבית;

בראשון בארבעה עשר יום לחדש יהיה לכם יחג יהפסח שבע-ת ימים מצות 21

יאכל; ועשה הנשיא ביום ההוא בעדו ובעד כל עם הארץ פר חפאת; ושבעת ימי 23,22

החג יעשה עולה ליהוה שבעת פרים ושבעת אילים תמימים ליום שבעת הימים

וחפאת שעיר עזים ליום; ומנחה איפה לפר ואיפה לאיל יעשה ושמן הין לאיפה; 24

בשביעי בחמשה עשר יום לחדש בחג יעשה כאלה שבעת הימים כחפאת 35

כעלה וכמנחה וכשמן;

כה אמר אדני יהוה שער החצר הפנימית הפנה קדים יהיה סגור ששת ימי 46,א

המעשה וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח; ובא הנשיא דרך אולם השער 2

מחוץ ועמד על מזוזת השער ועשו הכהנים את עולתו ואת שלמיו והשתחוה על

מפתן השער ויצא והשער לא יסגר עד הערב; והשתחוה עם הארץ פתח השער 40

ההוא בשבתות ובחדשים לפני יהוה; והעלה אשר יקרב הנשיא ליהוה ביום 4

— יחזקאל —

(א) 45,א ארץ • (ב) 3 ובו יהיה (ג) המקדש • (ד) 4 קדש

(ה) 14 הבת השמן • (ו) כי עשרת הבתים חמר • (ז) 16 הארץ

- 44.2. א וישב אתי דרך שער המקדש החיצון הפנה קדים והוא סגור: ויאמר אלי השער הזה סגור יהיה לא יפתח ואיש לא יבא בו כי יהוה אלהי ישראל בא בו ויהיה סגור: אך הנשיא הוא יושב בו לאכול לחם לפני יהוה מדרך אולם השער יבוא ומדרכו יצא:
- 4 ויביאני דרך שער הצפון יעל פני הבית וארא והנה מלא כבוד יהוה את ה־בית ואפל יעל פני: ויאמר אלי בן אדם שים לבך וראה בעיניך ובאזניך שמע את כל אשר אני מדבר אתך לכל חֲקוֹת בית יהוה ולכל תורת־יוֹ ושמעת לבך למבוא הבית בכל מוצאי המקדש:
- 6 ואמרת אל בית הימני אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה רב לכם מכל תועבתיכם בית ישראל: בהביאכם בני נָכַר ערלי לב וערלי בשר להיות במקדש לחללֹי בהקריבכם את לחמי חֶלֶב ודם ו־ת־פָּרוּ את בריתי ב־כָּל תועבתיכם: ולא שמרתם משמרת קדש וחשמוֹם לשמרי משמתי במקדש־י: לכן ו כה אמר אדני יהוה כל בן נָכַר ערל לב וערל בשר לא יבוא אל מקדש־י: כל בן נָכַר אשר בתוך בני ישראל: כי אם הלוי אשר רחקו מעלי בתעות ישראל אשר תעו מעלי אתרי נְלוֹלִיהֶם ונשאו עֹנֶם: והיו במקדש מִשְׁרָתִים פְּקוּדוֹת יעל־שַׁעֲרֵי הבית ומִשְׁרָתִים את הבית המה ישחמו את העלה ואת הובח לעם והמה יעמדו לפניָהֶם לִשְׁרָתָם: יען אשר ישרתו אתם לפני נְלוֹלִיהֶם והיו לבית ישראל למִכְשׁוֹל עֹון על כן נִשְׁאָתִי יְדֵי עֲלִיהֶם נָאִם אדני יהוה ונִשְׁאָו עֹנֶם: ולא יִנָּשׂוּ אֵלֵי לָכֵן לִי וּלְנִשְׁת־אֵל כָּל קִדְשִׁי אֵל כָּל קִדְשִׁי הַקִּדְשִׁים ונִשְׁאָו כְּלִמָּתָם ב־תועבותם אשר עשו: ונתתי אותם שְׂמֵרֵי מִשְׁמַרְת־הַבַּיִת לְכָל עֲבֹדָתוֹ וְלִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה בּוֹ:
- 10 וְהַפְּהִנִים הַלְוִיִּם בְּנֵי צְדוֹק אֲשֶׁר שָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְת־מִקְדָּשִׁי בְּתֻעוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַלִי הֵמָּה יִקְרְבוּ אֵלַי לִשְׁרָתִי וְעַמְדוֹ לִפְנֵי לְהַקְרִיב לִי חֶלֶב וְדָם נָאִם אדני יהוה: הֵמָּה יִבְאוּ אֶל מִקְדָּשִׁי וְהֵמָּה יִקְרְבוּ אֶל שְׁלַחְנִי לִשְׁרָתִי וְשָׁמְרוּ אֶת מִשְׁמַרְתִּי: וְהָיָה בְּבֹאֵם אֶל שַׁעֲרֵי הַחֹצֵר הַפְּנִימִית בְּגָדֵי קָשָׁתִים יִלְבְּשׁוּ וְלֹא יַעֲלֶה עֲלֵיהֶם צִמְרֵי בִשְׂרָתָם בְּשַׁעֲרֵי הַחֹצֵר הַפְּנִימִית־י: פֶּאֶרִי פִשְׁתִּים יִהְיוּ עַל רֹאשָׁם וּמִכְנָסֵי פִשְׁתִּים יִהְיוּ עַל מַתְנֵיהֶם־י: וּבְצֹאתָם אֶל הַחֹצֵר הַחִיצוֹנָה־י אֵל הָעָם יִפְשְׁמוּ אֶת בְּגִדֵיהֶם אֲשֶׁר הֵמָּה מִשְׁרָתִים בָּם וְהִנִּיחוּ אוֹתָם בְּלִשְׁכַּת הַקֹּדֶשׁ וּלְבָשׁ כְּבָגִידִים אֲחֵרִים וְלֹא יִקְדְּשׁוּ אֶת הָעָם בְּבְגִדֵיהֶם: וְרֹאשָׁם לֹא יִנְלָחוּ וּפְרָעֵם־י לֹא יִשְׁלָחוּ כְּסוּם יִכְסְמוּ אֶת רֹאשֵׁיהֶם: וְיִין לֹא יִשְׁתּוּ כָּל כֹּהֵן בְּבֹאֵם אֶל הַחֹצֵר הַפְּנִימִית: וְאַלמָנָה וְגֵרוּשָׁה לֹא יִקְחוּ לָהֶם לְנָשִׁים כִּי אִם בְּתוּלַת מִזְרַע־י יִשְׂרָאֵל וְהַאֲלִמָּנָה אֲשֶׁר תִּהְיֶה אֲלִמָּנָה מִכֵּהֵן יִקְחוּ: וְאֵת עַמִּי יוֹרוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחָל וּבֵין טָמֵא לְטָהוֹר יוֹדִיעֶם: וְעַל רִיב הֵמָּה יַעֲמְדוּ לִמ־שֹׁפֵט לִמ־שֹׁפֵט בְּמִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֵת תּוֹרָתִי כֹה וְאֵת חֻקֹּתֵי כָּל מוֹעֲדֵי יִשְׁמְרוּ וְאֵת שְׁבֻתוֹתַי יִקְדְּשׁוּ: וְאֵל מַת אֶדְם לֹא יִבְוֹא־י לְטָמְאָהּ כִּי אִם לֹאֵב וְלֹאֵם וּלְבָן וּלְבַת לֹאֵח לֹאֵחֹת אֲשֶׁר לֹא הִיתָה לְאִישׁ יִפְטָאוּ: וְאֲדֹרֵי מִמָּאוֹ שִׁבְעַת יָמִים יִסְפְּרוּ לוֹ יִמְדֵּר־י: וּבְיוֹם בָּאוּ־י אֶל הַחֹצֵר הַפְּנִימִית לִשְׁרָת בְּקֹדֶשׁ יִקְרִיב חֲפָאָתוֹ נָאִם אדני יהוה:
- 28 וְלֹא־ יִהְיֶה־לָהֶם נִחְלָה אֲנִי נִחְלָתָם וְאַחֲזָה לֹא תִתְּנוּ לָהֶם בְּיִשְׂרָאֵל אֲנִי אֲחֻזָּתָם: הַמִּנְחָה וְהַחֲפָאָה וְהַאֲשֶׁם הֵמָּה יֹאכְלוּם וְכָל תֶּרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לָהֶם יִהְיֶה: ל וְרֹאשִׁית כָּל בְּכוֹרֵי כָּל וְכָל תְּרוּמַת כָּל מִכָּל תְּרוּמוֹתֵיכֶם לְכֹהֲנִים יִהְיֶה וְרֹאשִׁית

— יחזקאל —

- (א) 44.2 יְהוָה • (ב) 3 נְשִׂיא • (ג) 4 יְהוָה • (ד) 44.2 יְהוָה • (ה) 7 אֶת בֵּיתִי • (ו) 17 וּבֵיתָה • (ז) 18 לֹא חֲזָרוּ בִּינְיָ • (ח) 19 אֶל הַחֹצֵר הַחִיצוֹנָה • (ט) 22 בֵּית • (י) 27 אֶל הַקֹּדֶשׁ

רוח הצפון חמש מאות— בקנה המדה [] : יסבב אל רוח הים ימדר חמש מאות— 42,19
 בקנה המדה: [יסבב] אל רוח הדרום ימדר חמש מאות— בקנה המדה: לארבע 18.
 רוחות מדר: חומה לו סביב סביב ארץ חמש מאות ורחב חמש מאות להבדיל
 בין הקדש לחל:
 5 ויולכני אל השערה אשר פנה דרך הקדים: והנה כבוד אלהי ישראל בא 43,2.
 מדרך הקדים וקולו כקול מים רפים והארץ האירה מכבודו: והמראה אשר ראיתי 3
 כמראה אשר ראיתי בבא— לשחת את העיר— כמראה אשר ראיתי יעל נהר ככר
 ואפל יעל פני: וכבוד יהוה בא אל הבית דרך שער אשר פניו דרך הקדים: 4
 ותשאני רוח ותבאני אל החצר הפנימי והנה מלא כבוד יהוה הבית: ואשמע 6.
 10 קדבר אלי מהבית וידאיש היה עמד אצלי: ויאמר אלי בן אדם— מקום כסאי 7
 וזה— מקום כפות רגלי אשר אשכן שם בתוך בני ישראל לעולם ולא יטמאו עוד
 בית ישראל שם קדשי המה ומלכיהם בונותם ובפגרי מלכיהם: בתתם קדם 8
 את ספי ומזותם אצל מזותי והקיר ביני וביניהם וממאו את שם קדש בתועבותם
 אשר עשו ואל כל אותם באפי: עתה ירחקו את זנותם ופגרי מלכיהם ממני ושכנתי 9
 15 בתוכם לעולם:
 ואתה בן אדם הגד את בית ישראל את הבית ומראיתי— תכנית—: י
 ויגלמו מכל אשר עשו ויבנו ותכונתו ומוצאו ומובאו וכל צורתיו 11
 ואת כל חקתיו וכל תורתיו הודע אותם וכתב לעיניהם וישמרו את כל צורתיו
 ואת כל חקתיו ועשו אותם:
 20 ואת תורת הבית על ראש הנהר כל גבלו סביב סביב קדש קדשים הנה ואת 12
 תורת הבית:
 ואלה מידות המזבח באמות אמה וספח יהחיק אמה גבה— ואמה 13
 רחב וגבולה יעל שפתה סביב זרת— אחת— וזה גבה— המזבח: מראש החיק עד 14
 העזרה התחתונה שמים אמות ורחב אמה אחת ומהעזרה הקטנה עד העזרה
 25 הגדולה ארבע אמות ורחב— אמה: והאריאל ארבע אמות ומהאריאל ולמעלה 15
 הקרנות אמה: והאריאל שתי עשרה ארץ בשתי עשרה רחב רבוע יעל 16
 ארבעת רבעיו: והעזרה ארבע עשרה ארץ בארבע עשרה רחב יעל ארבעת רבעיה 17
 והגבול סביב אותה חצי האמה והחיק לה אמה סביב ומעלתה יפגות קדים:
 ויאמר אלי בן אדם כה אמר אדני יהוה אלה חקות המזבח ביום העשותו 18
 30 להעלות עליו עולה ולזרק עליו דם: ונתתי אל הכהנים הלויים אשר הם מורע 19
 צדוק הקרבים אלי נאם אדני יהוה לשרתני פר בן בקר לחטאת: ולקח— מדמו כ
 ונתנו על ארבע קרנותיו ועל ארבע פגות העזרה ועל הגבול סביב וחטאו—
 אותו וכפרוהו: ולקחו— את יפר החטאת ושרפו במקדש הבית מחוץ למקדש: 21
 וביום השני יקחו— שער עזים תמים לחטאת וחטאו את המזבח כאשר חטאו 22
 35 בפר: ויכלות— מחטא— קריב— פר בן בקר תמים ואיל מן הצאן תמים: 23
 והקרבים— לפני יהוה והשליכו עליהם מלח והעלו אותם עלה ליהוה: שבעת 24.
 ימים יעשו— שער חטאת ליום ופר בן בקר ואיל מן הצאן תמימים יעשו שבעת 26
 ימים: וכפרו את המזבח וקהרו אתו ומלאו ידי: ויכלו את הימים והיה ביום 27
 השמיני והלאה יעשו הכהנים על המזבח את עולותיכם ואת שלמיכם ורצאתי
 40 אתכם נאם אדני יהוה:

42,17 קנים • (8) 19 קנים • (7) 18 קנים • (8) 43,2 שער • (1) 3 וכמראה
 (2) 43,3 ומראות • (7) 7 ימים • (8) 43,1 ויכלמו מצוותיהם • (1) את
 (2) 11 אם • (1) וכל צורתו • (4) 14 הארץ • (1) 24 הכהנים

41, טו. 14 ורחב פני הבית והגזרה לקדים מאה אמה: ומדר ארך הבנין יעל פני הגזרה
אשר על אותה ואת ימיה: ספו ומפו מאה אמה:
16 וההיכל יתפנימי ויה אלה: | ספונים וחלונים יתקפים: יתאמנים סביב
17 לשלשתם: | הבית חפוי: עץ סביב סביב מ-הארץ עד החלונות: | ומתפתח ועד
18 הבית הפנימי ולחץ ויעל כל הקיר סביב סביב בפנימי ובהיכל: | עשוי כרובים
19 ותקרים ותמרה בין כרוב לכרוב: ושנים פנים לכרוב: | ופני אדם אל התמרה ספו
כ ופני כפיר אל התמרה ספו: עשוי יעל כל הבית סביב סביב: | מהארץ יעד: | התקן-
21 הכרובים והתמרים עשויים: | וקיר: | ההיכל ית: | רבעה:
22 ו-לפני הקדש: | מראה כמראה: | מזבח עץ שלוש אמות נבה וארכו שתיים
אמות | רחבו שתיים אמות: | ומקצעתיו לו וא-דגו וקירתיו עץ וידבר אלי זה
השלחן אשר לפני יהוה:
24, 23 ושתיים דלתות להיכל ולקדש: ושתיים יתלעיות⁹ מוסבות לדלתות שתיים לדלת
כה אחת ושתיים לדלת: | אתרת: | ועשויה אליהן כרובים ותמרים כאשר עשויים
26 לקירות ועב עץ יעל פני האולם מהחוץ: | וחלונים אקמות ותמרים ספו ומפו יעל
כתפות האולם:

42,א ויוציאני אל התצר החצונה דרך הצפון ויבאני אל הלשכה אשר נגד
הגִּזְרָה ואשר נגד הבנין אל הצפון: ויהאֲרָךְ אִמּוֹת -מאה פ'-אֵת הצפון והרחב
4-3 חֲמִשִּׁים אִמּוֹת: י אֵתִיק יַעֲלֶה פִּי אֵתִיק בְּשָׁלִשִׁים: ולפני הלשכות מהלך עשר אמות
ה רחב ו-אֲרָךְ אִמָּה -מאה- ופתחיהם לצפון: והלשכות העליונות קצרות כי יֵאָצִילוּ
20 אֵתִיקִים מִהֵנָּה מִדֶּתְחֻלָּנוֹת וּמִדֵּתִיכּוֹנוֹת בִּנְיָן: כי משלשות הנה ואין להן עמודים
6 כְּעֻמּוּדֵי הַחֲצִיזִינוֹת עַל כֵּן נִאֲצַל מִדֶּתְחֻלָּנוֹת וּמִדֵּתִיכּוֹנוֹת מֵהָאָרֶץ: ונגד אשר
7 לַחוּץ לְעַמֹּת הַלִּשְׁכוֹת דֶּרֶךְ הַחֲצֵר הַחֲצוּנָה יַעֲלֶה פִּי הַלִּשְׁכוֹת אֲרֻכּוֹ חֲמִשִּׁים אִמָּה:
8 כי אֲרֹךְ הַלִּשְׁכוֹת אֲשֶׁר לַחֲצֵר הַחֲצוּנָה חֲמִשִּׁים אִמָּה וִיִּהְיֶה עַל פִּי הַהֵיכָל מֵאָה
9 אִמָּה: וּמִתַּחַת הַלִּשְׁכוֹת הָאֵלֶּה הַמְּבֹאֵר מִקֳּדִים לִבְנֵי הַנֶּחֱסֵר מֵהַחֲצֵר הַחֲצוּנָה: 25
י בְּרֹאשׁ נֹדֶד הַחֲצוּץ
11 דֶּרֶךְ הַדִּלְדִּילִים יַעֲלֶה פִּי הַגִּזְרָה ויַעֲלֶה פִּי הַבִּנְיָן לִשְׁכוֹת: יִיּוֹרֵךְ לַפְּנִימִים כְּמֵרֶחֶק
הַלִּשְׁכוֹת אֲשֶׁר דֶּרֶךְ הַצִּפּוֹן כֹּאֲרָכָן כ־רֶחֱבֵן וְכ־מוֹצֵאֵיהֶן וְכִמְשַׁפְּטֵיהֶן וִיִּפְתַּחֲהֶן ו
12 לִדְרוֹם פֶּתַח בְּרֹאשׁ דֶּרֶךְ בְּפִנֵּי הַנֶּקֶדֶת הַחֲצִיזִינוֹת דֶּרֶךְ הַקֳּדִים בְּבֹאֵן:
13 ויאמר אלי לִשְׁכוֹת הַצִּפּוֹן ו־לִשְׁכוֹת הַדְּרוֹם אֲשֶׁר יַעֲלֶה פִּי הַגִּזְרָה הֵנָּה לִשְׁכוֹת
30 הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יֵאָכְלוּ שָׁם הַכֹּהֲנִים אֲשֶׁר קְרוּבִים לַיהוָה קִדְשֵׁי הַקֳּדִשִׁים שָׁם יֵינֻחַ
קֹדֶשׁ הַקֳּדִשִׁים וְהַמִּנְחָה וְהַחֲסֹפֹת וְהַאֲשֶׁם כִּי הַמָּקוֹם קִדְשׁ:
ט וכלה את מִדּוֹת הַבַּיִת הַפְּנִימִי וְהַיּוֹצֵאֵנִי דֶּרֶךְ הַשַּׁעַר אֲשֶׁר פָּנָיו דֶּרֶךְ הַקֳּדִים
17,16 וּמִדֶּד־ סָבִיב סָבִיב: מִדֶּד רֹחוֹ הַקֳּדִים חֲמֵשׁ מֵאֹתוֹת -בְּקַנָּה הַמִּדָּה ו־סָבִיב -ו־מִדֶּד

(א) 41.טו. החצר • (ב) 16 והחלונות מקפוט • (ג) 17 על מעל • (ד) פדות
 (ה) כ מעל הפתח • (ו) 12 ההיכל • (ז) 11 מזוזת • (ח) 24 לרללות שתיים
 (י) 16 אל רללות ההיכל • (יא) 16 וצלעות הבית והקבים • (יב) 42.א. הדרך • (יג) 2 אל פני
 42.3 נגד העשרים אשר לחצר הפנימי ונגד רצפה אשר לחצר החיצונה • (יד) 4 אל הפנימית
 (טו) 11 כן • (טז) וכל • (יז) 11 וכפתחי הלשכות אשר דרך • (יח) דרך
 (יט) 14 בבואם הנהגים ולא יצאו מהקדש אל החצר החיצונה ושם יניחו בניהם אשר ישרתו בהן כי
 קדש הגה ילכשו בנרים אחרים וקרב אל אשר לעם;
 (כ) 16 בקנה המדה • (כא) ענים

האלה וחלונות לו ילאלמוי סביב סביב ארך חמשים אמה ורחב חמש ועשרים 40
אמה: ואלמוי לחצר החיצונה ותמרים אל אילימו ממו וממו ושמנה מעלות 37
מעלמו:

- ולשכה ופתחה באלם השער שם ידחו את העלה: ובאלים השער שנים 39-38
5 שלחנות ממו ושנים שלחנות מפה לשחוט יעליהם העולה והחמאת והאשם: ואל 5
הכתף מחוצה לפתח השער הצפונה שנים שלחנות ואל הכתף האחרת אשר
לאלם השער שנים שלחנות: ארבעה שלחנות מפה וארבעה שלחנות מפה לכתף 41
השער שמונה שלחנות יעליהם ישחמו: וארבעה שלחנות¹ אבני קזית ארך אמה 42
אתה ותצי ורחב אמה אתה ותצי וגבה אמה אתה יעליהם יגיתו את הקלים
10 אשר ישחמו את העולה במ והוכח: והשפתים מפה אחד מוכנים בבית סביב 43
סביב אל השלחנות לבשר הקרבן:
ויביאני חוצה לשער דהנה לשכות שתיים בחצר הפנימי אחת אל כתף 44
שער הצפון ופניה דרך הדרום אחת אל כתף שער הדלם יפניה דרך הצפון:
וידבר אלי זה הלשכה אשר פניה דרך הדרום לכהנים שמרי משמרת הבית: מה 45
15 והלשכה אשר פניה דרך הצפון לכהנים שמרי משמרת המזבח המה בני צדוק 46
הקריבים מבני לוי אל יהוה לשרתו:
וימד את החצר ארך מאה אמה ורחב מאה אמה מרבעת והמזבח לפני 47
הבית:
ויבאני אל אלם הבית וימד איל אלם חמש אמות מפה וחמש אמות מפה 48
20 ורחב השער ארבע עשרה אמה וכתפות השער שלש אמות ממו ושלוש אמות
ממו: ארך האלם עשרים אמה ורחב שתי עשרה אמה ובמעלות עשר יעלו 49
אליו ועומדים אל האילים אחד מפה ואחד מפה:
ויביאני אל ההיכל וימד את האילים שש אמות רחב ממו ושש אמות רחב 41א
מפה²: ורחב הפתח עשר אמות וכתפות הפתח חמש אמות ממו וחמש אמות 2
25 ממו וימד ארכו ארבעים אמה ורחב עשרים אמה:
ובא לפנימה וימד איל הפתח שתיים אמות והפתח שש אמות ורחב כתפות 3
הפתח שבע אמות: וימד את ארכו עשרים אמה ורחב עשרים אמה אל פני 4
ההיכל ויאמר אלי זה קדש הקדשים:
וימד קיר הבית שש אמות ורחב הצלע ארבע אמות סביב סביב לבית סביב: ה
30 והצלעות צלע אל צלע שלשים ישרים מעמים ומגרעות בקיר אשר לבית לצלעות 6
סביב סביב להיותם אחוים ולא יהיו אחוים בקיר הבית: והרחב³ נוסף למעלה 7
למעלה לצלעות כמסוף⁴ מהקיר למעלה למעלה סביב סביב לבית:
והתחונה יעלה על התחונה ומן התחונה על העליונה: ויסביב 8
לבית גבה סביב סביב מאסדות הצלעות מלו הקנה שש אמות אצילה:
35 רחב הקיר אשר לצלע אל החוץ חמש אמות ואשר מנה חמש אמות 9
בין צלעות אשר לבית ובין הלשכות רחב עשרים אמה סביב לבית סביב 1
סביב: ופתח הצלע למנה פתח אחד דרך הצפון ופתח אחד לדרום ורחב מקום 11
המנה חמש אמות סביב סביב:
והבנין אשר אל פני הגזרה פאת דרך הים רחב שבעים אמה וקיר הבנין 12
40 חמש אמות רחב סביב סביב וארכו תשעים אמה:
וימד את הבית ארך מאה אמה והגזרה והגזירה וקירותיה ארך מאה אמה: 13

—ספר יחזקאל—

(א) 40.5 לעולה • (ב) 42 לעולה • (ג) 44 הפנימי
(ד) 41.4 רחב האהל • (ה) 7 על כן רחב לבית למעלה • (ו) לתיכונה

- 40 ושים לבך לכל אשר אני מראה אותך כי למען הראותך הבאתי קנה הגד את כל אשר אתה ראה לבית ישראל:
- ה והנה חממה מחוץ לבית סביב סביב וכיד האיש קנה המדה שש אמות באמה וספח וימד את רחב הבנין קנה אחד וקומתו קנה אחד:
- 6 ויביאני אל שער אשר פניו דרך הקדימה ויעל במעלתי וימד את קף השער קנה אחד לרחב: והתא קנה אחד ארך וקנה אחד רחב ובין התאים חמש אמות וקף השער מאצל אלם השער מהבית קנה אחד: וימד את אלם השער שמנה אמות ואיליו שמים אמות ואלם השער מהבית: ותאי השער דרך הקדים שלשה מפה ושלשה מפה מדה אחת לשלשתם ומדה אחת לאילים מפה ומפוי: וימד את רחב פתח השער אשר אמות: ונכול לפני התאות אמה אחת מפה 12.11 ואמה אחת מפה והתא שש אמות מפוי ושש אמות מפוי: וימד את השער מגג התא לגג רחב עשרים וחמש אמות פתח נגד פתח: וימד את דה-א-ל-ם ע-ש-רים אמה ואל אלם: יהשער יהחצר סביב סביב: ומיעל פני יאיתון יהשער עדי לפני אלם השער הפנימי חמשים אמה: וחלונות אסמות אל התאים ואל איליהם: לפנימה לשער סביב סביב וכן לאלם חלונות סביב סביב לפנימה 15 ואל אל תפריים:
- 17 ויביאני אל החצר החיצונה והנה לשכות ורצפה עשוי לחצר סביב סביב 18 שלשים לשכות אל הרצפה: והרצפה אל כתף השערים לעמדת ארך השערים 19 הרצפה התחתונה: וימד רחב מלפני השער התחתונה לפני החצר הפנימי מחוץ מאה אמה: 20
- כ ויביאני אל השער אשר פניו דרך הצפון לחצר החיצונה ד-מדר ארכו ורחבו: 21 ותאיו שלושה מפוי ושלשה מפוי ואיליו ואלמו היה כמדת השער הראשון 22 חמשים אמה ארכו ורחב חמש ועשרים באמה: וחלוניו ואילמו ות-מ-רים כמדת 23 השער אשר פניו דרך הקדים ובמעלות שבע יעלו בו ואילמו לפני-מה: ושער לחצר הפנימי נגד השער לצפון כשער- ילקדים וימד משער אל שער מאה אמה: 25
- 24 וילכני דרך הדרום והנה שער דרך הדרום ומדר איליו ואילמו כמדות כה האלה: וחלונים לו ולאילמו סביב סביב כהחלונות האלה חמשים אמה ארך 26 ורחב חמש ועשרים אמה: ומעלות שבעה עליה ואילמו לפני-מה ותפריים לו 27 אחד מפוי ואחד מפוי אל איליו: ושער לחצר הפנימי דרך הדרום וימד משער אל השער- מאה אמות: 30
- 28 ויביאני אל חצר הפנימי בשער הדרום וימד את השער הדרום כמדות האלה: 29 ותאיו ואיליו ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולאילמו סביב סביב חמשים אמה 31 ארך ורחב עשרים וחמש אמות: ואילמו אל חצר החיצונה ותפריים אל איליו ומעלות שמונה מעליו:
- 32 ויביאני אל החצר הפנימי דרך הקדים וימד את השער כמדות האלה: 33 ותאיו ואיליו ואלמו כמדות האלה וחלונות לו ולאילמו סביב סביב ארך חמשים 34 אמה ורחב חמש ועשרים אמה: ואלמו לחצר החיצונה ותפריים אל איליו מפוי ומפוי ושמונה מעלות מעליו:
- 36.לח ויביאני אל שער הצפון ומדר כמדות האלה: תאיו איליו ואלמו כמדות

— יחזקאל —

- (א) 40.6 ואת קף אחד קנה אחד רחב • (ב) 8 וימד את אלם השער מהבית קנה אחד: • (ג) 11 ארך השער שלוש עשרה אמות • (ד) 12 נכול • (ה) 19 הקדים והצפון • (ו) 27 דרך הדרום • (ז) 40.5 ואלמות סביב סביב ארך חמש ועשרים אמה ורחב חמש אמות:

- על הרי ישראל: והביתי קשתך מיד שמאלך וחצרך מיד ימינך אפיל: על הרי
 ישראל תפול אתה וכל אנפך ועמים אשר אתך לעיט צפור כל כנף וחית השדה
 נתתך לאכלה: על פני השדה תפול כי אני דברתי נאם אדני יהוה: ושלחתי ה.
 אש במטנו ובחשבי האיים לבמח וידעו כי אני יהוה: ואת שם קדש אודיע בתוך 7
 5 עמי ישראל ולא אהל את שם קדש עוד וידעו הגוים כי אני יהוה קדוש בישראל:
 הגה באה ונהיתה נאם אדני יהוה הוא היום אשר דברתי: ויצאו ישרי ערי 9.8
 ישראל ובערו והשיקו בנשק ומגן וצנה בקשת ובחצים ובמקל יד וכלמח ובערו
 בהם אש שבע שנים: ולא יצאו עצים מן השדה ולא יחטבו מן היערות כי בנשק
 יבערו אש ושללו את שלליהם וכזו את בזויהם נאם אדני יהוה:
 10 והיה ביום ההוא אתן לנו מקום ישם קבר בישראל נאם יי-עבדים קדמת הים:
 11 וקברו שם את גוג ואת כל המזגה וקראו נא המון גוג: וקברו בית ישראל 12
 למען סדר את הארץ שבעה חדשים: וקברו כל עם הארץ והיה להם לשם יום 13
 הקברי נאם אדני יהוה: ואנש תמיד יבדילו עברים בארץ מקברים-8 את הגותרים 14
 על פני הארץ למדדה מקצה שבעה חדשים יחקרו: ועברו העברים בארץ וראה 15
 15 עצם אדם ובנה אצלו ציון עד קברו אתו המקברים אל נא המון גוג: וקברו 16
 הארץ:
 ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה אמר לצפור כל כנף ולכל חית השדה 17
 הקבצו ובאו האספו מסביב על זבחי אשר אני זבח לכם זבח גדול על הרי ישראל
 ואכלתם בשר ושתייתם דם: בשר נבזים תאכלו ודם נשיאי הארץ תשתו אילים 18
 20 כרים וענפים פרים מריאי קשן כלם: ואכלתם תלב לשקעה ושתייתם דם לשקרן 19
 מןבז אשר זבחי לכם: ושבעתם על שלחני סוס ורכב נבור וכל איש מלחמה כ
 נאם אדני יהוה:
 ונתתי את כבודי בגוים וראו כל הגוים את משמטי אשר עשיתי ואת ידי 21
 אשר שמתי בהם: וידעו בית ישראל כי אני יהוה אלהיהם מן היום ההוא והלאה: 22
 25 וידעו הגוים כי בשונם גלו בית ישראל על אשר מעלו בי נאסתר פני מהם 23
 ואמנם ביד צדיהם ויפלו בחרב כלם: כמקמתם וכפשעיהם עשיתי אתם ואסתר 24
 פני מהם:
 לכן כה אמר אדני יהוה עתה אשיב את שבית יעקב ורחמתי כל בית כה
 ישראל וקנאתי לשם קדשי: ונשז את כלפתם ואת כל מעלם אשר מעלו בי 26
 30 בשבתם על אדמתם לבמח ואין מתיר: בשבבי אותם מן העמים וקבצתי אתם 27
 מארצות איביהם ונקדשתי במ לעיני הגוים-8: וידעו כי אני יהוה אלהיהם בהגלותי 28
 אותם אל הגוים וכנסתים אל אדמתם ולא אותיר עוד מהם שם: ולא אסתיר 29
 עוד פני מהם אשר שפכתי את רוחי על בית ישראל נאם אדני יהוה:

- בעשרים וחמש שנה לגלותנו בראש-ון- בעשור לחדש בארבע עשרה שנה א.
 40. אחר אשר הִפְתָּה העיר בעצם היום הזה היתה עלי יד יהוה ויבא אתי-1. | במרא-ת 2
 אלהים-י- אל ארץ ישראל ויניחני על- הר גבה מאד ועליו כמבנה עיר מנגדי-:
 40 ויבא אותי שמה והנה איש מראהו כמראה נחשת ופחיל פשתים בידו וקנה 3
 המדה והוא עמד בשער: וידבר אלי האיש בן אדם ראה בעיניך ובאונך שמע 4

(א) 39.11 וחמשת היא את העברים • (ב) 14 את העברים • (ג) 16 וגם שם עיר המזנה
 (ד) 27 רבים • (ה) 40.4 השנה • (ו) שמה • (ז) 2 הביאני

37,24 וקדדתי אותם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים: ועבדי דוד מלך עליהם
 כה ורועה אחד יהיה לכלם ובמשמטי ילכו וחקותי ישמרו ועשו אותם: וישבו על הארץ
 אשר נתתי לעבדי ליעקב אשר ישבו בה אבותי-הם וישבו עליה המה ובניהם
 26 ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם: וכרתי להם ברית שלום
 ברית עולם יהיה אותם ונתתים והרבית אותם ונתתי את מקדשי בתוכם לעולם: 5
 28,27 והיה משכני עליהם והייתי להם לאלהים והמה יהיו לי לעם: וידעו הגוים כי אני
 יהוה מקדש את ישראל בהיות מקדש בתוכם לעולם:

38,2. א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל נוג ארץ המנוג נשיא
 3 ראש משך ותבל והנבא עליו: ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני יעליך נוג נשיא 10
 4 ראש משך ותבל: והוצאתי אותך ואת כל חילך סוסים ופרשים לבש מכלול
 ה כלם קהל רב צנה ומגן תפשי תרכות כלם: פרס כוש ופוט אתם כלם מגן וכובעו:
 7,6 גמר וכל אנפיה בית תוגרמה ירכתי צפון ואת כל אנפיו עפים רבים אתך: הִפֵּן
 8 והִכֵּן לך אתה וכל קהלך הנקהלים עליך והיית ל- למשמר: מימים רבים תפקד
 באחרית השנים תבוא יעל ארץ משוכבת מחרבה מקבצת מעפים רבים וישבו 15
 9 לבטח כלם: ועלית כשואה תבוא כענן לכפות הארץ אתה וכל אנפך ועפים
 רבים אתך:

י כה אמר אדני יהוה והיה ביום ההוא יעלו דברים על לבבך וחשבת מחשבת
 11 רעה: ואמרת אעלה על ארץ פרוזות אבוא השקמים ישיבי לבטח כלם ישיבים
 12 באין חומה ובריה ודלתים אין להם: לשלל שלל ולבו בן להשיב ידך על תרבות 20
 13 נשבות ועל עם מאסף מגוים עשה מקנה וקנן ישיבי על סבור הארץ: שבא ודן
 וסתריה תרשיש וכל לְלִיָּה יאמרו לך הִלְשַׁלְל שָׁלַל אתה בא הִלְכוּ בן הקהלת
 14 קהלך לשאת כסף וזהב לקחת מקנה וקנן לשלל שלל גדול: לכן הנבא בן אדם
 ואמרת לנוג כה אמר אדני יהוה הלוא ביום ההוא בשבת עמי ישראל לבטח
 טו תֵּלֶךְ-: ובאת ממקומך מירכתי צפון אתה ועפים רבים אתך רכבי סוסים כלם קהל 25
 16 גדול ודול רב: ועלית על עמי ישראל כענן לכפות הארץ באחרית הימים תהיה
 והביאותיך על ארצי למען דעת הגוים אתי בהקדש כך לעיניהם-: 3
 17 כה אמר אדני יהוה -אתה הוא אשר דברתי בימים קדמונים ביד עבדי
 18 נביאי ישראל הנבאים בימים ההם שנים להביא אותך עליהם: והיה ביום ההוא
 19 ביום בוא נוג על אדמת ישראל נאם אדני יהוה תעלה חמתי באפי: ובקנאתי 30
 באש עברתי דברתי אם לא ביום ההוא יהיה רעש גדול על אדמת ישראל:
 כ ורעשו מפני דני הים ועוף השמים וחית השדה וכל הרמש הרמש על האדמה
 וכל האדם אשר על פני האדמה ונהרסו התרים ונפלו המדכנות וכל חומה לארץ
 21 תפול: וקראתי עליו לכל - חך-דה- נאם אדני יהוה חרב איש באחיו תהיה:
 22 ונשסמתי אתו בדבר וברם ונשם שומף ואבני אלנביש אש ונפרית אממיר עליו 35
 23 ועל אנפיו ועל עפים רבים אשר אתו: והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים
 רבים וידעו כי אני יהוה:

39, א ואתה בן אדם הנבא על נוג ואמרת כה אמר אדני יהוה הנני יעליך נוג
 ב נשיא ראש משך ותבל: ושכבתך וששאותך והעליתך מירכתי צפון והבאותך

— יחזקאל —

(א) 38,4 ושוכבתך ונתתי חתים בלתיך

(ב) 8 על תרי ישראל אשר היו לתקבה חמיד והיא מעפים הוצאת

(ג) 16 נוג

(ד) 9 תהיה

- והרביתי אתו ולא אתן עליכם רעב; והרביתי את פרי העץ ותגובת השדה למען ל³⁶
 אשר לא תקחו עוד תרפת רעב בגוים; וזכרתם את דרכיכם הרעים ומעלליכם³¹
 אשר לא טובים ונקמתם בפניכם על צונתיכם ועל תועבתיכם; לא למענכם אני³²
 עשה נאם אדני יהוה ידע לכם בוש והפלמו מדרכיכם בית ישראל;
 כה אמר אדני יהוה ביום מהרי אתכם מכל צונותיכם והושבתי את הערים³³
 ונבנו התרבות; והארץ הנשמה מעבד תחת אשר היתה שקמה לעיני כל עובר;³⁴
 ואמרו הארץ הלזו הנשמה היתה כגן עדן והערים התרבות והנשמות והנהרסות לה
 בצורות ישובו; וידעו הגוים אשר ישארו סביבותיכם כי אני יהוה בניתי הנהרסות³⁶
 נמעת הנשמה אני יהוה דברתי ועשיתי;
 כה אמר אדני יהוה עוד זאת אדרש לבית ישראל לעשות להם ארבה אתם³⁷
 כצאן אדם; כצאן קדשים כצאן ירושלם במועדיה כן תהיינה הערים התרבות³⁸
 מלאות צאן אדם וידעו כי אני יהוה;
 היתה עלי יד יהוה ויוציאני ברות ויניחני בתוך הבקעה והיא מלאה א³⁷
 עצמות; והעבירני עליהם סביב סביב והנה רבות מאד על פני הבקעה והנה²
 יבשות מאד; ויאמר אלי בן אדם תתחיינה העצמות האלה ואמר אדני יהוה אתה¹⁵
 ידעת; ויאמר אלי הנבא על העצמות האלה ואמרת אליהם העצמות היבשות³
 שמעו דבר יהוה; כה אמר אדני יהוה לעצמות האלה הנה אני מביא בכם רוח⁴
 וחיים; ונתתי עליכם גידים והעלתי עליכם בשר וקרמתי עליכם עור ונתתי⁵
 בכם רוח וחיים וידעתם כי אני יהוה; ונבאתי כאשר צויתי ויהי⁶
 והנה רעש ותקרכו עצמות עצם אל עצמו; וראיתי והנה עליהם גידים ובשר עלה²⁰
 ויָקְרָם עליהם עור מלמעלה ורוח אֵין בהם; ויאמר אלי הנבא אל הרוח הנבא בן⁹
 אדם ואמרת אל הרוח כה אמר אדני יהוה מארבע רוחות באי הרוח ופתי
 בדוונים האלה וחייו; והנבאתי כאשר צויתי ותבוא בהם הרוח ויחי ויעמדו על^י
 רגליהם ויל גדול מאד מאד; ויאמר אלי בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל¹¹
 המה הֵם; אמרים יבשו עצמותינו ואבדה תקנתנו נגורנו לנו; לכן הנבא ואמרת²⁵
 אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני פתח את קברותיכם והעליתי אתכם
 מקברותיכם²; והבאתי אתכם אל אדמת ישראל; וידעתם כי אני יהוה בפתחי¹³
 את קברותיכם ובהעלותי אתכם מקברותיכם³; ונתתי רוחי בכם וחיתם והנחתי¹⁴
 אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני יהוה דברתי ועשיתי נאם יהוה;
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר; ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתב עליו¹⁶
 ליהודה ולבני ישראל חֲבֵרִיָּם ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף וכל בית ישראל
 חֲבֵרִיָּם; וקרב אתם אחד אל אחד לך וזהו ילעץ יאחד¹⁷; בידך; וכאשר יאמרו¹⁸
 אליך בני עמך לאמר הלוא תגיד לנו מה אלה לך; דבר אליהם כה אמר אדני¹⁹
 יהוה הנה אני לקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושבטי ישראל חֲבֵרִיָּם ונתתי
 אתם עליו עץ יהודה³⁵; וזהו ילעץ יאחד¹; והיו העצים אשר תכתב עליהם כ
 בידך לעיניהם; ודבר אליהם כה אמר אדני יהוה הנה אני לקח את בני ישראל²¹
 מבין הגוים אשר הלכו שם וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל ארצתם;
 ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך אחד יהיה לכלם ולא יהי²²
 עוד לשני גוים ולא יחצו עוד לשתי ממלכות²³; ולא יפאז עוד בגלוליהם²³
 ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אתם מכל מִשֻׁבְתֵּיהֶם אשר חטאו בהם⁴⁰

(א) 37 יהוה	•	(ב) 7 קול	•	(ג) 12 עמי
(ד) 13 עמי	•	(ה) 16 עץ אפרים	•	(ו) 17 לאחריים
(ז) 19 את	•	(ח) ועשייתם	•	(ט) אחד
(י) 22 למלך	•	(יא) 22 למלך	•	(יב) עוד

- 35.11 תהיינה ירשתי-ה יהודה שם היה: לכן חי אני נאם אדני יהוה ועשיתי-ך כאפך
 12 וכקנאתך אשר עשיתי: משנאתי-ך בם ונודעתי בך- כאשר אשפוך: וידעת כי
 אני יהוה שמעתי את כל נאצותיך אשר אמרת על הרי ישראל לאמר שממתי
 13 לנו נתנו לאכלה: ותגדיל- עלי בפך- והעתרת- עלי דברי-י: אני שמעתי:
 14.15 כה אמר אדני יהוה: כשמתך¹ לארצי: על אשר שקמה בן אעשה לך⁵
 שקמה תהיה הר שעיר וכל אדום כלה וידעו כי אני יהוה:
 36.א ואתה בן אדם הנבא -על הרי ישראל ואמרת הרי ישראל שמעו דבר יהוה:
 2 כה אמר אדני יהוה יען אמר האויב עליכם האח שם-מות עולם למורשה היתה
 3 לנו: לכן הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה יען יביעון גִּשְׁמֵם² ושאי אתכם
 4 מסכיב לדחותכם מן-הארץ הגוים ופגעו על שפת לשון ודבת עם: לכן¹⁰
 הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים ולנבעות לאפיקים
 ולנאיות ולתרכובות השממות ולערים הנעובות אשר היו לכו וללעג לשארית הגוים
 ה אשר מסכיב: לכן כה אמר אדני יהוה אם לא באש קנאתי דברתי על שארית
 הגוים ועל אדום כלי-י אשר נתנו את ארצי להם למורשה בשמחת לב-
 6 בשאם נפש למען רִשְׁתָּהּ יבִיחֶהָ: לכן הנבא על אדמת ישראל ואמרת להרים¹⁵
 ולנבעות לאפיקים ולנאיות כה אמר אדני יהוה הנני בקנאתי ובחמתי דברתי יען
 7 כלמת גוים נשאתם: לכן כה אמר אדני יהוה אני נשאתי את ידי אם לא הגוים
 8 אשר לכם מסכיב המה כלמתם ישאו: ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם
 9 תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא: כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם
 י ונורעתם: והרביתי עליכם אדם כל בית ישראל כלה ונשבו הערים והתרכבות
 11 תבנינה: והרביתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתי אתכם כקדמותיכם
 12 והיטבתי לכם- מראשתיכם וידעתם כי אני יהוה: והולכתי עליכם אדם את עמי
 ישראל וירשך והיית להם לנחלה ולא תוסף עוד לשכלם:
 14.13 כה אמר אדני יהוה יען אמר-ם לכם אכלת אדם ומשכלת נויך היית: לכן
 14.14 אדם לא תאכל עוד ונויך לא תשכלי עוד נאם אדני יהוה: ולא אשמיע יעליך²⁵
 עוד כלמת הגוים ותרפת עמים לא תשאי עוד ונויך לא תשכלי עוד נאם אדני יהוה:
 17.16 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בית ישראל ישבים על אדמתם ויטמאו
 18 אותה בדרכם ובעלילותם כקמאת הנדה היתה דרכם לפני: ואשפך חמתי עליהם על
 19 הדם אשר שפכו על הארץ ובגלוליהם טמאו: ואפיץ אתם בגוים ויזרו בארצות
 כ כדרכם ובעלילותם שפמתי: ויבואו אל הגוים אשר באו שם ויחללו את שם³⁰
 21 קדשי באמרי-ם עם יהוה אלה ומארצו יצאו: ונאחמל על שם קדשי אשר
 22 חללנו בית ישראל בגוים אשר באו שמה: לכן אמר לבית ישראל כה אמר אדני
 יהוה לא למענכם אני עשה בית ישראל כי אם לשם קדשי אשר חללתם בגוים
 23 אשר באתם שם: וקדשתי את שמי הגדול המחולל בגוים אשר חללתם בתוכם
 24 וידעו הגוים כי אני יהוה נאם אדני יהוה בהקדשי בכם לעיניהם: ולקחתי³⁵
 אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות והבאתי אתכם אל אדמתכם:
 כה חרקתי עליכם מים מהזרים ומהדרתם מכל סמאותיכם ומכל גלוליכם אסדתי אתכם:
 26 ונתתי לכם לב חדש ורוח חדשה אתן בקרבכם והסרתי את לב האבן מבשרכם
 27 ונתתי לכם לב בשר: ואת רוחי אתן בקרבכם ועשיתי את אשר בחקי תלכו
 28 ומשפטי תשמרו ועשיתם: וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם והייתם לי לעם⁴⁰
 29 ואנכי אודיה לכם לאלהים: והושעתי אתכם מכל סמאותיכם וקראתי אל הדגן

(פ) 35.11 לנחלת בית ישראל

(ע) 35.14 כשמת כל הארץ שקמה אעשה לך

(ג) 36.3 לחם

(ז) 36.2 כל

- ואת הנדחת לא השבתם ואת האבדת לא בקשתם ויהי-יחזקאל רדיתם-^א בפרך: **34**
 ותפוצינה מבלי רעה ותהיינה לאכלה לכל חית השדה-^ב: ישנו צאני ככל ההרים **6**
 ועל כל נבעה רמה ועל כל פני הארץ נפצו-^ג ואין דורש ואין מבקש: לכן רעים **7**
 שמעו את דבר יהוה: חי אני נאם אדני יהוה אם לא יען היות צאני לבו **8**
 5 ותהיינה צאני לאכלה לכל חית השדה מאין רעה ולא דרשו-^ד הרעים- את צאני
 וירעו הרעים אותם ואת צאני לא רעו: לכן הרעים שמעו דבר יהוה: כה אמר **9**
 אדני יהוה הנני יעל הרעים ודרשתי את צאני מידם והשבתים מרעות צאני-^ה ולא
 ירעו עוד הרעים אותם והצלתי צאני מפיהם ולא תהיין להם לאכלה:
 כי כה אמר אדני יהוה הנני אני ודרשתי את צאני ובקרתים: כבקרת רעה **12.11**
 10 עדרו ביום היות-^ו צאנו נפרשות-^ז לביום ענן וערפל: כן אבקר את צאני והצלתי
 אתהם מכל המקומות אשר נפצו שם-^ח: והוצאתים מן העמים וקבצתים מן הארצות **13**
 והביאותים אל אדמתם ורעיתים יעל הרי ישראל באפיקים ובכל משבני הארץ:
 במקעה טוב ארעה אתם ובדרי מרום ישראל יהיה נהם שם תרבענה בנה טוב **14**
 ומרעה שמו תרעינה יעל הרי ישראל: אני ארעה צאני ואני ארביצם נאם אדני **15**
 15 יהוה: את האבדת אבקש ואת הנדחת אשיב ולנשברת אחבש ואת החולה אחזק **16**
 ואת השקנה ואת החזקה אשמר-^ט ארענה במשפט: ואמנה צאני כה אמר אדני **17**
 יהוה הנני שפט בין שה לשה לאילים ולעמודים: הקעט מכס המרעה הטוב **18**
 תרעו ויתר מרעיתכם תרמסו ברנליכם ומשקע מים תשתו ואת הנותרים ברנליכם
 תרפשו: וצאני מרמס רנליכם תרעינה ומרפש רנליכם תשתינה: **19**
 20 לכן כה אמר אדני יהוה-^י הנני אני ושפטתי בין שה בריה ובין שה קזה: כ
 יען בצד ובכתף תהדפו ובקרניכם תנחשו כל הנחלות עד אשר הפיצותם אותנה **21**
 אל התוצה: והושעתי לצאני ולא תהיינה עוד לבו ושפטתי בין שה לשה: והקימתי **23.22**
 עליהם רעה אחת ורעה אתהן את עבדי דויד הוא ירעה אתם והוא יהיה להן
 לרעה: ואני יהוה אהיה להם לאלהים ועבדי דוד נשיא בתוכם אני יהוה דברתי: **24**
 25 וברתי להם ברית שלום והשבתתי חיה רעה מן הארץ וישבו במדבר לבטח וישנו כה
 ביערים: ונתתי אותם סביבות נקעות-^י והורדתי הגשם בעתו גשם-^{יא} ברכה-^{יב}: **26**
 ונתן עץ השדה את פריו והארץ תתן יכולה והיו על אדמתם לבטח וידעו כי **27**
 אני יהוה בשברי את ממות עולם והצלתי מיד העבדים בהם: ולא יהיו עוד בו **28**
 לנזים וחית הארץ לא תאכלם וישבו לבטח ואין מתירי: והקמתי להם מנוח-^{יג} **29**
 30 ולא יהיו עוד אקפי רעב בארץ ולא ישאו עוד כלמת הנזים: וידעו כי אני יהוה ל
 אלהיהם-^{יד} והמה עמי בית ישראל נאם אדני יהוה: צאני צאן מרעיתי-^{טו} אתם **31**
 יצאני אלדכם נאם אדני יהוה:
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל הר שעיר והנבא עליו: **35.א**
 ואמרת לו כה אמר אדני יהוה הנני יעליך הר שעיר ונמיתי ידי עליך ונתתיך **3**
 35 שקמה ומשמה: עריך תרכה אשים ואתה שקמה תהיה וידעת כי אני יהוה: יען **4**
 היות לך איבת עולם ותגר את בני ישראל על ידי חרב בעת אידם בעת צון קץ:
 לכן חי אני נאם אדני יהוה-^{טז} אם לא ל-^{יז} דם אש-^{יח} מ-^{יט} ודם ירפך: ונתתי את הר **7.6**
 שעיר לשקמה ומשמה והכרתי ממנו עבר ושב: ומלאתי את הריו חללי נבעותיך **8**
 וניאוחיך וכל אפיקיך חללי חרב יפלו בהם: שגממות עולם אחנך ועריך לא **9**
 40 ת-^כ שבנה וידעת-^{כא} כי אני יהוה: יען אמרך את שני הגוים ואת שתי הארצות לי **י**

- (א) 34.4 אתם ו (ב) 34.ה ותפוצינה • (ג) 6 צאני • (ד) 22 בתוך
 (ה) כ אליהם • (ו) 26 ברכה • (ז) יהיו • (ח) 34.ל אתם
 (ט) 31 ואתן • (י) אדם • (יא) 35.6 כי לדם אעשך ודם ירפך

33.6 השופר שמע ולא נזדר דמו בו יהיה והוא יאדיר נפשו מלם: והצפה כי יראה את החרב באה ולא תקע בשופר והעם לא נזדר ותבוא דרב ותקח מהם נפש הוא בקונו נלקח דמו מיד הצפה אדרש:

- 7 ואתה בן אדם צפה נתתיך לבית ישראל ושמעת מפי דבר והודרת אתם
8 ממני: באמרי לרשעי: מות תמות ולא דברת להזהיר רשע מדרכו הוא⁵ בקונו
9 ימות ודמו מידך אבקש: ואתה כי הוהרת רשע מדרכו לשוב ממנה ולא שב
י מדרכו הוא בקונו ימות ואתה נפשך הצלת: ואתה בן אדם אמר אל בית ישראל
11 כן אמרתם לאמר כי משעינו ופאיתנו עלינו ובם אנחנו נמקים ואין נחיה: אמר
אליהם חי אני נאם אדני יהוה אם אחפץ במות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו
והיה שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל:
10 ואתה בן אדם אמר אל בני עמך צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו
12 ורשעת הרשע לא יבשל בה ביום שובו מרשעו צדקת הצדיק לא יוכל
13 לחיות בה ביום חמאתו: באמרי לצדיק חיה יחיה והוא במח על צדקתו
14 ועשה קול כל צדקתיו לא תזכרנה ובעולו אשר עשה בו ימות: ובאמרי לרשע
15 מות תמות ושב מחפאתו ועשה משפט וצדקה: חבל ישב-ז: נולה ישלם בחקות
16 החיים הלך לבלתי עשות קול חי יחיה לא ימות: כל חפאתיו אשר חמא לא
17 תזכרנה לו משפט. וצדקה עשה חי יחיה: ואמרו בני עמך לא יתכן דרך אדני
19.18 והמה דרכם לא יתכן: בשוב צדיק מצדקתו ועשה קול ומת בהם: ובשוב רשע
כ מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה: ואמרתם לא יתכן דרך אדני
איש כדרכיו אשפוט אתכם בית ישראל:
20 ויהי ב-עשתי עשרה שנה בעשרי בחמשה לחדש לנלותנו בא אלי הפליט
21 מירושלם לאמר הִקְתָּה העיר: ויד יהוה היתה יעלי בערב לפני בוא הפליט ויפתח
23 את פי עד בוא אלי בבקר ויפתח פי ולא נאלמתי עוד: ויהי דבר יהוה אלי
24 לאמר: בן אדם ישבי הִתְרַבּוּת האלה על אדמת ישראל אמרים לאמר אחד היה
כה אברהם ויירש את הארץ ואנחנו רבים לנו נחנה הארץ למורשה: לכן אמר
25 אליהם כה אמר אדני יהוה על הדם תאכלו ועיניכם תשאו אל גלולכם ודם
26 תשפכו והארץ תירש: עמדתם על תרבתם עשיתם תועבה ואיש את אשת רעהו
27 סָמְאָתם והארץ תירש: כה תאמר אליהם כה אמר אדני יהוה חי אני אם לא
אשר בתרבות בחרב יפלו ואשר על פני השדה לחיה נתתי לאכלו ואשר במִצְדוֹת
28 ובמִצְדוֹת בְּדֵבַר ימותו: ונתתי את הארץ שָׁמָּה ומשפחה וגשבת נאון וְשָׁמָּה
29 הרי ישראל מאין עובר: וידעו כי אני יהוה בתתי את הארץ שָׁמָּה ומשפחה על
כל תועבתם אשר עשו:

- ל ואתה בן אדם בני עמך הגדברים כן אצל הקירות ובפתחי הבתים ודברי-ל-
31 איש את אחיו לאמר באו נא ושמעו מה הרבר היוצא מאת יהוה: ויבואו אלך
כמבוא עם וישבו לפניך ושמעו את דברך ואותם לא יעשו כי כו-בים בפיהם-ל-
35 יאדתי בָּצָעַם לבם הלך: והגך להם כשיר ענבים יפה קול ומִסָּב נֶנְן ושמעו את
33 דברך ועשים אינם אותם: ובבאה הנה באה וידעו כי נביא היה בתוכם:
34.2.1 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא על רועי ישראל הנבא ואמרת
אליהם כה אמר אדני יהוה הוי רעי ישראל אשר היו רעים אותם הלוא הצאן
3 ירעו הרעים: את ה-חֲלִיב תאכלו ואת הצמר תלבשו הבריא תובחו הצאן לא
4 תרעו: את הנחלות לא חוקתם ואת החולה לא רפאתם ולנשקרת לא תבשלתם

—סג—

(א) 33.8 רשע • (ב) רשע • (ג) 33.10 רשע • (ד) 33.5 חר את אחד
(ה) 31 עמי • (ו) המה עשים • (ז) 34.2 לרעים

צִקְתִּי וְאֶקְסִים יִמְלֹאֹן מִמֶּנִּי; וְכִסִּיתִי בְּכַבּוֹתָךְ שָׁמַיִם וְהִקְדַּרְתִּי אֶת כְּכַבְּיהֶם שֶׁשֶׁם 32,7
 בַּעֲנַן אֲכַסְנוּ וַיִּרְחַל לֹא יֵאֵר אֹרֹחוֹ; כָּל מֵאוּרֵי אֹרֹר בְּשָׁמַיִם אֶקְדִּירֵם עֲלֶיךָ וְנִתְּתִי 8
 חֶשֶׁךְ עַל אֶרֶץ נָאֻם אֲדֹנִי יְהוָה; וְהִכְעַסְתִּי לֵב עַמִּים רַבִּים בְּהִגַּדִי שֶׁבֶרֶךְ בְּנִיִּם 9
 אֶל אֶרְצוֹת אֲשֶׁר לֹא יֵדְעָתֶם; וְהִשְׁמֹתִי עֲלֶיךָ עַמִּים רַבִּים וּמַלְכֵיהֶם יִשְׁעֲרוּ עֲלֶיךָ 1
 שַׁעַר בְּעוֹמְסֵי חֲרִבִּי עַל פְּנֵיהֶם וְחִדְּרוּ לִרְגָעִים אִישׁ לְנַפְשׁוֹ בְּיוֹם מַפְלֹתָךְ; 5
 כִּי כֹה אֵמַר אֲדֹנִי יְהוָה חֲרִב מֶלֶךְ בָּבֶל תִּבְּוֹאֵךְ; בְּחִרְבוֹת גְּבוּרִים אֶפִּיל הַמוֹנֵךְ 12,11
 עֲרִיצֵי גִיִּם כֻּלָּם וְשִׁדְּדוּ אֶת גִּזְיוֹן מִצְרַיִם וְנִשְׁמַד כָּל הַמוֹנֵה; וְהֵאֲבֹדְתִי אֶת כָּל 13
 בְּהִמָּתָה מֵעַל מֵיִם רַבִּים וְלֹא תִדְּלַחֵם רֵגֶל אָדָם עוֹד וּפְרִסוֹת בְּהִמָּה לֹא תִדְּלַחֵם;
 אוֹ אֲשַׁקֵּעַ מִימֵיהֶם וְנִהְרֹתֶם כְּשֶׁמֶן אוֹלֶיךָ נָאֻם אֲדֹנִי יְהוָה; בְּתִתִּי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם 14,10
 שֶׁקֶמָה וְנִשְׁמָה אֶרֶץ מִמְּלֵאָה בְּהִבּוֹתֶי אֶת כָּל יוֹשְׁבֵי בָּהּ וַיֵּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה;
 קִינָה הִיא וְקוֹנְנָה בְּנוֹת הַגִּיִּם תִּקְוֶנָה אוֹתָהּ עַל מִצְרַיִם וְעַל כָּל הַמוֹנֵה 16
 תִּקְוֶנָה אוֹתָהּ נָאֻם אֲדֹנִי יְהוָה;
 וַיְהִי בִשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּרֵאשִׁית עֶשֶׂר לַחֹדֶשׁ הָיָה דְּבַר יְהוָה אֵלַי 17
 לֵאמֹר: בֶּן אָדָם נִהַךְ עַל הַמּוֹן מִצְרַיִם וְהוֹרְדָהוּ יָגֵא־תָהּ; וּבְנוֹת גִּיִּם אֶדְרֹם אֶל אֶרֶץ 18
 תַּתִּיתוֹת אֶת יוֹרְדֵי בּוֹר; 15
 מִמִּי נִעְמַת רָדָה וְהִשְׁכַּבְהָ אֶת עֲרֵלִים; בְּתוֹךְ חֲלָלֵי חֲרִב־זֶה יִשְׁכְּבוּ יָגֵא־תָהּ; 19,21
 וְכָל הַמוֹנֵה: יִדְּבֹרוּ לוֹ אֵלֵי גְבוּרִים מִתּוֹךְ שְׂאוֹל אֶת עֲזָרֵי: יִרְדּוּ יִשְׁכְּבוּ יָגֵא־תָהּ; 21
 הָעֲרֵלִים בְּתוֹךְ חֲלָלֵי חֲרִב: שָׁם אֲשׁוּר וְכָל קְהֵלָה סְבִיבוֹתֶי: קִבְּרָתָהּ: כָּל־חֲלָלִים 22
 יִגְפְּלִים בְּחֲרִב: אֲשֶׁר נָתַנּוּ קִבְרָתָהּ בִּירְכֵתִי בּוֹרֶה אֲשֶׁר נָתַנּוּ חֲתִיתִם בְּאֶרֶץ חַיִּים; 23
 שָׁם עֵלָם וְכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹת קִבְרָתָהּ כָּל־חֲלָלִים יִגְפְּלִים בְּחֲרִב אֲשֶׁר יִרְדּוּ 24
 עֲרֵלִים אֶל אֶרֶץ תַּתִּיתוֹת אֲשֶׁר נָתַנּוּ חֲתִיתֶם בְּאֶרֶץ חַיִּים וַיִּשְׁאוּ כָל־מָתָם אֶת יוֹרְדֵי
 בּוֹרֶה: שָׁם מִשְׁךְ קָבֵל וְכָל הַמוֹנֵה סְבִיבוֹתֶי: קִבְּרָתָהּ: כָּל־חֲלָלֵי חֲרִב כִּי 26
 נָתַנּוּ חֲתִיתֶם בְּאֶרֶץ חַיִּים; וְלֹא יִשְׁכְּבוּ אֶת גְּבוּרִים נִפְלִים מֵעֵלָיִם אֲשֶׁר יִרְדּוּ 27
 שְׂאוֹל בְּכָל־יָמֵיהֶם וַיִּתְּנוּ אֶת חֲרִבוֹתֶם תַּחַת רֵאשֵׁיהֶם וְתַּחַת יָצְאָתָם עַל עֲצֻמוֹתָם
 כִּי חֲתִית גְּבוּרֵתֶם בְּאֶרֶץ חַיִּים; וְאַתָּה בְּתוֹךְ עֲרֵלִים יִשְׁכְּבֶנּוּ אֶת חֲלָלֵי חֲרִב: 28
 שְׁמָה אֲדוֹם מַלְכִּיָּהּ וְכָל נְשִׂאֶיהָ אֲשֶׁר נָתַנּוּ בְּנִבְרֹתָם אֶת חֲלָלֵי חֲרִב הֵמָּה אֶת 29
 עֲרֵלִים יִשְׁכְּבוּ וְאֵת יוֹרְדֵי בּוֹר: שְׁמָה נְסִיכִי צִפּוֹן כָּל־חֲלָלֵי חֲרִב אֲשֶׁר יִרְדּוּ: חֲלָלִים ל
 בְּתִיתֵי: גְּבוּרֵתֶם יִשְׁכְּבוּ יָגֵא־תָהּ: עֲרֵלִים אֶת חֲלָלֵי חֲרִב וַיִּשְׁאוּ כָל־מָתָם אֶת יוֹרְדֵי
 בּוֹר: אוֹתָם יִרְאֶה פְּרָעָה וְנָחֵם עַל כָּל חֲלָלֵי: נָאֻם אֲדֹנִי יְהוָה: כִּי נָתַן אֶת חֲתִיתוֹ 32,31
 בְּאֶרֶץ חַיִּים וְהִשְׁכַּב בְּתוֹךְ עֲרֵלִים אֶת חֲלָלֵי חֲרִב פְּרָעָה וְכָל הַמוֹנֵה: נָאֻם אֲדֹנִי
 יְהוָה:

וַיְהִי דְּבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם דְּבַר אֶל בְּנֵי עַמֶּךָ וְאֵמַרְתָּ אֲלֵיהֶם אֶרֶץ 35
 כִּי אֲבִיא עֲלֶיהָ חֲרִב וְלִקְחוּ עִם הָאֶרֶץ אִישׁ אֶחָד מִקְצֵיהֶם וְנָתַנּוּ אוֹתוֹ לָהֶם לְצִפָּה:
 וְרָאָה אֶת הַחֲרִיב בָּאָה עַל הָאֶרֶץ וְתִקַּע בְּשׁוֹפָר וְהוֹדִיר אֶת הָעָם: וְשָׁמַע הַשְׁמַע 4,3
 אֶת קוֹל הַשְׁוֹפָר וְלֹא נִזְהַר וְתִבְּוֹא חֲרִב וְתִקְחֻהוּ דָּמוֹ בְּרֵאשִׁית יְהִיָּה: אֶת קוֹל ה

(א) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ב) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ג) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ד) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ה) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ו) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ז) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ח) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(ט) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(י) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(יא) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

(יב) 32,6 מִדְּמָן אֶל הַהָרִים

- 30,22 לכן כה אמר אדני יהוה הנני יעל פרעה מלך מצרים ושברתי את זרעתי:
 והפלתי את החרב מידו: והקצותי את מצרים בגוים וזריתם בארצות: וחזקתי
 24,23 את זרעות מלך בבל ונתתי את חרבי בידו ושברתי את זרעות פרעה ונאק נאקות
 כה חלל לפניו: והחזקתי את זרעות מלך בבל וחזקות פרעה תפלגה
 וידעו כי אני יהוה בתתי חרבי ביד מלך בבל ונמס אותה יעל ארץ מצרים: 5
 26 והקצותי את מצרים בגוים וזריתי אותם בארצות וידעו כי אני יהוה:
 31,א ויהי באחת עשרה שנה בשלישי באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר:
 2 בן אדם אמר אל פרעה מלך מצרים ואל המונו אל מי דמית בגדלך:
 3 הנה ארז בלבנון יפה ענף י- ונבה קומה ובין ענבים היתה צמרתו:
 4 מים גדלוהו תהום לממתהו את נהרתיה הלי-כה- סביבות ממצה ואת תעלתיה 10
 ה שלחה אל כל שדהי: על כן גבהה קמתו מכל עצי השדה ותרכינה סרעפתי
 6 ותארכנה פאלתי ממים רבים בשלתי: יקננו כל עוף השמים ותחת פאלתי
 7 ילדו כל חית השדה ובצלו ישבו קהל גוים רבים: ויף בגדלו בארך דליותיו
 8 כי היה שרשו יעל מים רבים: ארזים לא עממהו בנן אלהים ברושים לא דמו
 15 אל סרעפתי וערמנים לא היו כפאלתי כל עץ בנן אלהים לא דמה אליו ביסיו ו-
 9 ברב דליותיו ויקנאהו כל עצי עדן אשר בנן האלהים:
 י לכן כה אמר אדני יהוה יען אשר נבה בקומה ויתן צמרתו אל בין עבותים:
 12,11 ואתגהו ביד אל גוים: ויכרתהו זרים עריצי גוים ויפשהו יעל הדרים ובכל
 גאיות נפלו דליותיו ותשברנה פאלתי בכל אפיקי הארץ וירדו מצלו כל עפי
 13 הארץ: על מפלתו ישכנו כל עוף השמים ועל פאלתי היו כל חית השדה: 20
 14 למען אשר לא ינבהו בקומתם כל עצי מים ולא יתנו את צמרתם אל בין
 עבתי: כל שתי מים כי כלם נהנו למות אל ארץ תחתית בתוך בני אדם אל
 יורדי בור:
 טו כה אמר אדני יהוה ביום רדתו שאלה האבלתי- עליו את תהום ואמנע
 נהרותיה ויפלאו מים רבים ואקדר עליו לבנון וכל עצי השדה עליו עלקה: 25
 16 מקול מפלתו הרעשתי גוים בהרדי אתו שאלה את יורדי בור וינחמו בארץ- כל
 17 עצי עדן מבחר וטוב לבנון כל שתי מים: גם הם אתו יידרו שאלה את- חללי חרב
 ועלוי- ישבו- בצלו בתוך גוים יאבדו:
 18 אל מי דמית- בכבוד ובגדל בעצי עדן והורדת את עצי עדן אל ארץ תחתית
 30 בתוך ערלים תשכב את חללי חרב
 הוא פרעה וכל המונאי- נאם אדני יהוה:

- 32,א ויהי ב-ע-שתי עשרה שנה בשני עשר חדש באחד לחדש היה דבר יהוה אלי
 2 לאמר: בן אדם שא קינה על פרעה מלך מצרים ואמרת אליו אל- כפיר גוים
 יהדפיית ואתה כתניי בימים וקנח בנחירותיך ותדלח מים ברנליך ותרפס נהרותם: 35
 4,3 כה אמר אדני יהוה ופרשתי עליך את רשתי- והעלית-ך בתרמי: ונמשתיך בארץ
 על פני השדה אמילך והשכנתי עליך כל עוף השמים והשבעתי ממך כל יחית
 6 הארץ: ונתתי את בשרך על הדרים ומלאתי הנאיות ירמתיך: והשקיתי ארץ

—18-8-—

- (א) 30,22 את החזקת ואת הנשקרת • (ב) 31,3 אשור • (ג) וחרש מצל • (ד) 4 עצי
 (ה) 31,6 בסרפתי • (ו) 9 יפה עשיתי • (ז) 31,י ורם לבנו בנבחו
 (ח) 11 עשו יעשה לו כרשעו נרשתי • (י) 12 ויפשהו • (יא) 14 ולא יעמדו אליהם בנבהם
 (א) 10 כתי • (ב) 16 תחתית • (ג) 18 ככה • (ד) 32,3 בקהל (ו) עפים רבים

עֲלִיד וְעַל יֶאֱרִיךְ וְנָתַתִּי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם לְחִרְבוֹת חֶרֶב שְׂקֵמָה מִמֶּגְדֵּל לִי־סִנְהָה 29
וְעַד גְּבוּל כּוּשׁ; לֹא תַעֲבֹר בָּהּ רֶגֶל אָדָם וְרֶגֶל בְּהֵמָה לֹא תַעֲבֹר בָּהּ וְלֹא תֵשֶׁב 11
אַרְבָּעִים שָׁנָה; וְנָתַתִּי אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם שְׂקֵמָה בְּתוֹךְ אֲרָצוֹת נִשְׁמוֹת וְעֵרִיָּה בְּתוֹךְ 12
עָרִים מְחֻרְבוֹת תִּהְיֶין שְׂקֵמָה אַרְבָּעִים שָׁנָה וְהִקְצֵיתִי אֶת מִצְרַיִם בְּנוֹיָם וְזִרְיָתָם 5
בְּאַרְצוֹת;

כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה מִקֵּץ אַרְבָּעִים שָׁנָה אֶקְבֹּץ אֶת מִצְרַיִם מִן הָעַמִּים 13
אֲשֶׁר נִפְצוּ שָׁמָּה; וְשִׁבְתִּי אֶת שְׁבוֹת מִצְרַיִם וְהִשְׁבֹּתִי אֹתָם אֶרֶץ פְּתוּרָם אֶל־אֶרֶץ 14
מִכּוֹרֹתָם וְהָיוּ שֵׁם מַמְלָכָה שְׂקֵלָה; מִן הַמַּמְלָכוֹת תִּהְיֶה שְׂקֵלָה וְלֹא תִתְנַשֵּׂא עוֹד 15
עַל הַגּוֹיִם וְהַמַּעֲשִׂיִּים לְבִלְתִּי רִדּוֹת בְּנוֹיָם; וְלֹא יִהְיֶה עוֹד לְבֵית יִשְׂרָאֵל לִמְבַחָה 16
10 מִזְכִּיר עֹן בַּגּוֹתָם אַחֲרֵיהֶם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי אֲדֹנִי יְהוָה;

וַיְהִי בַעֲשָׂרִים וְשֶׁבַע שָׁנָה בְּרִאשׁוֹן בְּאַחַד לַחֲדָשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר; 17
בֶּן אָדָם נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל הֶעֱבִיד אֶת חֵילוֹ עֹבְדָה גְּדוּלָּה יַעַל צַר כָּל רֹאשׁ 18
מִקֶּרֶחַ וְכָל כְּתָף מְרוּמָה וְשֹׁכֵר לֹא הָיָה לוֹ וּלְחֵילוֹ מִצַּר עַל הָעֹבְדָה אֲשֶׁר עָבַד 19
15 עֲלִיהָ; לֹכֵן כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הִנְנִי נֹתֵן לְנְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל אֶת אֶרֶץ מִצְרַיִם־
וְשִׁלַּל שְׁלָלָה וּבֹזֵז בָּזָה וְהִיתָה שָׁכֵר לְחֵילוֹ; פִּעֲלָתוֹ אֲשֶׁר עָבַד בָּהּ נָתַתִּי לוֹ אֶת כֹּ
אֶרֶץ מִצְרַיִם־ נָאִם אֲדֹנִי יְהוָה;
בְּיוֹם הַהוּא אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְבֵית יִשְׂרָאֵל וְלֹךְ אֲמֵן וְתַחֲנוּן מִהּ בְּתוֹכָם וַיִּדְעוּ כִּי 21
אֲנִי יְהוָה;

20

וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר; בֶּן אָדָם הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ כֹה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הִלְלוּ אֲנִי 30,2
הַיּוֹם; כִּי קָרוֹב יוֹם וְקָרוֹב יוֹם לִיהוָה יוֹם עֲנָן עַת גּוֹיִם יִהְיֶה; וּבֹאֵה חֶרֶב 4,3
בְּמִצְרַיִם וְהִיתָה חֲלָלָה בְּכוֹשׁ בְּנֶפֶל חָלָל בְּמִצְרַיִם וְלָקְחוּ הַמוֹנֶה וְנִהְרְסוּ יְסוּדוֹתֶיהָ;
כּוֹשׁ וּפּוֹם וּלֹכֵכ־ וְכָל הָעָרֵב וְכִלְז־ הִכְרִית־ אֹתָם בְּחֶרֶב יִפְלוּ; כֹּה אָמַר ה.6
25 יְהוָה וְנִפְלוּ סַמְכֵי מִצְרַיִם וַיִּרַד גִּאוֹן עֲזָה מִמֶּגְדֵּל סִנְהָה בְּחֶרֶב יִפְלוּ בָּהּ נָאִם אֲדֹנִי
יְהוָה; וְנִשְׁמוּ בְּתוֹךְ אֲרָצוֹת נִשְׁמוֹת וְעָרֵיו בְּתוֹךְ עָרִים מְחֻרְבוֹת תִּהְיֶינָה; וַיִּדְעוּ כִּי 7,8
אֲנִי יְהוָה בְּתַתִּי אֶשׁ בְּמִצְרַיִם וְנִשְׁכְּרוּ כָל עוֹרֵיהָ; בְּיוֹם הַהוּא יֵצְאוּ מִלִּפְנֵי 9
בָּצִים לְהִתְרִיד אֶת כּוֹשׁ בְּמִטָּה וְהִיתָה חֲלָלָה בָּהֶם; וּבְיוֹם מִצְרַיִם כִּי הִנֵּה בָּאָה;
כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה וְהִשְׁבֹּתִי אֶת הַמּוֹן מִצְרַיִם בִּיד נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל; הוּא 11,1
30 וְעַמּוֹ אֲמֵן עֲרִיצֵי גּוֹיִם מִזְבָּאִים לְשִׁתָּה הָאָרֶץ וְהִרְקִינוּ חֲרֻבוֹתָם עַל מִצְרַיִם וּמִלְאוּ
אֶת הָאָרֶץ חָלָל; וְנָתַתִּי יָאִרִים תְּרֻכָה וּמִכְרַתִּי אֶת הָאָרֶץ בִּיד רָעִים וְהִשְׁפַּתִּי אֶרֶץ 12
וּמִלְאָה בִיד זֵרִים אֲנִי יְהוָה דְּבַרְתִּי;

כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה־ וְהִשְׁבֹּתִי אֶל־יָם מִגֵּן וְנִשְׂאֵא יִבְאָרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִהְיֶה 13
עוֹד וְנָתַתִּי יְרֵאָה בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם; וְהִשְׁמַתִּי אֶת פְּתוּרָם וְנָתַתִּי אֶשׁ בְּעֵזֶן וְעִשִׂיתִי 14
35 שְׁפָמִים בְּנֹא; וְשִׁמַּכְתִּי חֲמַתִּי עַל סִין מִעוֹ מִצְרַיִם וְהִכְרַתִּי אֶת הַמּוֹן לִי־; וְנָתַתִּי 16,17
אֶשׁ בְּמִצְרַיִם חוֹל תַּחֲלִיל סִי־ וְנָא תִהְיֶה לְהַבְקֵעַ וּנְפִרְצָא חֲמַתִּיהָ; בְּחוּרֵי יֶאֱזֵן 17
וּפִי בְּמִטָּה בְּחֶרֶב יִפְלוּ וְהִנֵּה בְּשִׁבִי תִלְכְּנָה; וּבְתַחֲמַנְתָּם חֶשֶׁךְ הַיּוֹם בְּשִׁבְרִי שֵׁם אֶת 18
מִי־מִדֵּי מִצְרַיִם וְנִשְׁכַּת בָּהּ גִּאוֹן עֲזָה הִיא עֵנָן יִכְסֶּנָּה וּבְגוֹתֶיהָ בְּשִׁבִי תִלְכְּנָה;
וְעִשִׂיתִי שְׁפָמִים בְּמִצְרַיִם וַיִּדְעוּ כִּי אֲנִי יְהוָה; 19
40 וַיְהִי בְּאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּרִאשׁוֹן בְּשִׁבְעָה לַחֲדָשׁ הָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר; כֹּ
בֶּן אָדָם אֶת זְרוּעַ פְּרַעְיָה מֶלֶךְ מִצְרַיִם שִׁבְרֵתִי וְהִנֵּה לֹא תִבְשָׁה לְתֵת רִקְאוֹת לְשׁוֹם 21
תִּתְּנוּ לְחִבְשָׁה לְחֻזָּקָה לְתַפֵּשׁ בְּחֶרֶב;

—10—

- 28,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לגנדי צר כה אמר אדני יהוה יען
נבה לבך ותאמר אל אני מושב אלהים ישבתי בלב ימים ואתה אדם ולא אל
4.3 ותתן לבך כלב אלהים: הנה חכם אתה מרנאל חכמים לא עממוך: בחכמתך
ה ובתבונתך עשית לך חיל ותעש זהב וכסף באוצרותיך: ברב חכמתך ברקלתך
6 הרבית חילך ויגבה לבבך בחילך: לכן כה אמר אדני יהוה יען תתן את לבבך
7 כלב אלהים: לכן הגני מביא עליך ורים עריצי נזים ודריקו תרכותם על יפי
9.8 חכמתך וחללו יפעתך: לשחת יורידוך ומת: ממותי חלל בלב ימים: האמר תאמר
אלהים אני לפני הרגך ואתה אדם ולא אל ביד מחללך: מותי ערלים תמות ביד
ורים כי אני דברתי נאם אדני יהוה:
- 12.11 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שא קינה על מלך צור ואמרת לו כה
13 אמר אדני יהוה אתה חותם תבנית מלא חכמה וכליל יפי: בעדן נן אלהים
היית כל אבן יקרה מסכתך אדם פסדה ויהלם תרשיש שהם וישפה ספיר נפך
14 וברקת זהב מלאכת יתפיד ונקבך כך: ביום הבראך: אֶת־הַכְּרוּבִים־אֵלֶיךָ
15 ונתתך בזה קרש אלהים: בתוך אבני אש התהלכת: תמים אתה בדרכיך מיום
16 הבראך עד נמצא עולתה כך: ברב רקלתך מלא: תוכך חסם ותחמא ואחללך מזה
17 אלהים ואפוך ה־כְּרוּבִים סתוך אבני אש: נבה לבך ביפך שחת חכמתך על
18 יקעתך על ארץ השלכתך לפני מלכים נתתך לראוה כך: מלב שוניך בעול
רקלתך חללת יקדשך ואוצא אש מתוכך היא אכלתך ואתנך לאפר על הארץ
19 לעיני כל ראיך: כל יודעך בעמים שממו עליך בלהות היית ואינך עד עולם:
- 20
- 22.כ ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל צידון והגבא עליה: ואמרת
כה אמר אדני יהוה הגני עליך צידון וגבדרתי בתוכך וידעו כי אני יהוה בעשותי
23 בה שפמים ונקדשתי בה: ושלחתי בה דבר ודם בחוצותיה ונפלי חלל בתוכה
בחרב עליה מסביב וידעו כי אני יהוה:
- 24 ולא יהיה עוד לבית ישראל סלון ממאיר וקוץ מכאב מכל מביבתם השאמים
אותם וידעו כי אני אדני יהוה:
- כה אמר אדני יהוה בקבצי את בית ישראל מן העמים אשר נפצו כם
26 ונקדשתי כם לעיני הגוים וישבו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב: וישבו
עליה לבטח ובנו בתים וגמעו כרמים וישבו לבטח בעשותי שפמים בכל השאמים
אתם מסביבותם וידעו כי אני יהוה אלהיהם:
- 30

- 29,2.א בשנה העשרית בעשרי בשנים עשר לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן
3 אדם שים פניך אל פרעה מלך מצרים והגבא עליו ועל מצרים כלה: דבר ואמרת
כה אמר אדני יהוה הגני עליך פרעה מלך מצרים התניף הגדול הרבך בתוך יאריו
4 אשר אמר לי יאר: ואני עשיתי: ונתתי חומים בקלייך והדבקתי דנת יאריך
35 בקשקשתך והעליתך מתוך יאריך ואת כל דנת יאריך בקשקשתך תדבק:
ה וגמשתך המדברה אותך ואת כל דנת יאריך על פני השדה תפול לא תאסף
6 ולא תקבד: לחית הארץ ולעוף השמים נתתך לאכלה: וידעו כל ישיבי מצרים כי
7 אני יהוה יען היותך משענת קנה לבית ישראל: בתפושם כך בכף תרץ ובקעת
8 להם כל כף ובהשענם עליך תשבר והמלכות להם כל מתנים: לכן כה אמר
9 אדני יהוה הגני מביא עליך תרב והכרתי ממך אדם ובהמה: והיתה ארץ מצרים
לשקמה ותקבה וידעו כי אני יהוה יען אמר יאר לי ואני עשיתי: לכן הגני

ועלך ועל יאריך ונתתי את ארץ מצרים לחריבות חרב שקמה ממגדל ליסנה 29
ועד נבול כוש: לא תעבר בה רגל אדם ורגל בהמה לא תעבר בה ולא תשב 11
ארבעים שנה: ונתתי את ארץ מצרים שקמה בתוך ארצות נשמות ועריה בתוך 12
ערים מחרבות תהיין שקמה ארבעים שנה והפצתי את מצרים בנזים וזריתים
5 בארצות:

כי כה אמר. אדני יהוה מקץ ארבעים שנה אקבץ את מצרים מן העמים 13
אשר נפצו שמה: ושבתי את שכנות מצרים והשכתי אתם ארץ פתרום אל ארץ 14
מכורתם והיו שם ממלכה שקלה: מן הממלכות תהיה שקלה ולא תתנשא עוד 15
על הגוים והמעצמים לבלתי רדות בנזים: ולא יהיה עוד לבית ישראל למבטח 16
10 מזכיר עון בפנותם אחריהם וידעו כי אני אדני יהוה:

ויהי בעשרים ושבע שנה בראשון באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: 17
בן אדם נבוכדראצר מלך בבל העביר את חילו עברה גדולה יעל צר כל ראש 18
מקרה וכל כתף מרומה ושבר לא היה לו ולחילו מצר על העברה אשר עבר
15 עליה: לכן כה אמר אדני יהוה הנני נתן לבוכדראצר מלך בבל את ארץ מצרים- 19
ושלל שללה וכוזו בזה והיתה שקר לחילו: פעלתו אשר עבר בה נתתי לו את כ
ארץ מצרים- נאם אדני יהוה:
ביום ההוא אצמית קרן לבית ישראל ולך אתן פתחון פה בתוכם וידעו כי 21
אני יהוה:

20

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה היללו א. 2,30
הה ליום: כי קרוב יום וקרוב יום ליהוה יום ענן עת גוים יהיה: וכאה חרב 4,3
במצרים והיתה חלקלה בכוש בנפל חלל במצרים ולקחו המונה ונהרסו יסודותיה:
כוש ופום ולו-כ- וכל הערב וכל-ז-ה-כ-ית-א- אתם בחרב יפלו: כה אמר ה. 6
25 יהוה ונפלו סמכי מצרים וירד גאון עזה ממגדל סנה בחרב יפלו בה נאם אדני
יהוה: ונשמו בתוך ארצות נשמות ועריו בתוך ערים נחרבות תהיינה: וידעו כי 7,8
אני יהוה בתמי אש במצרים ונשברו כל עזריה: ביום ההוא יצאו מלאכים מלפני 9
בצים להתריד את כוש קטח והיתה חלקלה בהם: וביום מצרים כי הנה באה:
כה אמר אדני יהוה והשבתי את המון מצרים ביד נבוכדראצר מלך בבל: הוא 11,1
30 ועמו אתן עריצי גוים מובאים לשחת הארץ והריקו חריבותם על מצרים ומלאו
את הארץ חלל: ונתתי יארים תרבה ומכרתי את הארץ ביד רעים והשפתי ארץ 12
ומלאה ביד זרים אני יהוה דברתי:

כה אמר אדני יהוה- והשבתי אל-ים מנף ונשיא יבא ארץ מצרים לא יהיה 13
עוד ונתתי ידאה בארץ מצרים: והשפתי את פתרום ונתתי אש בצעון ועשיתי 14
35 שפמים בנא: ושפכתי חמתי על סין מעוז מצרים והכרתי את המון נ-י: ונתתי 16,17
אש במצרים חול תחיל ס-י-ן ונא תהיה להבקע וינפרצו ח-מתי-ה: בתורי יאון 17
ופי קטת בחרב יפלו והנה בשבי תלכנה: ובתחמנתם חשך היום בשקרי שם את 18
מ-י-ה מצרים ונשבת בה גאון עזה היא ענן יכסנה ובנותיה בשבי תלכנה:
ועשיתי שפמים במצרים וידעו כי אני יהוה: 19
40 ויהי באחת עשרה שנה בראשון בשבעה לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: כ
בן אדם את זרוע פרעה מלך מצרים שכרתי והנה לא קבשה לתת רפאות לשום 21
תגול לחבשה לחזקה לתפש בחרב:

--18-04

- 28,2.א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אמר לגנדי צר כה אמר אדני יהוה יען
נבה לבך ותאמר אל אני מושב אלהים ישבתי בלב ימים ואתה אדם ולא אל
4.3 ותתן לבך כלב אלהים: הנה חכם אתה מדנאל חכמים לא עממך: בחכמתך
ה ובתבונתך עשית לך חיל ותעש זהב וכסף באוצרותיך: ברב חכמתך ברקלתך
6 הרבית חילך וינבה לבבך בחילך: לכן כה אמר אדני יהוה יען תתן את לבבך
7 כלב אלהים: לכן הנני מביא עליך זרים עריצי גוים והריקו תרבותם על יפי
9.8 חכמתך וחללו יפתתך: לשחת יורידוך ומת: ממותי חלל כלב ימים: האמר תאמר
אלהים אני לפני ה' ואתה אדם ולא אל ביד מחלליך: מותי ערלים תמות ביד
זרים כי אני דברתי נאם אדני יהוה:
- 12.11 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שא קינה על מלך צור ואמרת לו כה
13 אמר אדני יהוה אתה חותם תבנית מלא חכמה וכליל יפי: בערן נן אלהים
היית כל אבן יקרה מסכתך אדם פסדה ויהלם תרשיש שהם וישפה ספיר נפך
14 וברקת וזהב מלאכת יתפיד ונקבך כך: ביום הבראך: אֶת־הַכְּרוּבִים
15 ואתה בחר קדש אלהים: בתוך אבני אש התהלכת: תמים אתה בדרכיך מיום
16 הבראך עד נמצא עולתה כך: ברב רקלתך מלא: תוכך חסם ותחמא ואחלך מהר
17 אלהים ואפוך ה־כְּרוּבִים מתוך אבני אש: נבה לבך ביפך שחת חכמתך על
18 יפתתך על ארץ השלכתך לפני מלכים נתתך לרָאוֹה כך: מלב עוֹנֵיךְ בָּעוֹל
רקלתך חללת יקדשך ואוצא אש מתוכך היא אכלתך ואתנך לאפר על הארץ
19 לעיני כל ראיך: כל יודעך בעמים שממו עליך בלחות היית ואינך עד עולם:
- 20
- 22.ב ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פגיון אל צידון והגבא עליה: ואמרת
כה אמר אדני יהוה הנני עליך צידון ונכבדתי בתוכך וידעו כי אני יהוה בעשותי
23 בה שפטים ונקדשתי בה: ושלחתי בה דבר ודם בחוצותיה ונפלי חלל בתוכה
בחרב עליה מסביב וידעו כי אני יהוה:
- 24 ולא יהיה עוד לבית ישראל סלון ממאיר וקוץ מכאב מכל סביבתם השאמים
25 אותם וידעו כי אני אדני יהוה:
- כה אמר אדני יהוה בקבצי את בית ישראל מן העמים אשר נפצו כם
26 ונקדשתי כם לעיני הגוים וישבו על אדמתם אשר נתתי לעבדי ליעקב: וישבו
עליה לבטח ובנו בתים ונסעו כרמים וישבו לבטח בעשותי שפטים בכל השאמים
30 אתם מסביבותם וידעו כי אני יהוה אלהיהם:

- 29,2.א בשנה העשרית בעשרי בשנים עשר לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן
3 אדם שים פגיון אל פרעה מלך מצרים והגבא עליו ועל מצרים כלה: דבר ואמרת
כה אמר אדני יהוה הנני עליך פרעה מלך מצרים התניף הגדול הרבץ בתוך יארי
4 אשר אמר לי יארי ואני עשיתי: ונתתי חתים בלתיך והדבקתי דגת יאריך
35 בקשקשתך והעליתך מתוך יאריך ואת כל דגת יאריך בקשקשתך תדבק:
ה ונמשכת המרברה אותך ואת כל דגת יאריך על פני השרה תפול לא תאסף
6 ולא תקבד: לחית הארץ ולעוף השמים נתתך לאכלה: וידעו כל ישיבי מצרים כי
7 אני יהוה יען היותך משענת קנה לבית ישראל: בתפושם כך בכף פרוץ ובקעת
8 להם כל כף ובהשענם עליך תשבר והמעדות להם כל מתנים: לכן כה אמר
40 אדני יהוה הנני מביא עליך חרב והכרתי ממך אדם ובהמה: והיתה ארץ מצרים
לשקמה ותקרה וידעו כי אני יהוה יען אמר יאר לי ואני עשיתי: לכן הנני

- כי כה אמר אדני יהוה בתמי אתך עיר נחרכת כערים אשר לא נושבו בהעלותי. 26,19
עליך את תהום וכסוך המים הרפים; והורדתך אל- יורדי בור אל עם עולם והושבתך כ
בארץ תחתיות יב-תרכות מעולם את יורדי בור למען לא תשבי ולא יתניצבי
בארץ חיים; בלהות אתנך ואינך ותבקש ולא תמצאי עוד לעולם נאם אדני יהוה; 21
ויהי דבר יהוה אלי לאמר; ואתה בן אדם שא על צר קינה; ואמרת לצור א-27,3
השכבת על מבואת ים לכלת העמים אל איים רפים כה אמר אדני יהוה צור
את אמרת אני כלילת יפי; בלב ימים נבולך בנך כללו יפך; ברושים משגיר ה-4
בנו לך את כל לחתיך; ארז מלבנון לקחו לעשות גרן עליך; אלונים מכשן עשו 6
משמך קרשך עשו שן יבתאשרים; מאי כתיים; שש בקקמה ממצרים היה מקרשך 7
להיות לך לגם תכלת וארגמן מאי אלישה היה מכשך; 10
ישובי צידון וארנד היו שמים לך חכמך צור היו כך המה חבליך; זקני נבל 9,8
וחכמיה היו כך מחזיקי ברקך • כל אניות הים ומלחיהם היו כך לערב מערבך;
כוש ולוב; ופוט היו בחילך אנשי מלחמתך מן וכוכע תלו כך המה נתנו הורדך; י
בני ארנד על תומותך סביב ונמדים במגדלותיך היו שלמיהם תלו על תומותיך 11
סביב המה כללו יפך; 15
תרשש סחרתך מרב כל הון בכסף ברזל ברזל ועופרת נתנו עזבוניך; יון 13,12
תובל ומשך המה רכליך בנפש אדם וכלי נחשת נתנו מערבך; סבית תוגרמה 14
סוסים ופרדים נתנו עזבוניך; בני ל-דן רכליך איים רפים יתחלת יך קרנות 15
שן וד-בנים השיבו אשכך; א-ד-ם סחרתך מרב מעשך בנפך ארגמן ורקמה 16
ובון וראמות וכרפד נתנו בעזבוניך; יהודה וארץ ישראל המה רכליך בחפי סנית 17
ופנן ודבש ושמן וצרי נתנו מערבך; דמשק סחרתך ברב מעשך מרב כל הון 18
בין תלבון וצמר צרז; • בעזבוניך נתנו; • א-א-א-א ברזל עשות קדה וקנה במערבך 19
היה; דן רכלתך בבגדי חפש לרכבה; ערב וכל נשיאי קדר המה סחרי יך כ-21
בכרים ואילים ועתודים במ סחרך; • שבא ורעמה המה רכליך בראש כל בשם 22
ובכל אבן יקרה וזהב נתנו עזבוניך; תרן וכנה ועדן אשור כלמד; המה רכליך 24,23
במכללים בגלומי תכלת ורקמה ובגנוי ברמים בחבלים חבשים וארזים יבם רכלתך;
אניות תרשש רכליך • ב-מערבך • ותמלאי ותכבדי מאד בלב ימים; כה
במים רפים הקאוך השמים אתך רוח הקדים שךך בלב ימים; הונך ועזבוניך 27,26
מערבך מלחך וחבליך מחזיקי בךך וערבי מערבך וכל אנשי מלחמתך אשר כך
30 ו-כל קהלך אשר בתוכך יפלו בלב ימים ביום מפלתך; לקול זעקת חבליך ירעשו 28
מבצריך; וירדו מאניותיהם כל תפשי משום מלחים כל חבלי הים • על הארץ 29
יעמדו; והשמיעו עליך בקולם ויועקו מרה ויעלו עפר על ראשיהם באפר יתפלשו; ל
והקריחו יעליך קרחו ותגרו שקים וכו יעליך במר נפש מספד מר; ונשאו יעליך 32,31
בניהיהם קינה וקוננו עליך
35	מי כצור כי-בדה	בתוך הים;
	בצאת עזבוניך מימים	השבעת עמים רפים
	ברב הונך ומערבך	העשרת מלכי ארץ;
34	עת-ה- נש-בך-ה- בימים	במעמקי מים
	מערבך וכל קהלך	בתוכי נפלו;
40	כל ישובי האיים	שממו עליך
	ומלכיהם שערו שער	רעמו פני-הם;
	סחרים בעמים	שרקו עליך
	בלהות היית	ואינך עד עולם;

(א) 27,11 וחילך • (ב) 14 ופרשים • (ג) 19 דן ויון • (ד) 22 רכלי • (ה) 23 רכלי שבא • (ו) רכלתך

25,4 בגולה: לכן הגני נתנך לבני קדם למוֹרֶשֶׁה וישָׁבוּ מִירוּתֵיהֶם בְּךָ ונתנו בך משכניהם
 ה המה יאכלו פֶּרֶךְ והמה ישְׁתוּ חֶלֶבְךָ: ונתתי את רבה לנֹהֵם נמלים ואת בני
 6 עֲמֹן לִמְרִיץ צֶאֱן וידעתם כי אני יהוה: כי כה אמר אדני יהוה יען מִתְאַדֵּךְ יד
 7 וְקֶעֶד בְּרִגְלִי יִשְׁאָמֶךָ בְּנֶפֶשׁ עַל אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל: לכן הגני נסיתי את ידי
 8 עֲלֶיךָ ונתתיך לִבִּי לְנוֹם וְהִכְרַתִּיךָ מִן הָעַמִּים וְהֵאֲבֹדְתִיךָ מִן הָאֲרָצוֹת אֲשֶׁמִּידֹךְ
 וידעת כי אני יהוה:

9,8 כה אמר אדני יהוה יען אמר מואב בִּי הנה ככל הגוים בית יהודה: לכן
 הגני פָּתַח את כתֶּף מואב יִמִּי מְעֵרִים מִקְדָּהוּ צִבִּי אֶרֶץ בֵּית הַיְּשִׁימוֹת בַּעַל מְעֹן
 י וקִיֵּיתִימָה: לבני קדם על בני עֲמֹן ונתתיה למוֹרֶשֶׁה לְמַעַן לא תִּזְכַּר בְּנֵי עֲמֹן
 11 בְּנִים: ובמואב אֲעֲשֶׂה שְׂפָטִים וידעו כי אני יהוה:
 12 כה אמר אדני יהוה יען עֲשׂוֹת אֲדוֹם בְּנָקֶם נָקָם לְבֵית יְהוּדָה ויאֲשִׁמוּ אֲשָׁם
 13 ונִקְמָו נִקְמָם: לכן כה אמר אדני יהוה ונִסִּיתִי יָדִי עַל אֲדוֹם וְהִכְרַתִּי מִמֶּנָּה אֲדָם
 14 וְהֵאֲבֹהָ ונתתיה תְּרֻבָּה מְתִימָן ודָּרְגָה בְּתֹרֵב יִפְּלוּ: ונתתי את נִקְמָתִי בְּאֲדָם בִּיד
 עַמִּי יִשְׂרָאֵל וְעָשׂוּ בְּאֲדָם כְּאִפִּי וְכִחְמָתִי וידעו את נִקְמָתִי נָאֻם אֲדֹנִי יְהוֹה:
 15 כה אמר אדני יהוה יען עֲשׂוֹת פְּלִשְׁתִּים בְּנִקְמָה ויִנְקְמוּ נָקָם בְּשָׂאֵם בְּנֶפֶשׁ
 16 לְמִשְׁחִית אֵיבָת עוֹלָם: לכן כה אמר אדני יהוה הגני נוסה ידי עַל פְּלִשְׁתִּים
 17 וְהִכְרַתִּי אֶת כְּרָתִים וְהֵאֲבֹדְתִי אֶת שְׂאֵרֵית חוֹף הַיָּם: וְעָשִׂיתִי בָם נִקְמֹת גְּדוּלוֹת
 בְּתוֹכָהֶן חֲמָה וידעו כי אני יהוה בְּתַתִּי אֶת נִקְמָתִי בָם:

26,2,4 ויהי בעשתי עשרה שנה באחד לחדש היה דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם
 יען אֲשֶׁר אֲמַרְהָ צֹר עַל יְרוּשָׁלַם הֵאֵחָ נִשְׁבְּרָה דְּלָתוֹת הָעַמִּים נִסְבָּה אֵלַי אֲפִלְאָה
 3 הִתְרַבָּה: לכן כה אמר אדני יהוה הגני עֲלֶיךָ צֹר וְהֵעֵלִיתִי עֲלֶיךָ גּוֹיִם רַבִּים כְּהַעֲלֹת
 4 הַיָּם יָצְאוּ: וְשָׂחֲתוּ חֹמֹת צֹר וְהִרְסוּ מִגְדְּלֶיהָ וְסִחֲתִי עֲפָרָה מִמֶּנָּה ונתתי אותה
 5 לְצִדִּיחַ סֹלֶעַ: מִשְׁמַח תְּרִמִּים תִּהְיֶה בְּתוֹךְ הַיָּם כִּי אֲנִי דִבַּרְתִּי נָאֻם אֲדֹנִי יְהוֹה
 6 וְהִיָּתָה לְכוֹ לְנוֹם: וּבְנוֹתֶיהָ אֲשֶׁר בְּשָׂדֶה בְּחֶרֶב תִּהְרַגְנָה וידעו כי אני יהוה:
 7 כִּי כֹה אֲמַר אֲדֹנִי יְהוֹה הֲגִנִּי מִבֵּיא יַעַל צֹר נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל מִצָּפוֹן
 8 מֶלֶךְ מַלְכִּים בְּסוּם וּבִרְכָב וּבִפְרָשִׁים וּבִכְהֵל עַמִּים רַבִּים: בְּנוֹתֶיךָ בְּשָׂדֶה בְּתֹרֵב
 9 יִהְיֶה ונתן עֲלֶיךָ דִּיק וּשְׁפָךְ עֲלֶיךָ סִלְלָה וְהָקִים עֲלֶיךָ צִנָּה: וּמָחִי קִבְּלוּ יִתֵּן בְּחִמּוֹתֶיךָ
 י וּמִגְדְּלֶיךָ יִתֵּן בְּחִרְבוֹתָיו: מִשְׁפָּעַת סוּסֵיוֹ יִכְסֹּךְ אֶבְרָם מִקּוֹל פֶּרֶשׁ וּגְלָגַל וּרְכָב
 11 תִּרְעַשְׁנָה חוֹמוֹתֶיךָ בְּכוֹאוֹ בְּשַׁעֲרֶיךָ כְּמִבּוֹאֵי עִיר מִקְּעָה: בְּפִרְסוֹת סוּסֵיוֹ יִרְסֹם אֶת
 12 כָּל חוֹצוֹתֶיךָ עִמָּךְ בְּתֹרֵב יִהְיֶה וּמִצְבוֹת עֶזְךָ לְאֶרֶץ תִּרְדִּי: וְשָׁלְלוּ חֵילֶךָ וּבְזוּוּ רִקְלֶתְךָ
 13 וְהִרְסוּ חוֹמוֹתֶיךָ וּבְתִי חֲמֹדֶתְךָ יִתְּצוּ וְאֲבִנֶיךָ וְעִצֶּיךָ וְעִפְרֶיךָ בְּתוֹךְ מִים יִשְׁיֻמוּ: וְהִשְׁבַּחְתִּי
 14 הַמֶּן שִׁירֶיךָ וְקוֹל כְּנוּרֶיךָ לֹא יִשְׁמַע עוֹד: ונתתִּיךָ לְצִדִּיחַ סֹלֶעַ מִשְׁמַח תְּרִמִּים תִּהְיֶה
 לֹא תִבְנֶה עוֹד כִּי אֲנִי יְהוֹה דִּבַּרְתִּי נָאֻם אֲדֹנִי יְהוֹה:
 15 כֹּה אֲמַר אֲדֹנִי יְהוֹה לְצוֹר הֲלֹא מִקּוֹל מַפְלֶתְךָ בְּאֵנֶךָ חָלַל קְדֵרְנִי בְּתוֹכְךָ
 16 יִרְעָשׁוּ הָאִיִּים: וִירְדּוּ מֵעַל כְּסֹאוֹתָם כָּל נְשִׂאֵי הַיָּם וְהִסִּירוּ אֶת מַעֲלִיָּהֶם וְאֶת בְּגָדֵי
 17 רִקְסָתָם יִפְשְׁמוּ תִרְדּוֹת יִלְבְּשׁוּ עַל הָאֶרֶץ יִשְׁבוּ וְתִרְדּוּ לְרַנְעִים וּשְׁמָמוּ עֲלֶיךָ: וְנִשְׁאָו עֲלֶיךָ
 קִינָה וְאָמְרוּ לֵךְ

אֵיךְ יִגְשַׁבֵּת מִיָּם הָעִיר הַהִלָּלָה:
 אֲשֶׁר נִתְּנָה תִּתִּיתָהּ לְכָל יוֹשְׁבֶיהָ:
 40 עָתָה יִתְּרֻדוּ הָאִיִּים יוֹם מִסְּפֶלֶתְךָ

18

(א) 25,6 ותשטח בכל (ב) 8 ושעיר (ג) 9 מהערים (ד) 26,17 אבדת
 (ה) 26,17 אשר היתה חזקה בים היא וישביה (ו) 28 ונבהלו האיים אשר בים מפאתך

ולכו: ור-ג-ם: עליהן אבן* וברא אותהן בחרבותם בניהן ובנתיהן יהרגו ובתיהן יהרגו
באש ישרפו: והשבתי ומה מן הארץ ונפשו כל הנשים ולא תעשינה כופתכנה: 48
ונתנו ופתכנה עליכן וחמאי גליליכן תשאינה וידעתם כי אני אדני יהוה: 49

5 ויהי דבר יהוה אלי בשנה התשיעית בחדש העשירי בעשור לחדש לאמר: א
בן אדם כתוב לך את שם היום¹ הזה סמך מלך בבל יעל ירושלם בעצם היום 2
הזה: ומשל אל בית המרי משל ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה שפת הסיר 3
שפת וגם יצק בו מים: אסף נתחיה אליה כל נחם טוב ירך וכתף מבחר עצמים 4
מלא: מבחר הצאן לקוח וגם דור העצים תחתיה רחם גלתחיה גם קשלו עצמיה 5
10 בתוכה:

לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים סיר אשר תלאתה בה וחלאתה 6
לא יצאה ממנה: כי דמה בתוכה היה על צחיח סלע שמתהו לא שפכתהו על 7
הארץ לכפות עליו עפר: להעלות חמה לנקם נקם נתתי את דמה על צחיח סלע 8
לבלתי הפכות: לכן כה אמר אדני יהוה אוי עיר הדמים גם אני אנדיל המדורה: 9
15 ורבה העצים תדלק האש התם הבשר והרקק המרקחה²: לנתחיה לנתחיה הוציאה י
לא נפל עליה גורל: והעמידה על גחליה נקה למען תחם ותרר נחשתה ונתכה 11
בתוכה סמאתה תגם חלאתה: 12 ולא תצא ממנה רבת חלאתה באש: 12
יען קדחתך ולא מדרת מסמאתך לא תמדי עוד עד תגדחי את חסתי כך: 13
אני יהוה דברתי באה ועשיתי לא אפרע ולא אחוס ולא אצחם כדרכך וכעלילותך 14
20 שפמתיך נאם אדני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנני לקח ממך את מחמד עיניך 16
במנפה ולא תספר ולא תבכה ולוא תבוא דמעתך: האנק דם יאבל יסחים לא 17
תעשה פאך חבוש עליך ונעליך תשים ברנליך ולא תעמה על שפם ולחם 18
אזגיים לא תאכל: ואדבר אל העם בבקר ותמת אשתי בערב ואעש בבקר כאשר 19
25 צייתי: ויאמרו אלי העם הלא תגיד לנו מה אלה לנו כי אתה עשה: ואמר אליהם
דבר יהוה היה אלי לאמר: אמר לבית ישראל כה אמר אדני יהוה הנני מחלל 21
את מקדשי נאון עזכם מחמד עיניכם ומחמל נפשכם ובניכם ובנותיכם אשר 22
עזבתם בדרך יפלו: ועשיתם כאשר עשיתי על שפם לא תעשו ולחם אזגיים לא 23
תאכלו: ומאזגיים על ראשיכם ונעליכם ברנליכם לא תספרו ולא תבכו ונמקתם 24
30 בעונותיכם ונהמתם איש אל אחיו: והיה יחזקאל לכם למופת ככל אשר עשה
תעשו בבאה וידעתם כי אני אדני יהוה:

ואתה בן אדם הלוא ביום קחתי מהם את קצום משוש תפארתם את מחמד כה 25
עיניהם ואת משא נפשם בניהם ובנותיהם: ביום ההוא יבוא הפלים אליך 26
להשמעות אוננים: ביום ההוא יפתח פיה את הפלים ותדבר ולא תאלם עוד והיית 27
35 להם למופת וידעו כי אני יהוה:

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל בני עמון והנבא עליהם: א. 25.2
40 ואמרת לבני עמון שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה יען אמרך האח 3
על מקדשי כי נחל ו-על ארמת ישראל כי נשמה ו-על בית יהודה כי הלכו

— יחזקאל —

(7) 24.1 והעצמות יחור

(8) 24.2 את עצם היום

(9) 23.47 קהל

(10) 23.12 חלאתה: בסמאתך ומה

(11) 24.12 תאנים תלאת

23. המה גלו ערנותה בנייה ובנותיה לקחו ואותה בחרב הרגו ותהי שם לנשים ושקצים עשו בה:

- 11 ותרא אחותה אהליבה ותשתת ענבתה ממנה ואת תונותיה מונוני אחותה:
 12 על בני אשור ענבה פחות וסגנים ירבים לבשי מכלול פרשים רכבי סוסים
 14.13 בחורי חמד כלם: וארא כי נטמאה דרך אחד לשתיהן: ותוסף אל תונותיה ותרא
 15 אנשים מקקים על הקיר צלמי כשדים חקקים בשש: חגדי אזור במתניהם
 16 סרוחי מבולים בראשהם מראה שלישים כלם דמות בני בבל כשדים ארץ מולדתם:
 17.16 ותענב עליהם למראה עיניה ותשלח מלאכים אליהם כשדימה: ויבאו אליה בני
 18 בבל למשכב ידים ויטמאו אותה בתונותם ותישבע: בס ותקע נפשה מהם: ותגל
 19 תונותיה ותגל את ערנותה ותקע נפשי מעליה כאשר נקעה נפשי מעל אחותה:
 20 ותרכה את תונותיה לזכר את ימי נעוריה אשר זנתה בארץ מצרים: ותענבה על
 21 פלגשיהם אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם: ותפקדי את זמת נעוריה
 בעשיות ב-מצרים דרך למעך שדי נעוריה:
 22 לכן אהליבה כה אמר אדני יהוה הנני מעיר את מאהבך עליך את אשר
 23 נקעה נפשך מהם והבאתים עליך מסביב: בני בבל יכל כשדים פקוד ושוע וקוע
 15 יכל בני אשור אותם בחורי חמד פחות וסגנים כלם שלישים ירבים רכבי סוסים
 24 כלם: ובאו עליך יבאצן רכב וגלגל ובקהל עמים צנה ומגן וקובע ישימו עליך
 25 כה מביב ונתתי לפניהם משפט ושמסוך במשפטיהם: ונתתי קנאתי כך ועשו
 אותך בחמה אפך ואוניך יסירו ואחריהך בחרב תפול המה בניך ובנותיך יקחו
 27.26 ואחריהך תאכל באש: והפשימוך את בנך ולקחו כלי תפארתך: והשבתני ופתך
 20 ממך ואת זנותך מארץ מצרים ולא תשא עיניך אליהם ומצרים לא תזכרי עוד:
 28 כי כה אמר אדני יהוה הנני נתן ביד אשר שגאת ביד אשר נקעה נפשך מהם:
 29 ועשו אותך בשגאה ולקחו כל יניעך ועובדך ערם ועריה וגולה ערנת וגוניך ופתך
 31.17 ותונותיך עשה אלה לך בזנותך אחרי ניום על אשר נטמאת בגלוליהם: בדרך
 32 אחותך הלכך ונתתי כוסה בידך: כה אמר אדני יהוה כוס אחותך תשתי העקקה
 25 והרבה תהיה לצחק וללעג קרבה להכיל: שפרון ויגון תפלאי כוס שמה ושמה
 33 כוס אחותך: ושתית אותה ומצית ושך תנתקי כי אני דברתי נאם אדני
 34 לה יהוה: לכן כה אמר אדני יהוה יען שכתת אותי ותשלכי אותי אחרי נך וגם את
 שאי ופתך ואת תונותיך:
 36 ויאמר יהוה אלי בן אדם הִתְשַׁפּוּט את אהלה ואת אהליבה והגד להן את
 37 תועבותיהן: כי נאפו ודם בידיהן ואת גלוליהן נאפו וגם את בניהן אשר ילדו לי
 38 העבירו להם לאכלה: עוד זאת עשו לי טמאו את מקדשי ואת שבתותי חללו:
 39 ובשחטם את בניהם לגלוליהם ויבאו אל מקדשי ביום ההוא לחללו והנה כה עשו
 40 בתוך ביתי: ואף כי תשלחנה לאנשים באים ממרחק אשר מלאך שלוח אליהם
 41 והנה באו לאשר רחצת כחלת עיניך ועדית עדי: וישבת על מטה כבודה ושלחן
 42 ערוך לפניך וקמרתי ושמי שמת עליה: וקול המון שרים בה ואל אנשים מרב
 אדם סובאים ממדבר ויתנו צמידים אל ידיהם ועטרת תפארת על ראשיהם:
 44 ויבוא אליהם כבוא אל אשה זונה כן באו אל אהלה ואל אהליבה לעשות ומה:
 45 מה ואנשים צדיקים המה ישפטו אותה משפט נאפות ומשפט שפכות דם כי נאפת
 46 הנה ודם בידיהן: כי כה אמר אדני יהוה העלה עליה עליה קהל ונתן אתהן לזונה

— יחזקאל —

(7) 38 ביום ההוא

(8) 34 ואת חרשית תנרמי

(9) 23.33 שפרון

(10) 43 ואמר לקלה נאפים עת יונה תונותיה והיא:

(11) 42 סובאים

ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שתיים נשים בנות אם אתה הייו: 23,24
 35 ותונינה במצרים בנעוריה-^א שמה מעכו שדיהן ושם עשו דדי בתוליהן: ושמותן 4.3
 אקלה הגדולה ואקליבה אחותה ותהיינה לי ותלדנה בנים ובנות: ותון ה
 אקלה תתני ותענב על מאהביה יעל אשור ירביים: לבש תכלת פחות 6
 וסגנים בחורי חמד כלם פרשים רכבי סוסים: ותתן תזנותיה עליהם מבתר 7
 בני אשור כלם ובכל אשר ענבה בכל נלוליהם נטמאה: ואת תזנותיה 8
 40 סמצים לא עזבה כי אותה שכבו בנעוריה והמה עשו דדי בתוליה וישמכו
 תזנותם עליה: לכן נתתיה ביד מאהביה ביד בני אשור אשר ענבה עליהם: 9

- 21 יהוה הנני מצית בך אש ואכלה בך כל עץ לח וכל עץ יבש לא תכבה להבת
 4 שלהבת ונצרכו בה כל פנים מנגב צפונה; וראו כל בשר כי אני יהוה בערתי
 ה לא תכבה; ואמר אלהי אדני יהוה המה אמרים לי הלא ממשל משלים הוא;
 7.6 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל ירושלם והפף יעל
 8 מקדשי-ה והנבא יעל אדמת ישראל; ואמרת לאדמת ישראל כה אמר יהוה הנני
 9 יעליך והוצאתי חרבי מתערה ומכרתי ממך צדיק ורשע; יען אשר הכרתי ממך
 י צדיק ורשע לכן תצא חרבי מתערה יעל כל בשר מנגב צפונה; וידעו כל בשר
 11 כי אני יהוה הוצאתי חרבי מתערה לא תשוב עוד; ואתה בן אדם האנח
 12 בשברון מתנים ובמטרות מאנח לעיניהם; והיה כי יאמרו אליך על מה אתה
 10 נאנח ואמרת יעל שמועה כי באה ונקם כל לב ורפו כל ידים וקהתה כל רוח
 וכל ברקים תלכנה מים הנה באה ונהיתה נאם אדני יהוה;
 14.13 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא ואמרת כה אמר יהוה אמר
 15 חרב חרב
 הוחדה וגם מרוסה;
 16 21,16 ויתן אתה לטובת
 17 לתפש בכף
 18 למען טבח טבח הוחדה
 19 למען קה-הלי ברק מרוסה;
 20 17 ועק והילל בן אדם כי היא היתה בעמי היא בכל נשיאי ישראל מגורי אל חרב
 19.18 היו את עמי לכן סמך יעל ירך; כי בחן נאם אדני יהוה; ואתה
 20 בן אדם הנבא והך כף יעל כף חרב חללים היא חרב חללים-
 כ הגדולה- החדרת להם; למען למונ לב והרבה ה-ג-כשלים על כל שעריהם נת-נו-
 21 לט-בתת חרב אף עשויה לברק מרוסה לטבח; התאחזי הימיני הקדמי השמילי
 22 אנה פניך קצרות; וגם אני אפה כפי יעל כפי והנחותי חמתי אני יהוה דברתי;
 24.23 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם שים לך שנים דרכים לבוא חרב
 כה מלך בכל מארץ אחת יצאו שניהם ויד-ו בראש דרך עיר בראש-ו דרך יעיר-
 26 תשים לבוא חרב את רבת בני עמון ואת יהודה ו-ירושלם בת-ו-כ-ה; כי עמד
 מלך בכל יעל אם הדרך בראש שני הדרכים לקסם קסם קלקל בחצים שאל
 27 בתרפים ראה בכבד; בימינו היה הקסם ירושלם לפתח פה ב-צ-ח להרים קול
 28 בתרועה לשום כרים על שערים לשפך כללה לבנות דיק; והיה כקסום שוא
 30 בעיניהם-ו והוא מזכיר עון להתפשט;
 29 לכן כה אמר אדני יהוה יען הזכירכם עונכם בהגלות משעיתכם להראות
 ל חטאותיכם בכל עלילותיכם יען יהזכרכם בכף תתפשט; ואתה חלל רשע נשיא
 31 ישראל אשר בא יומו בעת עון קץ; כה אמר אדני יהוה הסיר המצנפת והרים
 32 העקרה ואת לא היה השקלה הגבה והגבה השפיל; ענה ענה אשימנה
 35 נם ואת לא היה עד בא אשר לו המשפט ונתתיו;
 33 ואתה בן אדם הנבא ואמרת כה אמר אדני יהוה יעל בני עמון ועל חרפתם
 34 ואמרת חרב חרב פתוחה לטבח מרוסה למען יההלי ברק; בחזות לך שוא בקסם
 לה לך כוב לתת אותה- יעל צארי חללים רשעים אשר בא יומם בעת עון קץ; השב
 36 אל תערה במקום אשר נבראת בארץ מברותיך אשפט אתך; ושפכתי עליך ועמי
 37 באש עברתי אפתי עליך ונתתך ביד אנשים פועלים חרשי משחית; לאש תהיה-
 40 לאכלה דמך יהיה בתוך הארץ לא תזכרי כי אני יהוה דברתי;

(א) 21.16 או נשיא שבט בני מאסח כל עץ • (ב) 16 חרב • (ג) 24 ברא
 (ד) 27 לשום קרים • (ה) 28 לחם • (ו) שבעי שקעות להם • (ז) 33 לחלל

הוא לכל הארצות: יען במשפטי מאמו ואת חקתי לא הלכו בהם ואת שבתותי 20,16
חללו כי אחרי גלוליהם לבם הלך: וקחם עיני עליהם משחתם ולא עשיתי אותם 17
כלה במדבר: ואמר אל בניהם במדבר בחוקי אבותיכם אל תלכו ואת משפטיהם 18
אל תשמרו ובגלוליהם אל תטמאו: אני יהוה אלהיכם בחקתי לכו ואת משפטי 19
שמרו ועשו אותם: ואת שבתותי קדשו והיו לאות ביני וביניכם לדעת כי אני כ 5
יהוה אלהיכם: ויטרו בי הבנים בחקתי לא הלכו ואת משפטי לא שמרו לעשות 21
אותם אשר יעשה אתם האדם וחי בהם את שבתותי חללו ואמר לשפך חמתי
עליהם לכלות אפי במדבר: והשכתי את ידי ואעש למען שמי לבלתי קחל לעיני 22
הגוים אשר הוצאתי אתם לעיניהם: גם אני נשאתי את ידי להם במדבר להפיץ 23
אתם בגוים ולקרות אותם בארצות: יען משפטי לא עשו וחקתי מאמו ואת שבתותי 10
חללו ואחרי גלולי אבותם היו עיניהם: וגם אני נתתי להם חקים לא טובים כה
ומשפטים לא ידעו בהם: ואטמא אותם במתנותם בהעביר כל קטר רחם למען 26
אשפם למען אשר ידעו אשר אני יהוה:

לכן דבר אל בית ישראל בן אדם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה עוד 27
15 ואת נדעו אותי אבותיכם במעלם בי מעל: ואביאם אל הארץ אשר נשאתי את
ידי לתת אותה להם ויראו כל נבעה רמה וכל עץ עבות ויובחו שם את ובחיהם
ויאמרו שם קרעם וישמו שם ריח ניחוחיהם ויפיכו שם את נמכיהם: 1
לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני יהוה הברוך אבותיכם אתם ל
נמטאים ואחרי שקוציהם אתם וגו': ובקשאת מתנתיכם בהעביר בניכם באש אתם 31
20 נמטאים כ-כל גלוליהם עד היום הזה- ואני אדרש לכם בית ישראל חי אני
נאם אדני יהוה אם אדרש לכם: והעלה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם 32
אמרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עץ ואבן: חי אני נאם אדני יהוה 33
אם לא ביד חזקה ובורע נמיה ובחמה שפוכה אמלך עליכם: והוצאתי אתכם 34
מן העמים וקבצתי אתכם מן הארצות אשר נפוצתם כם ביד חזקה ובורע נמיה
25 ובחמה שפוכה: והבאתי אתכם אל מדבר העמים ונשפתי אתכם שם פנים אל לה
פנים: כאשר נשפתי את אבותיכם במדבר ארץ מצרים כן אשפם אתכם נאם 36
אדני יהוה: והעברתי אתכם תחת השבט והבאתי אתכם במס-פ-ר¹: וברותי 38,37
מכם המרדים והפושעים כי מארץ מגוריהם אוציא אותם ואל אדמת ישראל לא
יבואו: וידעתם כי אני יהוה: ואתם בית ישראל כה אמר אדני יהוה איש גלולי 39
30 לכו עבדו ואחר אם אינכם שמעים אלי ואת שם קדשי לא תחללו עוד במתנותיכם
ובגלוליהם: כי בדר קדש בדר מרום ישראל נאם אדני יהוה שם יעבדני כל בית 5
ישראל כלה-י- שם ארצם ושם אדרוש את תרומתיכם ואת ראשית משאונותיכם בכל
קדשיכם: בריח נידח ארצה אתכם בהוציא אתכם מן העמים וקבצתי אתכם מן 41
הארצות אשר נפצתם כם ונקדשתי בכם לעיני הגוים: וידעתם כי אני יהוה 42
35 בהביאי אתכם אל אדמת ישראל אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה
לאבותיכם: חקרתם שם את דרכיכם ואת כל עלילותיכם אשר נטמאתם כם 43
ונקטתם בפניכם בכל רעותיכם אשר עשיתם: וידעתם כי אני יהוה בעשותי אתכם 44
למען שמי לא כדרכיכם הרעים וכעלילותיכם הנשחתות בית ישראל נאם אדני יהוה:

והי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך דרך תימנה והפך יעל דרום 40
והנבא יעל יער השדה נגבד: ואמרת ליער הנגב שמע דבר יהוה כה אמר אדני 3

—18-19 יחזקאל 10-11—

(א) 20,19 ואמר אליהם מה הקמת אשר אתם הקמים שם ויקרא שמה קמת עד היום הזה:

(ז) 20,8 בארץ

(ח) 37 תברית

18,32 משעתם ב- וְעָשׂוּ לָכֶם לֵב חָדָשׁ וְרוּחַ תְּקֵשָׁה וְלִמָּה תִּמְתְּנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל; כִּי לֹא אֲחַפֵּץ בְּמוֹת הַמָּוֶת נָא אֲדֹנִי יְהוָה וְהִשִּׁיבוּ וְחִיו:

- א, 19 וְאַתָּה שֶׁאֵין קִינָה עַל נִשְׁיָא- 19,9 וַיִּבְאֶהוּ בַּחֲתִים אֶל מֶלֶךְ זַבְבָּלִי
2 יִשְׂרָאֵל: וְאָמַרְתָּ יִיחִיתְנָהוּ יְכַסּוּר
3 יִלְמָה אִמֶּךָ לִלְבִּיא בֵּין אַרְיוֹת לִמְעַן לֹא יִשְׁמַע קוֹלוֹ עַל הָרֵי יִשְׂרָאֵל: 5
4 וְכִתּוּךְ נִכְפָּרִים יִרְבֶּנָה רַבְתָּה נֹרִיָּה: עוֹר
5 וְתַעַל אֶחָד מִנֶּרְיָה כַּפִּיר הִיא
6 וְיִלְמַד לְמֶרֶץ מֶרֶץ אָדָם אָכַל: אִמֶּךָ כִּנְפֵן בְּלִיָּם
7 וְיִשְׁמָעוּ עָלָיו גּוֹיִם בְּשַׁחֲתָם נִתְפַּשׁ פְּרִיָּה וְעֵנְפָה הִיָּתָה מִמִּים רַבִּים: 10
8 וַיִּבְאֶהוּ בַּחֲתִים אֶל אֶרֶץ מִצְרַיִם: 11 וַיְהִי-לָהּ מִפֶּה-עוֹ אֶל שִׁבְמָה-מִשְׁלָל
9 וְהָיָה כִּי נִחְלָה אֲבֹדָה תִּקְנָתָה וַיֵּרָא בְּנִבְהוּ וְתַנְבָּה קוֹמָתוֹ עַל בֵּין עֵבֶת: 12
10 וְתִקַּח אֶחָד מִנֶּרְיָה כַּפִּיר שִׁמְתָהּ: וְתִתֵּן בַּחֲמָה 12 וְתִתֵּן בַּחֲמָה
11 וְיִלְמַד לְמֶרֶץ מֶרֶץ אָדָם אָכַל: וְרוּחַ הַקְּדִים [עָהָ] הַבִּישׁ פְּרִיָּה
12 וְיִשְׁמָעוּ עָלָיו גּוֹיִם וְעֵרִידָם הִתְרִיב הַתְּפִרָּה וַיִּכְשֶׁ מִפֶּה אֲשֶׁר אֲכָלְתָּהּ: 15
13 וְתִשָּׂא אֶרֶץ וּמְלָאָה מִקּוֹל שִׁאֲנָתָהּ: 13 וְעֵתָה שְׁתוּלָה בַּמִּדְבָּר בַּאֲרֵץ צִיָּה וְצִמָּה: 14
14 וְיִתְּנוּ עָלָיו גּוֹיִם סָבִיב מִמִּדְּיוֹת 14 וְתִצֵּא אֲשֶׁר מִיָּה-מִפֶּה בְּרִיָּה אֲכָלָה
15 וַיִּפְרְשׁוּ עָלָיו רִשְׁתָּם בְּשַׁחֲתָם נִתְפַּשׁ: 15 וְלֹא הָיָה בָּהּ מִפֶּה שִׁבְמָה-מִשְׁלָל 20
[עוֹ]

קִינָה הִיא וְתִהְיֶה לְקִינָה:

- א, 20 וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁבִיעִית בַּחֲמִשָּׁה בַּעֲשׂוֹר לַחֹדֶשׁ בָּאוּ אַנְשִׁים מִזְּקֵי יִשְׂרָאֵל לְדַרְשׁ
3,2 אֶת יְהוָה וַיֵּשְׁבוּ לִפְנֵי: וַיְהִי דִבְרֵי יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם דַּבֵּר אֶת זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל 25
וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הִלְדַּרְשׁ אֶתִּי אַתֶּם בָּאִים חֵי אֲנִי אִם אֲדַרְשׁ
4 לָכֶם נָא אֲדֹנִי יְהוָה: הִתְשַׁפֵּט אַתֶּם הַתְּשַׁפֵּט בֶּן אָדָם אֶת תוֹעֵבַת אֲבוֹתָם
ה הוֹדִיעֶם: וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה בְּיוֹם הַיּוֹם בְּתִרִי בְּיִשְׂרָאֵל וְאִשָּׁא יָדִי לֹרֹעַ
6 בֵּית יַעֲקֹב וְאֶדְעֶה לָהֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאִשָּׁא יָדִי לָהֶם לֵאמֹר אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:
7 בְּיוֹם הַיּוֹם נִשְׁאֲתִי יָדִי לָהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֶל אֶרֶץ אֲשֶׁר יִנְיָתִי לָהֶם 30
8 אֶרֶץ-נֶגֶב חֶלֶב וְדִבְשׁ צָבִי הִיא לְכָל הָאֲרָצוֹת: וְאָמַר אֲלֵיהֶם אִישׁ שְׁקוּצֵי עֵינָיו
9 הַשְּׁלִיכוּ וּבִגְלוֹלֵי מִצְרַיִם אֶל תַּפְּסָאוֹ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וַיִּמְרוּ בִּי וְלֹא אָבוּ לִשְׁמָעַי
10 אֵלַי אִישׁ אֶת שְׁקוּצֵי עֵינֵיהֶם לֹא הַשְּׁלִיכוּ וְאֶת גְּלוֹלֵי מִצְרַיִם לֹא עֲזָבוּ וְאָמַר לִשְׁמָעַי
11 חֲמַתִּי עֲלֵיהֶם לְכָלֹת אֲפִי בָהֶם בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם: וְאָעַשׂ לִמְעַן שְׂמִי לְבַלְתִּי הִחַל
12 לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הֵמָּה בְּתוֹכָם אֲשֶׁר נֹדַעְתִּי אֲלֵיהֶם לְעֵינֵיהֶם לְהוֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ 35
13 מִצְרַיִם: וְאֹצִיאֵם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֶבְרָם אֶל הַמִּדְבָּר: וְאַתָּן לָהֶם אֶת חֻקֹּתַי וְאֶת
14 מִשְׁפָּטֵי הַדֹּעֲתִי אוֹתָם אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם: וְגַם אֶת שְׁבִתוֹתַי נָתַתִּי
15 לָהֶם לְהִיּוֹת לְאוֹת בִּנְיָ וּבִינֵיהֶם לְדַעַת כִּי אֲנִי יְהוָה מִקְדָּשָׁם: וַיִּמְרוּ בִּי בֵּית יִשְׂרָאֵל
16 בַּמִּדְבָּר בְּחֻקֹּתַי לֹא הִלְכוּ וְאֶת מִשְׁפָּטֵי מֵאִסּוֹ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אוֹתָם הָאָדָם וְחֵי בָהֶם
17 וְאֶת שְׁבִתוֹתַי חָלְלוּ מֵאִדּוֹ וְאָמַר לִשְׁמָעַי חֲמַתִּי עֲלֵיהֶם בַּמִּדְבָּר לְכָלֹתָם: וְאָעַשָׂה לִמְעַן 40
18 שְׂמִי לְבַלְתִּי הִחַל לְעֵינֵי הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִים לְעֵינֵיהֶם: וְגַם אֲנִי נִשְׁאֲתִי יָדִי לָהֶם
19 בַּמִּדְבָּר לְבַלְתִּי הִבִּיא אוֹתָם אֶל הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי-לָהֶם אֶרֶץ-נֶגֶב חֶלֶב וְדִבְשׁ צָבִי

- אשר מעל בִּי: ואת כל מִקְהָל־וְכָל אֲנָפִיו בְּחֶרֶב יָפְלוּ וְהַנְּשָׂאִים לְכָל רוּחַ 17,21
יִפְרְשׁוּ וידעתם כי אני יהוה דברתי:
- כה אמר אדני יהוה ולקחתי אני מצִּמְרַת האֵרוֹ הִרְמָה ונתתי מִרְאֵשׁ יִגְקוּתִיו 22
דֶּךְ אֶקְטֹף ושתלתי אני עַל הָרִ נֶבֶה וְתִלְוִל: בְּדֶרֶךְ מִרוֹם יִשְׂרָאֵל אֲשַׁתְּלֶנּוּ וְנִשְׂאָ 23
עֵנָף וְעֵשֶׂה פְרִי וְהָיָה לָאֵרוֹ אֲדִיר וּשְׁכֵנוֹ תִּתְּנוּ כָּל צִפּוֹר כָּל כְּנָף בְּצֵל דְּלִיּוּתוֹ 5
תִּשְׁכְּנֶנּוּ: וידעו כל עַצֵּי הַשָּׂדֶה כִּי אֲנִי יְהוָה הַשְׁפַּלְתִּי עַץ נֶבֶה הַנִּבְהָתִי עַץ שָׁפֵל 24
הַיֹּבֶשֶׁתִי עַץ לֹחַ וְהַמִּדְרָחִי עַץ יִבֵּשׁ אֲנִי יְהוָה דִּבַּרְתִּי וְעָשִׂיתִי:
- וְהָיָה דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: מַה לָּכֶם אַתֶּם מַשְׁלִים אֶת הַמֶּשֶׁל הַזֶּה עַל אֲדַמַּת 18,21
יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר אֲבוֹת יֹאכְלוּ בָסֵר וּשְׁנֵי הַבָּנִים תִּקְהִינָה: וְהִי אֲנִי נָאֻם אֲדִנִּי יְהוָה 10
אִם יִהְיֶה לָכֶם עוֹד מֶשֶׁל הַמֶּשֶׁל הַזֶּה בְּיִשְׂרָאֵל: הֵן כָּל הַנִּפְשוֹת לִי הֵנָּה כְּנֶפֶשׁ 4
הָאֵב וְכְנֶפֶשׁ הַבֶּן לִי הֵנָּה הַנֶּפֶשׁ הַחַמָּאָה הִיא תָמוּת: וְאִישׁ כִּי יִהְיֶה צָדִיק וְעָשֶׂה ה
מִשְׁפָּט וְצִדְקָה: יֵלֶךְ הָדִים לֹא אֲכַל וְעֵינָיו לֹא נִשְׂא אֶל גִּלּוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל וְאֵת 6
אִשְׁתּוֹ רָעָהּ לֹא טָמָא וְאֵל אִשָּׁה יִבְדָּדְתָּהּ לֹא יִקְרַב: וְאִישׁ לֹא יוֹנֵה תַּחֲלָתוֹ יָשׁוּב 7
יֵשֵׁב גִּזְלָה לֹא יִגּוֹל לַחֲמוֹ לָרַעַב יִתֵּן וְצִירִים יִכְסֶּה בְּגָד: בְּנֶשֶׁךְ לֹא יִתֵּן וְתִרְבִּית 15
לֹא יִקַּח מִצֹּל יֵשֵׁב יָדוֹ מִשְׁפָּט אִמַּת יַעֲשֶׂה בֵּין אִישׁ לְאִישׁ: בְּחֻקֹּתַי יִהְלֹךְ וּמִשְׁפָּטִי 9
שָׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֲתָם צָדִיק הוּא חַיָּה יִחְיֶה נָאֻם אֲדִנִּי יְהוָה:
- וְהוֹלִיד בֶּן פְּרִיץ שֹׁמֵךְ דֵּם: וְהוּא אֵת כָּל אֱלֹהִים לֹא עָשָׂה כִּי אִם יֵלֶךְ הָדִים 11
אֲכַל וְאֵת אִשְׁתּוֹ רָעָהּ טָמָא: עֵנִי וְאִבְיוֹן הוֹנָה גִּזְלוֹת גֹּל חָבֵל לֹא יֵשֵׁב וְאֵל 12
הַגִּלּוּלִים נִשְׂא עֵינָיו תוֹעֵבָה עָשָׂה: בְּנֶשֶׁךְ נָתַן וְתִרְבִּית לָקַח וְהִי לֹא יָדָה אֵת כָּל 20
הַתּוֹעֵבוֹת הָאֵלֶּה עָשָׂה מוֹת יוֹמָת דָּמִיו בּוֹ יִהְיֶה:
- וְהִנֵּה הוֹלִיד בֶּן וִירָא אֵת כָּל חַמָּאָת אֲבִיו אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּבְרָא וְלֹא יַעֲשֶׂה קָהֵן: 14
עַל הָדִים לֹא אֲכַל וְעֵינָיו לֹא נִשְׂא אֶל גִּלּוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל אֵת אִשְׁתּוֹ רָעָהּ לֹא 15
טָמָא: וְאִישׁ לֹא הוֹנָה חָבֵל לֹא חָבֵל וְגִזְלָה לֹא גֹל לַחֲמוֹ לָרַעַב נָתַן וְעֵרֶם כֶּסֶף 16
בְּגָד: מִעֲלֵי הַשִּׁיב יָדוֹ נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית לֹא לָקַח מִשְׁפָּטִי עָשָׂה בְּחֻקֹּתַי הֵלֵךְ הוּא לֹא 25
יָמוּת בְּעוֹן אֲבִיו חַיָּה יִחְיֶה: אֲבִיו כִּי עָשָׂה עֶשֶׂק גֹּל גִּזְלָה וְאֲשֶׁר לֹא טוֹב עָשָׂה 18
בְּתוֹךְ עַמּוֹ וְהִנֵּה מָת בְּעוֹנוֹ: וְאִמְרָתָם מִדָּע לֹא נִשְׂא הַבֶּן בְּעוֹן הָאָב וְהַבֶּן 19
מִשְׁפָּט וְצִדְקָה עָשָׂה אֵת כָּל חֻקֹּתַי שָׁמֵר וַיַּעֲשֶׂה אִתָּם חַיָּה יִחְיֶה: הַנֶּפֶשׁ הַחַמָּאָה כ
הִיא תָמוּת בֶּן לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הָאָב וְאֵב לֹא יִשָּׂא בְּעוֹן הַבֶּן צִדְקַת הַצָּדִיק עָלָיו 30
תִּהְיֶה וְרִשְׁעַת הָרָשָׁע עָלָיו תִּהְיֶה:
- וְרִשְׁעֵי כִי יֵשׁוּב מִכָּל חַמָּאָתֵי אֲשֶׁר עָשָׂה וּשְׁמֵר אֵת כָּל חֻקֹּתַי וְעָשָׂה 21
מִשְׁפָּט וְצִדְקָה חַיָּה יִחְיֶה לֹא יָמוּת: כָּל פִּשְׁעֵי אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא יִזְכְּרוּ לוֹ בְּצִדְקָתוֹ 22
אֲשֶׁר עָשָׂה יִחְיֶה: הִחֲפִין אַחֲפִין מוֹת רִשָּׁע נָאֻם אֲדִנִּי יְהוָה הֲלֹא בִּשְׁבוֹ מִדְּרָכ־וְחַיָּה: 23
וּבִשְׁבוֹ צָדִיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה צֹל כָּל הַתּוֹעֵבוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה הִרְשָׁע־וְ: כָּל 24
צִדְקָתֵי אֲשֶׁר עָשָׂה לֹא תוֹכֶרְנָה בְּמַעַל אֲשֶׁר מַעַל וּבַחֲפָאָתוֹ אֲשֶׁר חָטָא בָּם יָמוּת: 35
וְאִמְרָתָם לֹא יִתְּכֵן דֶּרֶךְ אֲדִנִּי שְׁמַעוּ נָא בֵּית יִשְׂרָאֵל הַדְּרָכִי לֹא יִתְּכֵן הֲלֹא דְרָכֵיכֶם כֹּה
לֹא יִתְּכֵנוּ: בִּשְׁבוֹ צָדִיק מִצִּדְקָתוֹ וְעָשָׂה צֹל וּמָת [] בְּעוֹלוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה [-עֲלִי-ו-]: יָמוּת: 26
וּבִשְׁבוֹ רִשָּׁע מִרִּשְׁעוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיַּעַשׂ מִשְׁפָּט וְצִדְקָה הוּא אֵת נִפְשׁוֹ יִחְיֶה: וַיִּבְרָא 28,27
יִי-אֶשְׁ-בִּי מִכָּל פִּשְׁעֵי אֲשֶׁר עָשָׂה חַיָּה יִחְיֶה לֹא יָמוּת: וְאִמְרוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְּכֵן 29
דֶּרֶךְ אֲדִנִּי הַדְּרָכִי לֹא יִתְּכֵנוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל הֲלֹא דְרָכֵיכֶם לֹא יִתְּכֵנוּ: 40
לִכֵּן אִישׁ כִּדְרָכֵי אֲשַׁפֵּט אֶתְכֶם בֵּית יִשְׂרָאֵל נָאֻם אֲדִנִּי יְהוָה שׁוּבוּ וְהִשְׁבֵּנוּ ל
מִכָּל פִּשְׁעֵיכֶם וְלֹא יִהְיֶה לָכֶם לִמְכָּשׁוֹל עוֹן: הַשְׁלִיכוּ מַעֲלִיכֶם אֵת כָּל פִּשְׁעֵיכֶם אֲשֶׁר 31

—18—

16. שָׁבַעַת לַחֵם וּשְׁלֹת הַשֶּׁקֶט הִיָּה לָהּ וּלְבִנּוֹתֶיהָ וַיֵּד עָנִי וַאֲבִיּוֹן לֹא הִחִיקָהּ; וַתִּגְבְּהֶנָּה
 51 וַתַּעֲשֶׂנָּה תוֹעֵבָה לִפְנֵי וַאֲסִיר אֶתְהֶן כַּאֲשֶׁר רָאִיתִי: וּשְׁמִרֹן כְּחֹצֵי הַפִּאֲתִיךָ לֹא
 חֲטָאָה וְתִרְבִּי אֶת תוֹעֵבוֹתֶיךָ מִהֵנָּה וַתִּצְדְּקִי אֶת אֲחֻזַּתֶיךָ בְּכֹל תוֹעֵבוֹתֶיךָ אֲשֶׁר
 52 עָשִׂיתִי: נָם אִתְּ שְׂאֵי כִלְמַתְךָ אֲשֶׁר פָּלַלְתָּ לְאֲחֻזַּתֶיךָ בַּחֲפִאֲתֶיךָ אֲשֶׁר הִתְעַבְתָּ מִהֶן
 5 תִּצְדָּקְנָה מִמֶּךָ וְנָם אֶת בּוֹשׁ וּשְׂאֵי כִלְמַתְךָ בְּצִדְקַתְךָ אֲדִוּוֹתְךָ:
 53 וּשְׁבַתִּי אֶת שְׁבִיתָהֶן אֶת שְׁבִית סֹדִם וּבִנּוֹתֶיהָ וְאֶת שְׁבִית שְׁמִרֹן וּבִנּוֹתֶיהָ
 54 וּשְׁבִיתִי שְׁבִיתֶיךָ בְּתוֹכָהֶנָּה: לִמְעַן תִּשְׂאֵי כִלְמַתְךָ וּנְכַלְמַת מְכַל אֲשֶׁר עָשִׂיתָ בְּנֶחֱמֶךָ
 נָה אֶתְּ: וְאֲחֻזַּתֶיךָ סֹדִם וּבִנּוֹתֶיהָ תִּשְׁבֹּן לְקִדְמָתָן וּשְׁמִרֹן וּבִנּוֹתֶיהָ תִּשְׁבֹּן לְקִדְמָתָן וְאֶת
 56 וּבִנּוֹתֶיךָ תִּשְׁבִּינָה לְקִדְמָתְכֶן: וְלֹא הִיָּתָה סֹדִם אֲחֻזַּתְךָ לְשִׁמּוּעָה בְּפִיךָ בְּיוֹם נֶאֱוִינֶיךָ:
 57 בְּסֶרֶם תִּגְלֶה יַעֲרִיףְךָ כְּמוֹ עֵת-הָהִיא תִּרְפֹּת בְּנוֹת אֲדָם-וְיָבֵנּוּ: וְיָבֵנּוּ
 58 פְּלִשְׁתִּים הַשְּׂאֲמוֹת אוֹתְךָ מִסְבִּיב: אֶת זִמְתְּךָ וְאֶת תוֹעֵבוֹתֶיךָ אֶת נִשְׁאָתִים נָאֻם
 יְהוָה:
 59 כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה וְעָשִׂיתִי אוֹתְךָ כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתָ בּוֹיָהּ אֱלֹהִים לְהַפִּיר
 60. בְּרִית: וְחִכְרִיתִי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי אוֹתְךָ בִּימֵי נְעוּרֶיךָ וְהִקִּימוּתִי לְךָ בְּרִית עוֹלָם: וְזִכְרָת
 אֶת דְּרִיכְךָ וּנְכַלְמָתְךָ בְּקִרְבְּךָ אֶת אֲחֻזַּתֶיךָ הַגְּדוֹלוֹת מִמֶּךָ אֶל הַקְּסָנוֹת מִמֶּךָ וְנִתְּנִי
 62 אֶתְּ לְךָ לְבִנּוֹת וְלֹא מִבְּרִיתֶיךָ: וְהִקִּימְתִּי אֲנִי אֶת בְּרִיתִי אִתְּךָ וִידַעְתָּ כִּי אֲנִי יְהוָה:
 63 לִמְעַן תוֹכִירִי וּבִשְׁשָׁתְּךָ וְלֹא יִהְיֶה לְךָ עוֹד פֶּתַח חוֹן פֶּה מִפְּנֵי כִלְמַתְךָ בְּכַפְרִי לְךָ לְכֹל
 אֲשֶׁר עָשִׂיתָ נָאֻם אֲדֹנִי יְהוָה:

- 17.2. א. וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: בֶּן אָדָם תוֹד חִידָה וּמִשַּׁל מִשַּׁל אֶל בֵּית יִשְׂרָאֵל:
 3 וְאָמַרְתָּ כֹה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה הַנָּשָׂר הַגָּדוֹל גְּדוֹל הַכְּנָפִים אֲרֶךְ הָאָזֵר מִלֹּא הַנוֹצָה
 4 אֲשֶׁר לוֹ הִרְקָמָה בָּא אֶל הַלְבָנוֹן וַיִּקַּח אֶת צִפְרֹת הָאָרֶץ: אֶת רֹאשׁ יַנִּיקוֹתָיו קָטַף
 5 וַיְבִיאָהוּ אֶל אֶרֶץ כְּנָעַן בְּעִיר רַכְלִים שָׁמוֹ: וַיִּקַּח מִזֹּרַע הָאָרֶץ וַיַּתְּנֶהוּ בְּשָׂדֶה זֶרַע-וְיָ-
 6 עַל מִים רַבִּים צִפְפָּה שָׁמוֹ: וַיִּצְמַח וַיְהִי לְנֶפֶן סִרְתָּת שְׁפִלָּת קוֹמָה לַפְּנוֹת דְּלִיּוֹתָיו
 7 אֲלֹו וּשְׂרָשׁוֹ תִתְּנֵוּ יָדָיו וְתִהְיֶה לְנֶפֶן וְתַעֲשֶׂה בָדִים וְתִשְׁלַח פְּאִירוֹת: וַיְהִי נֶשֶׁר אֶת-רִי-
 25 גְּדוֹל גְּדוֹל כְּנָפִים וְרֹב נֹצָה וְהֵנָּה הַגֶּפֶן הָוָה כַּפְּנָה שְׂרָשֶׁהָ א-לֵו וְדִלְיוֹתֶיהָ: שִׁלְחָהּ
 8 לוֹ לְהַשְׁקוֹת אוֹתָהּ מִעֲרֻנוֹת מַטְעָה: אֶל שָׂדֶה טוֹב יָעַל מִים רַבִּים הִיא שְׁתוּלָה
 9 לַעֲשׂוֹת עֲנָף וּלְשָׂאת פְּרִי לְהִיּוֹת לְנֶפֶן אֲדָרְתָּ: אָמַר כֹּה אָמַר אֲדֹנִי יְהוָה ה-תִּצְלַח
 הָלוֹא אֶת שְׂרָשֶׁהָ יִנְחָק וְאֶת פְּרִיהָ יִקּוֹסֵם וַיִּבְשׁ כֹּל שְׂרָפִי צִמְחָהּ: וְלֹא בֹזֵעַ גְּדוֹלָה
 30 וּבְעֵם רֹב יַעֲשֶׂה בְּנִתְּךָ אוֹתָהּ מִשְׂרָשֶׁהָ: וְהֵנָּה שְׁתוּלָה הַתִּצְלַח הָלֹא כְּנַעַת בָּהּ
 רוּחַ הַקֳּדִים תִּיבֹשׁ יִבֹּשׁ עַל עֲרֻנָּתָה צִמְחָהּ תִּיבֹשׁ:
 12.11 וַיְהִי דְבַר יְהוָה אֵלַי לֵאמֹר: אָמַר נָא לְבֵית הַמְּרִי הָלֹא יִדְעֶתֶם מִה אֱלֹהִים אָמַר
 הֵנָּה בָּא מֶלֶךְ בָּבֶל יִירוּשָׁלַם וַיִּקַּח אֶת מַלְכָּהּ וְאֶת שְׂרָיָהּ וַיָּבֵא אוֹתָם אֲלֵו בְּבִלְהָ:
 13 וַיִּקַּח מִזֹּרַע הַמְּלֹכָה וַיִּכְרֹת אוֹתָהּ בְּרִית וַיָּבֵא אוֹתָהּ בָּאֵלָהּ וְאֶת אֲלֵי הָאָרֶץ לָקַח:
 14.10 לְהִיּוֹת מִמְּלֹכָה שְׁפִלָּה לְבִלְתִּי הַתִּנְשָׂא לְשִׁמְרֵי אֶת בְּרִיתָהּ לַעֲמִדָה: וַיִּסְרֹד בּוֹ לְשַׁלַּח
 16 מִלֵּאכֵיו מִצְדִּים לָתֵת לוֹ סוֹסִים וְעַם רַב הִצְלַח הַיִּפְלִט הָעֹשֶׂה אֱלֹהִים וְהַפִּיר בְּרִית
 17 וְנִמְלַט: וְחִי אֲנִי נָאֻם אֲדֹנִי יְהוָה אִם לֹא בְּמִקְדָּם הַמֶּלֶךְ הַמְּמַלִּיךְ אוֹתָהּ אֲשֶׁר בָּוָה
 17 אֶת אֱלֹהֵי וְאֲשֶׁר הִפִּיר אֶת בְּרִיתָהּ אוֹתָהּ בְּתוֹךְ בָּבֶל יָמוֹת: וְלֹא בַחֲלִיל גְּדוֹל וּבִקְדָּה
 רַב יַעֲשֶׂה אוֹתָהּ פְּרַעַה בְּמִלְחָמָה בְּשִׁפְךָ סִלְלָה וּבְכִנּוֹת דִּיֶּק לְהַכְרִית נַפְשׁוֹת רַבּוֹת:
 19.18 וּבִזְוָה אֱלֹהִים לְהַפִּיר בְּרִית וְהֵנָּה נָתַן יָדוֹ וְכֹל אֱלֹהִים עָשָׂה לֹא יִמְלֹט: לָכֵן כֹּה אָמַר
 40 אֲדֹנִי יְהוָה חִי אִם לֹא אֱלֹהִים אֲשֶׁר בֹּוֹה וּבְרִיתִי אֲשֶׁר הִפִּיר וְנִתְּנִי בְּרִאשׁוֹ:
 כ וּשְׂרָשֶׁתִּי עָלָיו רָשָׁתִּי וְנִתְּפַשׁ בְּמִצְדוֹתַי וּבִבְיָאוֹתַי בְּבִלְהָ וּנְשַׁמְטִי אוֹתוֹ שֵׁם מַעַל

— יחזקאל —

- נום על אפך וענילים על אוניך ועפרת תפארת בראשך: ותעדי זהב וכסף 16,13
ומלבושך שש ומשי ורקמה סלת ודבש ושמן אכלתם ותיפי במאד מאד: ויצא 14
לך שם בנוים בן־עך כי כליל הוא בהדרי אשר שמתי עליך נאם אדני יהוה:
ותבסחתי ביפך ותוני על שמך ותשפכי את תונותיך על כל עובר־ך: ותקחי 16,14
5 מבגדיך ותעשי לך במות סלאות ותוני עליהם: ותקחי כלי תפארתך מזהבי 17
ומכסמי אשר נתתי לך ותעשי לך צלמי זכר ותוני בם: ותקחי את בגדי רקמתך 18
ותכסים ושמי וקמרתני נתתם לפניהם: ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש 19
האכלתיך ונתתיהו לפניהם לריח ניחח נאם אדני יהוה: ותקחי את בנך ואת כ
בנותיך אשר ילדת לי ותובחים להם לאכול המעט מתונותיך: ותשחמי את 21
10 בני ותחגים בהעביר אותם להם: ואת כל תועבתיך ותונותיך לא זכרתי את ימי 22
נעורייך בהיותך עירם ועריה מתבוססת בדמך:
ויהי אחרי כל רעתך אוי אוי לך נאם אדני יהוה: ותבני לך גב ותעשי לך 24,23
רמה בכל רחוב: ע-ל כל ראש דרך בנית רמתך ותתעבי את יפך ותמשקי את כה
רגליך לכל עובר ותרבי את תונותיך: ותוני אל בני מצרים שכניך גדלי בשר 26
15 ותרבי את תונותיך להכעיסני: ותוני אל בני אשור מבלתי שבעתך ותונים ונם 28
לא שבעתך: ותרבי את תונותיך אל ארץ כנען כשדימה ונם בזאת לא שבעתך: 29
מה אמלה לכתך נאם אדני יהוה בעשותך את כל אלה מעשה אשר זונה שלמתי: ל
בבנותיך נפך בראש כל דרך ורמתך עשיתם בכל רחוב ולא הייתם כזונה לקבץ 31
אתנן: לכל זנות יתגו נדה ואת נתת את נדניך לכל מאהביך ותשקדי אותם 33
20 לבוא אליך מסביב בתונותיך: ויהי כך הפך מן הנשים בידאנותיך ואחרייך לא 34
זונה וכתתך אתנן ואתנן לא נתן לך ותהי להפך:
לכן זונה שמעי דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה יען השפך נחשתך ותגלה לה 36,14
ערותך בתונותיך על מאהביך ובידמי בנך אשר נתת להם: לכן הנני מקבץ
את כל מאהביך אשר עניבתי עליהם ואת כל אשר אהבת על כל אשר שנאת 37
25 וקבצתי אתם עליך מסביב ונליתי ערותך אליהם וראו את כל ערותך: ושפסתיך 38
משפמי: נאפות ושפכת דם ונתתי בך חמה וקנאה: ונתתי אתך בידם והרסו 39
נפייך ונחצו רמתך והפשימו אותך בגדיך ולקחו כלי תפארתך והניחו עירם
ועריה: והעלו עליך קהל ורגמו אותך באבן ובחקקו בחריבותם: ושרפו בתיך 41,15
באש ועשו בך שפטים לעיני נשים רבות והשבתך מזונה ונם אתנן לא תחני 43,42
30 עוד: והנחתי חמתי בך: יען אשר לא זכרתם את ימי נעוריך ותרצו לי בכל 43,42
אלה ונם אני הא דרכך בראשך- נתתי נאם אדני יהוה:
הנה כל המשל עליך ימשל לאמר כאמה בתה: בת אפך אף געלת אישה 44,14
ובנית ואחות אחותיך אף אשר נעלו אנשיהן ובניהן אפכן חמית ואביכן אמרי:
ואחותך הגדולה שמרון היא ובנותיה היושבת על שמאולך ואחותך הקטנה מן 46
35 היושבת מימינך סדם ובנותיה: ולא בדרכיהן הלכת וכתועבותיהן עשיתם כמעט 47
ואת- ותשחתי מהן בכל דרכך: חי אני נאם אדני יהוה אם עשיתם סדם ואחותך 48
היא ובנותיה כאשר עשית את ובנותיה: הנה זה היה עון סדם ואחותך נאון 49

—16,13-49—

- (א) 16,13 ותצילתי למלוכה (ב) 16,14 לו יהי (ג) 16 לא באות ולא יהיה
(ד) 19 יהי (ה) 22 היית
(ו) 27 והנה נפיתי ידי עליך ואגרע חקך ואמנך בנפש שואוטיך בנות פלשתים הנכלמות מדרכך
(ז) 32 האשה המנאפת תחת אישה תקח את נרים: (ח) 36 ועל כל גלולי תועבותיך
(ט) 42 וקרה קנאתי ממך ושקמתי ולא אכעס עוד • (י) 43 ולא עשיתם את חזמה על כל תועבתיך

- 14 ירי עליו והשמדתיו מתוך עמי ישראל; ונשאו עונם כעון הדרש כעון הגביא
 11 יהיה: למען לא יתעו עוד בית ישראל מאחרי ולא יפמאו עוד בכל משעיהם
 והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים נאם אדני יהוה;
 13,12 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם ארץ כי תחטא לי למעל מעל ונמיתי
 ידי עליה ושברתי לה מטה לחם והשלחתי בה רעב והכרתי ממנה אדם ובהמה: 5
 14 והיו שלשת האנשים האלה בתוכה נח דנאל ואיוב המה בצדקתם ינצלו נפשם
 15 נאם אדני יהוה: לו היה רעה אעביר בארץ ושפלתה והיתה שקמה מבלי עובר
 16 מפני החיה: שלשת האנשים האלה בתוכה חי אני נאם אדני יהוה אם בני
 17 ואם בנות יצילו המה לבדם ינצלו והארץ תהיה שקמה: או תרב אביא על הארץ
 18 ההיא ואמרת תרב תעבר בארץ והכרתי ממנה אדם ובהמה: ושלשת האנשים
 19 האלה בתוכה חי אני נאם אדני יהוה לא יצילו בני ובנות כי הם לבדם ינצלו:
 20 או דבר אשלח יעל הארץ והיא ושפכתי חמתי עליה בדם להכרית ממנה
 כ אדם ובהמה: ונח דנאל ואיוב בתוכה חי אני נאם אדני יהוה אם בן אם בת
 יצילו המה בצדקתם יצילו נפשם:
 21 כי כה אמר אדני יהוה אף כי ארכעת שפמי הרעים תרב ורעב וחיה רעה 15
 22 ודבר שלחתי יעל ירושלם להכרית ממנה אדם ובהמה: והנה נותרה בה פלטה
 המוצאים בני ובנות הגם יוצאים אליכם וראיתם את דרכם ואת עלילותם
 23 ונתמתם על הרעה אשר הבאתי על ירושלם את כל אשר הבאתי עליה: ונתמו
 אתכם כי תראו את דרכם ואת עלילותם וידעתם כי לא חנם עשיתי את כל אשר
 עשיתי בה נאם אדני יהוה:

20

- 15,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה יהיה עץ הגפן מכל עץ הזמורה
 3 אשר היה בעצי היער: הִקַּח ממנו עץ לעשות למלאכה אם יקחו ממנו יתד
 4 לתלות עליו כל כלי: הנה לאש נתן לאכלה את שני קצותיו אכלה האש ותוכו
 ה נקר היצלה למלאכה: הנה בהיותו תמים לא יעשה למלאכה אף כי אש אכלתהו 25
 ויתר ונעשה עוד למלאכה:
 6 לכן כה אמר אדני יהוה כאשר עץ הגפן בעץ היער נתן לאש לאכלה
 7 כן נתתי את יושבי ירושלם: ונתתי את פני בהם מהאש יצאו והאש תאכלם
 8 וידעו- כי אני יהוה בשומי את פני בהם: ונתתי את הארץ שקמה יען מעלו
 מעל נאם אדני יהוה:

30

- 16,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הודע את ירושלם את תועבתיה:
 3 ואמרת כה אמר אדני יהוה לירושלם מכלתך ומלחתיך מארץ הכנעני אביך
 4 יאמרי ואפך תמית: ומולדותיך ביום הִלְדַת אותך לא קרת שֵׁרֶךְ ובמים לא
 ה רחצת למשעי והמלח לא הקלחת והתתל לא חתלת: לא חסה עליך עין לעשות 35
 לך אחת מאלה להקלה עליך ותִשְׁלַכִי יעל פני השדה בנעל נפשך ביום הִלְדַת
 7,6 אתך: ואעבר עליך ואראך מתבוססת בדמך ואמר לך בדמך חיי-: רביתך
 כִּצְמַח השדה נתתיך ותרבי ותגדלי ותבואי בעֵת דוֹדֶיִם שְׂרִי-ךְ נָכְנו ושערך צִמָּח
 8 ואת עֵרְם ועָרְיָה: ואעבר עליך ואראך והנה עתך עת לדים ואפרש כנפי עליך
 9 ואכסה ערוֹתֶךָ ואשבע לך ואבוא בבֵּרִית אִתְּךָ נאם אדני יהוה ותהי לי: וארחצך 40
 י במים ואשטף דמך מעליך ואסכך בשמן: ואלבִּשְׁךָ רִקְמָה ואנעלך תחש ואחבשך
 12,11 בשש ואכסך קשי: ואעֲרֹךְ עֲדִי ואתנה צמידים על יְדֶיךָ ורכידי על גרונך: ואתן

— יחזקאל —

ולכלתי ראוי: כשעלים בתרבות נביאך ישראל היו: לא עליהם בפרץ- וחנדרו 13,4
 נגד על בית ישראל לעמד במלחמה ביום יהוה: חו שוא וקסמ-י כוב -אמרים 6
 נאם יהוה ויהוה לא שלחם ויחלו לקים דבר: הלוא מחוה שוא חויהם ומקסם 7
 כוב אמרתם -אמרים נאם יהוה ואני לא דברתי:
 5 לכן כה אמר אדני יהוה יען דברכם שוא חויהם כוב לכן הנני יעליכם נאם 8
 אדני יהוה: ו-נמית-י ידי יעל הנביאים החוים שוא והקסמים כוב בסוד עמי לא 9
 יהיו ובכתב בית ישראל לא יכתבו ואל אדמת ישראל לא יבאו וידעתם כי אני
 אדני יהוה: יען וביען המעו את עמי לאמר שלום ואין שלום והוא בנה חץ י
 והנם סחים אתו תפל: אמר אל קחי תפלי יהיה נשם שומך ו-א-ת-נה אבני 11
 10 אלנביש ורוח סערות יתקסע: והנה נפל הקיר הלוא יאמר אליכם איה המיח 12
 אשר מתתם: לכן כה אמר אדני יהוה ובקעתי רוח סערות בחמתי ונשם שמי 13
 באפי יהיה ואבני אלנביש בחמה -א-ת- לך: והרסתי את הקיר אשר מחתם 14
 תפל והנעתיהו אל הארץ ונגלה יסדו ונפלה וכליתם בתוכה וידעתם כי אני
 יהוה: וכליתי את חמתי בקיר ובסחים אתו תפל ו-א-ת-מר לכם איה הקיר ואיה 15
 15 המחתם אתו: נביאי ישראל הנבאים יעל ירושלם והחזים לה חוון שלם ואין שלם 16
 נאם אדני יהוה:
 ואתה בן אדם שים פניך אל בנות עמך המתנבאות מלפניך והנבא עליהן: 17
 ואמרת כה אמר אדני יהוה הוי למתפרות כסותות על כל אצילי ד- ועשות 18
 -מספחות על ראש כל קומה לצודד נמשות: ותחללנה אתי אל עמי בשעלי 19
 20 שערים ובפתותי לחם להמית נפשות אשר לא תמותנה ולחיות נפשות אשר לא
 תחיינה במזבח לעמי שמעי כוב: לכן כה אמר אדני יהוה הנני יעל כסותיכנה כ
 אשר אפתה מצדדות -ב-ם את הנפשות- וקרעתי אתם מעל זרועתי-ם ושלחתי
 את הנפשות אשר אתם מצדדות אתי: י-פ-שים: וקרעתי את מספחתיכם והצלתי 21
 את עמי מידכן ולא יהיו עוד בידכן למצודה וידעתן כי אני יהוה: יען הכא-יב- 22
 25 לב צדיק שקר ואני לא הכאבתיו ולחוק ידי רשע לבלתי שוב מדרכו הרע להחיותו:
 לכן שוא לא תחזינה וקסם לא תקסמנה עוד והצלתי את עמי מידכן וידעתן כי 23
 אני יהוה:

ויבואו אלי אנשים מוקני ישראל וישבו לפני: ויהי דבר יהוה אלי לאמר: 14,2 א
 30 בן אדם האנשים האלה העלו גלוליהם אל לבם ומכשול עונו נתנו נכת פניהם 3
 האודש אודש להם: לכן דבר אותם ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה איש 4
 איש מבית ישראל אשר יעלה את גלוליו אל לבו ומכשול עונו ישים נכת פניו
 ובא אל הנביא אני יהוה נעניתי לו ב-י ברכ גלוליו: למען תפוש את בית ישראל ה
 בלבם אשר נזרו מעלי בגלוליהם כלם: לכן אמר אל בית ישראל כה אמר אדני 6
 35 יהוה שובו והשיבו מעל גלוליהם ומעל כל תועבתיכם השיבו פניהם: כי איש איש 7
 מבית ישראל ומהגר אשר יגור בישראל ויגור מאתרי ויעל גלוליו אל לבו ומכשול
 עונו ישים נכת פניו ובא אל הנביא לדרש לו ב-י אני יהוה נענה לו ב-י ונתתי 8
 פני באיש ההוא ו-ש-מתי-הו לאות ולמשל- והכרתיו מתוך עמי וידעתם כי
 אני יהוה:
 40 והנביא כי יקמה ודבר דבר אני יהוה פתיתי את הנביא ההוא ונמיתי את 9

— יחזקאל —

(*) 13,11 ויפל • (ב) תפלנה • (ז) 8: הנפשות תצורדנה לעמי ונפשות לכנה תחיינה

(י) לפחות

Ezek.

(ב) לפחות

2

11,22 וישאו הכרובים את כנפיהם ויירומו מעל הארץ: והאופנים לעפתם וכבוד
 23 אלדי ישראל עליהם מלמעלה: ויעל כבוד יהוה מעל תוך העיר ויעמד על הדף
 24 אשר מקדם לעיר: ורוח נשאתני ותבאני כשדימה אל הגולה במראה
 כה אלהים ויעל מעלי המראה אשר ראיתי: ואדבר אל הגולה את כל דברי יהוה
 אשר הראני: 5

12,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם בתוך בית הקרי אתה ישב אשר עינים
 3 להם לראות ולא ראו ו-אזנים להם לשמע ולא שמעו כי בית מרי הם: ואתה בן
 אדם עשה לך כלי גולה-8 יומם לעיניהם וגלית ממקומך אל מקום אחר לעיניהם
 4 אולי יראו כי בית מרי המה: והוצאת כלך ככלי גולה יומם לעיניהם ואתה תצא
 6 ה בערב לעיניהם כמוצאי גולה: לעיניהם תתר לך בקיר ו-צאת בו: לעיניהם על
 כתף תשא בעלמה ת-צ-א פניך תכסה ולא תראה את הארץ כי מופת נתתיך
 7 לבית ישראל: ואעש כן כאשר צויתי כלי הוצאתי ככלי גולה יומם ובערב תתיתי
 לי בקיר-ז בעלמה ו-צאתי על כתף נשאתי לעיניהם:
 9.8 ויהי דבר יהוה אלי בבקר לאמר: בן אדם הלא אמרו אליך בית ישראל
 י בית הקרי מה אתה עשה: אמר אליהם כה אמר אדני יהוה -על הנשיא המושא
 11 הוה בירושלם ו-על כל בית ישראל אשר המה בתוכה: אמר אני מופתכם כאשר
 12 עשיתי כן ועשה להם בגולה בשבי ילכו: והנשיא אשר בתוכם -על כתף ישא
 בעלמה ו-צא בקיר יחתר- ל-צ-א-ת- בו פניו יכסה יען אשר לא יראה-8 את
 13 הארץ: ופרשתי את רשתי עליו ונתפש במצודתי והבאתי אתו בכלה ארץ כשדים
 14 ואותה לא יראה ושם ימות: וכל אשר סביבותיו יעזב-9 וכל אנפיו אנה לכל
 15 רוח וקרב אריק אתריהם: וידעו כי אני יהוה בהפיצי אותם בגוים וזריתי אותם
 16 בארצות: והותרתי מהם אנשי מספר מחרב מרעב ומדבר למען יספרו את כל
 תועבותיהם בגוים אשר באו שם וידעו כי אני יהוה:
 18.17 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם לחמך ברעש תאכל ומימך בקנה
 19 וכדאנה תשתה: ואמרת אל עם הארץ כה אמר אדני יהוה ליושבי ירושלם יעל
 אדמת ישראל לחמם בדאנה יאכלו ומימיהם בשקמון ישתו למען תשם ארצה
 כ ממלאה מחמם כל הישבים בה: והערים הנושבות תחרבנה והארץ שקמה תהיה
 וידעתם כי אני יהוה:
 22.21 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם מה המשל הזה לכם על אדמת ישראל
 23 לאמר יארכו הימים ואבד כל חזון: לכן אמר אליהם כה אמר אדני יהוה
 השבתי את המשל הזה ולא ימשלו אתו עוד בישראל כי אם דבר אליהם קרבו
 24 הימים ודבר כל חזון: כי לא יהיה עוד כל חזון שוא ומקסם חלק בתוך בית
 כה ישראל: כי אני יהוה אדבר דבר ויעשה לא תמשך עוד כי בימיכם בית הקרי
 35 אדבר דבר ועשיתו נאם אדני יהוה:
 27.26 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנה בית ישראל אמרים החזון אשר
 28 הוא חזה לימים רבים ולעתים רחוקות הוא נבא: לכן אמר אליהם כה אמר אדני
 יהוה לא תמשך עוד כל דברי אשר אדבר דבר ויעשה נאם אדני יהוה:

13,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם הנבא -על נביאי ישראל הנבא- ואמרת 40
 3 אליהם- שמעו דבר יהוה: כה אמר אדני יהוה הוי על הגיבאים-9 מלבם-

— יחזקאל —

(א) 11,24 ברוח • (ב) 12,3 וגלח • (ג) 7 ביד • (ד) 12 לעין (ה) הוא
 (ו) 12,2 אדבר את אשר • (ז) 13,2 לנביאי מלבם • (ח) 3 הנבלים אשר הלכים אחר רחם

אחתי: לארבעתם כאשר יהיה האופן בתוך האופן: בלכתם אל ארבעת רבועיהם 10,11
 ילכו לא יסבו בלכתם כי המקום אשר יפנה הראש אחריו ילכו לא יסבו בלכתם:¹
 ונפיהם וידיהם² מלאים עינים סביב לארבעתם: לאופנים להם קורא הגלגל באזניו:³ 12,13
 ובלכת הכרובים ילכו האופנים אצלם ובקשאת הכרובים את כנפיהם לרום מעל 16
 הארץ לא יסבו האופנים גם הם מאצלם: בעמדם יעמדו וברומם ירופו אותם:⁴ 17
 5 ויצא כבוד יהוה מעל מפתן הבית ויעמד על הכרובים: וישאו הכרובים את 19,18
 כנפיהם וירופו מן הארץ לעיני בצאתם והאופנים לעמדתם ויעמדו פתח שער בית
 יהוה הקדמוני וכבוד אלהי ישראל עליהם מלמעלה:
 היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כפר ואדע כי כרובים כ 10
 המה: ארבעה פנים לאחד וארבע כנפים לאחד ודמות ידי אדם תחת כנפיהם: 21
 ודמות פניהם המה הפנים אשר ראיתי על נהר כבר⁵ ואותם איש אל עבר 22
 פניו ילכו:
 ותשא אתי רוח ותבא אתי אל שער בית יהוה הקדמוני הפונה קדימה 11,א
 והגה בפתח השער עשרים ותמשה איש ואראה בתוכם את יאזניה בן עזר ואת 15
 פלסיהו בן בניהו שרי העם: ויאמר אלי בן אדם אלה האנשים החשכים און 2
 והעצים עצת רע בעיר הזאת: האמרים לא בקרוב גנות בתים היא הסיר ואנחנו 3
 הבשר: לכן הנבא עליהם הנבא בן אדם: ותפל עלי רוח יהוה ויאמר אלי אמר 4,ה
 כה אמר יהוה כן אמרתם בית ישראל ומעלות רוחכם אני ידעתיה: הרכבתם 6
 חלליכם בעיר הזאת ומלאתם חוצותיה חלל: לכן כה אמר אדני יהוה חלליכם 7
 20 אשר שמתם בתוכה המה הבשר והיא הסיר ואתכם א-וציא מתוכה: קרב יראתם 8
 וחרב אביא עליכם נאם אדני יהוה: והוצאתי אתכם מתוכה ונתתי אתכם ביד 9
 זרים ועשיתי בכם שפמים: כחרב תפלו על גבול ישראל אשפוט אתכם וידעתם י
 כי אני יהוה: היא לא תהיה לכם לסיר ואתם לא תהיו בתוכה לבשר יעל גבול 11
 ישראל אשפט אתכם: וידעתם כי אני יהוה אשר בחקי לא הלכתם ומשפטי לא 12
 25 עשיתם וכמשפטי הגוים אשר סביבותיכם עשיתם: ויהי כהנבאי ופלסיהו בן בניה 13
 מת ואפל על פני ואזעק קול גדול ואמר אהה אדני יהוה כלה אתה עשה את
 שארית ישראל:
 ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם אחיך י-א אנשי ג-לתך וכל בית ישראל 10,14
 כליא אשר אמרו להם יושבי ירושלם יחזקו מעל יהוה לנו יתגנה הארץ למורשה:
 30 לכן אמר כה אמר אדני יהוה כי הרחקתם בגוים וכי הפיצותם בארצות ואודי 16
 להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם:⁶ וקבצתי את-ה-ם מן העמים ואספתי 17
 את-ה-ם מן הארצות אשר ד-פצות-ה-ם בהם ונתתי ל-ה-ם את אדמת ישראל: וכאו 18
 שמה והסירו את כל שקוציה ואת כל תועבותיה ממנה: ונתתי להם לב חדש 19
 ורוח חדש אתן בקרב-ם והקדתי לב האבן מבשרם ונתתי להם לב בשר:
 35 למען בחקתי ילכו ואת משפטי ישמרו ועשו אתם והיו לי לעם ואני אהיה להם כ
 לאלהים: ואלה אחרי שקוציהם ותועבותיהם לבם הלך דרכם בראשם נתתי נאם 21
 אדני יהוה:

יחזקאל

- (א) 10,12 וכל בשרם • (ב) וכנפיהם והאופנים • (ג) אופניהם
 (ד) 14 וארבעה פנים לאחר פני האחד פני הכרוב ופני השני פני אדם והשלישי פני אריה והרביעי
 (ה) פני נשר: וירופו הכרובים היא החיה אשר ראיתי בנהר כבר:
 (ו) 17 כי רוח החיה בהם • (ז) 21 ארבעה • (ח) 22 מראיהם
 (ט) 11,א אחיך • (י) היא • (יא) 17 לכן אמר כה אמר אדני יהוה

- 8,12 עמד בתוכם עמדים לפניהם ואיש מקמרתו בידו ועתר ענן הקסרת עלה: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם אשר זקני בית ישראל עשים בחשך איש בחדרי משכיתו כי אמר: אין יהוה ראה אחנו עוב יהוה את הארץ: ויאמר אלי עוד תשוב תראה תועבות גדלות אשר המה עשים: ויבא אתי אל פתח שער בית יהוה אשר אל הצפונה והנה שם הנשים ישבות מככות את התפוז: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם עוד תשוב תראה תועבות גדלות מאלה: ויבא אתי אל חצר בית יהוה הפנימית והנה פתח היכל יהוה בין האולם ובין המזבח כעשרים וחמשה איש אתריהם אל היכל יהוה ופניהם קדמה והמה משתחוים קדמה לשמש: ויאמר אלי הֲרֵאִית בן אדם הגלגל לבית יהודה מעשות את התועבות אשר עשו פה כי מלאו את הארץ חמס וישבו להכעיסני והנם שלחים את הזמורה אל אפי: וגם אני אעשה בחמה לא תחוס עיני ולא אחמל וקראו באזני קול גדול ולא אשמע אותם: ויקרא באזני קול גדול לאמר קרבו פקדי־ת העיר ואיש כלי משתתו בידו: והנה ששה אנשים באים מדרך שער העליון אשר מקנה צפונה ואיש כלי מקצו בידו ואיש אחד בתוכם לבש בדים וקסת הספר במתניו ויבאו ויעמדו אצל מזבח הנחשת: וכבוד אלהי ישראל נעלה מעל הכרובים אשר היה עליהם אל מפתן הבית ויקרא אל האיש הלבש הבדים אשר קסת הספר במתניו: ויאמר אלי עבר בתוך העיר והתוית הו על מצחות האנשים הנאנדים והנאנקים על כל התועבות הנעשות בתוכה: ולא לה אמר באזני עברו בעיר אחרי ויהו אל תחוס עיניכם ואל תחמלו: זקן בחור ובתולה וטף ונשים תהרנו למשחית ועל כל איש אשר עליו הקו אל תגשו וממקדשי תחלו ויחלו באנשים הזקנים אשר לפני הבית: ויאמר אליהם מפאו את הבית ומלאו את החיצות חללים צא: והכו בעיר: ויהי כהפוזתם יוֹגֵאֲנִי יִגְשָׁאֲרִי ואפלה על פני ואזעק ואמר אהה אדני יהוה המשחית אתה את יִגְשָׁאֲרִית ישראל בשפקך את חמתך על ירושלם: ויאמר אלי עון בית ישראל ויהודה גדול במאד מאד ותמלא הארץ דמים: והעיר מלאה מָסָה כי אמר עוב יהוה את הארץ ואין יהוה ראה: וגם אני לא תחוס עיני ולא אחמל דרכם בראשם נתתי: והנה האיש לבש הבדים אשר הקסת במתניו משיב דבר לאמר עשיתי כאשר צויתני: ויאמר אל האיש לבש הבדים? בא אל בינות לגלגל אל תחת לכרובים ומלא חֲפִנְךָ נחלי אש מבינות לכרבים וזרק על העיר ויבא לעיני: והכרבים עמדים מימין לבית כב־אֶה האיש והענן מלא את החצר הפנימית: וירם כבוד יהוה מעל הכרובים אֶל מפתן הבית וימלא הבית את הענן והחצר מלאה את נגה כבוד יהוה: וקול כנפי הכרבים נשמע עד החצר החיצנה כקול אל שדי בדברו: ויהי בצותו את האיש לבש הבדים לאמר קח אש מבינות לגלגל ויבא ויעמד אצל האופן: וישלח יָגֵשׁ את ידו אל האש אשר בינות הכרבים ויקח ויצא: ואראה והנה ארבעה אופנים אצל הכרובים אופן אחד אצל יכרוב אחד ואופן אחד אצל יכרוב אחד ומראה האופנים כעין אבן תרשיש: ומראה דמות

— יחזקאל —

- (א) 9-4 יהוה • (ב) בתוך ירושלם • (ג) 7 ויצאו • (ד) 8 כל
(ו) 10-11 ואראה והנה על הרקיע אשר על ראש הכרבים כאבן ספיר כמראה דמות כפא נראה עליהם:
(ז) 2 ויאמר • (ח) 6 מבינות לכרובים • (ט) 7 הכרוב • (י) מבינות לכרובים
(יא) 7 וישא ויתן אל חֲפִנִי לבש הבדים • (יב) 8 וירא לכרבים מבנית יד אדם תחת כנפיהם:

יְעִלֶיךָ הִנֵּה בָאָה הַצִּפּוּרָה יַעֲלֶיךָ יוֹשֵׁב הָאָרֶץ בֹּא הֵעֵת קִרְבֹּה הַיּוֹם יוֹם 7.7
מִהוֹמָה עַל הַדְרִים:

הִנֵּה הַיּוֹם הִנֵּה בָאָה יֵצֵאת הַצִּפּוּרָה צֵץ הַמָּטָה פֶּרַח הַזֹּדֶן: הַחֲמֹם קָם לַמָּטָה י. 11
רָשַׁע

בֹּא הֵעֵת הַצֵּץ הַיּוֹם הַקּוֹנָה אֶל יִשְׁמָח וְהַמֶּכֶר אֶל יִתְאָבֵל כִּי חָרוֹן יַעֲלֶה כָל 5
הַמּוֹנֶה: כִּי הַמֶּכֶר אֶל הַמֶּמְכֵר לֹא יָשׁוּב וְעוֹד בְּחַיִּים חַיֵּית־לֵב וְאִישׁ בְּקוֹנוֹ חִיתוֹ 13
לֹא יִחְזֹק:

תִּקְעוּ יִתְקוּעַ וְהִכִּינוּ הַכֶּף וְאֵין הַלֵּךְ לַמִּלְחָמָה כִּי חֲרוֹנִי יַעֲלֶה כָל הַמּוֹנֶה: 14
הַחֶרֶב בְּחוֹץ וְהָרֶעֶב מִבֵּית אִשׁ בְּשָׂדֶה בְּחֶרֶב יָמוֹת וְאִשׁ בְּעִיר רָעַב וְדָבָר 15
יֹאכְלֻנוּ: וּפְלִטְמוּ פְלִיטֵיהֶם וְהָיוּ יַעֲלֶה הַהָרִים כִּיּוֹנֵי הַנִּיִּלְאוֹת כָּל־הַמּוֹת אִישׁ בְּקוֹנוֹ: 16
כָּל הַיָּדִים תִּרְמִינָה וְכָל בָּרָקִים תִּלְכְּנָה מִים: וְחָגְרוּ שָׁקִים וְכִפְתָּה אוֹתָם פְּלָצוֹת וַיַּעֲלֶה 18.17
כָּל פָּנִים בּוֹשָׁה וְכָל רֹאשֵׁיהֶם קָרְחָה: בְּסַפָּם בְּחוּצוֹת יִשְׁלִיכוּ וְהֵבֵם לִגְדָה יִהְיֶה 19
כְּסַפָּם וְהֵבֵם לֹא יוֹכֵל לְהַצִּילֵם בְּיוֹם עֲבֶרֶת יְהוָה נִפְשָׁם לֹא יִשְׁבְּעוּ וּמַעֲיָהֶם לֹא
יִמְלֹאוּ כִּי מִכְשׁוֹל צֹנֶם יִהְיֶה: וְצָבִי עָקְיוֹ לְנֶאֱוֹן שֶׁ-הוּא וְצִלְמִי תוֹעֲבָתָם יִשְׁקוּצֵיהֶם כ 2
עָשׂוּ בּוֹ עַל כֵּן נָתַתִּיו לָהֶם לִגְדָה: וְנָתַתִּיו בִּיד הַזֹּרִים לְכֹז וּלְעִרְצֵי הָאָרֶץ לְשַׁלֵּל 21
וְחַלְלֵהֶם: וְהִסְפַּתִּי פָנִי מֵהֶם וְחָלְלוּ אֶת צַפּוֹנִי וּבָאוּ בָּהּ פְּרִיצִים וְחַלְלֵהֶם: זָכִי 23.22
הָאָרֶץ מִלֵּאָה מִשְׁמַם דָּמִים וְהָעִיר מִלֵּאָה חֲמֹם: וְהִבֵּאתִי רָעִי גִּוִּים וְיִרְשׁוּ אֶת בְּתֵיהֶם 24
וְהִשְׁבַּתִּי נֶאֱוֹן עַז-ם וְנָחֲלוּ מִקְדְּשֵׁיהֶם:

קְפֹדָה בֹּא וּבִקְשׁוּ שְׁלוֹם וְאֵין: הִזֵּה עַל הַזֶּה תִּבְּאוּ וּשְׁמָעָה עַל שְׁמוּעָה תִּהְיֶה כה. 26
20 וּבִקְשׁוּ חֲזוֹן מִנְּבִיא יֵאָדָה וְתוֹרָה תֵּאֱבָד מִכֶּהֱן וְעֵצָה מִזִּקְנִים: וְנִשְׁאֵא יִלְכֹּשׁ 27
שְׁמָמָה וְיִדִּי עִם הָאָרֶץ תִּפְהַלְנָה יִכְרַכֶּם אַעֲשֶׂה אֹתָם וּבְמִשְׁפָּתֵיהֶם אֲשַׁמְמֵם וְיָדְעוּ
כִּי אֲנִי יְהוָה:

וַיְהִי בַשָּׁנָה הַשְּׁשִׁית בִּישֵׁשׁ בַּחֲמִשָּׁה לַחֹדֶשׁ אֲנִי יוֹשֵׁב בְּבֵיתִי וּזְקֵנֵי יְהוּדָה א, 8
25 יוֹשְׁבִים לִפְנֵי וְהַפֵּל עָלַי שֵׁם יָד אֲדִנִּי יְהוָה: וְאִרְאָה וְהִנֵּה דְמוֹת כְּמֵרָאָה אֶ-שׁ 2
מֵמֵרָאָה קָתְנוֹי וְלַמָּטָה: וּמֵמֵרָאָה מֵתְנוֹי וְלַמַּעֲלָה כְּמֵרָאָה יֵשׁ כְּעֵין הַחֲשַׁמְלִי: וַיִּשְׁלַח 3
תְּבִנִית יָד וַיִּקְחֵנִי בְּצִיצֵת רֹאשִׁי וְתֵשֶׁא אֹתִי רוּחַ בֵּין הָאָרֶץ וּבֵין הַשָּׁמַיִם וְתָבֵא אֹתִי
יְרוּשָׁלַּיִם בְּמֵרָאוֹת אֱלֹהִים אֶל פֶּתַח הַשַּׁעַר הַפְּנִימִי: הַפּוֹנֶה צְפוֹנָה אִשְׁרֵי שֵׁם 4
מוֹשֵׁב סָמֶל הַקְּנָאָה הַמִּקְנִיָּא: וְהִנֵּה שֵׁם כְּבוֹד אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל כְּמֵרָאָה אִשְׁרֵי רֵאִיתִי 4
30 בְּבִקְעָה:

וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם שֵׁא נָא עֵינֶיךָ דֶּרֶךְ צְפוֹנָה וְאִשְׁא עֵינֵי דֶרֶךְ צְפוֹנָה וְהִנֵּה ה 5
מִצְפּוֹן לַשַּׁעַר הַמּוֹכֵחַ סָמֶל הַקְּנָאָה הִזֵּה בְּבָאָה: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם קְרָאָה אֹתָהּ 6
מִדֵּי הֵם עֹשִׂים יִתְוַעְבוּת הַגְּדִלּוֹת אִשְׁרֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל עֹשִׂים פֹּה לְרַחֲקֵנִי מֵעַל
מִקְדָּשִׁי וְעוֹד תִּשׁוּב תִּרְאָה תוֹעֲבוֹת גְּדִלוֹת: וַיָּבֵא אֹתִי אֶל פֶּתַח הַחֲצֵר וְאִרְאָה 7
35 וְהִנֵּה זֶרֶ אֶחָד בִּקְרִי: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן אָדָם חָתֵר נָא בִּקְרִי וְאַחֲתֵר בִּקְרִי וְהִנֵּה פֶתַח 8
אֶחָד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֹּא וְרָאָה אֶת הַתוֹעֲבוֹת הָרַעוֹת אִשְׁרֵי הֵם עֹשִׂים פֹּה: וְאִבְּוֹא 9
וְאִרְאָה וְהִנֵּה כָּל תְּבִנִית רִמָּשׁ וּבִהֲמָה כָּל-שֶׁקֶץ-צִי-ם וְכָל גִּלּוּלֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל
מִתְקַהֵּה עַל הַקִּיר מִכִּיב מִכִּיב: וּשְׁבָעִים אִישׁ מִזִּקְנֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל וַיִּאָּזְנוּהוּ בֶּן שָׁפָן 11

7.8 (א) עָתָה מִקְרֹב אֲשַׁפּוֹךְ חֲמָתִי עָלֶיךָ וְכָלִיתִי אִפִּי בְךָ וּשְׁמַתִּיךָ כְּדֹרְכֶיךָ וְנָתַתִּי עָלֶיךָ אֶת כָּל

9 תוֹעֲבוֹתֶיךָ: וְלֹא תִחַס עֵינִי וְלֹא אֲחַמּוּל כְּדֹרְכֶיךָ עָלֶיךָ אֲמֵן וְתוֹעֲבוֹתֶיךָ בְּתוֹכָךְ תִּהְיֶין וְיִדְעָתָם
כִּי אֲנִי יְהוָה יִמְנָה:

(ז) 23 עָשָׂה תִרְמֹק

(פ) 23 כִּי חֲזוֹן אֶל כָּל הַמּוֹנֶה לֹא יָשׁוּב

(ו) 8.2 אִשׁ

(ב) 27 הַפֶּלֶךְ יִתְאָבֵל

- 5 אשר סביבותיכם בחקותי לא הלכתם ואת משפטי לא עשיתם וכמשפטי הגוים
 8 אשר סביבותיכם -עשיתם: לכן כה אמר אדני יהוה הנני עליך גם אני ועשיתי
 9 בתוכך משפטים לעיני הגוים: ועשיתי כך את אשר לא עשיתי ואת אשר לא
 י אעשה כמהו עוד יען כל תועבתך: לכן אבות יאכלו בנים בתוך ובנים יאכלו
 11 אבותם ועשיתי כך שפטים וזריתי את כל שאריתך לכל רוח: לכן חי אני נאם
 5 אדני יהוה אם לא יען את מקדשי ממאת בכל שקוציך ובכל תועבתך וגם אני
 12 אעשה בהמה ולא תחוס עיני וגם אני לא אחמול: שלשתיך בדבר ימותו וברעב
 יכלו בתוך והשלשית בחרב יפלו סביבותיך והשלשית לכל רוח אורה וחרב
 13 אריק אתריהם: וכלה אפי והנחותי חמתי במ והנחמתי וידעו כי אני יהוה
 14 דברתי בקנאתי בכלותי חמתי במ: ואתנך לתרבה ולתרפה בגוים אשר
 10 סביבותיך לעיני כל עובר: והיית -תרפה וגדופה מוסר ומשמה לגוים אשר
 16 סביבותיך בעשותי כך שפטים באף ובחמה ובתכחות חמה: בשלחי את הנני
 הרעים בכים אשר היו למשחית-⁸ ורעב אסף עליכם ושברתי לכם מפה לחם:
 17 ועלחתי עליכם יחיה רעה ושפלך ודבר ודם יעבר כך וחרב אביא עליך אני
 יהוה דברתי:
 15
 6,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם שים פניך אל הרי ישראל והנבא
 3 יעליהם: ואמר הרי ישראל שמעו דבר אדני יהוה כה אמר אדני יהוה להרים
 4 ולנבעות לאפיקים ולגיאאות הגני אני מביא עליכם חרב ואפדתי במוותיכם: ונשמו
 ה מובחותיכם ונשברו חמניכם והפלתי חלליכם לפני גלוליכם: -וזריתי את עצמותיכם
 6 סביבות מובחותיכם: בכל מושבותיכם הערים תחבנה הבמות תישמנה למען
 20 יחרבו וי-ש-ו מובחותיכם ונשברו ונשבתו גלוליכם וגנעו חמניכם ונמחו מעשיכם:
 8.7 ונפל חלל בתוכם וידעתם כי אני יהוה: יהיה-י בהיות לכם פליטי חרב בגוים
 9 בהארותיכם בארצות: וזכרו פליטיכם אותי בגוים אשר נשבו שם-⁸ -ושברתי את
 לבם הזונה- מעלי ואת עיניהם הזנות אתי גלוליהם ונקפו בפניהם על הרעות
 י אשר עשו לכל תועבותיהם: וידעו כי אני יהוה לא אל חנם דברתי לעשות להם
 25 הרעה הזאת:
 11 כה אמר אדני יהוה הנה בכפך ורקע ברנלך ואמר אח -על כל תועבות-
 12 בית ישראל אשר בחרב ברעב ובכבד יפלו: הרחוק בדבר ימות והקרוב בחרב
 13 יפול -והנצור ברעב ימות וכליתי חמתי במ: וידעו כי אני יהוה בהיות חלליהם
 30 בתוך גלוליהם סביבות מובחותיהם על כל נבעה רמה בכל ראשי ההרים ותחת
 כל עץ רענן ותחת כל אלה עבתה מקום אשר נתנו שם ריח ניחח לכל גלוליהם:
 14 ונשיתי את ידי עליהם ונתתי את הארץ שקמה ומשמה ממדבר -בלתה בכל
 מושבותיהם וידעו כי אני יהוה:
 7,2 א ויהי דבר יהוה אלי לאמר: ואתה בן אדם כה אמר אדני יהוה לאדמת
 3 ישראל קץ יבא בא הקץ על ארבע- כנפות הארץ: עתה הקץ עליך ושפכתי
 4 אפי כך ושפכתי כדרכיך ונתתי עליך את כל תועבותיך: ולא תחוס עיני עליך
 ולא אחמול כי דרכיך עליך אמן ותועבותיך בתוך תהיין וידעתם כי אני
 יהוה:
 6.ה כה אמר אדני יהוה רעה -ת-ת רעה הנה באה: קץ בא בא הקץ הקץ

—~~13-14~~—

- (א) 5.7 לא • (ב) 5, א אני יהוה דברתי • (ג) 16 הרעב • (ד) אשר אשלח אותם לשחקכם
 (ה) 17 רעב • (ו) 6.ה ונתתי את פני בני ישראל לפני גלוליהם • (ז) 8 והותרתי
 (ח) 6.9 אשר • (ט) אשר סר • (י) 11 רעות • (יא) 12 והנשא

מידך אבקש: ואתה כי הוודרתו^א לבלתי חטא^ב והוא יחטא יכחמאתו ימות ואתה^{3,21} את נמשך הצלת:

- ותהי עליי^ג יד יהוה ויאמר אלי קום צא אל הבקעה ושם אנכר אותך: ואקום^{23,22}
 5 ואצא אל הבקעה והנה שם כבוד יהוה עמד ככבוד אשר ראיתי על נהר כבר
 ואפל על פני: ותבא בי רוח ותעמדני על רגלי ויכבר אתי ויאמר אלי בא הפגר²⁴
 בתוך ביתך: ואתה בן אדם הנה נתתי עליך עבותים ואסרתייך בהם ולא תצא^{כה}
 בתוכם: ולשונך אדביק אל חפך ונאלמת ולא תהיה להם לאיש מוכיח כי בית²⁶
 מרי המה: ובכברי אותך אפתח את פך ואמרת אליהם כה אמר אדני יהוה²⁷
 10 השמע ישמע והקדל יחדל כי בית מרי המה:
 ואתה בן אדם קח לך לבנה ונתתי אותה לפניך וחקות עליה עיר^{4,א}
 ונתתי עליה מצור ובניית עליה דִּיק ושפכת עליה סללה ונתתי עליה מחנות²
 ושם עליה כרים סביב: ואתה קח לך מחבת ברזל ונתתי אותה קיר ברזל³
 בינך ובין העיר והכינתי את פניך אליה והיתה במצור וצרת עליה אות היא¹⁵
 לבית ישראל:
 ואתה שכב על צדך השמאלי ויגשאת את עֵן בית ישראל⁴ מספר הימים
 אשר תשכב עליו תשא את עֵנוֹם: ואני נתתי לך את שני עֵנוֹם למספר ימים -^ה
 מא-ה⁶ ותשעים יום ונשאת עֵן בית ישראל: וכלית את אלה ושכבת על צדך
 הימני^ג ונשאת את עֵן בית יהודה ארבעים יום יום לשנה יום לשנה נתתי לך:
 20 ואל מצור ירושלם תכין פניך וזרעך חשופה ונבאת עליה: והנה נתתי עליך^{8,7}
 עבותים ולא תהפך מצדך אל צדך עד כלותך ימי מצוריד: ואתה קח לך חטים⁹
 ושערים ופול וערשים ורחן וקסמים ונתתי אותם בכלי אחד ועשית אותם לך ללחם
 מספר הימים אשר אתה שוכב על צדך - מא-ה^י ותשעים יום תאכלנו: ומאכליך תאכל -^י
 במשקול עשרים שקל ליום מעת עד עת תאכלנו: וענת שערים תיעשינה והיא¹²
 25 בגללי צאת האדם תעננה לעיניהם: ומים במשורה תשתה ששית ההין מעת עד
 עת תשתה: ויאמר^ה ככה יאכלו בני ישראל את לחמם סמא בנוים אשר אדיחם¹³
 שם: ואמר אתה אדני יהוה הנה נפשי לא מקמאה ונכלה וסרפה לא אכלתי¹⁴
 מנעורי ועד עתה ולא בא בפי כשר פגול: ויאמר אלי ראה נתתי לך את צפיי¹⁵
 הבקר תחת גללי האדם ועשית את לחמך עליהם: ויאמר אלי בן אדם הנני שבר¹⁶
 30 מפה לחם בירושלם ואכלו לחם במשקל ובדאגה ומים במשורה ובשפמון ישתו:
 למען יחסרו לחם ומים ונשמו איש ואחיו ונמקו בעֵנוֹם:¹⁷
 ואתה בן אדם קח לך תרב חדה תער הגלבים תקחנה לך והעברת על^{5,א}
 ראשך ועל זקנדך ולקחת לך מאוני משקל וחלקתם: שלשית באור תכעיר²
 בתוך העיר כמלאת ימי המצור ויאת השלשית תפה בתרב סביבותיה והשלשית
 35 תורה לרוח: ולקחת משם מעט במספר וצרת אותם ככנפיד: ומהם עוד תקח^{4,3}
 והשלכת אותם אל תוך האש ושרפת אתם באש^ג -ואמרת- אל יכל בית ישראל:
 כה אמר אדני יהוה זאת ירושלם בתוך הגוים שמתיקה וסביבותיה^ה -הארצות: וקמר^{6,ה}
 את משמשי לרשעה מן הגוים ואת חקותי מן הארצות אשר סביבותיה כי במשפטי
 מאסו וחקותי לא הלכו בהם: לכן כה אמר אדני יהוה יען קמלתיכם מן הגוים⁷

—סג-סג—

- (א) 3,21 צדיק • (ב) לא • (ג) 22 שם • (ד) 4,א את ירושלם • (ה) 4 עלי
 (ו) 4,6 שנית • (ז) 4,א אשר • (ח) 13 יהוה
 (י) 5,2 לקחת • (יא) ותרב אריק אחריהם • (יב) 4 מפגנו תצא אש

- I,27 מלמעלה: וארא כעין חשמל כמראה אש ונגה לה סביב ממראה מתניו ולמעלה
 28 וממראה מתניו ולמטה ראיתי כמראה אש ונגה לו סביב: כמראה הקשת אשר
 יהיה בענן ביום הגשם כן מראה הנגה סביב
 הוא מראה דמות כבוד יהוה ואראה ואפל על פני ואשמע קול מדבר:
 א.2,2 ויאמר אלי בן אדם עמד על רגליך ואדבר אתך: ותבא בי רוח כאשר דבר אלי 5
 ותעמידני על רגלי ואשמע את מדבר אלי:
 3 ויאמר אלי בן אדם שולח אני אותך אל בית ישראל -המורדים אשר מרדו
 4 בי המה ואבותם עד עצם היום הזה: אני שולח אותך אליהם ואמרת אליהם
 ה כה אמר אדני יהוה: והמה אם ישמעו ואם יחדלו כי בית מרי המה וידעו כי
 6 נביא היה בתוכם: ואתה בן אדם אל תירא מהם ומדבריהם אל תירא כי קרבים 10
 וסלונים אותך ואני עקרים אתה יושב מדבריהם אל תירא ומפניהם אל תת
 7 כי בית מרי המה: ודברת את דברי אליהם אם ישמעו ואם יחדלו כי בית מרי המה:
 8 ואתה בן אדם שמע את אשר אני מדבר אליך אל תהי מרי כבית המרי
 9 פצה פך ואכל את אשר אני נתן אליך: ואראה והנה יד שלוחה אלי והנה ביה
 י מגלת ספר: ויפרש אותה לפני והיא כתובה פנים ואחור וכתוב עליה קנים 15
 א.3 והנה והי: ויאמר אלי בן אדם את אשר תמצא אכול אכול את המגלה הזאת
 3.2 ולך דבר אל בית ישראל: ואפתח את פי ויאכלני את המגלה: ויאמר אלי בן
 אדם בטנך תאכל ומעיד תמלא את המגלה הזאת אשר אני נתן אליך ואכליה:
 ותהי בפי כדבש למתוק:
 ה.4 ויאמר אלי בן אדם לך בא אל בית ישראל ודברת בדברי אליהם: כי לא 20
 6 אל עם עמקי שפה וכבדי לשון אתה שלוחי: לא אל עמים רבים עמקי שפה
 וכבדי לשון אשר לא תשמע דבריהם אם אליהם שלחתך המה ישמעו אליך:
 7 ובית ישראל לא יאבו לשמע אליך כי אינם אבים לשמע אלי כי כל בית ישראל
 8 חוקי מצח וקשי לב המה: הנה נתתי את פניך חוקים לעפת פניהם ואת מצחך
 9 חוק לעפת מצחם: כשמיר חוק מצר נתתי מצחך לא תירא אותם ולא תת 25
 י מפניהם כי בית מרי המה: ויאמר אלי בן אדם את כל דברי אשר אדבר אליך
 11 קח בלבבך ובאזניך שמע: ולך בא אל הגולה אל בני עמך ודברת אליהם ואמרת
 אליהם כה אמר אדני יהוה אם ישמעו ואם יחדלו:
 13.12 ותשאני רוח ואשמע אתרי קול רעש גדול ברום כבוד יהוה ממקומו: וקול
 כנפי החיות משיקות אשה אל אחותה וקול האופנים לעפתם וקול רעש גדול: 30
 14.10 ורוח נשאתני ותקחני ואלך: בחמת רוחי ויד יהוה עלי חוקה: ואבוא אל
 הגולה תל אביב יגל נדרי כברי ואשב שם שבעת ימים משמים בתוכם:

- 17.16 וידי מקצה שבעת ימים יהיה דבר יהוה אלי לאמר: בן אדם צפה נתתיך
 18 לבית ישראל ושמעת מפי דבר והוהרת אותם ממני: באמרי לרשע מות תמות 35
 י ולא דברת להוזהיר -הרשע מדרכו הרשעה לחיתו הוא בעונו ימות ודמו מידך
 19 אבקש: ואתה כי הוהרת -הרשע ולא שב מרשעו ומדרכו הרשעה הוא בעונו ימות
 כ ואתה את נפשך הצלת: ובשוב צדיק מצדקו ועשה עול ונתתי מכשול לפניו
 הוא ימות כי לא הוהרתו בחטאתו ימות ולא תזכרן צדקתיו אשר עשה ודמו

(*) 3. אל נדים • (8) קשעו בי • (17) 4 והקנים קשי פנים חוקי לב • (8) 3.2 הזאת
 (1) 3. אל בית ישראל • (1) 6 לא • (7) 14 מר • (8) 3.2 הישבים
 (1) 10 ואשר המה יושבים שם • (2) 18 ולא הוהרתו • (1) רשע

יחזקאל

ויהי בשלשים שנה ברביעי בחמשה לחדש ואני בתוך הגולה על נהר א, כ
 כבד נפתחו השמים ואראה מראות אלהים: ותהי עלי- ושם יד יהוה: 3
 וארא והנה רוח סערה באה מן הצפון -ענן גדול ואש מתלקחת 4
 ונגה לו סביב ומתוכה כעין החשמל: ומתוכה דמות ארבע חיות וזה ה
 מראהן דמות אחת: להנה: וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת 6
 להם: ורגליהם רגל ישרה וכף רגליהם ככף רגל עגל ונצצים כעין נחשת 7
 קלל: וידם אדם מתחת כנפיהם על ארבעת רבעיהם: ודמות פניהם פני אדם 8
 לפנים לארבעתם: ופני אריה אל הימין לארבעתם ופני שור מהשמאול לארבעתן
 ופני נשר מאחור: לארבעתן: 9-וכנפיהם פרוות מלמעלה לאיש שמים חוברות 11
 אשר יראה אל אחותה ושמים מכפות את נותיהנה: ואיש אל עבר פניו ילכו אל 12
 אשר יהיה שמה הרוח ללכת ילכו לא יסבו בלכתן: ויבתוך החיות מראה- 13
 כנחלי אש בערות כמראה ילפדים ונגה לאש ומן האש יוצא ברק: 14
 וארא- והנה יארבעה יאופנים בארץ אצל החיות לארבעת-: ימראה 15.16
 האופנים- כעין תרשים ודמות אחת לארבעתן ומראהם ומעשיהם כאשר יהיה
 15 האופן בתוך האופן: אל ארבעת רבעיהן בלכתם ילכו לא יסבו בלכתן: ונביהן 17.18
 יידיהן מלאות עינים סביב לארבעתן: ובלכת החיות ילכו האופנים אצלם ובהנשא 19
 החיות מעל הארץ ינשאו האופנים: אל אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו: כי כ
 רוח החיות באופנים: בלכתם ילכו ובעמדם יעמדו ובהנשאם מעל הארץ ינשאו 21
 האופנים לעפתם כי רוח החיות באופנים:
 20 ודמות על ראש החיות- כרקיע כעין הקרח- גמוי על ראשיהם מלמעלה: 22
 ותחת הרקיע כנפיהם ישרות אשה אל אחתה- ולאיש שמים מכפות את 23
 נותיהם: ואשמע את קול כנפיהם כקול מים רבים כקול יאלי שדי בלכתם קול 24
 הקול כקול מחנה יבצמדם תרפינה כנפיהם: וממעל לרקיע אשר על ראשם 26
 כמראה אבן ספיר דמות כסא [עליו] ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם]

—18—

- (א) 1.3.2 בחמשה לחדש היא השנה התמישית לנלות המלך יויכין: ייה- היה רבר יהוה אל יחזקאל בן בוזי הכהן בארץ כשדים על נהר כבר • (ב) 4 מתוך האש
- (ג) 9.8 ופניהם וכנפיהם לארבעתם: חבית אשה אל אחתה כנפיהם לא יסבו בלכתן איש אל עבר פניו ילכו: • (ד) 11 ופניהם • (ה) 13 היא מתהלכת בין החיות
- (ו) 14 והחיות יצאו ושוב כמראה הקין: • (ז) 15.16 החיות • (ח) 16 ומעשיהם
- (ט) 18 ונגה להם ויראה להם ונגתם • (י) 18.19 שמה הרוח ללכת והאופנים ינשאו לעפתם
- (יא) 22 הגורא • (יב) 23 לאיש שמים מכפות להנה
- (יג) 23 להנה • (יד) 26.1 יהי קול מעל לרקיע אשר על ראשם תרפינה כנפיהם: • (טז) 26.1

*** List of Contributors ***

Genesis: C. J. BALL (London).	
Exodus: H. E. RYLE (Cambridge).	
Leviticus: S. R. DRIVER and H. A. WHITE ^a (Oxford).	
Numbers: J. A. PATERSON (Edinburgh).	
Deuteronomy: G. A. SMITH (Glasgow).	5
Joshua: W. H. BENNETT (London).	
Judges: Geo. F. MOORE (Andover).	
Samuel: K. BUDDE (Strassburg).	
Kings: BERNHARD STADE (Giessen) and F. SCHWALLY (Strassburg).	
Isaiah: T. K. CHEYNE (Oxford).	10
Jeremiah: C. H. CORNILL (Breslau).	
Ezekiel: C. H. TOY (Cambridge, Mass.).	
Hosca: ALBERT SOCIN ^ß (Leipzig) and KARL MARTI (Bern).	
Joel: FRANCIS BROWN (New York).	
Amos: JOHN TAYLOR (Winchcombe).	15
Obadiah: A. HARPER (Melbourne).	
Jonah: FRIEDRICH DELITZSCH (Berlin).	
Micah: J. F. McCURDY (Toronto).	
Nahum: ALFRED JEREMIAS (Leipzig).	
Habakkuk: W. H. WARD (New York).	20
Zephaniah: E. L. CURTIS (New Haven).	
Haggai: G. A. COOKE (Oxford).	
Zechariah: W. R. HARPER (Chicago).	
Malachi: CLAUDE G. MONTEFIORE and I. ABRAHAMS (London).	
Psalms: J. WELLHAUSEN (Göttingen).	25
Proverbs: AUGUST MÜLLER ^γ and EMIL KAUTZSCH (Halle.)	
Job: C. SIEGFRIED (Jena).	
Song of Songs: R. MARTINEAU ^δ (London) and J. P. PETERS (New York).	
Ruth: C. A. BRIGGS (New York).	
Lamentations: MORRIS JASTROW, Jr. (Philadelphia). ^ε	30
Ecclesiastes: PAUL HAUPT (Baltimore).	
Esther: T. K. ABBOTT (Dublin).	
Daniel: A. KAMPHAUSEN (Bonn).	
Ezra-Nehemiah: H. GÜTHE (Leipzig).	
Chronicles: R. KITTEL (Leipzig).	35

- ^a Died vii/30 '98. • ^ß Died vi/24 '99. • ^γ Died ix/12 '92. • ^δ Died xii/14 '98.
^ε Professor ABRAHAM KUENEN who had agreed to do the Book died xii/10 '91.

• 1/2)'
/C'

**This book is a preservation photocopy.
It was produced on Hammermill Laser Print natural white,
a 60 # book weight acid-free archival paper
which meets the requirements of
ANSI/NISO Z39.48-1992 (permanence of paper)**

Preservation photocopying and binding

by

**Acme Bookbinding
Charlestown, Massachusetts**

1995

DATE DUE

[illegible]

DEMCO INC 38-2431

